

İnsan ve Zaman

“Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanlarının Anıları-2010”

SAĞLIK-SEN

SAĞLIK-SEN YAYINLARI - 9

Sağlık-Sen Adına İmtiyaz Sahibi

Metin MEMİŞ
Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni

Menderes TURBAY
Genel Eğitim ve Sosyal İşler Sekreteri

MART 2011
5.000 Adet

Grafik Tasarım

Sağlık-Sen Genel Merkezi

Baskı:

Hermes Ofset

SAĞLIK-SEN GENEL MERKEZİ

GMK Bulvarı Özveren Sok. No:9/3
Demirtepe/ANKARA

Tel: (0 312) 444 1995 Faks: (0312) 230 83 65

www.sagliksen.org.tr

Bu kitabın basım ve yayın hakları Sağlık-Sen Genel Merkezine aittir.
Hangi amaçla olursa olsun yazılı izin olmadan kopya edilemez ve çoğaltılamaz.

İnsan ve Zaman

“Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanlarının Anıları-2010”

Bu kitapta yer verilen anılar “2010 Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanları Anı Yarışması”nda ilk 50’ye giren metinlerden oluşmaktadır.

DÜZENLEME KURULU

Semih DURMUŞ
Murat ÖZDEMİR
Mustafa ÖRNEK
Fatih KOCUR
Mustafa KULLUK
Menderes TURBAY

DEĞERLENDİRME KURULU

Prof. Dr. Nurullah GENÇ
Doç. Dr. Hicabi KIRLANGIÇ
D. Mehmet DOĞAN
Dr. Osman AYYILDIZ
Bilal COŞKUN

İçindekiler

Takdim.....	8
Önsöz.....	10
İnsan ve Zaman.....	12
Ah Elim! Vah Elim!.....	21
Unutmak Mümkün mü?.....	70
Deprem.....	79
Gerçeğin Parıltısı.....	88
Bugün İlaç İçmeme Gerek Var mı?.....	97
Yürekten Kaleme Dökülenler.....	103
Kayıp Aranıyor!.....	109
Mucize Bebek.....	114
Cam Bebek, Cam Melek ve Anka Kuşu.....	118
112'de Bir Anne.....	123
Afrika'da Bir Hastaneden.....	130
Yol Bitti ama Yaşam Bitmesin!.....	134
Onun Acısı.....	140
Ayak İzi.....	145
Kardeşimin Sesi.....	150
Gecenin Karanlığından Sonra Doğan Güneş.....	155

İçindekiler

Bosnalı.....	167
Cankurtaran.....	180
Cahillik mi Çaresizlik mi?	190
Sezsiz Zaferler.....	194
Pamuk İpliğinin Ucundaki Feryat.....	204
Yüreği Yüreğime Değinci	211
Burası Taşra	214
Yoğun Anı Servisi.....	221
Baharıma Kış Geldi.....	225
Gülü Gör!.....	231
İçindeki Acı Sıkıntı.....	239
Siren Sesi.....	243
Tecelli-i Rahmet.....	248
Otopsi	255
Beklenmeyen Hasat.....	258
Sis ve Gerçekler.....	266
Bu İlaçların Parasını Kim Ödeyecek?.....	274

İçindekiler

Yeniden Doğuş	280
Yeniden Doğmak	284
Simus Nerede?	288
Yıl 1985 ve Sonrası	293
Siyah İnci Abdullah	297
Duygu Yüklü Bir İstek	300
Yaşatmak Sanatı	303
Buruk Bir Veda	308
Kara Gözlü Kız	312
Düş Gibi	315
İlk Yıllarım	319
Kadriye'nin Türküsü	323
Kedi	330
Haydi Çocuklar Aşıya	334
Ben Ebeyim, Mesleğim İki Can	338
Bitmeyen Yol	341

TAKDİM

Hayat mücadelesinde başarılı olmanın birinci şartıdır, sağlık...

Sağlıklı ve inançlı bir insanın üstesinden gelemeyeceği hiçbir şey yoktur. Bu yüzden hemen herkes sağlığının tesisinde yanında olanlara ve kendisiyle ilgilenenlere minnet duyulması gerekliliğine inanır. Ancak sağlık çalışanları, kimi zaman gerçek hayatta hak etmedikleri bir sevgisizliğin odağı haline de getirilir. Oysaki ilk nefesimizden son nefesimize kadar yanımızda olan, bizleri hayata tutundurmaya çalışan, mutsuzluk ve huzursuzluğun sebebi görülen hastalıklarımıza çare arayan sağlık çalışanları, dile getirilmeyen binlerce teşekkürü hak etmektedir.

Aslında toplum olarak; anne ve baba şefkatinden mahrum çocuklarımızla, ilgiye ve bakıma muhtaç yaşlılarımızla, engellerine rağmen hayata tutunmaya çalışan insanımızla hayatını paylaşan sosyal hizmet çalışanlarımızın ne denli kutsal bir görev ifa ettiklerinin de farkında değiliz.

Sağlık ve sosyal hizmet çalışanlarımız, insanımıza hizmet ederken çetin şartlardan ve çileli yollardan geçmektedir. Yaşamları boyunca başka mesleklerde görülemeyecek kadar ilginç ve acı olaylara tanıklık etmektedirler. Kimi zaman bir köy sağlık evinde, kimi zaman bir çocuk yuvasında insanımızın acılarını dindirmek ve onlara umut aşılacak gayretinde olmuşlardır.

Sağlık ve sosyal hizmet çalışanları için ilk kez 2008 yılında düzenlemeye başladığımız "Anı Yarışması" ile bu kutsal meslek mensuplarımızın yaşanmış öykülerini sizlerle paylaşmak istedik. Üçüncüsünü düzenlediğimiz yarışmamızda günden güne daha farklı ve daha özgün anılarla karşılaştığımızı söyleyebiliriz. Görüyoruz ki her sene katlanarak devam eden bir katılım ve ilgi ile karşı karşıyayız.

Geleneksel hale gelen "Anı Yarışması" ile yaşadıklarını dile getiren sağlık ve sosyal hizmet çalışanlarının, ne denli zorluklara göğüs verdiklerine de hep birlikte tanık oluyoruz.

Bilindiği gibi yarışmamızda jüri üyelerimiz tarafından birinci seçilen anı, o yıl yayımlanacak olan kitaba da ismini veriyor. Bu yıl serimizin üçüncü kitabı olan "İnsan ve Zaman" isimli kitabımızda -her yıl olduğu gibi- dereceye giren anılarla birlikte yayımlanmaya değer görülen ilk 50 anıya da yer verildi. Okuduğumuzda gördük ki anıların her biri gerçekten de birbirinden ilginç ve değerli. 183 anının değerlendirilmeye alındığı yarışmamızın ülke genelinde giderek artan bir ilgi ile takip edildiğini fark ettik. Sağlık-Sen ailesi olarak önümüzdeki yıllarda çok daha yoğun bir katılımın olacağını şimdiden söyleyebiliriz.

"İnsan ve Zaman" isimli kitabımızın camiamız ve toplumumuz için hayırlı olmasını temenni ediyor, emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunuyorum.

Metin MEMİŞ
Sağlık-Sen Genel Başkanı

ÖNSÖZ

Sağlık-Sen, sağlık ve sosyal hizmet çalışanlarının haklarının korunması, çalışma şartlarının iyileştirilmesi gibi sendikal sorumlulukları layığıyla yerine getirme azmi ve gayretiyle faaliyet gösteriyor. Ülkenin genel menfaatleri ile sağlık ve sosyal hizmet çalışanlarının haklarının geliştirilmesi arasında anlamlı bir dengeyi kuruluması için durmaksızın çalışıyor. Çalışanların haklarını müdafaa ederken,

Ağlamadan
Dillerim dolaşmadan
Yumurğum çözülmeyen gecenin karşısında
Şafaktan utanmayıp utandırmadan aşkı
Üzerime yüreğimden başka muska takmadan
Konuşmak istiyorum

dizelerinde dile getirilen anlamsal derinliğin çizdiği ufku da gözden kaçırmayan sendikamız, çalışanlarımızın yanı sıra ülkemiz insanlarının mutluluk ve refahı için yürütülen çalışmalarda, doğrunun ve haklının yanında gecikmeden taraf olmayı ve ses vermeyi sürdürüyor. Bütün bunların yanında, birer birey olarak sağlık ve sosyal hizmet çalışanlarının sosyal ve psikolojik yönden desteklenmesine, onların sosyal yaşamına katkı sağlayacak, düşünsel ve sanatsal birikimlerini değerlendirmelerine imkân verecek hizmetlere de öncü olmaya çalışıyor.

Elinizdeki bu çalışma, yukarıda belirttiğimiz sendikal anlayışımızın yıllara yaygın bir etkinliği olan “Geleneksel Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanları Anı Yarışması”nın üçüncü ürünüdür.

Bizler, başlangıçta böyle bir çalışmayı planlarken, çalışma hayatındaki kritik rolleri ile büyük bir görev ifa eden sağlık ve sosyal hizmet çalışanlarının etten, kemikten, duygu ve düşüncelerden müteşekkil birer “insan” olarak da kendilerini ifade etmelerine olanak sağlamayı ve sağlık ve sosyal hizmet çalışanları arasında sosyo-psikolojik etkileşim kanallarına bir yenisini daha eklemeyi amaç edinmiştik. Bu faaliyet, sendikamız tarafından üçüncü kez gerçekleştirilmektedir. Hem yarışmaya katılanların sayısında görülen artış hem de

geçmiş yıllarda yayımladığımız anılar hakkında bize ulaşan olumlu tepkilerden hareketle, gerçekleştirmiş olduğumuz faaliyetin amacına ulaştığını görmekten büyük mutluluk duyuyoruz.

Sağlık ve sosyal hizmet çalışanlarının anılarından oluşan bu kitabın ilk dört yazısı, yarışmada dereceye giren çalışmalardır. Bu yıl, geçen yıla göre yarışmaya katılan sağlık ve sosyal hizmet çalışanlarının sayısı üç kat arttı, katılımcıların gönderdikleri metinlerin sayfa sayılarında ve bilhassa niteliğinde önemli ölçüde yükselme olduğuna tanık olduk.

Değerli jüri üyelerinin büyük bir titizlikle inceleyerek kıymetlendirip ödüle layık olanları belirlemiş olduğu bu anılar, insanımıza en hassas zamanlarda hizmet veren sağlık ve sosyal hizmet çalışanları ailesinin, mesleklerini icra ederken sürekli kontrol altında tutmak zorunda oldukları hissiyatlarının dışavurumundan oluşuyor.

Bu yazılar, sağlık ve sosyal hizmet çalışanlarının birbirinden farklı mekânlarda ve farklı olaylar üzerine yaşadıkları benzer duyguların kendi aralarında paylaşılmasını sağlayacaktır. Yayımladığımız anılar ayrıca genel okuyucu kitlesinin, dertlerine derman olmak için çırpınan sağlık ve sosyal hizmet çalışanlarının iç dünyalarına tanıklık etmelerine imkân oluşturacak; halkımızın, giderek karmaşıklaşan hayat şekilleri ve bunlar arasında adeta kaybolan, sadece hayattaki işlevsel rolleri ile öne çıkan ve öyle algılanan sağlık ve sosyal hizmet çalışanlarının his ve fikir dünyasını tanımasına yardımcı olacaktır.

Düzenlediğimiz yarışmaya katılım ve katkılarından dolayı, öncelikle, her birimizin hayatında tanık oldukları en hassas zamanları yazarak kalıcılaştıran sağlık ve sosyal hizmet çalışanlarına, şükran borçluyuz. Böyle bir çabayı önemseyerek bu çalışmanın özenle sürdürülmesini, gelenekleşmesini sağlayan Genel Merkez Yönetim Kurulu üyelerine, yarışma metinlerini dikkatle inceleyip değerlendiren saygıdeğer jüri üyelerimize ve bu metinlerin kitaplaşarak size ulaşmasında katkısı olan arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Düzenleme Kurulu Adına
Menderes TURBAY
Genel Eğitim ve Sosyal İşler Sekreteri

İNSAN VE ZAMAN

Hasan ERBAĞ / KAHRAMANMARAŞ

- 2035 Merkez!
- 2035 dinlemede Merkez!
- Anlaşıldı. Eziler yol ayırmasına çıkış yapın! Vakanız trafik kazası!
- Anlaşıldı Merkez!

Bu telsiz anonsuyla başladı ikinci nöbeti. Bir pazar günüydü. Tıp fakültesinden üç ay önce mezun olmuştu. İlk görev yeri bu burası. Anadolu'nun küçük bir şehrindeki bir acil yardım istasyonu. Şehir merkezindeki dört istasyondan biri. Her gün onlarca yaralıya yetişmeye çalışan dört ambulans istasyonundan biri.

Görev yerlerine istasyon denilmesi tuhafına gidiyordu. İstasyon denince aklına ilk gelen şey, yedi yıl boyunca onu memleketinden İstanbul'a taşıyan tren istasyonuydu. Şimdi de yine bir istasyondaydı. Ama bu, bir ambulans ve içinde kendisinin de olduğu üç sağlıkçıdan oluşan bir acil yardım ekibiydi.

Koşar adım ambulansa bindiler, tepe lambalarını yakıp yola çıktılar.

“Hocam bu kaçınıcı nöbetiniz?” dedi sağlık memuru.

Saçlarına yer yer aklar düşmüş, zayıfça bir adamdı.

“İkinci nöbet ıasipse, başladık bakalım.”

“Hoşgeldiniz. Hocam benim on ikinci yılım 112’de. Burada günler nasıl geçiyor anlayamazsınız. Hayırlı olsun.”

“Sağol.” dedi doktor. “Hüseyin’di değil mi isim?”

“Evet hocam. Tanışamadık kusura bakmayın. Çayı bile içemedik. Hızlı başladık.”

Hınzırca gülümseyerek devam etti:

“Zaten Mahmut Bey’in nöbetleri hep böyle geçer!”

Mahmut Bey dediği, ambulans şoförüydü. Kırklı yaşlarda, hafiften göbekli bir adam.

Mahmut Bey hafifçe başını sallayıp selam verdi doktora.

“Ha-ha-hayırlı olsun hocam.” dedi kekeleyerek. Doktor da başını sallayıp karşılık verdi bu selama.

“Hocam bizim Mahmut biraz kekemedir. Uzun metrajlı konuşur bazen.” dedi Hüseyin. “Ama bir de heyecanlandı mı hiç konuşamaz.”

“Hangi birimiz doğru düzgün konuşuyoruz ki...” dedi doktor, “Sağlık olsun.”

“Bu arada neresi bu Eziler?” diye sordu eldivenlerini giyerken.

“Hocam, yaklaşık 25 kilometre ilerde bir yer.” dedi Hüseyin. “Kar-
maşık bir kavşak var orada girişte, kesin orada olmuştur bu kaza. Bir de
bugün pazar. Gerçi pek piknikçi falan olmaz ama bu soğukta.”

“Aman insanlara bir şey olmasın da!” dedi doktor.

“Çok kazaya gittik hocam oraya. Çok yaralı taşıdık oralardan.”

“İnşallah ciddi bir şey yoktur.”

* * *

Yol boyunca oldukça süratli gidiyorlardı. Kuru soğuk, ambulansın içine işlemiştir. İçerinin ısınması biraz zaman aldı. Ambulansın karşısından gelen araçların neredeyse hepsi selektör yapıyordu. Bir kısmı da eliyle arka tarafı, yani kazanın olduğu yönü işaret ediyordu. Kazanın ciddi olduğu belliydi.

“Hocam, bizim merkez, kaç yaralı olduğunu bildirmede; ama galiba yaralı çok.”

“Öyle gözüküyor gibi.”

Doktor içinden birkaç dua okumayı denedi. Heyecanlanmıştı. Bu, gittiği dördüncü trafik kazasıydı. Belirsizliğe doğru yol alıyorlardı. Ve bu durum korkutuyordu onu. Acaba araç bir yere mi yuvarlanmıştı, takla mı atmıştı, bir yere mi çarpmıştı? Daha başka dramatik birkaç manzara daha geçirdi gözünün önünden. Ama yine de hiçbir dramın hayali, gerçeği gibi olamazdı. Tıpkı, artık hiçbir hastanın öğrenciliğindeki hastalara benzemeyeceği gibi. Yaralılara müdahalede tek başına olmak fikri onu endişelendiriyordu. Oysa öğrenciyken fazlasıyla hasta görmüştü. Hatta hasta bakmaktan sıkıldığı zamanlar bile olmuştu. Fakat o zamanlar hiçbir hastanın sorumluluğu onda değildi. Her zaman başında bir hoca ya da bir asistan vardı. Kendisini denetleyen birileri vardı hep ve hastanın tıbbi sürecinin asıl sorumluluğunu taşıyan onlardı. Ama artık öğrenci değildi. Ailesinin gurur duyduğu bir doktordu. Göreve de başlamıştı. Hastaya müdahalenin tüm sorumluluğu kendisindeydi. Ve bu sorumluluğu taşımak zordu. İşte şimdi tam da böyle zor bir durumdaydı.

Yaklaşık 20 kilometre yol almışlardı. Artık her an bir yerlerde kazaya denk gelebilirlerdi. Aralık ayının dondurucu soğğundan korunmak için

montlarını da giyip çıkmışlardı istasyondan. Hepsi tek tip elbise giymişti. 112 Acil'in kendine özgü üniformalarıydı bunlar. Lacivert bir pantolon, beyaz bir kazak ve oldukça kalın, sarı bir mont.

“Ho-ho-hocam!” dedi Mahmut heyecanla. “Sanırım bi-biz montları yan-yanlıştır giymişiz. Aceleyle çıkınca siz benimki-ki-kisini almış, giymişsiniz.”

Doktor önce montuna baktı. Merakla montun iç cebine el attı. O sırada fark etti şoförün ne demek istediğini. Üzerindeki montun sol üst cebinin üstüne “ŞOFÖR” yazıyordu. Ambulansta çalışanların giydiği montların her birinin üzerinde yapışkanlı, tak-çıkâr bir yer vardı. Herkesin görevine göre doktor, sağlık memuru, şoför gibi bir yazı vardı orada. Kaza anonsu gelmeden önce istasyonda oturmuş çay içiyorlardı. Kaza anonsu gelince de alelacele çıkmışlardı istasyondan. Evet, doktor aceleyle çıkarken kiminkisi olduğuna dikkat etmemiş, şoförün montunu giymişti.

“Olsun Mahmut Bey.” dedi. “Ne olacak ki. Hele şu kazaya bir varalım. Bir dahaki sefere değişiriz.” dedi hafiften gülerek.

“Olur böyle şeyler hocam, sıkmayın canımızı.” dedi sağlık memuru da. “Soğukta üşümeyselim de gerisi önemli değil.”

“Öyle tabii, ne olacak. Ha seninki, ha benimki.”

O sırada karşıda bir kalabalık gördüler. Kaza yerine ulaşmışlardı. Çoğu minibüs pek çok araç, sağa sola gelişigüzel park etmişti. İnsanlar te-laşla ambulansa el sallıyordu. Az ötede, derenin kenarında, dokuz on kişi yan yatmış bir otomobilin başına toplanmıştı. Kenarda bekleyen kadınlardan bazıları iki ellerini çaresizlikle başlarına vuruyordu. Ağlaşmalar, bağırışmalar yankılanıyordu etrafta.

— Merkez 2035, kazaya ulaşıldı!

— Anlaşıldı, tamam!

* * *

Ambulans acil servisin önüne kadar sirenlerini çalarak geldi. Bu durum hastane acilinde çalışanlar için alışıldık bir şey değildi. Ambulanlar hastane sınırlarından içeri girdiğinde sirenlerini genelde kapatırdı. Eğer ambulans acil servisinin önüne kadar siren çalarak geliyorsa içerde durumu çok ciddi bir hasta olduğuna hükmedilirdi. Hasta bakıcılar ambulansa seğirttiler. Güvenlik görevlileri hastane acil girişindeki kalabalığı dağıtmak için harekete geçtiler. Acil servisin kayıt memurları bile önlerindeki bilgisayarlardan kafalarını kaldırdılar. Hatta bazıları ayağa kalkıp kapıya doğru baktı.

Hüseyin el frenini sertçe çekip ambulansı durdurdu. Yan koltukta oturan adam bu ani frenle öne doğru gidip geldi. Ambulansı süren Şoför Mahmut değil, Sağlık Memuru Hüseyin'di. Şoför yoktu. Hüseyin hızla ambulandan atlayıp arka kapıya doğru koşmaya başlamıştı ki, sireni kapatmadığını fark edip geri döndü. Sireni ani bir hareketle kapatıp ambulansın arkasına koştu.

“Tekerlekli! Tekerlekli!” diye bağırırdı. Hasta bakıcılardan tekerlekli sandalye istiyordu. Tekerlekli sandalye gelmeden kapı açıldı. Sedyede bir adam uzanıyordu. Siyah parlak ceketli, beyaz gömlekli, kravatlı bir adam. Sağ ayağında boyası parlayan bir ayakkabı vardı. Sol ayağı ise kanlar içindeydi. Acısının fazla olduğu belliydi; ama yine de dişini sıkıyor, bağırıyordu. Ayağındaki yaranın üzeri beyaz bir sargı beziyle sarılmıştı. Ancak sargı bezi kıpkırmızı olmuştu. Adamın sol eline serum takılıydı. Serum hızlı akıyordu. Serum kapatıldı. Plastik serum şişesi tavandaki yerinden çıkarıldı, yaralının kemerinin oraya doğru bir yere konuldu. Sedyedeki hasta, ambulansın dışına alındı. Ambulansın önünde oturup gelen adam sedyedeki hastanın elini tuttu. Gözlerinin içine baktı, gülümsedi. Sedyede, ambulandan tamamen çıkarılınca koşar adımlarla hastane içine taşındı.

Doktor ambulansın içinde ayakta idi; içerde bir yaralı daha vardı. Doktor o yaralıyla ilgileniyordu. Hastanın yüzündeki kanları siliyor, pansuman yapmaya çalışıyordu. İki kere serum takmak için damar bulmaya çalışmış, başaramamıştı. Bu sırada “Benim suçum, benim suçum!” diye kendi kendine söylüyor, yaralıdan özür diliyordu. Doktor temiz sargı bezi

almak için az sağa çekilince, diğer yaralının kim olduğu anlaşılabilirdi: Şoför Mahmut!

* * *

Şoför tekerlekli sandalyede yarı baygın halde, yüzü gözü kanlar içinde, acil odalarından birine alındı. Üzerindeki 112 elbisesinin önü, neredeyse tamamen kanlar içindeydi.

“112’nin başına ne geldi böyle?” diye sordu acil servisin doktoru. Şoförün konuşacak dermanı yoktu. Ambulansın doktoru kana bulanmış eldivenlerini çıkarmadan bir köşeye çökmüş, ellerini dizleri üzerinde yumruk yapmış bekliyordu.

Acilin hemşireleri birbirlerine bakıp “bilmem” der gibi dudaklarını büküyordu. Sağlık memuru, şoförü tekerlekli sandalyeden sedyeye almaya çalışıyordu. O sırada cevapladı soruyu:

“Darp!” dedi. “Hasta yakınları saldırdı.”

“Nasıl ya?” dedi acilin doktoru.

“Hocam anlatayım; ama önce şu yüzüne bir pansuman yapalım da...”

Şoförün yüzüne daha esaslı bir pansuman yapılmaya başlandı. Yüzünde kırık var mı anlamak için röntgen filmleri istendi. Sağlık memuru cep telefonundan 112 Merkez’i aradı.

“Arkadaşlar bir süre vakaya kapalıyız.” dedi. “Şoförümüz saldırıya uğradı. Birazdan size detaylı bilgi veririm.”

Acil servisin doktoru, bir köşede yerde çömelen 112’cinin kolundan tutup kaldırdı.

“Bu ekibin doktoru sensin herhalde? Hadi gel, bizim odaya geçelim, orada konuşalım.” dedi. Yerden güçlkle doğrulan doktor, üzgün gözlerle

şoföre baktı. Şoför de 'ben iyiyim, merak etme' anlamında sağ elini havaya kaldırdı. Doktor kanlı eldivenlerini bir çırpıda çıkarıp, yarısı dolu çöp kutusuna attı. İki doktor odaya doğru yürürken, sağlık memuru da tekerlekli sandalyedeki şoförle beraber röntgen odasının yolunu tuttu.

* * *

"Ne oldu dostum, ne iş geldi başınıza böyle?"

Acilin doktoru genç meslektaşını tanıımıyordu. Bu samimi sorudan güç alan doktor konuşmaya başladı:

"Abi sorma. Bir trafik kazası anonsu geldi merkezden. Bu benim daha ikinci nöbetim. Nerden geldiysem bu nöbete!" Derin bir iç çekti. Gözleri kan çanağı gibiydi.

"Aceleyle çıktık yola. Ben dikkat etmemişim, bizim şoförün montunu giymişim."

Doktor biraz durakladı. Kelimeleri kafasında toparlamaya çalışıyordu.

"Ee?" dedi diğeri meraklı bir ses tonuyla.

"Ee'si abi... Kazayı yapanlar bir düğünden geliyorlarmış. Düğün alayı yani. Doluşmuşlar hepsi arabalara, minibüslere. Bu getirdiğimiz adam, sol ayağı yaralı olan hani, damadın sağdıçı. Kazayı bu yapmış. Orada keskin bir viraj var. Virajı alamamış, takla atmış, gitmiş bir ağaca bindirmiş. Damat da otomobilde. Onlarda bir şey yok. Bu yaralı, aracın içinde sıkışmış."

"Ee, sizin şoför niye dövüldü, bunlar mı dövüdü?"

"Dedim ya abi! Ben, bizim şoförün montunu giymişim. Lanet olsun, nerden giydiysem! Haliyle benim ceket de şoförün üstünde. Biz sağlık memuruyla beraber araç içindeki bu adama serum falan takarken, bizim şoför de orda kenarda bekliyordu. Zaten yapacağı da bir şey yoktu o an için

orada. Yeterince kalabalıktı zaten. Hatta bir ara ambulansın arkasında sedyle falan uğraştığımı gördüm. Sedyeyi düzeltiyordu herhalde. Oradakilerin ikisi üçü, muhtemelen de sarhoştular: “Ulen doktor! Şoför bile burada hastaya bakıyor, sen ne halt ediyon burada, bizim yaralıya niye bakmıyon!” diye bizimkinin üzerine yürümüşler. Bizim şoför kekeme abi. O an heyecanlanınca konuşmadı herhalde. Durumu anlatana kadar...”

Kafasını salladı sol yana. Burnundan soluyordu.

“Biz daha ne olduğunu bile anlayamadan, bizim şoförü işte bu hale getirdiler.”

“Yapma yahu!”

“Evet, öyle oldu işte!”

Sesi titriyordu doktorun:

“Dedim ya, kahretsin! Benim kabahatim... Hepsi benim dikkatsizliğim! İnsan sırtına giydiği şey benim mi diye bakmaz mı!”

Doktor elleriyle yüzünü kapatıp ağlamaya başladı. Kulakları kıpkırmızıydı. Diğer doktor elini meslektaşının omzuna koydu. Ağlaması için ona biraz zaman vermesi gerektiğini düşünmüş olmalıydı.

İki doktor bir süre odada sessizce beklediler. Kapının hemen yanındaki sesi yarı açık televizyon, kimse izlemediği için, sabahtan beri aynı kanaldaydı. Tavandaki havalandırma sisteminden ince bir cızırtı sesi geliyordu. Odadaki telefon iki kere çaldı kapandı. Acil servisin doktoru, teselli etmek için bir şeyler söylemeye çalıştı. Canla başla çalışmasına rağmen her nöbetinde kaç hasta yakınının bağırıp çağırmasına maruz kaldığından bahsetti. Acil servislerde şiddetin hangi boyutlara vardığını anlattı.

“Öğrenciyken bunlardan bahsetmiyor hocalar.” dedi.

Kaç meslektaşının acilde görev yaparken dayak yediğini, daha geçen ay bir kadın doktorun iki dişinin kırıldığını anlattı. Ancak ona bunu yapan-

lara hiçbir şey olmadığını, bir gece bile nezarete kalmadan serbest kaldıklarını anlattı uzun uzun. Artık acilde çalışacak doktor bulamadıklarından, kimsenin acil serviste çalışmak istemediğinden bahsetti. Elbette bunlar teselli sözleri değildi. Zaten bu sözler beriki doktoru da teselli etmedi. “Bu durum hepimizin başında, katlanacağız.” demek gibi bir şeydi.

Belli ki acilin doktoru bu konuda dertliydi, anlatacak çok şeyi vardı. Ancak kapının hemen dışında, bakması gereken onlarca hasta onu bekliyordu. Doktor biraz kendine gelip toparlanınca, acilin doktoru yavaşça yerinden kalktı. Doktorun omzuna elini koydu, parmaklarıyla omzunu sıktı, bıraktı. Derin bir iç çekerek kapıya yöneldi. Kapıyı açtığı anda, dışarıdan bağırışlar geliyordu. Muhtemelen birileri yine acilde olay çıkarmıştı. Kapı hafif bir gıcırtyla içerideki doktorun üzerine kapandı.

Doktor içeride biraz daha eğleşti. Aynada kendine çekidüzen verdi. Aynaya bakarken cebinden bir şey çıkardı. Çıkardığı şeyi montunun sol üst cebinin oraya yapıştırdı. Kana bulanmış bir “DOKTOR” yazısıydı. Kırmızı zeminde beyaz bir yazı. Yazının büyükçe bir kısmı da kanlı. “Bunu ömür boyu saklayacağım” diye geçirdi içinden. Saatine baktı, neredeyse yirmi dakikadır odadaydı. Artık sağlık memuru ve şoförü bulmalıydı. Kim bilir hastanenin neresindeydiler? Nasıl bulacaktı onları? Şoförün yüzünde kırık var mıydı? Yavaş adımlarla kapıya vardı. Hafif bir gıcırtyla açılan kapı, yine aynı gıcırtyla kapandı. Kapının yanındaki televizyondan sunucunun sesi duyuldu.

“Bu haftalık bu kadar sayın seyirciler. Haftaya tekrar karşınızda olmak dileğiyle... Hoşçakalın!”

AH ELİM! VAH ELİM!

(Mecburi Hizmetten Mecburi Hezime)

Ahi YAĞCI M | MALATYA

Başınıza gelen herhangi bir musibet, kendi ellerinizle işledikleriniz yüzündendir. (Bununla beraber) Allah çoğunu affeder.

(Kuran-ı Kerim: Şura-30)

Her ne olduysa, kura yerinde elimi torbaya daldırıp da çıkardığım o minnacık kâğıtta yazılanlardan sonra oldu.

Her ne çektiysem, mecburi hizmet yerimde muayene ettiğim o tutuklunun raporuna tarih ve saat yazmayı unuttuğum için çektim.

Severek ve isteyerek gittiğim bir yerden çıkmak için verdiğim sonuçsuz çabalarımın anısı, acaba birilerine ibret olacak mıdır? Kim bilir?

Dedim ya, her ne olduysa kura yerinde elimi torbaya daldırıp da çıkardığım o minnacık kâğıtta yazılanlardan sonra oldu. O gün ne olaydı da sağ elimin işaret parmağıyla başparmak arasında tuttuğum kâğıtta ısrar etmeseydim! Serçe parmağımla yüzük parmağımın arasına sıkışan o diğer kâğıdı torbaya bırakmak için o kadar çabalamasaydım!

Diyarbakır'da geçen zorluk dolu tıp fakültesi öğrenciliğimin sonunda, "başka yere gitmek" gibi bir tutkum olmadı. "Tebdil-i mekânda ferahlık

vardır.” diyen atalarımıza da kulak vermedim. Neymiş efendim? İnsan, dostlarının yaşadığı yerde huzurludur! Hani yanlış da değil. Yeter ki insanın dostları olsun! Dosttan mahrum kalmak ne büyük bahtsızlıktı! Şimdi bir karar aşamasındaydım ve Diyarbakır’a tayin yaptırmaktan başka bir düşüncem de olamazdı! Aksini düşündüğümde gördüm ki başka bir şehirde yaşamak tutsaklık, Diyarbakır’da çalışmak ise özgürleşmekti!

Kura tarihi belli olduğunda kış olanca şiddetiyle bastırmıştı. Henüz suikast türkülerine konu olmasa da Ankara yine kar altındaydı. Hüzünle çarpan kalbime “Ey Kalbim! Bu sene kuralar da Ankara kışı kadar şiddetli geçecek. Sakın tevekkülü elden bırakma!” diye telkinlerde bulundum. Mecburi hizmet kuraları noter huzurunda çekiliyordu. Tayinimin Diyarbakır’a çıkması için keşke elimden bir şey gelebilseydi!

Kuranın çekileceği salonda heyecanla otururken aklım hep Diyarbakır’da idi. Listeden, Diyarbakır’a toplam sekiz yer verildiğini öğrendiğimden, kuradan her çıkan yer için çetele tuttum. Elimdeki çetele kâğıdı sekiz yerden yedisinin çekildiğini gösteriyordu! Salonun daha yarısı duruyordu. Sıra bana gelene kadar, kalan tek yer çoktan çıkmış olurdu... İnsan hangi ruh halindeyse olaya öyle bakar, derlerdi de inanmazdım. Diyarbakır okundukça salon alkışa boğulmuştu. Demek benden başkaları da istekliymiş ki... Gerçi Hakkari, Şırnak, Batman çıkınca da salon alkış sesleriyle inliyordu... O günkü ruh halimle, gitmek istenilmeyen her yer için alkışladıklarımı, buralar çıktıkça Batı’ya gitme şansları arttığı için alkışladıklarımı nerden bilecektim?

Allah’a şükürler olsun ki o tek yer hâlâ çekilmedi.

Yüksek sesle dua etmiş olmalıydım ki yanımdaki Doktor, Diyarbakır’ı bu denli isteyen bana şaşkınlıkla bakıyordu... Dostluğun ne manaya geldiğini, özgürleşmenin ne demek olduğunu bilmeyen bu zavallı meslektaşım acımişti.

Kura çekmem için adım okununca, dizlerimin bağı çözüldüğünden olsa gerek, öyle hemencecik ayağa kalkamadım. İçlerinden birisi noter olan

dört kişilik jürinin önüne kadar nasıl geldim bir Allah bilir! Olan olmuş işte, çek birini diyemezdim! Torbaya dışından dokundum, derken elimi soktum... Yüzlerce küçük kâğıt dokundu parmak uçlarıma. Elim kâğıt parçacıklarının üzerinde gezinirken aklımdan şimşek hızıyla bir ayetin meali geçti: “Başımıza gelen herhangi bir musibet, kendi ellerinizle işledikleriniz yüzündendir.” Elimin sorumluluğu daha da artmıştı. Kâğıtlara adeta tek tek dokunuyordum. Salonda çıt yoktu. Jürinin bakışlarından işi uzattığım fazlasıyla okunuyordu. Nihayet bir kâğıtta karar kıldım. Elimi çıkaracakken bir başka kâğıt serçe parmağımla yüzük parmağımın arasına sıkıştırdı! Bir hayli uğraştıktan sonra o inatçı kâğıttan kurtulmayı başardım. Yüksek sesle “Bismillah!” dediğimi o an fark ettim. Normalde, çıkardığım kâğıdı açmadan jüriye uzatmam gerekiyordu. Kurala uymadım ve açiverdim. Kâğıtta yazılanların arasından “Bismil” yazısı görüldü gözüme. Tümünü okudum: “Diyarbakır ili - Bismil ilçesi - Tepe Sağlık Ocağı” Sevinçten uçarcasına Jüriye uzattım. Görevli kişi kâğıtta yazılanı yüksek sesle okudu:

“Diyarbakır ili, Bismil ilçesi, Tepe Sağlık Ocağı!”

Salon alkıştan yıkıldı yıkılacak...

Yerime doğru gelirken az önceki doktorla göz göze geldim. Hayretler içindeki bakışlarında “duanın gücü”ne ilk kez inandığının apaçık ifadesi vardı.

Müjdeli haberi Diyarbakır’daki dostlarıma verdim. Sevindiler. Ailem, keşke başka yer çıksaymış, dedi. Annem en çok üzüldü ama kaderde olana razı olmak gerektiğini telkin eden inancından ötürü hüznünü, her anne gibi, içine attı. Evladını Allah’a emanet etti. İtiraf etmeliyim ki “Duanız olmazsa Allah size ne yapsın!” diyen Allah, annelerin duasını çok önemsemektedir. Aksi takdirde, onca musibetten kurtulmam mümkün olabilir miydi?

Kuradan sonra alelacele Diyarbakır’a döndüm. Dostlarımla sevinciy-le ben de sevindim.

On beş gün sonra, yani 22 Ocak 1992’de görevime başlayacağım.

Göreve başlamadan önce, çalışacağım yer hakkında bilgiler edindim. Tepe’den adı Mehmet Mermer olan bir milletvekilinin seçildiğini, kardeşinin de orada belediye başkanı olduğunu, Tepe’de bir ay öncesine kadar doktor bulunduğunu ancak ilçedeki ihtiyaca binaen oraya görevlendirildiğini, Bismil’de terör olaylarının az ama yavaş yavaş tırmanma eğilimi gösterdiğini, kepenk kapama eylemlerinin sıklıkla yapıldığını ve Tepe’ninse genelde sakin bir yer olduğunu öğrendim.

Günü gelince Bismil minibüsüne heyecanla bindim. Yağan karı camdan silmek için devinen bozuk sileceklere küfretse de şoföre kızmadım. Şiwan Perver’in Kürtçe türküsünün “yasak delinerek” dinlenmesi bana da sevimli geldi. Birkaç yerde üst baş aramasından geçmekten sıkılmadım. Jandarma durdurmalarında şoförün “ilk iş” olarak teypteki kaseti saklamasını ve “tehlike geçince” de bir farzı yerine getirircesine yeniden teybe takmasını tebessümle izledim. Kimliğimdeki ben’le gerçek ben’in aslında aynı kişi olduğunu jandarma erine keyifle anlattım. Kısacası her şey “normal seyrinde” geçti.

Bismil’e vardığımızda, çoğu iş yerlerinin kapalı oluşundan, kepenk kapama eyleminde olduklarını anlamakta gecikmedim. Tek tük işyeri açıldı. Bu işyerlerinden yüksek sesle dinlenen aynı makamdaki marşlar, son günlerde adı daha çok duyulan ve karşıtlarının “.....”, taraftarlarının da “.....” dediklerinin marşlarıydı. Diyarbakır’dan biliyordum ki bu marşlar kepenk kapatma eylemlerine inat bir başkaldırı tarzında dinleniyordu.

Sağlık Grup Başkanı, sıradan bir şeyle ilgilenircesine evraklarımı aldı. Bu soğukta, içimi ısıtacak bir çayı ikram etmeyeşine, içerlemedim değil. Aşırı ilgisizliğine daha fazla katlanmamak için müsaade istedim.

“Doktor Bey, göreve başlama evraklarınızı Sağlık Müdürlüğü’ne gönderirim. Hayırlı olsun!” dedi zoraki bir tebessümle.

Çıkarken yüzüme çarpan soğuk hava bana çayı hatırlattı. İlk kez bir bardak çayın büyük bir nimet olduğunu düşündüm.

Tepe durağına gelirken, gözlerim bir çay ocağını veya kıraathaneyi boşuna aradı. Durakta küçücük bir mekânda yanan sobanın yanında ısınmak, çay isteğimi unutturdu. Şoför hariç, dört yolcu tamamlanmaya kadar bekleyecektik. Diğer üç kişi, kendi aralarında konuşuyorlardı. Bazen de varlığımdan dolayı seslerini kısıyorlardı. Belli ki kravatlı olmam onlara pek güven vermiyordu. Kravat, devleti temsil eden bir semboldü ve bu adamlar da devlet adamlarına karşı soğuk davranmak konusunda çok başarılıydılar.

Yolcu sayısı bir türlü tamamlanamıyordu. Bir iki göz temasından sonra ilk hamlemi yaptım.

“Çok bekler miyiz?”

Şoför umursamaz bir tarzda ve biraz da devlet memurunu aşağılar bir ifade ile:

“Muhtar gelince gideriz.” dedi.

Şoförde, bana en layık olduğum cevabı vermiş olmanın keyfi vardı.

“Öğretmen misin?”

Şoföre baktım. Yüzünde, öğretmen derken yeryüzünün en aşağılık insanından bahseder gibi bir ifadenin dolaştığını görünce cidden tiksindim.

“Doktorum.” dedim sıradan bir şeyden bahsedercesine.

“İyi!” dedi şoför.

Oturanlardan biri:

“Hele şükür!” dedi rahatlamış bir dille. Belli ki öğretmenlerle bir so-

runları vardı. O sırada muhtar geldi ve taksiye yöneldik. Muhtar öne, ben ortada olmak üzere, üç kişi de arkaya oturduk. Şoför aheste aheste sürüyordu. Bir yandan da “doktor” olduğumu söyledi içerdekilere.

“Allah hayırlı etsin Doktor Bey!”

Muhtardı. Ağzından, “Allah” kelimesinin çıktığına da sevindim doğrusu.

“İyi ki öğretmen değilsin!”

Şofördü.

Muhtar:

“O muallime, başına bela almadan git diye kaç kere dedim!”

Şoför:

“Be hey ahmak! Akıllı ol! Seni kesin yiycekler! Ne diye illa ki burada ısrar edersin!”

Merakla sordum:

“Mesele neydi?”

Muhtar atıldı:

“Doktor Bey uzun mesele!”

Sessizlik olunca da mecburen devam etti:

“Şimdi bu adama dediler ki bizim bir akrabamız var, buradan tayin ister gidersen o gelir. Bizim öğretmen direndi. Başka yerlere görev çıkardılar. Bizimki döndü dolaştı buraya geldi. Oğlum başımı alıp gitsene! Yok! İlla burası olacak! Bu Tepe’de ne b.. varsa! Ne oldu? Bir gün soluğu Hakkari’de aldı!”

Hepsi aynı şekilde gülüyorlardı.

“Neden?”

Sorum üzerine gülmeleri jiletle kesiliverdi.

Muhtar:

“Bazı aileler, ‘Bu öğretmen, erkek çocuklarımıza tecavüze kalkışıyor.’ diye şikayetçi oldular!” deyiverdi.

Midem altüst oldu. Kustum kusacağım.

Sağ yanımdaki ilk kez konuştu:

“Ankara’dan bir ekip geldi. Şahitleri falan dinlediler. Normalde açığa alınacaktı. Ne olduysa vazgeçip Hakkari’ye sürdüler!”

“Burası Tepe! Laf dinleyeceksin!”

Beni görmek için aynayı düzelten şoförle göz göze geldim.

Ben gayriihtiyari:

“Öğretmen böyle bir şey yapmış mıydı?” diye sordum.

Şoför aynı ukala tavrıyla:

“Orasını bilmeyiz! Sonuca bakarız!” dedi.

Muhtar atıldı:

“Bence konuyu değiştirelim...”

Baktı ki değişik bir konu olmadı yine Muhtar konuştu:

“Doktor Bey seni tenzih ederiz! Birkaç yıl önce bir doktor geldiydi.”

Yüzünü arkaya dönerek “O dikişçinin adı neydi?” diye hatırlaması için yardım istedi.

“Ahmet Bey!” dedi solumda oturan.

“Hay ceddine rahmet!” diye atıldı muhtar. “İşte o şerefsiz doktor, dikişin tekine otuz lira alıyordu!”

Şoför:

“Hemşire ile basıldı da şikâyetçi olduk! Soluğu Şırnak'ta aldı!” dedi.

Sağ yanımdaki:

“Otopsilere rüşvet alıyordu! Burada otopside çok ne var?” dedi gülerek.

Sol yanımdaki:

“O kadar da değil canım! Allah var, gece gündüz demez hastalarımıza koşardı!” dedi.

Muhtar yine sözü aldı:

“Ahmet'ten önce gelenin adı neydi?” Bir süre düşündükten sonra kendisi hatırladı. “Feyzi Bey! O da sözüm ona devrimciymiş! Faşistin önde gideni çıktı!”

Sağ yanımdaki:

“Adam doktor muydu, silah tüccarı mıydı anlayamadık! Bir bakıyordun kayıplarda... Derken bir sürü silahla dönerdi! Resmen Tepe'yi silahlandırdı!”

Şoför atıldı:

“Bence Feyzi Bey, hem devlete hem de dağdakilere çalışıyordu!”

Sol yanımdaki:

“Adamın hakkını da yemeyelim! Tepe’ye aşı cipini ilk o getirmedi mi? Ciple ta Mardin sınırındaki hastalara ulaşıyordu!” dedi.

Sağ yanımdaki ısrarlıydı:

“Cipe silah ve mermileri yüklüyordu! Artık nereye giderse!”

Muhtar gülerek söze girdi:

“Doktor Ali Hoto’yu çok sevdim! Yaşıyorsa Allah ömrünü uzun etsin, ölmüşse de rahmet etsin! Onun üzerimizde hakkı çoktur! Ne var ki akıbeti kötü oldu garibimin! Sen tut hemşireye âşık ol! Hemşire yüz vermeyince de çıldırdı!”

“Çıldırdı mı?” diye sordum elimde olmadan.

“He ya! Çıldırdı! Gidince göreceksin. Sağlık ocağının bahçesine Hacer Hemşire’nin baş harfine uygun bir havuz yaptı ve su ile doldurup akşam kadar ayaklarını havuzun suyuna koydu. Ne hasta baktı ne de yedi içti! Derken ağır hastalandı. Bir hayırsever alıp Diyarbakır’a götürdü. Akıbeti ne oldu Allah bilir!”

Sol yanımdaki:

“Allah mekânını cennet etsin! Çizmeleri ayağına geçirdi mi dağ taş hastaya giderdi be!” dedi, öldüğünden eminmiş gibi. Ali Hoto’ya ben de acıdım.

Muhtar sözü aldı:

“Siz konuşurken, ben de Türkçe bilmeyen hastalara ağır hakaret eden şu doktoru düşündüm. Adı neydi ?”

“Cem Bey!” diye cevapladı şoför.

Muhtar öfkeyle devam etti:

“Hay ceddine rahmet! Az kalsın silahı çekip kafasına sıkacaktım! Hem vallahi hem billahi! Anamı götürmüşüm, yapmadık hakaret bırakmadı! Keşke o gün vursaydım!”

Sol yanındaki kişi o her zamandaki iyimser yaklaşımıyla:

“Cem Bey her şeye rağmen iyi bir doktordu. İlaçları hangimizin derdine deva olmadı?”

Taksinin yavaşlamasıyla sağındaki inme hazırlığı yaptı. Bir ara kulağına eğilerek:

“Hacı Ömer’e dikkat et!” deyiverdi.

Aracımız uzaklaşırken Muhtar benden yana dönerek:

“Doktor Bey, şu adama -az önce inen adamı işaret ederek- dikkat et! Yılanın tekidir!” diye tembihledi.

Şoför:

“Kaç karısının olduğunu bir Allah bilir! Yeter ki yeni bir doktorun geldiği duyulsun, sırayla hastalanmaya başlarlar!” dedi alaylı bir dille.

Solumdaki ilk defa tarz değiştirdi:

“Doktor Bey, dediklerinin tamamı doğru! Yüzbaşının gözü kulağıdır!”

Biraz sonra solumdaki indi. Onun inmesiyle Muhtar bu kez adeta benden yana sarktı:

“Doktor, şu aşağılık heriften uzak dur! PKK’nın buradaki en üst düzey adamıdır! Dağa gidenleri organize ediyor! Kısacası ne kadar uzak durursan o kadar rahat edersin!”

Şoför kakhahalarla gülüyordu:

“Asıl Hacı Ömer’den uzak dursun yeter!” dedi gülmesinden fırsat bularak.

Muhtar kakhahalar içinde:

“Bak Hacı Ömer’i unuttuk!” dedi.

Kasabannın içinden geçiyorduk. İnme sırası Muhtar’a gelmişti. Arabadan inmeden son kez arkasına dönerek:

“Hacı Ömer’e dikkat et!” dedi, söylenmesi gereken en önemli şeyi söylercesine.

Muhtar bir hayli hareket ettikten sonra şoför, eliyle Muhtar’ı göstererek:

“Doktor Bey, Muhtar bir insanın tanıyabileceği en şerefsiz, en adi, en namussuz kişidir! Eskiden muhtarlık yaptığı için halen muhtar deriz. Dağdakilerle arasının iyi olduğunu duyardık... Korucubaşı’dır! Geçen yıl on üç militanı evine yemeğe aldı. Meğerki Yüzbaşı’ya da haber vermiş... Yüzbaşı evi sardı ve hepsini öldürdüler! Muhtar’a üç maaş ödül verdiler.”

Midem bir kez daha altüst oldu. Camı indirip buz gibi havayı ciğerlerime çektim. Kusmayayım diye yolun kenarına dizilmiş kıraathanelere, az ilerdeki koyun sürüsüne odaklandım. Çirkin suratlı birinin şoföre selam vermesiyle Hacı Ömer’i hatırladım.

“Hacı Ömer kim?” diye sordum.

“Hacı Ömer, sağlık ocağındaki hizmetlidir!” diye cevapladı.

Taksi sağlık ocağının açık kapısından geçip içeri girdi. Sırtını duvara dayayıp güneşlenenlerde kıpırdanmalar oldu. Yeni bir doktorun geldiğinden haberleri varmış gibiydiler. Şoföre parayı uzatırken:

“Senden bir ricada bulunabilir miyim?” diye tereddütle sordum.

“Buyur!”

“Lütfen arkamdan konuşma olur mu? Hani bizden başka kimse kalmadı da...”

Şoför gülererek arabasını çevirdi.

Araba tamamen ocaktan çıkana kadar arkasından baktım. Elli yaşlarında göbekli biri lojmanın birinden çıktı ve bana doğru koşarak gelip öpmek istercesine ellerime uzandı. O an için bu hareketinden hiç hoşlanmadım.

“Doktor Bey hoş geldin!”

Hacı Ömer olabileceğini düşündüm. Sigara içmekten bıyığı sararan bu dalkavuktan uzaklaşıp ocağın kapısından içeri girdim. Personelin neden hoş geldin demediklerine de bir anlam veremedim. Çok da önemli olmayan bu konuyu derhal kafamdan uzaklaştırıp Hacı Ömer’e dikkat etmem gerektiği şeklindeki ortak görüş üzerinde düşünmeye başladım. Tam bu konuyu düşünüyordum ki birden kapı açıldı ve sayıları on iki kişi olan personel, az önceki asık suratlarından eser olmadan ve hatta güler yüzle bana tek tek hoş geldin dedi. Az önceki kişi şofördü. İçlerinden sıksa, çöp gibi zayıf, şapkalı, üstü başı perişan ve elleri susuzluktan paramparça olmuş toprak misali çatlak ve nasırlı olan biriyle el sıkışmam beni kendime getirdi.

“Doktor Beg, hoş geldin sefalar getirdin!”

Beni herkesten farklı bir şekilde karşılayan bu adamla göz göze geldiğimde, hayatın bütün çilelerine şahit olan minnacık gözlerinden alamadım gözlerimi. Derken o, yine doğal haliyle çıkıp gitti. Herkes çıktıktan sonra usulca kalkıp kapıyı açtım ve az önceki adamın koridoru temizlemekte olduğunu gördüm. Demek Hacı Ömer bu idi! Kapıyı yine aynı dikkatle kapatıp yerime oturdum. Hacı Ömer bende bir iz bırakmıştı. Keşke daha

önce bu kişinin Hacı Ömer olduğunu bilseydim de etkilenmeme izin vermeseydim!

Neredeyse bütün eşyası atılacak derecede eski olan bu odaya göz gezdirdim. Benden önceki, taksidekilerin bahsettikleri de dâhil, bütün doktorların bu odada bıraktıkları derin izleri okumaya çalıştım. Kendimi çok tuhaf hissettim.

Birazdan, öğlen tatilini müteakip hastalar gelecekti. Yeni bir doktor-dan haberleri yoksa kimse gelmeyebilirdi de.

Kapım çalındı. Hacı Ömer, elinde bir bardak çay bulunduğu halde, içeri girdi. Çayı masama bırakırken göz göze geldik. Bu küçük gözlerdeki alevi fark etmemek mümkün değildi.

“Doktor Beg, çay tazedir!”

Çayı masaya bırakışımı izledim. Paramparça ellerini daha yakından gördüm.

“Adın ne?” diye sordum bu arada emin olmak için.

“Hacı Ömer.”

Bir Hacı Ömer’e baktım bir çaya... Taksidekilerin sözleri zihnimde dolandı. Çayda zehir olma ihtimali üzerinde durdum.

“Hizmetliyim.”

“Efendim?”

“Doktor Beg, ‘hizmetliyim’ dedim. Bu yıl otuzuncu yılımı dolduruyorum!”

Tekrar çaya baktım.

“Çay için teşekkür ederim.” dedim.

“Başkaca bir emrin, bir isteğın var mı?” diye sordu.

“Yok.”

“O zaman bana müsaade!”

Arkasından bakakaldım. Taksidekilerin ittifakla beni sakındırdıkları bu adama asla güvenemeyeceğimi düşündüm. Çayı lavaboya döktüm. İlk günden başıma bir belanın gelmesine izin veremezdim. Masamda otururken, içimde bir boşluk bulunduğú halde, ilk günümü nasıl geçireceğime dair, ilk acemiliğimi en az belirtiyile nasıl atlayacağıma dair fikirler yürütüm. Kaşemi, stetoskobumu çantamdan çıkardım. İlk günümü doğal seyri-ne bırakmaya karar verdim.

Çok zaman geçmemişti ki hemşire içeri girerek birkaç hastanın geldiğini söyledi. İlk hastamı muayene ettim, ilk reçetemi yazdım, duruma göre Kürtçe veya Türkçe konuşarak hastalarım ile iletişim kurmaya çalıştım. Hacı Ömer’in “çayı tazeleme” teklifini usulen reddettim.

Poliklinikte bana yardımcı olan personelin ebe olduğunu, adının Veda olduğunu, bugün görevli olan hemşirenin Bismil’e gittiğini, bu yüzden kendisinin baktığını, o hemşirenin adının da Ayşe olduğunu öğrendim.

Öğlen namazını nerde kılabileceğimi mecburen Hacı Ömer’e sordum. Camilerden birine gitmekle burada tahta üzerinde kılmak alternatiflerini sunan Hacı Ömer’in ikinci önerisini makul gördüm. Hacı Ömer’in tahtayı özenle yere koyuşunu izledim. Böylece odamda ilk namazımı da kıldım. Uzun uzun dua ettim, Allah’tan beni korumasını istedim duam aracılığıyla. Hacı Ömer’in tahtayı kaldırırken “Allah kabul etsin.” diyen sesinde bir anormallik aradım ama bulamadım.

Mesai saatinin dolmasıyla, kimseyle konuşmadan, ocaktan ayrıldım ve taksilerin kalktığı kiraathanenin önüne geldim. Beni buyur eden kişiye selam verdim. O da bana bir çay bıraktı. Birkaç kişi hoş geldin demek için yanıma geldi. Kulak kabarttım yan masadakilere. Anladım ki o günün ko-

nusu ben idim. Daha sonra anlayacaktım ki taksici benim ricama rağmen kiraathaneye gelmiş ve yürüyüşüme bakılırsacı, konuşmama bakılırsacı, susmamdan derin devletin adamı, gülmemden paracının teki ve dikişin tekinden on beş lira alacak bir doktor, kısacası çok tehlikeli ve “ne olduğu öyle hemen anlaşılamayacak derecede karışık bir insan” olduğumu çoktan anlatmıştı!..

Günler geçiyordu. Belediye Başkanı ile henüz karşılaşmış değildim. Milletvekili ile de sadece telefonda konuşmuştuk.

“Doktor, ben on bin dönüm arazinin sahibi, Tepe Üniversitesi mezunu -Tepe’li olmak bir üniversiteden mezun olmakla eşdeğerdir demek istiyordu- milletvekili, galiba tansiyonum çıktı ne yapabiliriz acaba?”

Sayın Vekil kibarca ayağına çağırıyordu.

İsterdim ki “Kasabamıza hoş gelmişsin, Allah hayırlı etsin, inşallah seni ziyarete de geliriz ...” kabilinden bir şeyler desin, ben de “Sayın Vekilim her şeyden önce teşekkür ederim. Kasabamızdan bir vekilimizin seçilmiş olması bizler için de büyük şans, geçmiş olsun, eğer de uygun bulursanız, ziyaretinize gelip hastalığınızla bizzat kendim ilgileneyim.” diyerek güzel bir iletişim başlatayım... Ancak böyle olmadı... Bir hemşire gönderebileceğimi söyledim. Ocağımızın en eski hemşiresini, tansiyonunu ölçmek için, gönderdim. Sayın Vekilimizin bu duruma çok sinirlendiğini, eğer bu gece ölmezse yarın Diyarbakır’a gidip muayene olacağını belirttiğini, hemşireden dinledim.

Bu olayın etkisi de oldu mu bilemem, Belediye Başkanı’nın da Diyarbakır’da muayene olmayı tercih ettiğini duydum.

Günler tahmin ettiğimden daha hızlı geçiyordu.

Her gün iki şeyi tekrarlayıp duruyordum: Hacı Ömer’in davranışlarını izlemek ve Diyarbakır’a gidiş geliş yapmak.

Hacı Ömer'in çayını henüz içmiş değildim. Sağlık ocağındaki işi biter bitmez okun yaydan fırlaması gibi ocaktan gitmesi, sabahları yorgun argın ama erkenden gelmesi, bazen sobanın başında uyuklaması, en küçük kızı -adı Fatma idi- gelince ona sarılması, elinden tutup soğuk almamasına da dikkat ederek bahçede gezdirmesi, “H” şeklindeki havuzun başında bir şeyler anlatması, kızı giderken de saçlarını okşayarak ve öperek uğurlaması bu adamın çayının içilebileceğini telkin ettiyse de öyle hemen karar veremedim. Çünkü kıraathanede her ne zaman adından bahsedilse ekşiyen suratlara, tiksintili yüz ifadelerine rastlıyordum. Kısacası Hacı Ömer hakkında yaşadığım ikilem gitgide derinlik kazanıyordu.

Günler geçerken ilk otopsi raporumu yazdım.

İlk dikişlerimi attım. Parasız dikiş attığım, tüm kasabada duyuldu.

Öğrenci evinden getirdiğim kan şekeri ölçme cihazıyla şeker hastalığından şüphelendiklerime test yaptım. Bundan da para almadığım duyuldu ve şekerine baktırmak isteyenler arttı. Hastalıktan şüphelendiklerime baktığımı, diğerlerine bakmadığımı öğrendiklerinde, kasabalının neredeyse çoğunluğu aleyhimde konuştu. Hatta küfredenler oldu... Hacı Ömer bir sonraki gün masama çayı bırakırken ilk kez alanıma müdahale etti.

“Doktor Beg, en çok kan şekerine baktıkların sana küfretti!”

Hacı Ömer'i ilk kez bu “iftira”sından dolayı azarladım. Seveni olmayan bu adamın gerçek yüzünün ortaya çıktığını düşündüm. Suratına bağırardım. Hatta öyle şiddetli bağırardım ki boynunu büküp çıktı. Çayını her zamankinden daha sinirli döktüm.

Bir sabah masamda kardeşimin aradığını ve mutlaka aramam gerektiğini tembihleyen bir not gördüm. Annemin hasta olabileceğini düşünüp birçok kişinin il dışı görüşmelerini yaptığı bakkala gidip aradım. Annem, telaşlı bir sesle, geçenlerde bir rüya gördüğünü, rüyasında fırtınaya yakalandığımı, kara saplanıp kaldığımı ve kurtulmak için çabaladığımı, sonunda kurtulup kurtulamadığımı hatırlayamadığımı, Allah'a dua ettiğini söyledi.

Annem, her biri bir yerde çalışan büyük evlatları hakkında “önemli” rüyalar görünce mutlaka aratırdı. Selamette olduğumuzdan emin olmak isterdi. Bazen de ben gördüğüm rüyalarımı anneme söyler, yorumlatırdım. Eğer rüyam, içinden çıkamayacağı boyutta karmaşıkta, dayıma danışırđı. Annem bizleri çok özlemişse önemsiz rüyaları için de aratırdı. Annemin gördüğü rüyadan sonra, bir iki rüya için de ben aradım. Rüyalarımın hemen tamamı zor şartlardan kurtulma çabalarımaya dairdi.

Rüya trafiğinin yoğun olduğu işte bu son günlerde, yakalanan bir tutuklunun, karakola götürülüşü öncesinde, muayenesini yaptım. Hacı Ömer’in, ben muayene formunu doldururken savcı gibi başımda bekleme-sinden rahatsız oldum. Bir süre sonra aynı adamı tekrar muayeneye getirdiler. Muayenesini yaptım ve yine herhangi bir darp izine rastlamadığımı yazdım. Onlar ikinci kez geldiklerinde de Hacı Ömer başıma dikildi ve yazdıklarımı dikkatle inceledi. Bir iki kez öfkeyle baktım. Karakoldan gelenlerin ocaktan ayrılması üzerine de odama çağırđım ve olabildiğince kırıcı bir tarz ile neden öyle davrandığımı sordum.

Hacı Ömer ilk defa ağladı.

“Doktor Beg, o adama işkence edecekler!” dedi.

Bu ifade üzerine iliklerime kadar dondum.

“İşkence mi edecekler?”

“Yazdığın raporlara saat yazmadın. Tarih ve saat yazmadığın için onlar açısından darp edilmemiş olduğunu belgeledin. Ancak asıl şimdi işkenceye alacaklar ve muhtemelen adam ölecek. Şayet başıma bir şey gelirse senin raporu gösterecekler. O zaman da dağdakiler seni devletin adamı olarak yaftalayacak, işkence yapılan adama sağlam raporu veren sen için tehlikeli günler başlayacak.”

Gerçekten de muayene tarih ve saatini yazmamıştım!

İlk mesleki hatamı yapmıştım!

“Neden söylemedin?”

“Seni uyarmak için başında durdum, ama bakışlarındaki öfkeden, diyemedim!”

Karakola koştum ve raporlara tarih, saat yazmayı unuttuğumu söyledim. Karakol komutanı raporların tutuklu ile birlikte Bismil’e gönderildiğini söyledi. Çaresiz geri döndüm.

İlk kez kendimi bu denli aciz hissettim.

“Kendi ellerimle başıma neler açtım Allah’ım!” dedim pişmanlıklar içinde.

Daha sonra Hacı Ömer’i haklı çıkaran gelişmeler oldu.

Adamın o gece karakolda tutulduğunu, bir sonraki gün Bismil cezaevine götürüldüğünü, orada da aynı gün fenalaştığını ve sağlık ocağına götürüldüğünü, Diyarbakır’a sevk edildiğini, orada öldüğünü, vücudunda çok sayıda darp izi bulunduğunu, ölüm sebebinin böbrek kanaması olarak yazıldığını ve iç kanama da geçirdiğinin belirtildiğini öğrendim.

Karakolda işkence yapılmış olabileceği ihtimali üzerine savcılık olaya el koydu. Karakol komutanı, suçlamaların tamamını reddederek verdiği raporları gösterdi. Daha sonra ben ifade vermeye çağırıldım. Olanı biteni anlattım. Rapora tarih yazmayı unuttuğumu ama bu durumu gören Hacı Ömer’in daha sonra beni uyardığını söyledim. Rapordaki tarih ve saat, ölen adamın Bismil cezaevine tesliminden yarım saat öncesine aitti! Ben her ne kadar tarih ve saat yazan kalemin bana ait olmadığını, bunların başkası tarafından yazıldığını söyleyip analiz için Adli Tıp Kurumu’na gönderilmesi gerektiğini belirttimse de savcı önce inanmadı, bütün bu olan bitene ve daha sonra bir insanın ölümüne sebep olduğumu, bir daha böylesi bir hata yapmamamı söyleyip bir şeyler yazdı ve beni gönderdi. İlki savcının odasında olmak üzere ağladım, ağladım...

Olaya çok üzüldüğümü gören karakol komutanı bana:

“Devlet ne yaptığını bilir doktor! Bir terörist için üzölmeye değmez! O adam aranan biriydi. İşkence olmasaydı bir sürü değerli bilgiyi nasıl alacaktır? Onun verdiği bilgiler çok sayıda masum insanın ölmesine engel oldu!”

Giderken de:

“Raporlarını daha dikkatli yaz!” dedi.

O gidince de ağladım. Daha sonraki günlerde de ağladım.

Zamanının çoğunu sarhoş geçiren karakol komutanından, bir insanın sahip olacağı en derin nefretlerle nefret ettim.

O günkü namazımda Allah’tan zalimlerin cezalandırılmasını istedim. Yaptığım hatadan dolayı gözyaşlarım seccadeye aktı...

Hacı Ömer’in çayını ilk defa içtim. Zehirlenmedim!

Tepe’de, Bismil’de ve Bismil’e yakın civarlarda konuşulan konu aynı idi. Karakolda birine işkence edildiği, işkence izlerini görmezden gelip sağlam olduğuna dair rapor verdiği ama o kişinin bir gün sonra öldüğü, devletle beraber çalıştığı, dağdakilerin buna çok kızdığı konuşuldu durdu.

Ben Hacı Ömer’i şahit göstererek olanı biteni anlattımsa da Hacı Ömer’in güvenilir bir şahit olamayacağından bahisle neredeyse herkes, bile bile sağlam raporu verdiğime inandı. Ben yine de Hacı Ömer’i şahit göstermeye devam ettim. Hacı Ömer olan biteni olduğu gibi anlatarak ve asla ekleme çıkarma yapmayarak gitgide güvenimi kazandı.

Kasabada ve Bismil’de beni tanıyanların yüz çevirmeleri, yanlarındakilere beni işaret edip gizli gizli konuşmaları, varlığımın hissedildiği mekânda suskunlaşarak tavrı almaları ve dedikoduların kulaktan kulağa değişerek ulaşmasının önüne geçilemez oldu.

Bismil’de dedikodunun boyutu o kadar değişmişti ki Tepe’de bir doktor bulunduğunu ve düzenli olarak yüzbaşıya bilgi vermeye geldiğini söylüyorlardı. Bunu en son bir ayakkabıcı dükkânında duyduğumda şaşkınlıktan kalakaldım. İşyeri sahibi başına birkaç kişiyi toplamış konuşuyordu.

“...Burası MİT’e baktığından, kimin yüzbaşıya geldiğini gözlerimle görürüm. Bu işbirlikçi doktor, sabah ve akşam olmak üzere binaya girer ve yarım saat, bir saat kaldıktan sonra çıkıp gider.”

Elimdeki ayakkabıyı yerine koyup yolun öbür tarafına yani MİT dedikleri yere ilk defa baktım. Sonra işyeri sahibine bakarak:

“Doktorun geliş gidişlerini bizzat kendi gözlerinle gördün yani...” dedim.

“Evet!”

“Yani doktoru görsen tanırısın!”

Gülerek:

“Her gün iki kez gördüğüm adamı nasıl tanımam?!” dedi kendinden emin olarak.

“Yanılmış olmayasın!” dedim, hayret içinde.

“Asla ve kat’a!”

“Bana benzer mi bu dediğin kişi?”

“Yok! O kişi uzun boylu ve çevik biri! Hatta çıta gibi! Belli ki askeri-yede eğitim almış!”

Acıyarak baktım.

“Tepe’nin doktoru benim!” dedim, şok etkisi oluşturmak istercesine.

Neye uğradığını şaşırды ama utançtan kararan yüzünü görmeye tenez-zül etmeden çıkıp gittim.

Yalnızlaşmadaki derinliği her gün daha da hissettim. Kendimi hayat-tan soyutladıkça ve üzüldükçe Allah'ın ve Hacı Ömer'in doğruları bildiğine olan inancım beni az da olsa teselli etti.

Oturup durum üzerine etraflıca düşündüm. Diyarbakır'daki dostla-rımla istişare ettim. Ortak kanaat, içe kapanmanın suçluluğu kabul etmek şeklinde algılanacağı yönündeydi. Halkın arasına daha çok girmeliydim ve daha çok fedakârlık yaparak çalışmalıyım. Hatta her gün bunca yolu gelip gitmenin sakıncalı olabileceği üzerinde hassasiyetle duruldu. Teröristlerin bu ara daha sık yol kestikleri de göz önünde tutulursa lojmanda kalmanın daha akılcıca olacağı dile getirildi.

İstişareye uydum ve lojmanı, yerleşmek üzere, temizletip boyattım. Hacı Ömer'in yardımıyla eşyalarımı yerleştirdim. Artık geceleri de Tepeli-lere hizmet eden bir doktordum. Lojmanda ilk başlarda uyku sıkıntısı yaşa-dım. Geceleri uzaktan gelen silah seslerinden rahatsız oldum ama alıştım.

Kıraathanelere artık akşamları da uğruyordum. Kıraathane sohbet-lerinin akşamki fasıllarına da katılıyordum böylece. Dağdakilerin beni kara listeye aldıklarına dair bir iki yorum duydumsa da önemsemedim. Ne de olsa beni benden tanıyan halk, bir şekilde dağdakilere haber uçurur ve nasıl dürüst çalıştığımı, nasıl fedakârlık yaptığımı anlatırdı.

Kasabada isimleriyle hitap ettiğim insan sayısı arttı. Cami hocalarıyla ki bazılarına “mele” yani “molla” deniyordu, sohbetleri derinleştirdim. Hatta onların klasik Arapça öğretme yöntemlerine kendimce itirazlar ge-tirerek daha modern bir yolla insanların Arapça öğrenebileceklerini iddia eder oldum. Bir hocadan Arapçanın temel eserlerinden birini “mütalaa” ettim. Hocalar benim kısa sürede ne denli mesafeler aldığımı söyleyince hoşuma gitmedi değil.

Artık halk arasında muteber bir adam olmuşum. Talihsiz olayın unu-

tulduğunu düşünüyordum. Ben böyle düşünüyordum ama günün birinde kapımın altından atılan bir mektup durumun hiç de öyle olmadığını anlatıyordu. Mektup, devlet memurlarını “ajan” diye niteliyor, halka devleti sevdirecek kadar sempatik davranan memurları ise özellikle cezalandırılması gerekenler olarak adlandırıyordu. Bir militanlarına yapılan işkenceleri örtbas eden bana en kısa zamanda dersimin verileceğiyle de son buluyordu.

Lojmanda yattığım yeri değiştirdim. Uzun incelemeler neticesinde, nereden ateş edilirse edilsin, kurşunların ulaşmadığı bir kör noktaya yattığımı serdim. Lojman komşularım ise en baştaki odada yattığımı düşünüyordu.

Hiçbir şey olmamışçasına işimi yapıyordum. Ocaktan bir personelin kiraathanede tehdit edildiğini söylediğini duyunca o kişinin işin içinde olabileceğine dair kuvvetli bir tahmin yürüttüm. Çünkü kimseyle paylaşmadığım bir bilgiye sahipti.

Mektuptan sonra, odamdaki telefona tehdit telefonları gelmeye başladı. Elimden geldiğince soğukkanlı davranarak Kaymakamlık Makamı'na tehdit edildiğimi belirten “GİZLİ” ibareli bir yazı ile başvurum. Birkaç gün sonra da lojmanımın duvarına yazılan tehdit yazısı personelce görüldü: **SOFİ DOKTOR GEBERECEKSİN!**

Hacı Ömer en erken gelen ve sobaları yakıp sabah temizliği yapan kişi olduğundan, yazıyı ilk o gördü. Onu Bismil'e giden ilk araba ile gönderip duvarın renginden on kilogram boya, rulo fırça vesaire aldirtıp yazıyı kapattırdım. Kiraathanelerde o gün de duvara yazılan yazı konuşuldu. İlk kez ocaktaki o şüpheli personele soğuk davrandım.

Kaymakamlık, karakola bir yazı yazarak durumu incelemesini istiyordu. İncelemeyi bizzat karakol komutanı yaptı. Beni dinledi uzun uzun... Elindeki deftere notlar aldı.

“Şayet bu konuyu ayrıntılı inceleyecek olursak bazı sakıncalar doğurabilir!” dedi bilgiç bir edayla.

“Nasıl yani?” diye sordum elimde olmadan.

“Adamlar senin o rapordan dolayı bize yakın çalıştığını yaydılar. İşe daha çok dahil olursak bu senin için iyi olmaz!”

“Devlet beni korumak zorunda!” dedim hisımla.

“Devlet herkesi korumak zorunda! İşini düzgün yaparsan kimse bir doktora düşman olmaz!” dedi alaycı bir ifade ile.

O an için suratına tükürmek gibi bir refleks ile ağızımda tükürük toplamaya başladım ki komutan ayağa kalktı. Çıkarken de:

“Daha dikkatli olursan iyi olur...” dedi yine o alaycı tarzı ile.

Hacı Ömer, komutanın ıslık çalarak gittiğini söyledi.

İster istemez çalışma şevkim kırıldı ve suskunlaşmaya başladım. Personel bendeki değişikliği fark etti.

İlçe Emniyet Müdürlüğü ve Kaymakamlık nezdinde ruhsatlı silah almak için girişimler başlattımsa da bir sonuç alamadım. Sonuç alamayınca da Hacı Ömer ile kafa yorarak hal çareleri aramaya başladık. Önce tayin istemeyi denemeliydim.

Tayin isteğim reddedildi. Mecburi hizmetimin dolmadığı gerekçe gösterilmişti.

Geçici görevle başka bir yere tayin istemeliydim.

Bu isteğim de reddedildi. Tepe'deki doktor ihtiyacı gerekçe gösterilmişti.

Hacı Ömer bir gün odama gelerek çok önemli bir konuyu konuşmak istediğini belirtti.

“Doktor Beg, güvenilir bir yerden silah temin edersen hakkında hayırlı olur!”

“Silah mı? Gördün işte ne yaptysam alamadım!”

“Doktor Beg, ruhsatsız alacaksın! Senin anan ağlayacağına başkalarının anası ağlasın!”

Hacı Ömer’in bu teklifini şiddetle reddettim:

“Kimsenin annesi ağlamasın!”

Hacı Ömer boynunu bükerek:

“Sen bilirsin!”

Yaşadıklarımı uzun uzadıya düşündüm... İstifa mı etseydim? Bu düşüncemi Diyarbakır’daki dostlarımla paylaştığımda sabretmemi söylediler... Her gün faili meçhul cinayetlerde artış oluyorken ve tehdit ediliyorken doğrusu nasıl sabredeceğimi de kimse söylemedi.

Hacı Ömer’i dinlese miydim?

Rapor işinde dedikleri doğru çıkmadı mı? İyi de silahı nerden alacaktım?

Hacı Ömer’i dinlemeye karar verdim.

Hacı Ömer’e göre silah temin etmenin üç yolu vardı: Irak’a giden mazotçular, güvenilir silah tüccarları ve en son çare olarak da Tepe’deki “namazcılar”.

Hacı Ömer, Bismil’de onlara verilen isimleri telaffuz edemiyordu...

Irak’a giden mazotçular ve güvenilir silah tüccarları için Hacı Ömer’in de somut bir önerisi olmadı. Çaresizlik içinde “Allah’ım sen kimseyi silaha

mecbur etme ya Rabbi!” demesi de izlenmeye değerdı...

Telefondaki tehditler ve lojmanınımın kapısına konan kocaman “X” işareti üzerine ister istemez Hacı Ömer’in sıralamasında en sonda olan seçenekten başka çarem olmadığına karar verdim. Düşündüm taşındım ve şimdiye kadar ekme aldığım ve ismi Şeref olan fırıncıya konuyu açmayı uygun buldum. Ekme almak bahanesiyle fırına gittim. Havadan sudan konuştuğuktan sonra bendeki tedirginliği anlamış olmalıydı ki:

“Doktor Bey, duyarım ki başın belada. Allah kerimdir!” dedi her şeyi biliyorum dercesine.

“Doğru, biraz sıkıntılarım var... Şu rapor meselesiyle başladı...”

“Duydum.”

Kısa ve net cevabı, “ben her şeyi duyarım” der gibiydi.

Onun bu hali, “senin hal çaren bende” der gibiydi.

“Yarım biri kafama sıkısa faili meçhul kalırım. Allah bilir ya!” dedim o anda.

“Ruhsatlı silah için devlete başvurduğunu duydum.”

Şaşırdım. Nerden biliyordu acaba? Sakın Hacı Ömer söylemiş olmasın!

“Şaşırmama gerek yok Doktor Bey, burada gizli saklı şey olmaz! Burası Tepe!”

Yüzüne baktım. Ondaki hali görünce daha çok şaşırdım.

“Yazışmalardan bize haber verirler!”

“Size mi?!”

Belli ki ağzından kaçmıştı.

“Doktor Bey, ruhsatlı silah kadar tehlikelisi olamaz! Yarın Allah korusun bir şey olur, şıppadak bulurlar! Neden? Delilden! Peki, çare nedir? Ruhsatsız temiz bir silah!”

Kendisi sorup yine cevabı da kendisi veriyordu.

“Temiz silahı bulmak imkânsız! Burası Tepe!” Bu sözleri diyen ben, biraz da Şeref’i haklı çıkarmak için demiştim.

Şeref kendinden emin bir şekilde:

“Gece karanlık çökünce bana uğra!” dedi ve evini en kestirme şekilde tarif etti.

Fırından dönerken karakol komutanıyla karşılaştım.

“Doktor dikkatli ol!” dedi yarı sarhoş halde.

Artık garipsemedim.

Benim açımdan dikkatli olmak her ne idiyse çok anlamadım ama gece karanlık çökünce Şeref’e gidecek gibiydim... Ruhsatsız silahı üst aramasında yakalatsam bile Allah’ın izni ile can güvenliğimin olmadığını anlatabirdim...

Şeref’in övdüğü silahı, zerre kadar silah bilgim olmaksızın, beğendim. Kanaatimce ucuz da aldım.

Şeref yeteri kadar da mermi verdikten sonra kapıda:

“Doktor Bey, gizlilik esastır! Olur ki yakalatarsan beni satmak yok! Bu konuyu bir sen, bir ben bir de Allah biliyor!” dedi sıkı sıkıya tembihlerken...

Silah hakkında bilgilennemeksizin bir demir parçasına sahip olmak bile ayrı bir güven kaynağıydı.

Ertesi sabah hasta muayene ederken, arada bir, silaha dokundum... Öğlen vakti ise kıraathaneye yöneldim. Artık silaha dokunamazdım, anlarılardı! Vakur adımlarla yürümeyi tercih ettim. Belimdeki silaha ne çabuk alışmıştım! Ha var ha yok!

Tam masaya oturacağım ki çocuğun biri arkamdan ciyak ciyak bağıyordu:

“Doktor amca! Doktor amca! Silahımı düşürdün!”

Elinde bir silah tutup havada sallaya salaya koşuyordu! Elimi belime götürdüm, silahım gerçekten yoktu!

Herkes bana gülüyordu. Kalabalık artınca sürüyle yorum yapıldı...

Silahı, nasıl olsa gizleyecek şey kalmadı düşüncesiyle, masaya koydum. Çaycı, bir çayı masaya, silahın yanına, bıraktı. Bu manzara karşısında ben de kendimi tutamayarak gülmeye başladım. Hep beraber güldük. Ta ki kulağıma bir ses çarpıncaya kadar:

“Silahı veren de anlarımış canım!”

Gülmem jiletle kesildi ve etrafıma baktım ama sesin sahibini bulamadım.

Çayımı nasıl içtiğimi, oradan nasıl uzaklaştığımı hatırlamıyorum.

Günlerce kasabanın dilinde kaldım. Hatta Bismil’de konuşuldum. Oralardan duyanlar da güldüler silahı düşürmeme. Sadece tabancamın değil, bir düzine el bombasına, birkaç kaleşnikofa -ki halk “keleş” demeyi tercih ediyordu- sahip olduğum, özel silahlı eğitim aldığım konuşuldu durdu... Artık halk ne kadar takdir etmişse o kadar cephaneliğim vardı.

İnsanlar daha bir temkinli davranır oldu. Sağlık ocağında çalışan o personel bile tavrını değiştirmişti.

Karakol komutanı rutin çay ziyaretlerinin birinde lafi silaha getirdi ve:

“Bizim açımızdan suç işlenmedikten sonra herkesin silahı olabilir!” dedi.

Zaman zaman Şeref’in “Doktor Bey, gizlilik esastır! Olur ki yakalattır-san beni satmak yok! Bu konuyu bir sen, bir ben bir de Allah biliyor!” sözü kulağımı tırmaladıysa da ben asıl Hacı Ömer’i dinlemediğime pişman oldum. Tavsiye ettiği gibi, mazotçulardan alsaydım bu duruma düşmezdim.

Bir süredir almadığım tehditler yine başladı ve silahların beni koruyamayacağı söylendi.

Silahın, Allah korusun, bir suçta kullanılmış olabileceği ihtimali beynimi kemirmeye başlamıştı.

“Kendi ellerimle başıma iş açmama izin verme Allah’ım!” diye namazlarımda yalvardım durdum.

Bir an önce bu silahtan kurtulsam iyi olacaktı.

Şeref’ten ekme alırken, “Kimseye söylemiş olabilir mi?” diye içimden geçirmedim değil.

Bir tek Hacı Ömer’e konuyu olduğu gibi anlattım.

“Doktor Beg, burası Tepe kimseye güvenemezsin!” dedi bilge bir edayla.

Hacı Ömer lojmandaki ilk misafirim oldu. Yakından baktım. Permeperişan bir adamdı. Kendinden bahsetmesini ne çok istedim!

“Hacı Ömer, demek hep burada çalıştın.” dedim öylesine.

Hafiften utanır gibi oldu:

“He ya...”

“Çok sayıda doktorla çalıştın yani...”

“He ya, çok sayıda herkesle!”

Hacı Ömer’in konuşacağı yoktu.

Aklıma iki şey geldi: Bahçedeki havuzun hikâyesi ve kasabada en çok kiminle samimi olduğu hususu.

İlk sorum kasabada akrabaları olup olmadığı ve hayatının nasıl geçtiği yönünde oldu.

Babasını erken yaşta kaybettiğini, erken evlendiği için çok çocuğu olduğunu, çok çalışmak zorunda kaldığını, gece gündüz alın teri ile kazandığından evine helal ekmek aldığını seri bir şekilde anlattı. Ben gözümü ayırmadan dinledim, dinledim. Kalkıp çayı koydum. Karşı çıksa da kendim doldurdum. Dinlenmek için susunca da ben öylesine sorular sordum.

“Doktor Beg, hayat çok zor geçti!”

Zor geçtiği aşikârdı.

“Zaten beni kimse sevmez!”

Sesinin tonu değişen ve alın damarları gerilen Hacı Ömer’e merakla baktım... Şaşkınlığımı görecektir durumda değildi.

Keşke sebebini de anlatsaydı!

Çaylarını kendisi dolduruyordu. Anlattıkça elinde soğuyan çayımı bir

seferde içip yeniden dolduruyordu. O kadar sevimli bir görüntüsü vardı ki ilk kez sarılmak ve bağırma basmak geldi içimden.

“Doktor Beg, bu rezil kasabada bir saniye bile yaşamak haramdır!”, ellerini çaresizlikle açarak “Ama kader!” dedi.

“Burada, iftira, haset, saatlik faiz, onun bunun namusuna göz dikmek, yalan dolan... Kısaca ne desen var!”

İftira deyince tayini çıkartılan öğretmen geldi aklıma. Tüylerim diken diken oldu.

“Bir öğretmenin tayinini çıkarmışlar, duydum!”

Birden ağlamaya başladı. Sakinleştirmekte bir hayli zorlandım.

“Keşke o öğretmeni tanısaydın! Melek gibi adamdı! Atmadıkları iftira kalmadı!”

Hacı Ömer’in çay içmesi çay ile kavgaya dönüşmüştü. Bir şeylerden hırsını alamamış da bari çaydan alayım dercesine içiyordu.

“Peki, seni neden sevmezler?” diye sordum merakla.

“Çocuklarım var!”

Bu cevap karşısında içim bir tuhaf oldu.

“Kimseden faizle para alıp tefecilere boyun eğmediğim için ve çocuklarıma helal etmek götürdüğüm için benden nefret ederler!”

Çayını bir sarhoşun içki içerken kendinden geçişi gibi içtikten sonra “Doktor Beg, anlayacağın kimsenin ayakkabısına bağ olmadım! Yalan söylemem! Evlatlarıma gözüm gibi bakarım! Yeter ki namusuyla büyüsünler! Onlar için gece gündüz çalışırım! Hem iki üç saat uyku bana yetiyor!”

Artık çayları ben dolduruyorum. Kocaman demlik bitti bitecek...

“Bir sürü çocuğum var! Herkes bekliyor ki ona buna el açayım! Bir kere olsun ben de adileşeyim!”

Bana içki sofrasında iki kafadarmışız gibi geliyor...

“İnşallah Fatma’yı en büyük okullara göndereceğim! Doktor Beg, onu görmesem ölürüm!”

Birden ağlamasını garipsedim.

Ben çayları doldurdum, o içti. Sarhoşluk adeta bahane aradı Hacı Ömer’in zihninde. İçtikçe de sarhoş oldu!

Şükür çay bitmişti.

Hacı Ömer ayağa kalkınca tıpkı bir sarhoş gibi sendeledi. Kapıdan geçerken tıpkı bir sarhoş gibi:

“Yani anlayacağın, ite köpeğe muhtaç olmadan namusuyla yaşamak çok zoooooor!” Birkaç adım attı, düşmemek için bayrak direğine tutundu. Dengesini sağlayınca da bana dönüp:

“Allah seni korusun Doktor Beg! Senin için çok korkuyorum, çooooook!”

Arkasından nemli gözlerle baktım. Gözlerime uykunun damlası girmedi. Hacı Ömer’in her zaman haklı çıkması sabaha kadar uykusuz kalmama sebep oldu. Mesai başlarken fırsatını bulunca ben de masada uyukladım. Tıpkı Hacı Ömer’in soba başında uykuya dalıp gitmesi gibi...

Hacı Ömer’in yıllardır bu sağlık ocağında çalışıyor olması bir yana, olaylara bakış açısını hep takdir ettim. Hayatta deneyim sahibi olmak kendini en iyi Hacı Ömer’de ifade ediyor olsa gerekti.

Bir gün kafasından darbe alan bir yaralı sağlık ocağına getirildiğinde, yaralı masaya yatırılıyordu ki bir telefon geldi.

“Doktor şimdi yanında olan kişi öldü. Ama senden istediğimiz şey, ölüm sebebi olarak kafasına aldığı darbeyi değil yere düşmesini yazmandır!”

Üzerime bir kova soğuk su döküldü sanki. Afalladım ve ne yapacağımı bilemedim...

Muayene ettim, gerçekten kalbi çalışmıyordu. Kafasında derince bir çukur vardı.

Hacı Ömer az önceki telefondan dolayı bir sıkıntının olduğunu anlamıştı.

Hiç beklemediğim bir şeyi yaptı. Kulağımı masadakinin kalbine dayadı ve birden sevinçle bağırdı:

“Allah’a şükür yaşıyor!”

Bendeki kararsızlığı görünce kolumdan sarstı. Bu hareket kendime gelmeme sebep oldu.

Hemşire hariç herkesi dışarı çıkardım. Tekrar muayene ettim. Suni solunum ve kalp masajına başladım. Hemşireye talimatlar verdim. Hacı Ömer dışarıda olanca gürültüyü çıkarıyor ve bir araç ayarlamaya çalışıyordu. Derken damar yolu açılmış olarak arabaya aldık ve yol açılın diye de kornaya basarak son sürat kasabadan çıktık. Bismil Sağlık Ocağı’nda da bir hayli uğraşıldı kalbi normale dönsün diye. Dedim ya adam çoktan ölmüştü. Böylece ölüm sebebini oradaki doktorlar yazdı ve ölüm sebebi olarak “kafaya alınan darbeye bağlı beyin kanaması” yazıldığını savcılık tutanaklarından da okudum.

Sonradan öğrendiğime göre, televizyonda Abdullah Öcalan ile ya-

pılan bir röportaj yayınlanıyorken iki de bir burnunu çeken Öcalan'dan dolayı Şeref “ İşte sizin lideriniz bu fişfişuktur (burnunu çeken).” demiş, oradan biri de “Sizin lideriniz Velioğlu da derin devletin adamıdır.” demişti. Bunun üzerine Şeref eline geçirdiği şeyi adamın kafasına geçirmiş ve adam da oracıkta yığılıp kalmıştı.

Şeref'in karakola götürülüş ve karakoldan dönüş raporuna tarih koymayı ihmal etmedim.

Hacı Ömer'e de bilahare teşekkür ettim.

İyi ki Hacı Ömer vardı!

İyi ki vardı ama ben huzursuzdum. Ne yapıp edip buradan ayrılmıyordum!

Kaymakamlığın yazılı izni ile kimi hafta sonları Diyarbakır'a gidiyordum. Dostlarımla istişare etsem iyi olacaktı.

Üzerinde gece gündüz düşündüğüm tek konu, hayırlı bir şekilde ve sağ salim Tepe'den ayrılmaktı. Artık dostlarım da durumumun iyice kötüye gittiğini kabul ediyorlardı. Tavsiyeler genelde tedbir almama yönelikti. Artık Tepe'deki bakkallardan alışveriş yapmamak, lojmanın demir kapısına bir de sürgü kaynak ettirmek, kimsenin evinde bir lokma yemek yememek, bu aralar cami çıkışlarında kimi insanlara suikastlar arttığından mümkün mertebeye lojmanda namaz kılmak... Uzayıp giden yapılacaklar ve yapılmayacaklar listesi, yarı açık bir cezaevi inşa ediyor olsa da kabul etmekten başka çarem yoktu.

Havalar iyiden iyiye ısınıyordu. Güneydoğu'da eylemlerin tırmanışa geçtiği aylardı. Bunu Tepe'den de izlemek mümkündü. Gece belli bir saatte sonra dışarı çıkmak yasaktı. Yasağa uymayanların varlığını, götürüldükleri karakolda yüksek sesle ve defalarca okudukları İstiklal Marşı'ndan anlıyorduk.

Alışverişimi Bismil’de yapıyordum. Ozan Market en büyük mar-
ketti. Birçok kişi ve resmi kurum da oradan yapıyordu alışverişini. Ozan
Market’in sahibiyle tanıştığımızda benim unuttuğum şu rapor işini bir ara
gündeme getirmiş ve bana haksızlık yapıldığını ifade etmişti. Asıl suç; kötü
niyetlilerin, yazmayı unuttuğum bir tarih ve saati ister terörist olsun isterse
kim olursa olsun ama önce insan olan birine işkence yapmaya fırsat gör-
mesiydi.

İlk insani tespiti yörenin bu insanından duymak ne güzel şeydi! Dev-
letin merhametli bir baba gibi davranması gerektiğini, şu dil yasağının ve
Kürtçe müzik yasağının anlamsız olduğunu, Allah’ın bu dili kardeşlik ve
barış için yarattığını, evrensel doğruların insanlığın ortak malı olduğunu,
insan haklarının herkes tarafından savunulması gerektiğini, aksi durumda,
bu ülkede kardeş kanının akmaya devam edeceğini bu güzel insandan duy-
mak ne güzeldi! Dünya görüşü benimkine uymasa da insandı! Duygularıyla,
davranışlarıyla insandı!

“İyi insanlar iyi atlara binip gitti.” diyen şair nasıl da bilmıştır!
Diyarbakır’dan döndüğüm bir günün sabahında markete gittiğimde kapalı
olduğunu gördüm. Söylenti, ilçe askeriyesine mal verdiği, birkaç kez pa-
rasını istemeye gittiği, yüzbaşının ise en son gidişinde bir askere “Götü-
rüp hesabını görün!” dediği ama askerin bu sözü yanlış anladığı ve daha
askeriyeden çıkmadan öldürdüğü, o askerin aklı dengesinin yerinde olup
olmadığına dair muayeneye gönderildiği ve henüz bir haber gelmediği şek-
lindeydi. Yazık olmuştü!

Tepe’de Hacı Ömer’den başka bit dostum daha olmuştü. Yeni arka-
daşım, Toprak Mahsulleri Ofisi’ne birkaç ay önce atanan bir memurdu.
Evlü ve henüz bir yaşımı doldurmuyan bir çocuğu vardı. Çocuğunun hasta-
lanması üzerine geldiği ocakta tanışmıştık. Mülayim, hoşsohbet bir insan-
dı. Marketçinin hüznü geçmeden, bu yeni dostum bana gelerek tehditler
almaya başladığını, korucu başının -ben Tepe’ye ilk geldiğimde arabadaki
Muhtar- kendisine gelerek ilk fırsatta buradan gitmesi gerektiğini söylediğini,
ni, Toprak Mahsulleri Ofisi’nin güvenlik açısından eksikleri bulunduğunu

ve en kısa sürede bu eksiklerin giderilmesi gerektiğine dair yazdığı resmi yazının bazılarını rahatsız ettiğini ve tehditlerin bundan sonra başladığını anlattı. Ona kalırsa bir süre görüşmemek en iyiydi.

Beklenildiği üzere eylemler arttı, arazide ölü bulunanlara yönelik verdiği raporlarda artışlar gözlemlendi, telefon direklerine asılan ve ağızlarına paralar sıkıştırılan korucuların, eğitim veriyor diye öldürülen öğretmenlerin, imamların sayısında artış vardı. Savcılar bile yoğunluktan dert yanar oldular.

Ofis'teki memurun üç ay heyet raporu aldığını ve geri dönmek üzere ayrıldığını duyunca adama imrendim. Buradan gidebilmek ne güzeldi!

Hacı Ömer'in hayata tutunmak için verdiği mücadeleyi gördükçe kendimi toparlıyordum. Yıllık iznini alıp da Antalya'ya gitme isteğini sırf yalnız kalmayayım diye geri çevirdim ama çok ısrar edince de dayanamadım, verdim izni. Meğer her yıl bu vakitlerde, civarda ne kadar köpek yavrusu varsa toplayıp bir araçla Antalya'ya götürür, turistlere satarmış! İyi de para kazanırmış! Dönüşünü dört gözle bekledim. Dönünce de sarıldım ve bu küçük adamı ilk defa öptüm. Bana hediye olarak bir gömlek almıştı. O gömleği her giydiğimde köpek yavrularını hatırlıyor olsam da alışıyordum.

Yaz ayları demek, Hacı Ömer'in daha çok çalışması demekti. Kâh kanalizasyon eştiğini, kâh sırtında değirmene yük taşıdığını gördüm. Mesai saatinden sonra bir başka mesaiye atılması dayanılacak gibi değildi. Ona göre dokuz çocuğa bakmak hiç de kolay değildi. Hacı Ömer, küçük cüsesinin aksine, her gün gözümde büyüyordu ancak sağlığı da sinyal vermeye başlamıştı. Uzun yol yürürken göğsünün sıkıştığından dert yanar olunca derhal bir kalp doktoruna görünmesini söyledim ama elindeki işi bitiremeden bir yere gidemeyecekti.

Nitekim kalbi dayanamadı ve ilk kalp krizini geçirdi. Ocakta yapılması gerekenleri yapıp Diyarbakır'a götürdüğümüzde ilk sordukları şey neden

bir ambulans ile getirilmediği oldu. Cevabımız çok net olmuştu. Yoktu. Kasabaya döndüğümüzde de gündem ambulanstı. Ambulansın faydaları üzerinde günlerce konuşmalar yapıldı. Bir tek kişi bile Hacı Ömer'in sağlığına dua etmedi. Hatta kimisi Allah'ın gücünün her şeye yettiğini ve Tepelileri Hacı Ömer'den kurtaracağını bile açtıktan söyledi. Benimle karşılaşp da biricik dostuma küfredenleri Allah'a havale ettim.

Hacı Ömer, uzun süre hastanede yatacak gibiydi. Söylendiğine göre kalbi çok hırpalanmıştı.

Tepe'de tamamen yalnızdım.

Çok geçmedi ki Sağlık Bakanlığı bir yazı göndererek, şehir merkezlerine uzak sağlık birimleri için ambulans aldığını duyurdu. Belediye Başkanı ilk defa sağlık ocağına gelerek benimle el sıkıştı. Kendince çok önemli bir konu için gelmişti. Uygun bulursam, bu ambulansı kendilerinin getirdiğinin reklamının yapılmasını, milletvekilinin bu konuda etkili olduğunun söylenmesini ve Hacı Ömer'in kalp krizinden sonra bu olaya el atıldığını ve hatta ambulansın da bir süre belediyenin önünde kalmasını rica etti. Ona kalırsa seçilmişlerin propagandaya ihtiyacı vardı. Halkı nasıl yönlendirirsen öyle inanırlardı. Tabi ki bu öneriyi kabul etmedim ve ambulansı yakında ben ve şoförümüzün gidip teslim alacağımızı söyledim. Çok alınmış olarak kalktı ve "Görüşeceğiz!" dedi.

Belediye Başkanı'nın elimi sıkmadan hışımla gitmesi yeni bir huzursuzluk konusunun apaçık işaretiydi.

Şoförle beraber Sağlık Müdürlüğü'ne gidip ambulansı zimmetle teslim aldık. Daha biz Tepe'ye varmadan Milletvekili'nin çok zorlu bir mücadele ile Tepe'ye bir ambulans kazandırdığı çoktan yayılmıştı. Hatta Belediye önünde bekleyen bir kalabalık, Başkan'ı tebrik etmeye gitmişti bile!

Ambulans sağlık ocağının önünde iki gün kalmıştı ki Kaymakamlıktan gelen bir yazı "ambulans garajımız mevcut olmadığından, bundan böyle, tarafımıza tahsis edilen ambulansın Belediye garajında kalmasını ve bir tu-

tanakla bu şekilde bir devir yapılmasını istemekteydi”. Derhal Kaymakam Bey ile görüştüm ama bu konunun kendisini aştığını ve belki de bunun daha hayırlı olabileceğini belirtince biz de söyleneni yaptık. Ambulans artık Belediye’nin kullanımındaydı. Hangi hastaların ambulansla gönderileceğine de Belediye karar veriyordu! Ambulans şoförü ise Başkan’ın makam şoförü idi. Biz yine acil bir hasta olduğunu ambulansın o acı sireneninden anlıyorduk. Meğer Tepe’de acilen götürülmesi gereken ne çok hasta varmış da haberimiz yokmuş!

Hiçbir onurlu hekim bu şartlarda çalışmazdı! Sağlık Müdürlüğü’ne yazı yazarak çalışma şartlarımı tüm ayrıntılarıyla anlattuktan sonra, Olağanüstü Hal Bölgesi’nin herhangi bir yerinde çalışabileceğimi belirttim.

Yazıma verilen cevap olumsuzdu.

Belediye Başkanı’nın daha önceden kalp hastası olan bir yakını taksinin bagajında ocağa getirildiğinde vakit çok geçti. Bir yandan kalp masajı, suni solunum yaptık, diğer yandan da Belediye’den ambulans çağırıldı ama ambulansı kullanan şoför, yanında anahtar olduğu halde, Başkan’la birlikte Diyarbakır’a gitmişti. Hastayı sağlık ocağının çipi ile Bismil’e getirdiğimizde de doktor arkadaşlarla müdahalemiz devam etti... Çabalarımız sonuç vermemişti.

Sonraki günlerde Sağlık Müdürlüğü’ne yapılan yazılı bir başvuru üzerine ifade vermeye çağırıldım. İddia “hasta ayrımı yapmak, mesleğimi kötüye kullanarak bir insanın ölümüne sebep olmak” şeklindeydi. İfademde, bir doktor olarak yaptıklarımı deftere kaydettiğimi, yardımcı sağlık personelinin müdahaleme şahit olduklarını ve ambulans meselesini tüm ayrıntılarıyla anlattım... Durumu belirten belgeleri sunabileceğimi, ocak personelinin ve Bismil’deki doktorların görüşüne de başvurulabileceğini söyledim.

İki gün sonra Kaymakamlığa sunulan bir dilekçede hastalara bakmadığımı, yaşlı insanları azarladığımı şeklinde bir iddiada bulunulmuş ve dilekçenin altına da yüzden fazla şahit, imza koymuştu.

Sağlık Müdürlüğü'ne konu intikal edince, daha önce süren soruşturmam devam ettiğinden, geçici görevle Silvan ilçesine görevlendirildiğime dair bir yazı tarafıma tebliğ edildi. Yarın ayrılacaktım. Yapılan iftiralardan dolayı kahrolmuştum. Stresten mideme sancılar girmişti. Bir yandan da “Kurban olduğum Allah buradan kurtulmam için bir şans mı veriyordu?” diye düşünüyordum.

Sağlık ocağının bahçesindeki havuzu su ile doldurarak ayaklarımı suya koydum. Hacı Ömer'i ve Dr. Ali Hoto'yu düşündüm.

Günbatımına yakın, birkaç gün önce ishal şikâyetiyle gelen ve tedavimle iyileşen yaşlı bir teyze, teşekkür niyetinde, kendi elleriyle yaptığını söylediği yoğurdu getirmişti. Almakta tereddüt gösterince:

“Evladım bu civarda yoğurdu benden iyi yapan yoktur! Bak ters çevireceğim dökülmeyecek!” dedi ve dediğini ispat etmek için de kovayı ters çevirdi. Dediği gibi yoğurt dökülmedi! Teyzeyi kırmamak için aldım ve sözüm ona lojmandaki kaba döküp teyzeninkini de iade etmek için lojmana gittim ve dökülmeyen yoğurta kesin zehir olabileceğini düşünerek döküm! Kadına da teşekkür edip gönderdim.

O gece, yüreğimde hiçbir korku duymaksızın ve silah seslerine de aldırmaksızın ayaklarımı suya koyup uykum gelinceye kadar düşündüm, düşündüm.

Silvan büyük bir ilçeydi. Birkaç gün önce, aslen Nusaybinli olan dahiliye doktoru Aydın Bey, ailesinin gözü önünde öldürülmüştü...

Sağlık Grup Başkanı'nın tehdit edildiği söyleniyordu.

Acil, ana baba günüydü ve çoğu kez de savaş meydanına dönüyordu ama Silvan Tepe'den daha huzurlu bir yerd.

Geçici görev sürem dolunca mecburen Tepe'ye döndüm. Keşke Silvan'da kalsaydım!

Derken geçici görevle görevlendirilmelerim devam etti. Cizre tatlı bir ilçeydi. Mem û Zin'in kabrini ziyaret ettim. Şırnak küçük ama güzel bir ildi. Bir tanıdığa ucuz kömür gönderdim. Siirt harika bir yerdi, büryan kebabını tanıdım. Çüngüş'te cidden doktora ihtiyaç vardı! Kötü olan, geçici görev sürem dolup da tekrar Tepe'de göreve başlamakta. Geçici görevlerle gittiğim zaman zarfında Tepe doktorsuz kalıyordu. Tekrar görevlendirilmeyi beklerken günler geçiyordu ama görev çıkmıyordu.

Hacı Ömer'e iki aylık bir istirahat raporu verilmişti ama o ocağa gelmeyi tercih ediyordu. Ofis memuru da rapordan sonra tayin yaptıramadığından Tepe'deydi.

Büyük ihtimalle içtiğimiz sulardan olsa gerek personelce tifo hastalığına yakalandık. Personeli tedavi ettim ama vücut direncimin düşüklüğünden olsa gerek, ben bir türlü iyileşemedim. Kanlı ishalim beni bitap düşürmüştü. Bismil'den devlet hastanesine sevk edildim ve tedavimin akabinde on beş gün istirahat raporu verilince de raporun bir nüshasını Bismil İlçe Sağlık Grup Başkanlığı'na gönderdim. Sağlık ocağına da bilgi verdim. Kendimce, istirahat sürem dolunca gidip görevime başlayacaktım.

İstirahatlı olduğum dönemde tavsiye üzerine ilk evlilik görüşmemi yaptım. Derken ikinci görüşmemi yaptım. Allah'tan tek dileğim hayırlı olmasını vermesiydi.

Sonuçları, Allah'ın, evlenme isteğimi ve çabalarımı henüz takdir etmediğine yoruyordum. Nasip!

Evlilikle ilgili defteri kapatıp yeni bir sayfa açmaya karar verdim: Lise diplomamı getirip imam hatip lisesini dışarıdan bitirme sınavlarına girecek ve bu diplomayı da aldıktan sonra Mısır'daki el-Ezher Üniversitesi'ne müracaat edecektim! Müracaat süresine az kalmıştı. Soluğu memleketimde aldım. Bir hafta sonra da sınavlara girecektim. Üç hafta içinde bütün derslerden sınava girmiş olacaktım. Kendime güveniyordum.

On beş gün tamamlanıp da göreve başladığımda bir sürprizle karşı-

laştım: Göreve gelmediğime dair Kaymakamlığa bir yazı yazılmış, durum da bir komisyon marifetiyle ve her gün tutanak tutulmak suretiyle kayıt altına alınmıştı. Kaymakamlık da İlçe İdare Kurulu'nda durumu değerlendiren bir toplantı tertip ederek açığa alınmam yönünde girişim başlatmıştı. Posta ile gönderdiğim rapor her ne hikmetse Sağlık Grup Başkanlığı'na ulaşmamıştı. Rapor örneğimi ve posta kayıtlarını delil göstererek bu beladan da Allah'ın izni ile kurtulmuştum.

Karakol Komutanı birkaç kez yolda üst baş araması yaptırdı ama herhangi bir silaha rastlayamadı. Karşılaşmalarımız eskisinden daha kötü idi. Bakışlarındaki kin, etrafımda daralan bir çemberi hatırlatıyordu.

İmam hatip lisesini dışarıdan bitirme sınavlarına girmeye başladım. Allah'ın yardımıyla girdiklerimin hepsinden geçtim. Bir tek Kur'an dersi kalmıştı. Ona da daha on gün vardı. Yasin Suresi ezberlenecekti.

Dilimde artık Yasin Suresi vardı. Yasin Suresi bana Kur'an ile aramdaki mesafeyi daraltan büyük bir mucize olmuştu. Sabahları evden Ayet-el Kürsi ile çıkıyor, gün boyu da Yasin ezberliyordum! Bu okuduklarımla Allah'ın izni ile insanı koruduğunu söyleyen hadisi de ilk bu zamanlar öğrenmiştim.

Günlerden bir gün Karakol Komutanı'nın Mardin yakınlarındaki bir çatışmada hayatını kaybettiği haberi duyuldu.

Yeni Karakol Komutanı daha sakin bir insandı.

Okuduğum Kur'an'dan ötürü içime huzur dolduğunu ve yolumun aydınlandığını hissediyordum. Tüm kalbimle inanıyordum ki Allah beni yalnız bırakmayacaktı.

Kanamalı acil bir hastaya Diyarbakır'a kadar eşlik ettim. O gece de aziz dostum, diş hekimi Şimşir Ekici'ye misafir oldum. Evinde dostlarımla çoğu vardı. Hararetle bir ev bahsi üzerinde konuştular. Oradaki doktor arkadaşlardan birinin evi hakkında süregiden konuşma, evin öğrencilere

kiraya verildiği ancak şimdi kullanılmayacak durumda olduğu şeklindeydi. Birikmiş kiralarını vermeden sırta kadem bastıklarını ve daha birçok ayrıntıyı dinledim. Her ne olursa birden ilginin odağına girdim. Son zamanlarda evliliğe yönelik yaptığım girişimlerimden de bahisle, o evi bana vermeye karar verdiler şakayla karışık. Ben ise onlarla beraber güldüm ve Mısır'a gitmek için gösterdiğim çabalarımın bahsettim. O akşam kafamdaki sorunlarla boğuşuyorken onlar bir süre daha konuştular ve en sonunda da hepsi elimi sıkarak hayırlı olsun dediler! Görmemiş olsam da uygun kiralı bir evim, parasını çok sonra ödeyeceğim ev eşyalarım olmuştu. Bana ise uygun bir eş bulmak kalmıştı!.. O gece, istemeyerek de olsa bir insanın ölümüne sebep olan Musa gibi, firari duygularda kaldım. Hani Musa hayvanlarını sulamada zorlanan iki kız kardeşe yardım etmiş ve sonra da bir ağacın gölgesine çekilip Allah'a dua etmişti. Allah'tan kendisine hayırlı bir yol göstermesini istemişti... Ben de yatağıma sarıldığımda yatak bana Musa'ya huzur veren gölge oluvermişti. Dua etmiştim uzun uzadıya...

Ertesi gün Tepe'ye döndüm. Günlerden çarşamba idi ve Kur'an sınavı da pazartesi idi. Artık yoğunlaşmam gereken tek şey vardı: Yasin Suresi. Öğlen mesaisinde odamdaki telefon uzun uzadıya çalınca aklıma yine tehditler geldi. Cevap versem mi vermesem mi diye düşünürken ısrarlı çaldığı için açtım. Memleketten çok sevdiğim bir arkadaşımdaydı. Hal hatırdan sonra Erzurum Tıp Fakültesi'nde bir arkadaşı bulunduğunu, onun bir kardeşinin Silvan Bayrambaşı'nda hemşire olarak çalıştığını, Dicle Üniversitesi'nde bir bölüm kazandığını ancak okumak için tayininin şehir merkezine çıkarılmasında zorluklar yaşadığını, şu anda izinde olduğunu ancak izin süresi dolduğu halde birkaç gün geciktüğünü, abisiyle beraber gelebileceklerini, yeni örtündüğü için de ayrıca sıkıntıları olduğunu ve çevrem olup olmadığını, tayini konusunda yardımcı olup olamayacağını sordu. Sağlık Müdürlüğü ile çok kötü bir süreç yaşadığını anlattım ve ağabeyi ile beraber gelmelerini söyledim. Bir süre sonra tekrar arayarak, cuma günü sabah saatlerinde yanma gelebileceklerini söyledi.

Gerçekten de cuma günü geldiler. Kara çarşaflara bürünmüş bir bayandı hemşire olan. Sadece gözleri görünüyordu. Zaman kaybetmeden

yola çıktık ve Bayrambaşı'na gittik. Ocakta hiç personel yoktu. Olsaydı izin sonrası geçen günler sorun olmayacaktı. Oradan göreve başlayamayınca Silvan Sağlık Grup Başkanlığı'na gittik. Sağlık Grup Başkanı yeni izne ayrılmıştı ve henüz yerine bir atama da yapılmamıştı. Aklıma o doktorun da aldığı tehditler geldi. Tek çare Kaymakamlığa gitmekti. Bir süre bekledikten sonra içeriye girdik ve durumu anlattık. Kaymakam Bey daha çok, hemşirenin giyim kuşamıyla ilgilendi ve bu kıyafet içinde çalışmasının mümkün olmadığını söyledi.

“Ben burada olduğum sürece asla çalışamaz!”

Kısa bir sessizlikten sonra siyah çarşaflı hemşire soğukkanlı bir tarzda Kaymakam Bey'den boş bir kâğıt istedi. Böylece ilk defa sesini duydum hemşirenin. Kışede sessizce bir şeyler yazıp uzattı. Bu esnada da:

“Rızkı siz vermiyorsunuz. Rızkı veren Allah, Kerim'dir!” diye bir cümle sarf etti.

Kâğıt içeride, biz dışarıda bulduk kendimizi. Kaymakam'ın öfke dolu çığlıkları kulaklarımda yankılanıp durdu.

Üçümüzün arasına muazzam bir sessizlik girmişti. Durumu yöneten de hemşire oldu. Diyarbakır'a geldik. Yolda kızın abisi ile tartışmalarını dinledim ister istemez. Meğer aileye maddi katkı veren biriymiş. Okuyanlara bu kız para gönderiyormuş. Şimdi her şey çok kötü olacaktı. İstifasını geri almak mı? Asla!

Bir fırsatımı bulup sordum:

“Babanız ne iş yapıyor?”

“Seyyar satıcı! Bunu (kardeşini göstererek) öldürür!”

Mersine giden otobüse bindiler. Onlar arabadaki yerlerine oturup arabanın kalkmasını bekliyorken ben de saygısızlık olmasın diye erken ay-

rılmadım ve orada gezindim, Yasin Suresi'ni tekrar ettim fırsat bu fırsat diye... Arada bir başımı kaldırıp onlara baktım. Araba hareket etmeden ayrılmayı uygun bulmadığımı anlasınlar istedim. Ne de olsa arada hatırı sayılır bir arkadaşım vardı. Bir ara ayetleri karıştırdım, başa aldım, bir türlü düzgün okuyamadım. Belli ki hafızamdaki ayetlerin arasına bir parazit girmişti. Birden hemşirenin Kaymakam'a dedikleri hafızamda tüm berraklığı ile canlandı. Başımı kaldırdım, son kez baktım onlardan yana... Araba hareket ediyorken her nasıl olduysa ağabeyine işaret ettim. O da abrayı durdurup indi. Her nasıl olduysa ağzımdan şu cümleler döküldü:

“Ailen ve kardeşin için zor günlerin başlayacağı anlaşılıyor. Bir hafta duruma bakın, eğer kardeşin de uygun bulursa ona talip olmak istiyorum!”

O ise beklenmedik bu cümle üzerine:

“Yazıklar olsun! Bana iyi bir insan olduğun söylenmişti! Demek seni tanımıyorlar! Ramazan Abi (beni arayan arkadaş) olmasaydı senle bir güzel kavga ederdim!” dedi hisşimla.

Ben:

“Kardeş sen bunların hepsini geç, yalnız şimdi kardeşine hiçbir şey söyleme olur mu?” diye ricacı oldum ve evlerinin telefon numarasını aldım.

Şimdi de adını dahi bilmediğim, sadece gözleri görünen bir bayana talip olmuşum! Sahiden bir evim de var mıydı?

Tekrar yola koyulduğumda “keşke en azından kızın adını öğrenebilseydim” diye geçirdim içimden.

Musa ve iki kardeşin hikâyesi şimşek hızıyla aklımdan geçmedi değil.

“Görelim Mevla neyler, neylerse güzel eyler!”

“Amin!”

Anladım ki yüksek sesle söylemişim.

Yanımdaki adama tebessümle baktım.

Ocağa geldiğimde akşam ezanı okunuyordu. İlk fark ettiğim şey, hiçbir lojmanda ışığın yanmayıştı. Dikkatle baktım, lojmanlarda kimse yoktu. Dudak büküp lojmanıma geçtim. Tepe bugün her zamankinden daha bir sessizdi. Namazımı kıldım ve Allah’tan, hakkımda ne hayırlı ise ona kavuşturmasını istedim. Aciz olduğumu ve Allah’tan gelecek rahmete muhtaç olduğumu söyledim duamda.

Bir ara bahçeye çıktım. Etrafın sessizliğini dinledim... Kurbağa sesleriyle uzaklardan gelen köpek ulumalarının ahenkli uyumuna kulak verdim... Tepe hiç bu kadar sessizliğe gömülmemişti. Soğuk, ürpertici bir sessizlik geceye örtü olmak üzereydi.

En iyisi yatmaktı. Vakit gecenin yarısına geliyordu. Uykuya tam dalmıştım ki kapım üst üste çalındı:

“Doktor! Doktor yok mu?” feryatları duyuldu.

Kapıyı dikkatle açtım.

Hamile bir kadın sancılar içinde kıvranıyordu. Muayene ettiğimde bebeğin ters durduğunu ve kalp seslerinin derinden geldiğini gördüm. Serum taktım. Eşinin yalvararak kendileriyle gitmemi isteyişini reddedemedim. Kadının ilk hamileliği idi. Uzun zamandır evliydi ve şimdi bir evlat sahibi olacaktı. Gerekli olabilecek ilaçları yanıma aldım. Acil bir durumda çocuğu kurtarmak için uyuşturucu ampulleri çantama itinayla yerleştirdim. Lojmandan ayrılırken diğer lojmanlara baktım. Kimsecikler yoktu. Aracımız kasabadan ayrıldığında, vakit gece yarısını gösteriyordu.

Yol boyunca kadının feryatlarını duydum. Kendisi ve evladı için dua

ettim. Birkaç kez ağrı şokuna girince müdahale ettim.

Kadın doğum hastanesine vardığımızda hemen ameliyata aldılar. Bekledim ve bir erkek çocuğu olduğunu öğrendim. Kocasını defalarca ellerimi öptü. Kendimi öyle huzurlu hissettim ki sanki yeniden doğan ben idim! Sanki yok oluş ile var oluş arasındaki perdeyi aralamış ve var oluşun huzuruna ermişim!

Gecenin bu saatinde ne yapabilirdim ki? Zor zamanlarda evine rahatlıkla misafir olduğum Şimşir'e gideceğim ama vakit çok geç. Ayaklarımı beni şehirlerarası terminale nasıl getirdi bilemedim. Kavşakta öylesine bekledim ve bir otobüsün önümde durmasıyla irkildim.

“Yerim var geliyor musun?”

Bir muavine, bir arabaya baktım.

“Nereye gidiyor?” diye sordum.

“Adana'ya!”

Binmek yönünde öylesine güçlü bir istek oluştu ki atlayıverdim.

“Bismillah!”

Biner binmez de hayatımın en huzurlu uykusunu uyudum. Adana'ya vardığımda muavin beni uyandırdı. Adana'da bir süre gezindikten sonra adını bilmediğim kızın evini aradım. Ağabeyi telefonu açmıştı. Kendimi tanıttım ve Adana'da olduğumu söyledim. Birazdan geleceğimden bahsettim. Telefona yansıyan gürültülerden anlıyordum ki evde büyük bir kargaşa çıkmıştı. Bir süre sonra gelebileceğim söylendi ve adres tarif edildi.

Bir saat sonra Mersin'deydim. Evi bulmakta gecikmedim. Kızın annesi tarafından çok iyi karşılandım. Kızla görüştim. İlk öğrendiğim şey, adı oldu. Her şeyin çok hızlı gelişmesi belli ki onda da derin ikilemler oluş-

turmuştu. Bir saatten fazla görüştük ve bir evlilik için konuşulacak birçok konuyu konuştuk. Bir evimin olabileceğini ama emin olmadığını, ev eşyalarının olabileceğini ama neler olduğunu bilmediğimi söyledim. Adeta bir depresyon yaşıyorlardı. Akıllı mı deli mi olduğuma tam kanaat getirmemişlerdi ki memlekete gideceğimi ve uygun bir zamanda, ailemle beraber, kızı istemeye geleceğimizi söyledim.

Memlekete dönerken yol boyunca olanı biteni düşündüm. Hiçbir izah getiremedim. Pazartesi sabah namazında otobüsle Diyarbakır'a dönerken Kur'an sınavını hatırladım. Nasipte Mısır'a gitmek yoksa ne yapabilirdim ki?

Tepe'ye gidecek olan taksiye bindiğimde, beni gören herkesi şeytan çarpmış gibiydi. Sadece bir kişi:

“Doktor Bey sen ölmedin mi?” diye sordu kekeleyerek.

Ölmek mi? Bu işten hiçbir şey anlamış değildim.

Kıraathanelerin önünden geçerken küçük dillerini yutmuşçasına bakan şaşkın insanların hallerinden bir yoruma ulaşamadım. Sağlık ocağının personeli beni gördüğünde çığlık çığlığa etrafta koşuşturdu. Şaşırma sırası tamamen bende idi!

Lojmanımın önüne geldiğimde, demir kapının mermilerden delik deşik olduğunu, tüm camların kırıldığını, hayretler içinde gördüm. Aynı şaşkınlıkla kapıyı açtığımda duvarların mermi izleriyle dolu olduğunu donarak izledim. Bir tek her zaman için yattığım yerde mermi izleri yoktu!

Adeta bir robot gibi dışarı çıktığımda Hacı Ömer'in koşarak bana doğru geldiğini gördüm ve bana sarıldığında hem ağlaması hem de sevinç çığlıkları atması üzerine ben de kendimi tutamayarak ağlamaya başladım.

Ofis çalışanın, eşi ve annesinin gözleri önünde öldürüldüğünü öğrendiğimde de kapının önüne yığılıverdim. Uyandığında muayene masa-

sında idim. Ayaklarımın altına bir şeyler konup yükseltilmişti. Ağladım, ağladım!

Öğrendiğime göre, hamile kadınla beraber ayrılışımdan bir süre sonra köye bir baskın yapılmış ve önce o memur öldürülmüş sonra da doğruca benim lojmana gelmişlerdi. Garibime giden şey neden karakoldan bir müdahalenin olmadığı ve lojmandakilerin o gece neden evde bulunmadıklarıydı! Söylenene göre bir öğretmen herkesi yemeğe davet etmişti. Karakoldan gelen silah sesleri üzerine bir çatışma olduğu düşünülerek hepsi orada sabahlamıştı! Hiçbir zaman buna inanmadım...

Savcılıkça ifadem alındı. Riskli bir hastaya eşlik ettiğimi, adının poliklinik defterinde var olduğunu, kadın doğum hastanesindeki kayıtlardan bunun doğrulanabileceğini söyledim.

O gece lojmanda kalamazdım! Zaten kalınacak gibi de değildi. Sağlık Grup Başkanlığı'na yazı yazarak mazeret izni aldım ve Diyarbakır'a döndüm.

Sağlık Müdürlüğü'nde izin belgemi göstererek tıp fakültesinin göğüs bölümüne sevk aldım ve durumumu muhterem hocam Prof. Dr. Mehmet Coşkun'a açtım. İki aylık bir heyet raporu olarak Müdürlüğe gönderdim.

Aynı gün evimi gördüm ilk defa! Arkadaşlar evi bir güzel döşemişlerdi. Beğendim! Mersin'i arayarak evleneceğim kıza durumu anlattım. Hatta o gün birkaç kez aradım. Daha sonra da aradım. Bu aramalar onu tanıma vesile oldu!

Burhan Kavi'nin çıkardığı "Yerdüşü" dergisi Tepe'deki baskını haber yapmış ve "şehit" edildiğimi yazmıştı. Arayıp yaşadığımı haber verdim. Bir sonraki sayıda düzelttiler mi, takip edemedim.

Takriben on beş gün sonra ailemle kızı istemeye gittik. Hazır gelmişken dini nikah kıydım. Hazır gelmişken ve mademki evli idim neden beraber dönmeyeceğimi açtım onlara. Bu da kabul görünce bir ay sonra da

düğünümüzü duyurmak kararı aldık ve eşimle beraber önce memleketime, oradan da Diyarbakır'a döndük.

Karar verdiğimiz gibi bir ay sonra memleketimde düğün yaptım. Diyarbakır'dan dostlarımın düğüne katılması beni çok mutlu etmişti. Dostum Şimşir'in arabasıyla tekrar Diyarbakır'a döndüm.

Raporum bitince bu kez evli bir doktor olarak Tepe'de göreve başladım.

Günlük gidiş geliş yapıyordum. Kaymakam'dan görüşme talebinde bulundum. Yeni evlendiğimi, buraya evimi getiremeyeceğimi, mecburi hizmetimin bitmeye az kaldığını, tayinim çıkıncaya kadar da sabah gidip akşam döneceğimi söyledim. Beklemediğim bir jest yaparak Sağlık Müdürü'nü aradı. Kısa cümlelerle durumumu özetledi. Sonra da bana dönüp:

“Bir hafta içinde geçici görevle Diyarbakır'a gideceksin! Haydi hayırlı olsun!” dedi.

Tayin beklerken bir gün, gündüz vakti, Tepe'nin girişinde pusu kurulan bir takside bulunan iki kişiden biri ölmüş diğeri de ağır yaralı olduğu halde arabayı sürerek sağlık ocağına kadar gelmişti. Koşup ocağa aldık. Muhtar'dı!

Olanca gücüyle bağınyordu:

“Doktor kurbanın olayım beni kurtar!”

Kurtarılacak gibi değildi. Çapraz ateşe alınmıştı. Göğsünde bir sürü yara vardı. Bir yandan ilk müdahalemizi yaparken diğer yandan da gelmeyeceğini bildiğimiz halde ambulans çağırdık.

“Evime yemeğe aldığım ve ispiyonladığım teröristlerin intikamını al-dılar Doktor!”

Bu onun son bağırması oldu ve bir süre sonra gözlerimin önünde titreyerek can verdi...

Geçici görevimin çıktığı, kısa sürede duyulmuştu. Eşyalarımı toparlarken, kendimi başka bir yerin doktoru diye tanıtarak Bismil’de bir mağazadan beyaz eşya aldığım, iş yerini dolandırdığım, bir buzdolabını, bir çamaşır makinesini, bir televizyonu ve daha bir sürü eşyayı bir “taksi” ile alıp götürdüğüm konuşulmaya başlandı.

Köyde tanıdığım herkesle vedalaştım. Hacı Ömer’e her şey için teşekkür ettim. Bir daha göremeyecekmişim gibi doya doya sarıldım. Teninin o işçi kokusunu ciğerlerime çektim. Sağlığı için tavsiyelerde bulundum.

Arkamda hüznümler bırakarak ayrıldım Tepe’den.

Diyarbakır’da da kısa bir süre çalıştıktan sonra mecburi hizmetimin bitmesiyle üç il için tayin istedim. Tayinim Konya’ya çıktı. Böylece, mecburi hizmetim mecburi hezimeteye dönüşmüş olarak Diyarbakır’dan ayrılıyordum.

Diyarbakır’da dostlarımlın olması ne güzel bir nimetti!

Konya Beyşehir Kurucuova’daki lojmanıma yerleştim. Bir süre sonra Tepe Sağlık Ocağı’nı aradığımda Hacı Ömer’in kalp krizinden vefat ettiğini öğrendim. Nur içinde yatsın! Amin!

UNUTMAK MÜMKÜN MÜ?

Hüseyin İŞLER | ANI ALMA

Hiç farkında olmadığı bir vakitte kendisine armağan edilmiş olan hikayesini yaşamak için, kendini zaman denilen türbülansın içinde bulan insan, yaşanacaklara giden yolları da yine hiç farkında olmadan seçiyordu. Köyde zor şartlarda geçen çocukluğum, babamın sağhıkçı olması, hastalara duyduğum merhamet, insan anatomisine olan tuhaf merakım ve daha pek çok duygu, gizli bir kabuk içinde yıllarca birikmiş, zamanı gelince sağhık meslek yüksekokulunu seçmemde en büyük belirleyici olmuştu.

Yarışın başlamasını pür dikkat bekleyen atların, start tabancasının sesi ile birlikte padoklarından fırlamaları gibi, yeni mezun olan sağhık memurları da mesleğe yeni başlamanın coşkusuyla ülkenin dört bir yanında, görev yerlerine koşuyorlardı. Benim tayinim ise Ağrı'nın Eleşkirt ilçesine bağlı bir köyün sağhık ocağına çıkmıştı. Daha yirmili yaşların başındaydım, o yaşlardaki her genç gibi kendimi dünyayı değiştirebilecek kadar güçlü hissediyordum. Bu sebeple tayininim Doğu Anadolu gibi sert bir coğrafyaya çıkmasına hiç aldırmadım.

Yüksekçe bir dağın eteğinde kümelenmiş toprak evler, daracık çamurlu yollar, sokakta oynayan bakımsız çocukları ile köy, vilayetin altmış kilo-

metre uzağında kurulmuştu. Köyde hiç yaşamamış insanların, ‘gitmesek de görmesek de bizim köyümüz’ dedikleri bu Anadolu köyleri, hep yeşillikler içinde cennet köşeleri gibi anlatılır, şiiirler yazılır, şarkılar söylenirdi. Ancak yolu düşüp de bu köyleri ve buralarda hayatın, ümidin uzağında yaşayan yoksul köylüleri görenler, şiiirlerin, şarkıların sadece birer hayal olduğunun farkına varıyordu.

Çalışmaya başladığım sağlık ocağı, bu köy ile birlikte aralarında dağlar, tepeler, geçitler, düzlükler bulunan on üç çevre köyün daha sağlık işlerine bakıyordu. Yani farklı yerlerde kümelenmiş yaklaşık yedi sekiz bin insanın her türlü sağlık hizmeti bu küçücük sağlık ocağından sağlanıyordu. Sağlık ocağında benden başka bir doktor, iki ebe, bir de hizmetli çalışıyordu. Doktor Bey ve ben sağlık ocağının yeni personelleri idik. Diğerleri geleli dört yıldan fazla olmuştu. Belli belirsiz duvar içinde geniş bir bahçe, ön tarafta bir poliklinik, arka tarafta ise yan yana dizilmiş ikişer odalı küçücük evlerden oluşan dört lojman vardı. O tarihlerde, çalışılan köyde ikamet etme zorunluluğu olduğundan, hepimiz lojmanda kalıyorduk. Hizmetli personel ise köyün içinde ailesine uygun bir ev bulmuştu. Kendim de köyde büyüdüğüm için bölgeye ve insanlara çok çabuk alıştım.

Tabiatın, üzerinde yaşayan insanlara acımasızca davrandığı bu çoğrafiya, yine aynı insanlara karşılıksız sevgiyi, birlik beraberliği, alçakgönüllülüğü, samimiyeti de öğretmişti. Nasıl ki buğdayın en iyisi, yüksek yaylalarda toprağın çok derinliğinde yetişiyor ise bu yüksek yörelerde yaşayan insanların yüreği de toprağı gibi derinlemesine duygularla yüklüydü. Artık kaderleri olarak çoktan kabullendikleri yoksulluk ve imkansızlıklara karşı, yaşamak için tek vücut olmaktan başka çareleri de yoktu. Çoğunun adlarını, çocuklarını, hayvanlarını, küçücük hayallerini ve onlara dair pek çok şeyi kısa sürede öğrendim. Köylüler de diğer çalışan arkadaşlar gibi beni de kendilerinden biri olarak aralarına kabul ettiler.

Her tarafın karlarla örtülü olduğu, yaşam belirtisi olarak sadece bacalardan tüten dumanların fark edildiğı soğuk bir mart günü çalışmaya başlamıştım. Sonrasında, çok kısa bir baharın ardından serin bir yaz geçmiş ve

tekrar kış günlerinin habercisi soğuklar hissedilmeye başlamıştı. Kuru ayazın, herkesi evlerine hapsettiği bir kasım akşamında, ben de evde rahmetli babamın mutlaka okumalısın diye bana armağan ettiği, Gazali'nin Melik Şah için yazmış olduğu 'Yöneticilere Altın Öğütler' adlı kitabı okuyordum. Kitaba öylesine dalmıştım ki kapının çaldığını çok sonradan fark ettim. Kapıyı açtım, karşımda telaşlı bir hâl ile yan komşum Ebe Hanım ve yanında birkaç gün öce tanıştığım çevre köyden bir minibüs şoförü ile orta yaşlı bir kadın duruyordu.

Aslen Erzurumlu olan Ebe Hanım telaşlı telaşlı konuşmaya başladı.

'Karşı köyde doğum var, ama Doktor Bey ve Zeynep Ebe ilçeye gittiler, henüz dönmediler, ne yapalım?' dedi.

Normal koşullarda bu türlü bir doğuma koşarak giden Ebe Hanım, kendisi de hamile olduğu ve doğumu çok yakın olduğu için bir çözüm üretmek istiyordu.

Ben bu zor denklemin nasıl çözüleceğini düşünmekten, kendisine doğru dürüst bir yanıt verememiştim. Tam o sırada Ebe Hanım'ın öğretmen eşi kapıda belirdi. Adam haklı olarak sinirlenmişti:

'Kardeşim, kim giderse gitsin, eşim raporlu, durumu malum!' dedi.

Minibüs şoförü ve orta yaşlı kadın diyecek bir şey bulamasalar da "ne olur yardım edin" dercesine yalvaran gözlerle bize bakıyorlardı.

Mesele insan olunca iki eli kanda olsa da yardıma koşabilen Ebe Hanım, Erzurumlulara özgü kararlı bir ses tonu ile bana dönerek, 'Haydi Hüseyin hazırlan, gidiyoruz!' dedi.

Böyle net bir cümleye karşı eşinin verebileceği bir karşılık kalmadı. Sert kadınların kararlarını çaresizce kabullenen her erkek gibi Öğretmen Bey de iki çocuğunu alarak evlerine dönmek zorunda kaldı.

Kısa sürede hazırlanıp minibüse binerek yola koyulduk. Köyün hemen ilerisinde yükselen iki dağın arasından akan dereyi takip eden yolda ilerlemeye başladık. Bizi, evdeki eşine bir an önce ulaştırmak isteyen minibüs şoförü, bakımsızlıktan dereli tepeli olmuş yolda, kasislere hiç aldırmandan ilerliyordu. Her kasiste yaylanıp başımız minibüsün tavanına çarpıyor, sonra yine yerimize düşüyorduk. En sonunda dayanamayarak,

‘Kardeş biraz yavaş git, bak Ebe Hanım da hamile!’ diye seslendim.

‘Emrin olur Memur Bey!’ diye yavaşlayan şoför, biraz zaman geçtikten sonra sanırım aklına tekrar karısı geldiği için Ebe Hanım’ı unutup yine hızlanıyordu. Böylelikle zar zor da olsa köylerine ulaşabildik. Köyün girişinde bulunan okulun yan tarafında sıralanan evlerin önünde sert bir fren ile durduk. Şoför bizden önce minibüsten fırlayıp eve koştu. Sert yapısına rağmen biraz da esprili olan Ebe Hanım şoföre dönerek,

‘Hadi bakalım, sen evin önünde volta at, bu iş benim işim!’ diyerek şoföre takıldı.

Ebe Hanım doğum için eve girdi, beni de bahçenin ucunda bulunan bir odaya misafir ettiler. Dışarıda hava bulutlu ve hemen yağmur yağacak gibiydi ama gecenin ilerleyen saatlerinde hava iyiden iyiye soğudu. İçeride ise gürül gürül tezeklerin yandığı soba, odayı sınımsızca yapıyordu. Yerlerde yünden yapılmış keçeleri, temiz badanalı duvarları, sıra sıra dizilmiş minderleri ile burası, bu evin misafir odası idi. Bu tür köy evlerinde, odalardan birisi ansızın gelebilecek misafirler için temiz tutulur, günlük yaşamda çocuklar bu odaya sokulmazdı. İçerde yanan kuzineli sobadan gelen hoş kokular üzerine merakla sobanın fırınına bakınca, iki tepsiye bütün olarak sıralanmış patateslerin pişmekte olduğunu gördüm.

İşe başladığımdan beri, genelde doğum vakalarına ebe hanımlara eşlik etmek amacı ile gider, yaklaşık iki üç saat içerisinde de -doğum bitince- geldiğimiz araçla sağlık ocağına geri dönerdik. Doğumun ardından mahcup köylüler, ebe hanımlar istemese de mutlaka hindi ya da kaz hediye ederler, hediyelerle ertesi gün sağlık ocağının bütün personeline ziyafet verirdik.

Aradan biraz zaman geçtikten sonra Ebe Hanım biraz yorgun olarak odaya gelerek, 'Doğuma epey var.' dedi. O da benim gibi pişmiş patates kokusunun geldiği sobaya bakarak, yarı şakalı 'Ee bunları yemeden gitmeyiz artık!' dedi. Buralarda yaşayan her aile gibi, eli bol, sofraları bereketli olan ev sahipleri, hemen bir yer sofrası kurup evde ne var ne yoksa bize sundular. Fırından alınan patatesleri ikiye bölüp, buram buram tüten kokuların arasında patateslere tereyağı sürüp, iştahla yedik. Ömrümde o zamana kadar, hiç böylesine lezzetli patates yememiştim. Yine sobanın üstünde demini iyice alan sıcacık çaydan birkaç bardak içen Ebe Hanım, tekrar hamile kadının yanına gitti. Ancak gecenin ilerleyen saatlerinde bile doğum hâlâ gerçekleşmemişti. Her türlü ihtimale karşı geceyi orda geçirmeye karar verdik. Bu kararımız ev halkını çok rahatlatmıştı. Oturduğumuz misafir odasında bana bir yer yatağı serdiler. Kalınca bir döşek, sadece misafirler gelince çıkartılan yorgan yastık ve tertemiz çarşaflar içinde uyuyakalmışım. Yorucu bir günün ardından, gürül gürül yanan sobanın yandığı bir odada, sıcacık bir yer yatağında deliksiz bir uykunun tadı; belki de Yaradan'ın, şükretmeleri için sadece böyle soğuk memleketlerin insanlarına verdiği gizli bir armağandı.

Sabah uyandığımda iki küçük çocuk sobayı yakmaya çalışıyordu. Giniyip dışarı çıktığımda beni bir sürpriz bekliyordu. Her taraf bembeyaz kar olmuştu. Gecenin geç saatlerinde başlayan kar, sabaha kadar yağmış, bütün köyü beyaz bir örtü ile kaplamıştı. Ev sahipleri, doğumun sabaha karşı olduğunu ve Ebe Hanım'ın yorgunluktan dolayı uyuduğunu söylediler.

Sonra kurulan yer sofrasında, henüz yeni piştiği için üstünden du-manlar tüten nohutlu tarhana çorbası ile kahvaltı edip üzerine, içimizi ısıtan çaylarımızı içtik. Evde bir doğum olmuş, yeni bir bebek dünyaya gelmişti ama doğan bebek, ev sahibinin altıncı çocuğu olduğu için gündelik yaşamın akışında fazla bir değişiklik ve heyecan yaratmamıştı. Çünkü bu yörelerde tüm telaş çocuk doğana kadardı, çocuk doğduktan sonra her şey doğal akışına bırakılır, kentli ailelerde olduğu gibi çocuk kucaktan kucağa dolaşmazdı. Bu sert iklimde yaşayabilecek, güçlü insanları yetiştirmenin püf noktası belki de bu geleneklerde gizli idi.

Kahvaltının ardından ev sahibi ile hem muhabbet edip hem de bahçedeki karları temizledik. Sonra Ebe Hanım uyandı. Gece karın yağdığını bildiği için her tarafın karlarla kaplı olmasına şaşırmadı.

Her zamanki şakacı tavrı ile ev sahibine takılarak, 'Akşam yol açılana kadar bize bakarsınız artık!' dedi.

Ev sahibi şakaya, 'Ebe Hanım akşamı bilmem ama böyle havalarda bizim köyün yolları bir haftadan önce açılmaz.' diye buz gibi bir gerçekle cevap verdi.

İkimizin de ellerindeki kartopu yere düştü, şaşkınlıktan donakaldık. Sadece, 'Gerçekten doğru mu söylüyorsun?' diye sorabildik.

Ev sahibi, 'Bu mevsimde yıllardır hep böyle olur.' diye cevap verdi.

Ebe Hanım konuşmayı yine mizaha çevirip, 'Ne yapıp edin yolu açtırın yoksa kocam beni boşar!' dedi.

Sonra çaresizce beklemeye başladık. Ben bekardım, haftalarca orda kalsam beni evde bekleyen kimse de yoktu ama eşinin rızası olmadan buraya gelmiş ve doğumu çok yaklaştı Ebe Hanım'ın durumu beni de tedirgin ediyordu. Zayıf umutlu bir bekleyiş yerine, oradaki yaşama katılırsak zamanın daha çabuk geçeceğine karar verdik. Okula giden çocukları takip ederek biz de hemen az ötede bulunan okula gittik.

Okulun, küçük bir bahçe içinde epeyce eski iki sınıfı ve yanında bir lojmanı vardı. Dışarıda öğrencileri ile kartopu oynayan iki genç öğretmen hanımın meslekte yeni oldukları her hallerinden belliydi. Öğretmen hanımlarla tanıştık. Hep birlikte bir müddet muhabbet ettikten sonra Ebe Hanım kaldığımız eve geri döndü. Ben okulda kalıp minik öğrencilerin sağlıklı ilgili meraklı sorularına cevaplar verdim. Sonra okul dağılınca öğretmen hanımlarla sohbeteye devam ettik. Daha önce birbirlerini tanımayan ancak memleketlerinden daha uzak bir gurbet yerinde yolları birleşen insanların konuşacak çok şeylerinin olması gibi bizim de muhabbetimiz demli bir

çay sıcaklığında epeyce sürdü. Öğretmen hanımlardan birisi İzmirli diğeri Ankaralı idi. Onlar da benim gibi ilk atamalarında buraya gelmişlerdi ve mesleğe başlayalı henüz iki ay olmuştu. Ama köyü ve insanları çok sevmişlerdi. Yolların kapalı olması onları çok fazla da ilgilendirmiyordu. Çünkü kendilerini sömestir tatiline kadar buradayız diye koşullandırmışlardı. Onlar da benim gibi idealistler, imkansızlıkların boynunu büktüğü küçücük öğrencilerin ufuklarını açıp, onları çok büyük yarınlara hazırlamak istiyorlardı. Vakit epey geçtikten sonra onlarla vedalaşıp bizim minibüs şoförünün evine doğru ilerledim.

Evin önünde, kadınlar arasında bir telaş ve koşuşturmaca vardı. Ev sahibi beni görünce, 'Hüseyin Bey, sanırım Ebe Hanım doğum yapıyor!' dedi. Korktuğum başıma gelmişti. Yollar kapalıydı, diğer ebenin gelmesi imkansızdı. Kadınlar bırakmak istemese de odaya girdim. Ebe Hanım, beni görünce toparlandı. Sonra telaşla, neler yapabileceğimi sordum. Sancı çığlıklarının arasında, 'Doğum çantasındaki aletleri kaynat.' diye mırıldanabildi. Ben dediklerini yaparken, ev sahipleri de köyde ebe olmadığı zamanlarda doğumları yaptıran ve Ebe Anne diye anılan yaşlı kadını getirmişlerdi. Ebe Anne gelince beni dışarı çıkardılar. Bu arada durumu öğrenen öğretmen hanımlar da yardımımız olur diye gelmişlerdi. Bir saat gibi kısa bir süre sonra çığlıklar kesildi, öğretmen hanımlar çarşafa dolanmış iki bebekle odadan çıktılar. Gördüklerim karşısında şok oldum, Ebe Hanım'ın ikiz bebeği olacağını bilmiyordum. Hemen göbeklerine baktım, ustalıkla kesilmişti. Öğretmen hanımlardan öğrendiğime göre Ebe Hanım göbek bağını kendisi kesmeyi başarmıştı. Evde herkes rahat bir nefes aldı. Haber, kısa sürede bütün köye yayıldı. Bir süre sonra bahçede epeyce insan toplanmıştı.

Önceki gece bu evde bir başka çocuğun doğmasından komşunun bile haberi olmaz iken doğuma gelen Ebe Hanım'ın doğurması köylüye çok ilginç gelmişti. Ev sahipleri bahçede biriken insanlara çay ikram etti.

Akşamın ilerleyen saatlerinde köyün girişinden araç sesleri ve ışıklar gelmeye başladı. Karayolları ekipleri köyün yolunu açmışlardı. Önde

paletli dozer, arkada diğer araçlar köye girdiler. Araçların birisinden Ebe Hanım'ın eşi Öğretmen Bey de indi. İki saatliğine doğuma giden eşinin otuz saattir mahsur kalmasına çok sinirlenmişti. Kaymakamlığa kadar ulaşmış, karayolları ekiplerinin yolu açmasını sağlamıştı. Öğretmen Bey, bir an önce evlerine dönebilmek için eşini soruyordu. Onun sinirini geçirecek şeyi ben biliyordum. Onu eve aldık, öğretmen hanımlar kucaklarında ikiz bebekleri getirdi. Öğretmen Bey, bebekleri ev sahibinin zannederek fazlaca oralı olmadı. Sürprizi açıklamak bana düştü. Bebeklerin kendilerinin olduğunu duyunca, adamcağız şaşkınlıktan bir şey diyemedi. Sonra ikisine de sarılıp koklamaya başladı. Ebe Hanım da odaya gelince hepsi birbirine sarıldı. Onların birbirlerine sarılıp, sevinçten uzunca süre ağlamalarını yaşamım boyunca hiç unutamadım.

Çok maceralı geçen o günden sonra öğretmen hanımlarla görüşmeye devam ettik. İzmirli olan Semiha Öğretmen'le muhabbetimiz ilerledi. Sanki telefon fihristlerinde unutulmuş bir dostluğu yeniden yaşamaya başlamıştık. Önceleri dost olarak yüreğime ektiğim duygular, zaman geçince alışmak denilen iklimle değişivermişti. Bir müddet sonra da muhabbet ettiğimiz konular, memurluk, kitaplar, memleket meseleleri gibi objektif konulardan, ikimizi ilgilendiren kişisel konulara dönüşmüştü. Bu dönüşümlerin getirdiği yeni duygularla, birbirimizin hayat arkadaşı olabileceğine inanıp evlenmeye karar verdik.

Çok sonraları anladım ki kaderini yaşamak üzere dünyaya gelen insan, yaşanacaklara giden yol kavşaklarını hiç farkında olmadan seçip geçiyordu. Sağlık memuru olmam, tayinimin bu köye çıkması, minibüsçünün sağlık ocağına gelmesi, diğer Ebe Hanım'ın kasabada olması, raporlu olan hamile Ebe Hanım'la yola düşmemiz, gece kar yağıp köyde mahsur kalmamız, öğretmen hanımlarla tanışmamız ve Ebe Hanım'ın doğum yapması gibi birçok ayrıntı; bir erkek, iki kız bebeğin doğması; benim evleneceğim insanla tanışmam için, biz yaşayanlar hiç farkında olmadan, bir araya gelmişti.

Aradan yıllar geçti. Ebe Hanım ve ailesi ile bağımızı hiç koparmadık. Ülkenin farklı taraflarında olsak bile sürekli haberleştik. İkizlerden birisi annesi gibi sağlıkcılığa yöneldi ve şu an tıp fakültesi birinci sınıfta öğrenim görüyor, diğeri de azimle sınavlara hazırlanıyor. Çocuklar beni bir amca, eşimi de bir teyze olarak her zaman arayıp sordular. Böylesine bir olayı, her iki aile de hiç unutamadı. Doksanlı yılların başında, o soğuk kasım günü sabaha karşı doğan minibüs şoförünün oğlunu sonraki zamanda hiç görmedim ama eminim ki doğuma gelen ebenin doğurması ve yine ebenin yanında gelen sağlık memurunun köyün öğretmeni ile evlenmesi o köyde, dilden dile yıllarca anlatılmıştır.

2010 Yılı Anı Yarışmamızda
Jüri Özel Ödülüne Layık Görülmüştür

D E P R E M

Fatmağül KADER | BURSA

17 ağustos 1999. O akşam ben, eşim ve çocuklarım geç saate kadar oturduk. Kimse yatmıyordu, yaz olduğu için okullar tatildi. Çocuklar geç saatlere kadar televizyon seyrediyordu. Benim içimde nedenini bilemediğim bir huzursuzluk vardı, saat on ikiyi geçiyordu, ertesi gün işe gidecektik, onun için yatmaya karar verdik.

Yattık ama bir türlü uyuyamıyorduk, çocuklar daha yatmamıştı, televizyonda film seyrediyorlardı, bitmeden yatmayacaklarını söylemişlerdi. Nasıl olsa gündüz geç saatlere kadar uyuyabilirlerdi. Saat gecenin ikisi, çocuklar yeni yattılar, ben hâlâ uyumamıştım. İçimdeki sıkıntı devam ediyordu, beni uyutmuyordu, uyumam da gerekiyordu. Birkaç gündür çok rahatsızdım, şiddetli bir ishal geçirmiştım. Sıvı kaybından halsiz kalmış, iki gün yataktan kalkamamıştım. Halsizliğim devam ediyordu, o gün çalışmıştım ama akşama kadar ayakta zorlukla durabilmişim, ayaklarım halsizlikten titremişti. Mesai saatleri bitmek bilmemişti, bir an önce eve gidip yatmak istiyordum, bu yüzden bir türlü uyuyamıyordum. Düşünüyordum, bir de uykusuzluk eklenmişti bitkinliğime; hiç uyumadan, dinlenmeden nasıl çalışacağım ertesi gün.

Bunları düşünürken bir ara uymuşum, ne kadar uyduğumun farkında değildim. Bir anda öyle bir gürültü oldu ki, sanki kıyamet koptu; bir ışık, sanki gündüz, her taraf aydınlandı, arkasından zifiri karanlık. Yatak öyle sallandı ki bir anda eşimle ikimiz kendimizi yerde bulduk. Eşime bir şeyler oluyor sandım. Eşim “Deprem oluyor.” deyince, şimdi ne yapacağız diye bağırmaya başladım. Sarsıntı devam ediyordu, sanki birileri apartmanı kaldırıp kaldırıp yere vuruyordu; bir sağa, bir sola yatıyordu sanki. Birden öyle bir korku hissettim ki, zaten en büyük korkum deprem yaşamaktı.

Sağlık ocağındaki arkadaşlar o yaz depremi anar olmuşlardı, sürekli Adapazarı'nın deprem bölgesi olduğunu, daha önceki yıllarda burada büyük depremler yaşandığını, er veya geç tekrar olma ihtimali olduğunu söyleyip beni korkutuyorlardı. Ben de arkadaşlara sürekli, lütfen felakete çağrı yapmayın, deyin duruyordum. Maalesef, en çok korktuğum başıma gelmişti, şimdi ne yapacaktık, beynim durmuştu, korkudan bir şey düşünemiyordum, bir şeyler yapmamız gerekiyordu ama “Ne yapacağız şimdi?” diye eşime acı acı bağırmaya başlamıştım, onun sesi sanki uzaklardan geliyordu, devam eden gürültüden de zaten dediklerini duyamıyordum.

Bir anda çocuklar aklıma geldi, insan çocuklarını nasıl unutabilirdi ama olanlar korkunçtu, bu defa ya çocuklara bir şey olduysa diye acı acı bağırıyordum, o anda çocuklarım için hissettiğim endişe her şeyin, bütün korkularımın önüne geçti. Tek dileğim vardı, çocuklara ulaşip onları sağ salim bulabilmek; bana ne olacak umurumda bile değildi, zaten onlara bir şey olursa yaşamamın bir anlamı kalmayacaktı.

Eşimin sesini zorlukla duyabiliyordum; sanki çok uzaktan, dışarıdan geliyordu; bina yıkıldı da biz dışarıda mıyız diye düşünmeye başlamıştım. Hemen kapıya ulaşip çocukların odasına gitmeye çalışacağız diyordu, bu kadarını anlayabilmiştim. Kalkmak ne mümkün, kalkmaya çalıştıkça kendimizi yerde buluyorduk, ayakta durabilmek imkansızdı, sanki sarsıntılar başlayalı saatler geçmişti, duracak gibi de görünmüyordu. Emekleyerek kapıya ulaşmaya karar verdim, aynı odadaydık ama eşimi göremiyordum, her yer karanlık. İlerleyemiyordum, önümde bir sürü engel olduğunu fark ettim. Kapının önünü odada olan eşyalar kapatmıştı. Eşime kendimi du-

yurabilmek için sürekli bağırarak konuşuyordum: “Lütfen bir şeyler yap, kapının önu eşya dolu, ne yapacağız?” O da “Tamam ben açmaya çalışıyorum.” diyordu.

Bir şekilde kapıyı açıp odadan çıktık, ama koridorda bir türlü ilerleyemiyorduk. Sarsıntı bizi bir sağ, bir de sol duvara yıkıyordu. Dengemizi sağlayamıyorduk, en azından eşimin yakınımda olduğunu hissedebiliyordum. Sanki saatler geçmişti, çocukların odasından hiç ses çıkmıyordu. Öyle bir gürültü vardı ki, sanki sürekli bir şeyler düşüp kırılıyordu. Bu kadar ses-ten çocukları duymamamız belki normaldi, ama ben çıldırmak üzereydim. Çocukların odasının kapısını zorlukla açabildik. O arada sarsıntı tamamen durmasa da oldukça azalmıştı. Odaya girmiştik ama sessizlik hakimdi, çocuklardan bir ses çıkmıyordu. Benim sesimi duymamış olmaları imkansızdı, ben artık “Çocuklarım!” diye avazım çıktığı kadar bağıryordum, yataklarına yaklaştığımızda sessizce sinmiş, korkudan ne yapacakları bilemeden yatıyorlardı. Bizi duyunca hemen fırladılar, birbirimize sarıldık. Allah’ım şükürler olsun, çocuklarımız yaşıyordu, öyle bir sevindik ki sanki tekrar doğmuştuk, ikinci yaşam gibi bir şeydi sanki. Öylece birbirimize sarılmış duruyorduk, ayrılısak birimizi kaybedeceğiz korkusu hakimdi. Ama kaybedecek zamanımız yoktu, sarsıntı azalsa da devam ediyordu.

Dışarıdan, merdivenlerden ayak sesleri geliyordu, insanların birbirine bağrıışmaları duyuluyordu: “Hadi çabuk olun herkes dışarı, bina her an yıkılabilir, kapı anahtarlarını da unutmayalım.” İlk kendini toparlayan eşim oldu. “Hadi çabuk olalım, bizim de hemen çıkmamız gerekiyor.” dedi. Her taraf çok karanlık, göz gözü görmüyordu, mum arasak diye düşündük, sonra vazgeçtik, zaman kaybı olacaktı. İyi ki vazgeçmişiz, bunu daha sonra anlayacaktık; mumlar mutfaktaydı, orada yerler kırılan bardak çanak parçacıklarıyla dolmuştu, girseydik ayaklarımız paramparça olacaktı. Çıkmadan hemen önce, eşim birkaç tane battaniye almıştı ve hemen çıktık. Herkes dışarıdaydı, insanlar üzerlerinde olanlarla çıkmıştı; çoğu yarı çıplak, pijama veya gecelikleydi. Henüz hiç kimse işin ciddiyetini bilmiyordu, gün doğacak, sarsıntular bitecek, herkes evlerine girecek diye düşünüyorduk. Battaniyelerle birbirimize sarılmıştık; büyükler babalarına, küçüğüm bana, biz onlara, onlar bize... Ya birimize bir şey olsaydı ne yapardık, diyorduk.

Daha sonra bizi görmeye bir yakınımız geldi. Durumun ne kadar kötü olduğunu, onun anlattıklarından idrak edebildik. Şehir, neredeyse yerle bir olmuş, yıkılmış çok bina varmış. Şehir merkezinde insanlar perişan bir şekilde sağa sola koşturuyor, herkes yakınlarını arıyormuş. Çok sayıda yaralı olduğunu, yaralıların yardıma ihtiyaçları olduğunu söyledi. Bana “Sen sağlığısın aslında, senin de hastaneye gitmen gerekebilir.” dedi ve sonra gitti.

Herkes çok korkmuştu, yakınlarını yanında istiyordu. Böylece korku içinde gün doğumunu bekledik. Hava iyice aydınlanınca eve girip üzerimize giyecek bir şeyler almaya karar verdik. Apartmanı görünce biraz ürkmedik değil, bina resmen arkaya yatmıştı, giriş basamakları ikiye ayrılmıştı, ama yine de eve girmek zorundaydık. Çocukların “Gitmeyin, korkuyoruz, ya size bir şey olursa?” diye yakarışlarına aldırmayıp korka korka eşimle beraber eve girdik. Artçı sarsıntılar devam ediyordu, içeride bunu daha iyi anlayabildik.

Ev savaş alanı gibiydi, bütün eşyalar kırılmış bir halde yerdeydi, özellikle de mutfak. Birimiz oraya girseymiş, ayaklarımız muhakkak paramparça olacaktı. Bu evden yara almadan kurtulabilmemiz bir mucizeydi, hemen çocuklara ve kendimize giyecek bir şeyler alıp çıktık, dışarıda bizi çocukların korku dolu gözleri karşıladı. Giyindikten sonra, eşime sağlık ocağına bakmak istediğimi söyledim, neticede sağlıktıydım, deprem olmuştu, herhalde çok yaralı vardı. Durumu kendi gözlerimle görmek istiyordum. Eşim beni yalnız bırakmadı, benimle geldi. Çocuklara geri gelmemizin uzun sürmeyeceğini söyleyip çıktık yola. Sağlık ocağı uzak sayılmazdı, yürüyerek on dakika mesafedeydi, ama yol boyu gördüklerimiz korkunçtu. Bir tane sağlam bina kalmamıştı, insanlar sokaklardaydı, herkes çok perişan görünüyordu.

Sağlık ocağına vardığımızda depremin hasarlarının ne boyutta olduğunu daha iyi anlayabildik. Sabahın altısı olmasına rağmen sağlık ocağının önü ana baba günüydü. Birçoğu çevrede oturuyor ve beni tanıyordu. Beş senedir o sağlık ocağında çalışıyordum. Beni görünce hepsi başladılar “Yardım et!” diye bağırma. Bu kadar çok hastaya tek başıma ne yapabilirdim ki! Eşimle birbirimize baktık, bir şeyler yapmak zorundaydık, onları ora-

cıkta bırakıp gidemezdik. İlk işimiz sağlık ocağının kapısını açmaya çalışmaktı, neyse ki el çantamı yanıma almıştım, anahtarlar da yanımdaydı, çoğunlukla sağlık ocağını ben açıp kapattığım için anahtarlarım vardı. Kapı açılmıyordu, önu eşyayla doluydu, başka bir yerden girip eşyaları kapının önünden çekecektik.

Binada hasar yoktu, sapasağlamdı. Bina yeniydi, depreme dayanıklı yapıldığı belli oluyordu. Binayı dolanıp nereden gireceğimizi araştırdık, enjeksiyon odasının penceresi kırılmış, ilaç dolabı yıkılmış; büyük ihtimalle çelik olduğu için o dolap devrilip camı kırmıştı. İçeri girmenin tek bir yolu vardı, eşim beni kucagında kaldırdı ve ben kırık cama elimi sokup açtım, ama içeri girince işimizin hiç kolay olamayacağını gördüm. Kapının önünde kocaman bir çelik dolap vardı, dönüp eşime durumu anlatınca o ve yaralıların yakınlarından bir kişi daha, pencereden girdiler ve üçümüz zorlukla dolabı itip kapıyı açabildik. Sıra malzemeleri alıp dışarıya çıkarmaya gelmişti. İçeride çalışmak tehlikeliydi. Steril gazlı bez sargılar, bizde bol miktarda bulunuyordu. Sağlık ocağının çevresinde çok sayıda mobilya dükkanı olduğu için kesik vakası çokça geliyordu. Sağlık memuru olduğum için, enjeksiyon ve pansumana ben bakıyor, dikişleri de ben atıyordum. Birkaç gün hasta olduğum için işe gelememiştim ama önceki gün çalışmıştım, pansuman aletlerini otoklavda steril etmiştim. Mümkün olan bütün malzemeleri dışarıya çıkardık ve müdahalelere başladım. Yaralılar ağrıdan kıvranıyordu, kesiklerin çoğu ayaklardaydı, cam kırıkları batmıştı. Çok fazla malzemem yoktu. İlk önce çok kanayanları almaya karar verdim, onların da tamamını dikemezdim. Önce büyük kesikleri aldım. Kesikleri temizlemek zorundaydım, ama yaralılar acıya dayanamıyorlardı. Kesik yerlerini biraz uyuşturmaya çalışıyordum, ama ağrı duymamaları imkansızdı, acıdan avazları çıktığı kadar bağıyorlardı. İçim acıyordu ama belli etmemem gerekiyordu, yoksa işimi yapamazdım. Çok sayıda dikiş attım, ama elimizdeki kısıtlı malzemeyle bütün yaraları dikmem imkansızdı. Yalnız kanamaları durduracak kadar dikiş atıyordum ve kapatıyordum, kapatırken de çok malzeme kullanmamaya dikkat ediyordum, yalnız önümdeki yaralıyı değil, diğerlerini de düşünmek zorundaydım. Önümdeki yaralı, kolundan yara almıştı; üzerine tahta düşmüş olmalıydı, kesigi çok derindi, içi toprak doluy-

du. Serumfizyolojikle yarayı temizledim ve dikiş atıp kapattım.

Eşimi unutmuştum, sağıma soluma bakındım ama ne göreyim, o da pansuman yapıyor. Sen ne yapıyorsun dercesine ona baktığımda, eşim: “Sana bakarak bir şeyler yapmaya çalışıyorum.” dedi. Sağ olsun bana yardım etmeye çalışıyordu, daha küçük yaraları, dikişe ihtiyacı olmayanları temizleyip kapatmaya çalışıyordu. Başından yaralı bir vaka, kafa derisi açılmış, yarası çok da kirli, önümde duruyordu. Buna nasıl bir müdahale yapabildim ki, yarası çok büyüktü. Yaralıya çaresiz gözlerle bakarak “Bir hastaneye başvurmanız gerekiyor, sizin için bu şartlarda bir şey yapamam, sizin yaranıza daha steril şartlarda müdahale gerekiyor, çok üzgünüm.” dedim.

Pansuman yapmaya devam ederken, aklım çocuklardaydı. Onları apartmanın önünde bırakmıştık, buradan ayrılmam imkansız gibiydi. Böyle düşünürken birinin anne dediğini duyar gibi oldum, arkama bakınca çocukları gördüm. Küçük oğlum bana sarılmıştı, onları görünce çok rahatladım. Biz dönmeyince merak edip bizim peşimizden gelmişler, çok da iyi yapmışlar. Kızım tıp öğrencisiydi, küçük oğlum da Sakarya Anadolu Lisesi öğrencisiydi. O da okulunun durumunu merak ediyordu, ama oradan ayrılmamız imkansızdı. Kaç saat daha böyle devam ettik bilmiyorum ama sağlık ocağında çalışan arkadaşlardan gelen giden yoktu.

Bir ara sağlık ocağından sorumlu tabibimiz geldi, saç başı dağılmıştı. Çok kötü görünüyordu. Bizi ailece orada görünce çok şaşırıldı. “Siz ne yapıyorsunuz böyle, burasının hali ne, başka gelen var mı?” diye sordu. Ben “yok” deyince çok şaşırıldı. “Herkes kendi derdine düştü tabi ki!” dedi. Onun oturduğu apartman yerle bir olmuştu, enkaz altından canlarını zor kurtarmışlar. Bana “Aferin, şu anda hiçbir sağlık kuruluşu çalışmıyor, senin yaptığın kahramanlık. Bu şartlarda bu kadarını bile yapabilmen çok güzel ama benim gitmem gerekiyor, ailemle ilgilenmem gerekiyor.” deyip gitti.

Aslında ben ne yaptığımızın farkında değildim, bu şekilde davranmam gerekiyor deyip elimden geleni yapmaya çalışıyordum. Önümüzdeki yaralı sayısı hiç azalmıyordu, malzememiz azalmıştı, bunu insanlara anla-

tabilmem zordu. Pansuman yaparken yaralılar bana enkaz altında yakınları olduğunu anlatıyorlardı, ağlıyorlardı. İçim parçalanıyordu ama bir şey yapamıyordum. Bir de kırıklar vardı, hatta açık kırıklar. İnsanlara, burada yapabileceğim bir şey yok, demek çok zoruma gidiyordu. Kapalı kırıkları tespit etmeye çalışıyordum. Hemen bir hastaneye başvurmaları gerektiğini söylüyordum, ama nereye gidebilirlerdi ki... Hiçbir hastane hizmet vermiyordu, insanlar çaresizdi. Hava çok ısınmıştı, ben terlemiş ve çok yorulmuşum. Eşim ve çocuklar bana yardım etmeye devam ediyorlardı. Çok susamıştım, üstüne üstlük açtık. Zaten yaralı sayısı biraz azalmıştı, malzememiz de kalmamıştı, çok üzgün olduğumu söyleyip ara vermek zorundaydık. Saate bakınca 5-6 saattir bu şekilde devam ettiğimizi fark ettik. Biraz da kendimizi, özellikle çocuklarımızı düşünmek zorundaydık. Yine eve girmek zorundaydık, başka çaremiz yoktu. Çocuklar yine karşı çıktılar, ama biz daha çok onları düşünüyorduk. Artçı sarsıntular da devam ediyordu, korkarak eşimle eve girip su, yiyecek ve giyecek alıp çıktık, çocuklar bizim geldiğimizi görünce çok rahatladılar. Bir şeyler yiyip içince kendimize geldik, daha sonra ne yapmamız gerektiğini düşünmek zorundaydık. Gündüz dışarıda geçiyordu, gece ne yapacaktık. Sağlık ocağının bahçesine dönüp ne yapacağımıza karar verecektik. Oraya döndüğümüz zaman bir sürü insan derme çatma çadırlar kurup gece kalabilmek için bir şeyler yapmaya çalışıyorlardı. Biz de çocukların yardımıyla çevredeki inşaatlardan 8-10 kereste bulduk. Onları direk gibi kullanıp üzerine naylon ve battaniyelerle kapatıp kendimize çadır yapacaktık.

Akşama doğru, açıkta kalmayacak kadar, derme çatma bir şey yapabildik. Evden birkaç battaniye, mum, bulabildiğimiz kadar yiyecek ve bir iki şişe su getirip geceyi geçirmeye hazırlandık. Karanlık basmaya başlamıştı; elektrik, su ve yiyecek yardımı da yoktu, biz evden aldığımızla idare etmeye çalıştık o gün. Her taraf karanlıktı, biz de mecburen yatmıştık derme çatma çadırımızın altına. Toprağın üzerine bir tane battaniye serip çocukları da aramıza aldık. Yaz da olsa geceler serin oluyordu, ısınabilmek için birbirimize sıkıca sarılmıştık. Yan çadırlardan sesler geliyordu; çocuk sesleri, ağlamalar... Yakınları ölenlerin, enkaz altında kalanların akrabaları sessiz sessiz ağlıyorlardı.

Bir ara birilerinin “Burada sağlığı var mı?” dediğini duyunca çadırın önünü açıp baktım, elinde yanan mumla birkaç kişi duruyordu. Beni yan taraftaki çadırların birine götürdüler, bir sürü insan vardı, ortalarında genç bir kadın, yanında üç yaşlarında bir oğlan. Kadın sanki donmuş kalmış, kasılmış, taşlaşmış, boş gözlerle bakıyordu. “Ne olmuş bu gencecik kadına böyle?” deyince anlatılanlardan bütün yakınlarını -anne, baba, kardeş, eş- kaybetmiş olduğunu anladık. Sadece çocuğu hayatta kalmıştı. Aklımı yitirmiş gibiydi, beni neden çağırdıklarını anlamaya çalışıyordum. Beni çağran erkeklerden biri “Lütfen bir sakinleştirici yapın en azından bu kasılmaları azalsın, onu böyle seyretmek çok korkunç!” dedi. Bir sakinleştirici ne kadar dindirebilirdi ki acılarını? Dilim tutulmuştu, ağzımı açıp bir kelime söyleyemiyordum. Kelimelerin kifayetsiz kalması dedikleri durum bu olsa gerek. Ne yapabileceğimi düşünürken sağlık ocağında ampul ve tablet olarak diazem bulunduğunu hatırladım. Doktor talimatı olmadan yapmamam gereken bir ilaçtı ama şu anda şartlar başkaydı. Yapmak zorundaydım, kadıncağız bu gece biraz sakineşip uyuyabilecekti. Elimizde mumla, eşimle birlikte sağlık ocağından diazem ampul ve enjektör almaya gittik. Tableti içiremeyebildik, öyle de oldu zaten. Kadıncağız iğne yaptırmak istemedi. Çok zorlandık, birkaç kişi tutup yapabildik.

Çadıra geri döndük, çocuklara sarılıp ne kadar şanslı olduğumuzu düşündüm. Hepimiz yaşıyorduk, her şeyden önemli olan buydu. O kadının hali gözümün önünden gitmiyordu. O boş bakan gözleri, ömrümün sonuna kadar da unutamayacaktım herhalde. O gece de sabaha kadar uyumamıştım. Çocuklar uyumuştı, ben onların nefes alışlarını dinlemiştim. Yeni bir güne başlamıştık. İlk işim kadını kontrol etmek oldu, iğneden sonra kasılmaları kesilmiş, biraz uyumuştı. Onun için yapabileceğimiz bu kadardı işte, biraz olsun sakinleştirmek, acılarını dindirmek imkansızdı.

O gün eşimin ve büyük oğlumun işyerlerinin yerle bir olduğunu, küçük oğlumun okulunun da ağır hasarlı olduğunu öğrendik; artık eşimin ve büyük oğlumun bir işi yoktu, küçük oğlumun okul durumunun ise ne olacağı belli değildi. Hayatımıza nasıl devam edeceğimizi düşünmek zorundaydık. Ben sağlıktıydım, boş duramazdım bu şartlarda, yaralılar geliyordu.

Eşimle Devlet Hastanesi'ne gitmeye karar verdik, belki orada bir şeyler bulabilirdik. Eşim sürücü kursu müdürüydü, kursun arabası bizdeydi, arabayla yola çıktık. Her taraf çok kalabalıktı, insanlar sokaklarda koşuşturuyorlardı, herkes yakınlarını arıyordu. Şehir dışından, yakınlarını arayanlar da gelmişti. Geçtiğimiz yerlerde, gördüklerimiz çok korkutucuydu, gittiğimiz yerleri tanıyamıyorduk; kocaman apartmanlar enkaz halindeydi, altında kalan insanların sayısını tahmin etmek imkansızdı. Her taraf toz içindeydi “Yardım edin, yardım edin!” sesleri geliyordu, her yer çok ürkütücüydü. Kocaman şehir, resmen yok olmuştu.

Devlet Hastanesi'nde gördüklerimiz kanımızı dondurdu, her taraf ceset doluydu. Biraz tıbbi malzeme, biraz ilaç alıp geri döndük, gördüklerimiz bizi çok korkutmuştu. Hayat ne kadar da kısaydı, bu binaların altında yatanlar iki gün önce yaşıyorlardı. Onların da hayalleri, hayata dair umutları vardı, bu olanların hesabını kim verecekti? Evin biri sapasağlam duruyorken, yanındaki kocaman apartman yerle bir olmuştu. İnsanları öldüren deprem değil, binalardı. Gerçek buydu. Perişan bir halde sağlık ocağına döndük.

Gördüklerim beni yıkmıştı, on yıldır yaşadığımız şehrin yıkıldığını görmüştüm. Bunları gördükten sonra burada yaşayabilmem zordu. O gün ve sonraki diğer birkaç gün, lojmanda oturan bir iki arkadaşın katılımıyla elimizden geleni yapmaya çalıştık. Zaten herkes kendi yaralarını sarmaya çalışıyordu, bazıları enkaz altında kalan yakınlarını kendi imkanlarıyla çıkarmaya çalışıyordu, bazıları cenazelerini kaldırmaya çalışıyordu. Devlet Hastanesi'nden getirdiğimiz malzemelerle o gün de akşama kadar yara sardık, yaralıların ağrılarını biraz olsun hafifletmek için ağrı kesici, ölenlerin yakınlarına sakinleştirici verdik, biraz olsun acılarını hafifletebilmek için, bunun mümkün olmadığını bile bile. Yaşadığı sürece herkes acılarını içinde taşıyacaktı, ama bir şekilde yaşayacaktı, yaşamak zorundaydı. Her şeye rağmen, acısıyla tatlısıyla hayat devam ediyordu. Bir sonraki gün, başka illerden gelmiş olan sağlık ekipleri bayrağı devraldılar ve bizler biraz “nefes alabildik”.

GERÇEĞİN PARILTISI

Nihat KIRTAÇ | ZONGULDAK

13 Mart 1992 Cuma akşamı, kızımınla beraber boyama kitabındaki resimlere bakıyorduk. Birden, televizyondan gelen sesle irkildim. Erzincan'da deprem olmuş. "Kandilli Rasathanesi'nden yapılan açıklamada depremin 6,8 büyüklüğünde olduğu belirtiliyor. Saat 19.20'de gerçekleşen depremin büyük ölçüde maddi hasara yol açtığı ve çevre illerden yardım malzemelerinin Erzincan'a doğru yola çıkarıldığı..." Spiker mekanik bir sesle konuşmaya devam ediyordu. Kızım "Baba, deprem ne? Ne olmuş?" diye sordu. Kısaca açıklamaya çalıştım. Ama kızım çok meraklanmıştı. Peş peşe sorular soruyor, olayı anlamaya çalışıyordu. Onun anlayabileceği şekilde cevaplar bulmaya çalışırken bir yandan da Erzincanlıları düşünüyordum. Kim bilir niceleri ölmüştü, niceleri yaralanmıştı... Sağ kalanlar içinse bu soğuk gece çok zor geçecekti, çok zor...

Ertesi sabah erkenden kalkıp hastaneye gittim. İstanbul'da, Haseki Araştırma ve Eğitim Hastanesi'nde aile hekimliği ihtisası yapıyordum. İhtisas programı gereği dokuz aylık dahiliye rotasyonunu tamamlayıp genel cerrahi rotasyonuna başlamıştım. O gün Genel Cerrahi Acil Polikliniği'nde nöbetçiydim. Haseki Hastanesi'nde, bir cumartesi günü genel cerrahi nöbeti tutmak; yaklaşık yirmi saat süreyle ayakta olmak, yaklaşık seksen yüz

kere ellerimi yıkamak, sabahleyin bembeyaz, pırl pırl olan önlüğümü (eşim sağ olsun) nöbet sonunda, üzerindeki kan lekeleri başka eşyalara bu-
laşmasın diye ayrı bir poşete koymak ve tam anlamıyla savaştan çıkmış bir
asker gibi, ağrıyan bacaklarımı koyacak yer aramak anlamına geliyordu.
Çünkü civardaki semtlerde yaşanan hemen tüm kavga, kaza olaylarında
en kolay ulaşılan hastane bizimkisiydi. Bu semtler arasında Aksaray, Laleli,
Yenikapı ve Kumkapı gibi vukuat açısından en şöhretli, en bereketli olan-
ları da vardı. Üstelik Ramazan ayıydı ve ben de oruç tutuyordum. Gerçi
Ramazan münasebetiyle, alkol alanlar ve dolayısıyla kavga edenler belirgin
şekilde azalıyordu ama nöbet, nöbeti sonunda. Neyse, bizim işimiz de buy-
du. Üstelik o gün 14 Mart'tı, bayramımız!.. Tıp bayramında çalışmaktan
daha onurlu bir şey var mıdır?

Nöbete başladıktan yaklaşık iki saat kadar sonra nöbetçi şef, telefon-
la arayıp yanına gitmemi istedi. Genel cerrahi servis nöbeti tutan kıdemli
asistanlara bilgi verip nöbetçi şefin odasına gittim. Şef, Kulak Burun Boğaz
Kliniği'nde görev yapan öğretim görevlilerinden biriydi. O güne kadar yak-
ından tanıma fırsatım olmamıştı. Ama ciddi ve vakur bir insan olduğunu
biliyordum. Oturmamı söyledikten sonra, "Levent, ben seni uzaktan izliyor
ve çalışkanlığımı takdir ediyorum. Daha önce dahiliye rotasyonunu başarıyla
tamamladığını biliyorum." diye söze başladı. Ve Erzincan depremindeki
yaralıları kan bağışlamak amacıyla binlerce insanın Kızılay kan merkezle-
rine, hastanelere koşturduğunu; İl Sağlık Müdürlüğü'nün talimatıyla kan
merkezini takviye etmek için bir doktor göndermek zorunda olduğumuzu,
Dahiliye acil nöbetçisini bunun için görevlendireceğini söyledi. "O arka-
daşın kan merkezindeki işini bitirip geri dönünceye kadar Dahiliye Acil
Polikliniği'ne gelen hastalara da senin bakmanı rica ediyorum." dedi. Hiç
düşünmeden kabul ettim. Hoş, itiraz etme hakkım da olamazdı zaten. Ama
çorbada benim de tuzumun bulunması düşüncesi, beni gerçekten heyecan-
landırmıştı.

Akşama kadar hemen hiç durmadan çalıştım, koşturdum. Kalp krizi
geçirenleri, nefes darlığı çekenleri, eli-kolu kesilmişleri bekletmemek için
bir o polikliniğe, bir diğerine koşup durdum. Neyse ki iki poliklinik oda-

sının arasında yirmi metreden daha az bir mesafe vardı ve beraber çalıştığım hemşireler, müstahdemler işlerini çok iyi biliyorlar ve iyi niyetle, gayretle çalışıyorlardı. Bu tempoda vaktin nasıl geçtiğini hiç anlamadım. Derken, bir müstahdem seslendi: “Hocam, iftar oldu. Bak ezan okunuyor. Gel iki lokma yiyelim!” Yemekhaneden tepsileri getirtmişler. Birkaç lokma atıştırdıktan sonra, “iftar sonrası dalgası” geldi. İftara doğru nispeten azalan hastalar, iftardan sonra, kabaran bir dalga gibi aniden çoğalırlardı. Bu hastaların içinde hipertansiyonlular, göğüs ağrısı çekenler, felç geçirenler ve mide hastaları dikkat çekecek kadar fazla olurdu. Biz bu gruba “iftar sonrası dalgası” adını takmıştık. O akşam bu dalga her zamankinden daha çok kabarmış gibiydi. Yine bir o odaya, bir bu odaya koşturmaya devam ediyordum. Tahlil ve tedavi talimatlarını ancak sözlü olarak verebiliyordum, sadece reçete ve adli raporları yazmak için kalemi elime alabiliyordum. O gün beraber çalıştığım arkadaşlarım gerçekten çok iyidiler, çok başarılıydılar. Gerçi o yıllarda Haseki Hastanesi’nde çalışıp da çalışkan olmayan kimseyi pek hatırlamıyorum doğrusu. Bir ara, elinde çay bardağı (pardon, çay doldurulmuş su bardağı) ile sürekli olarak peşimde dolaşan bir müstahdem dikkatimi çekti. Ne zaman bir masaya otursam bardağı önüme koyuyor ve “Hocam, bir yudum çek!” diyordu. Birkaç gün önce bir hasta yakınına soğuk bir şaka yaptığı için sert bir şekilde eleştirmiştim kendisini ve benden pek hoşlanmadığını düşünüyordum. O müstahdemim bana böyle destek olması beni bir yandan mutlu ederken, diğer yandan biraz endişelendirdi doğrusu: “Bu adam bile bana yardım etmekten kendini alamadığına göre, çok mu bitkin görünüyorum acaba?..”

Sanırım saat 22.30 civarında, Dahiliye acil nöbetçisi Ferah Hanım geri geldi nihayet. Zaten “teravih sonrası dalgası”nı da çoktan savuşturmuştuk, gecenin geri kalanını daha sakin geçirmeye başladık.

Saat 02.15 civarıydı. Kendimi çok halsiz hissediyordum. Her zaman-kinin aksine sırtım, bacaklarım ağrımıyordu. Ama gözlerim yanıyordu ve hafiften bir baş dönmesi başlamıştı. Beraber çalıştığımız müstahdem Rasim Amca “Doktor Bey sen hiç iyi gözüküyorsun. Bak hasta da yok ortalıkta. Sen birazcık uzan, ben hasta gelince sana seslenirim.” dedi. Hey gidi

Rasim Amca!.. Bambaşka bir adamdı. Sanırım on beş yirmi yıldır cerrahi polikliniklerde çalışıyordu ve dikkatli, düzenli çalışması sayesinde, bir acil poliklinikte yapılacak hemen her türlü cerrahi uygulamayı benden daha iyi beceriyordu neredeyse. Üstelik, bunca becerisine rağmen, bir müstahdemin yapması gereken işleri de hiç yüksünmeden yaparken benim karar vermekte zorlandığım durumlarda sanki ben öyle talimat vermişim edasıyla bir uçtan işe koyulur, hastanın tedavisini beraberce tamamladıktan sonra sanki her şeyi ben yapmışım gibi “Eline sağlık hocam, çok güzel oldu!” derdi. Ben de hiç çekinmeden kendisine “amca” diye seslenirdim ve en ufak bir saygısızlık etmemeye dikkat ederdim.

Rasim Amca’ya hiç itiraz etmeden bir muayene masasına uzandım. İç taraftaki bölmede daha rahat yatabileceğim bir muayene masası daha vardı ama ben özellikle ilk muayene yerindeki masaya uzandım, çünkü hasta gelirse derhal ayağa kalkmak zorunda kalacaktım ve böylece hastayı bekletmek gibi bir sıkıntı da yaşamayacaktık.

Ne kadar zaman geçti bilmiyorum, ayağıma birisi vurduğu için uyan-
dım, Rasim Amca’nın sesini duydum: “Hocam kalk, ‘Gerçeğin Parıltısı’
geldi!..” Rasim Amca hemen koridora doğru yürüdü. Hastayı karşılamak
üzere gidiyor olmalıydı. Hemen kalktım, hastanın masaya uzanabilmesi
için bir metre kadar uzaklaştım ve gözlerim muayene masasında, önüme
uzanacak olan hastayı beklemeye başladım. Gözlerim yanıyordu, başım
dönüyordu ve kendimi sarhoş gibi hissediyordum. Sonra kafam yavaş ya-
vaş çalışmaya başladı ve Rasim Amca’nın sözlerinin biraz tuhaf olduğunu
fark ettim. “Ne dedi Rasim Amca? ‘Gerçeğin Parıltısı’ mı? Böyle isim olur
mu?”

Bu soruları sormak için başımı kaldırıp kapıya doğru baktım ve dört
kişinin içeri girdiğini gördüm. En öndekinin omzunda kocaman bir kamera
vardı, ikincinin elinde, kameraya kabloyla bağlanmış bir mikrofon. Üçün-
cü ile dördüncü biraz geriden geliyorlardı, sürekli olarak çevreye bakıyor
ve sanki bir şey arıyor, bir şeyi bulmaya çalışıyorlardı. Kameraman benim
yüzümü çekerken sordu: “Uyuyordun değil mi?” O anda bu insanların kim

olduklarını, ne yaptıklarını, bana neden bu soruyu sorduklarını anlamamıştım. Büyük bir ihtimalle, tam anlamıyla ‘boş boş bakıyor’ olmalıydım. Sadece kendimi tehdit altında hissettiğimi hatırlıyorum. Ne anlama geldiğini bile çok bilemeden “Hayır uyumuyordum.” dedim. Birisi “Rus sınırında nöbet mi bekliyor be?! Elbette uyuyacak.” dedi. Bu sözün söylenme şekline bakarak “Galiba doğru cevabı verdim.” diye düşündüm. Yavaş yavaş aklım başıma geliyordu. En uzun boyluları “Uyandıran şerefsizdir!” dedi. Derhal Rasim Amca’ya baktım. O tertemiz adamın bu söze dayanamayıp cevap vermesi veya şu terbiyesiz adama saldırmaması durumunda başının derde gireceği kesindi. Benim yüzümden böyle bir sıkıntı yaşamasına tahammül edemezdim. Derhal Rasim Amca’ya baktım, çünkü en ufak bir hareketini fark edersem uzun boylunun üzerine önce ben atlayacaktım. Rasim Amca masmavi gözlerini hafifçe kırmış, gülerek başını sallıyordu. İçimde bir isyan duygusu kabarmaya başladı. Bilincim hâlâ bulanıktı ve ne yapmam gerektiğine karar veremiyordum ama bu böyle olmamalıydı.

Biz insanüstü gayret göstererek çalışırken yalan söylemek veya bu hakaretlere katlanmak zorunda kalmamalıydık. Bir iki daha homurdanıp koridora çıktılar, sadece kameraman kaldı içeride. O da kamerayı odada tam bir tur çevirdikten sonra bir köşede duran çaydanlığa odaklandı. Çekti, çekti, çekti... Sonra bana döndü ve “Bu akşam nöbetçi şef kim?” diye sordu. Bense bu adama saldırmamak için zor tutuyordum kendimi. “Bizden ne istiyorsunuz kardeşim? O çaydanlığı neden o kadar uzun süre çektin? Çok büyük bir marifet yapmış gibi yarın televizyonda bizim çaydanlığı gösterip sağlıkçıların ‘çay içmek’ gibi bir densizlik yaptığını mı söyleyeceksiniz?..” Bu sözleri haykırmamak için kendimi zor tutuyordum. Gözlerim Rasim Amca’ya ilişti, sakın sakın gülümsüyordu yine. Herhalde doğrusu bu olmalıydı... Sakin bir şekilde kameramana döndüm, “Siz kimsiniz, hangi hakla burada çekim yapıyorsunuz?” diye sordum. Hışımla iç cebinden naylon muhafaza içine alınmış bir kağıt çıkarırken “Sağlık Bakanı’nun özel izni var elimizde.” dedi. Kağıdı bana okutacak gibiydi, sonra ani bir hareketle çekti geriye ve “Size göstermek zorunda değilim, sadece nöbetçi şefe gösteririm.” dedi. Yine sakın bir şekilde “Buyurun gösterin o zaman.” dedim ve elimle kapıyı gösterdim. Kameraman kısa bir kararsızlıktan sonra sert adımlarla koridora çıktı.

O çıkar çıkmaz Rasim Amca “Doktor Bey, sen bunlara aldırma, sakin ol!” dedi. Tamam, adamları savuşturmştuk ama Rasim Amca hakarete uğramştı ve ben de yalan söylemişim. Kendime kızuyordum. En başta yalan söylemeseydim, Rasim Amca hakarete uğramayacaktı, üstelik bu edepsizlere hadlerini bildirecektim. “Ben mi? Tabii uyuyordum! Elbette uyuyordum! On iki saatten uzun bir süreyle iki kişilik çalıştığım için, hata yapmayayım diye, geç kalmayayım diye, insanlar daha çok ıstırap çekmesinler diye saatlerce koştuduğum için haddim olmayarak tükenmişim. Ah ben, ne kadar sorumsuzmuşum da haberim yokmuş! Affedersiniz, densizlik edip bir de muayene masasına uzanmışım değil mi?..” Ah, bu sözleri niye haykırmadım suratlarına?!

Rasim Amca koridora çıkmştı. Bense poliklinik odasında durmadan volta atıyor, televizyoncularla kavga etmeye devam ediyordum kafamda: “Be insafsızlar, be küstahlar, bir de kalkmış bizim çaydanlığı çekiyorsunuz, sanki cinayet aletiymiş gibi!.. Durun, durun, size bir teklifim var. Oturun şu kenara. Sadece bizi izleyin. Sabaha kadar izleyin bizi. Madem sizi o kadar rahatsız etti bizim şu kötü çaydanlık, sabaha kadar görüntüleyin durun. Biz o çaydanlıkta çay demleyeceğiz, içeceğiz. Çekin çekin, devam edin. Ama sabaha kadar uyumamanız şartıyla! Uyursanız kaybedersiniz! Var mısınız? Ha? Var mısınız? Yüreğiniz yetiyor mu, gözünüze kestirebiliyor musunuz? Denemezsiniz bile çünkü siz de bal gibi biliyorsunuz ki sabaha kadar bırakın yaralılarla, hastalarla uğraşmayı; sadece uyanık kalmak bile zor ıstır. Çay içmeden nasıl uyanık kalacaksınız? Sizden bizim yaptığımız gibi, bir insanın sağlığı konusunda karar vermenizi istemiyorum. Sadece uyanık durun. Hatta bir insanın ölümle pençeleşmesi sırasında her şeyinizi kullanarak yardımcı olmaya çalışmanızı filan da istemiyorum. Sadece uyanık durun, yeter. Ama siz denemezsiniz, deneyemezsiniz bile!..”

Daha neler saydım, neler söyledim... Bir güzel döktüm içimi. Sonra koridora çıkıp Rasim Amca’yı çağırđım. Rasim Amca gülererek geldi. “Rasim Amca, hakkımı helal et, benim yüzümden laf ıstıttın.” dedim. Yine gülererek “Aman be Doktor Bey, sen de ne biçim konuşuyorsun? Bilmez misin, kötü laf sahibine aittir.” dedi. Sonra ben uyurken yaşananları özetledi: Üç

çocuklu bir aile sobalarından sızan karbonmonoksit gazından zehirlenmiş. Yakınları bu hastaları İstanbul Tıp Fakültesi'ne (Çapa'ya) götürmüşler. Orada iki çocuk ve babaları kurtarılamamış. Bir çocukla annesi çok hafif atlatmışlar olayı. Çapa'daki doktorlar, tehlikeyi atlattıkları için bu ikisini evlerine göndermişler. Zavallı anne, eşini ve iki çocuğunu kaybetmenin şokuyla sinir krizleri geçirmeye başlamış. Yakınları "Çapa'da hastalarımızla ilgilenmediler, bari Haseki'ye gidelim." diyerek Dahiliye aciline getirmişler kadıncağızı.

Bu zavallı kadıncağız polikliniğe girer girmez üstünde ne varsa çıkar-maya başlamış. Tam bu sırada "Gerçeğin Parıltısı" ekibi gelmiş hastane-ye. Poliklinik odasında yarı çıplak bir kadını görünce ağızlarından salyalar akıtarak çekmeye başlamışlar. Doktor Ferah Hanım: "Durun, çekmeyin, bu kadıncağız hasta, ne yaptığını bilmiyor. Bu hastanın haklarına tecavüz ediyorsunuz!" demiş, "Bizim de çekim yapma hakkımız var!" diyerek çek-meye devam etmişler. Müstahdemler ve hasta yakınları, televizyoncuları iteleyerek koridora çıkarmışlar. Bu beyefendiler çok bozulmuşlar bu işe. O sırada ekipten birisi koridorda sağa sola bakınarak yürüyüp benim uyudu-ğum poliklinik odasına kadar gelmiş. Rasim Amca bazı gürültüler duymuş, ama ne olup bittiğini anlayamamış. Sağlıklı birisinin yürüyerek geldiğini görünce beni uyandırması gerektiğini düşünmemiş. Beyaz önlüklü birisinin muayene masasında uyuduğunu gören bu kişi Rasim Amca'ya anlayışlı bir tavırla "Elbette canım, uyusun bırak!" gibi işaretler yaptıktan sonra kori-dora çıkıp arkadaşlarına seslenmiş: "Psst, psst, gelin, gelin!.." Rasim Amca hemen beni uyandırmak için seslenmiş, ben uyanmamışım. Beni uyandırmak için ayağıma sıkı bir tokat vurmuş, ben zıplayarak kalkmışım. Sonrası malûm...

Gülsem mi, ağlasam mı, karar veremiyordum. "Gerçeğin Parıltısı" o günlerde televizyonlarda en ilgiyle izlenen programlardan biriydi. Progra-mı sunan, "Sorumlu gazetecilik, araştırmacı gazetecilik" sloganıyla halkın (ve benim) büyük sempatisini kazanan bir televizyoncuymdu. Bu yakışıklı, güler yüzlü, tatlı dilli beyefendinin ekibinin bu kadar edepsiz ve hatta ter-biyesiz olmasına inanamıyordum. Haber olsun da ne olursa olsun!.. Başka düşünceleri, başka amaçları yoktu sanki.

Bu sırada karbonmonoksit zehirlenmesi faciasını yaşayan ailenin yakınlarından biri, üst katlara çıkan televizyoncuların peşinden gitmeye kalkmış, engellemişler. Adamcağız bas bas bağıyordu: “Ulan şerefsizler, ne istiyorsunuz bu insanlardan? Bizim hastamızla Çapa’da ilgilenmediler, burada ellerinden geleni yapıyorlar. Rahat bırakın lan bu insanları!..”

Az sonra nöbetçi şef televizyon ekibi ile beraber geldi. Bizim polikliniğe girdi, hatırımızı sordu, fedakârca çalışmamızdan dolayı teşekkür etti. Sonra hep birlikte ayrıldılar. Sonradan duyduğumuza göre, televizyoncular “Koskoca Sağlık Bakanı bize çekim yapma izni veriyor, sizin personeliniz ise çekim yapmamızı engelliyor.” diye şikâyet etmek için nöbetçi şefin yanına gitmişler. O da “Yok canım, bir yanlış anlama olmuştur. Bizim personelimiz öyle şey yapmaz. Gelin beraber gidelim, siz çekiminizi rahat rahat yapın.” demiş ve o yüzden beraber aşağı inmişler. O sırada Dahiliye acilindeki hasta ve yakınları da sakinleşmişler. Kısa süre sonra televizyoncular hastaneden ayrılmışlar.

Nöbetin geri kalan kısmı sakin geçti ve pazar sabahı yine kanlı önlüğüümü ayrı bir poşete koyarak eve gittim.

Pazartesi sabahı hastanede olağanüstü bir hareketlilik vardı. Birdenbire “günün adamı” olmuşum. Olayı duyan tüm tanıdıklarım yanıma geliyor, “Geçmiş olsun!” dedikten sonra değişik yorumlar yapıyorlardı. Birkaç arkadaşına neler hissettiğimi, o saygısızların suratlarına neleri haykırmak istediğimi anlattım. Tecrübeli bir arkadaşım “Sakin ha!” dedi ve anlattı: Aynı ekibin elemanları bir başka hastanede gizli kamera ile çekim yaparken bir doktor hanıma rüşvet teklif etmişler. Doktor hanım sert bir tavırla terslemiş. Bir tomar parayı masanın üzerine koymuşlar, doktor hanım parayı alıp suratlarına çarpmış. Ama birkaç gün sonra televizyonlarda şu görüntüler yayımlanmış: Alkollü sürücüyü “alkolsüz” raporu vermek için bir doktor hanım rüşvet istiyor, para masanın üzerine bırakılıyor, doktor hanım uzanıp parayı avuçluyor, tam o sırada ekrandaki görüntü donuyor ve fonda kulaklara çok hoş gelen o ses “Yorumu siz sayın seyircilerimize bırakıyoruz...” diyor. İzleyenler doğal olarak, doktor hanımın o parayı büyük bir hevesle

aldığımı (ve elbette cebine attığımı) düşünmüşler. Tecrübeli arkadaşım sözlerine devam etti: “Sen düşündüklerini söyleseydin, televizyonda önce senin ‘Tabi uyuyordum, elbette uyuyordum!’ diyen halini, ama sadece o kadarını görürdü izleyiciler. Sonra da pazartesi sabahı poliklinik koridorunun o aşırı kalabalık halini gösterip aynı sözü söylerlerdi: “Yorumu siz sayın seyircilerimize bırakıyoruz...” Birden ne kadar büyük bir tehlike atlattığımı fark edip soğuk soğuk terler döktüm. Koridorda o kadar kalabalık beklerken, ben meydana okurcasına, uyuduğumu söylüyor olacaktım...

Çok şükür, çok şükür ki, yüce Rabb'im beni bu edepsizlerin şerrinden korumuş.

Birkaç saat sonra, Dahiliye rotasyonu yaptığım servisin şefi Zeki Hoca'mla karşılaştım. Haseki Hastanesi'nin en beyefendi, en kibar hocalarından birisiydi. Onu çok ayrı sevmiştim. Zeki Hoca daha önce hiç görmediğim şekilde sinirliydi: “Levent! Aşk olsun Levent, senden bunu beklemezdim!..” dedi. Utancımın yerini dibine geçtim. “Hocam gerçekten çok halsiz düşmüştüm.” diye açıklama yapmaya çalıştım. Sözümü kesti: “Aşk olsun Levent, niye dövmedin o terbiyesizleri, niye ağızlarını burunlarını kırmadın?!..” Ohh, oh be! Azar işitmenin böyle keyiflisi de olur muymuş? Ağzına sağlık Zeki Hocam!..

BUGÜN İLAÇ İÇMEME GEREK VAR MI?

Kasım KOÇKAYA | BURSA

Bu tuhaf soru uzak bir dağın zirvesinden yuvarlanarak gelen bir çığ gibi beynimin tam ortasına oturdu!

Müşfiki ses tonu!

Kapıyı hafifçe aralamış

“İçeri girsem, acaba beni sedyeye yatırılırlar mı?” diye ürkekçe bakan, şişman, iyi giyimli 45 yaşlarında esmer bir adam...

Öcü görmüş bir çocuk kadar sakıngan,

çok saygıdeğer bir meclise girecekmış gibi çekingen

ve kendisine yeryüzünün en kutsal iyiliğini yapan birine duyulan mahcubiyet

ile bakmaktaydı...

Başımı kaldırdığımda göz göze geldik...

Ürktü... Gözlerini dehşeti görmüş gözler gibi olabildiğince uzağa kaçırdı...

Kanlı eldivenim oradan bir katilin fotoğrafı gibi miydi?

Bilemedim...

Bir kasap değildim aslında...

Oysaki gece odamda yürüyen böceğin birini öldürmeye kalksam vicdanım hançer çekerdi hiç durmadan yüreğime...

“Öldürme sakın!”

Kimsenin onu salladığı filan yoktu...

O tuhaf soruyu aynı sesin farklı ve düşük desibelli bir tonunda yineledi...

İyice dilinin altına saklanmış sesi:

“Bugün ilaç içmeme gerek var mı?” dedi.

Gözleri etrafı izledi sessizce. Bu soruyu kim cevaplarsa ona bir hayat boyu minnettar kalacak gibi bir bakışla...

“Yok.” dedi arkamdan gür bir ses.

Bir tiyatro oyuncusunun perde kapanırken selamlayışı gibi başını eğip selamladı ve kapadı kapıyı usulca... Hiç kimseye tek bir soru daha sormadan ve tek bir bakış fırlatmadan gitti...

Bugün ilaç içmeme gerek var mı? İçimden tekrarladım bu soruyu...

Koşuşup duran kimi bağırtılar ve acı iniltiler arasında,

günler kopup düştü takvimden.

Bir pazartesi...

Bir pazartesi daha geçti.

Yağmur yağdı bir ara.

Bir ara çok gri bir gün çöktü...

Limandan dağa doğru kül rengi bir sis bulutu geçip gitti yavaşça üstümüzden...

Bu soruyu düşündüm...

Şimşek çaktığında...

Yağmur düştüğünde...

Birileri bir yerden bir yere deli gibi koştuğunda...

Ruhlarda ardi ardına saatli bomba gibi patlayan varoluş bilmecesinin bıraktığı yaralarda...

Kendini yitiren adamın, kendini arayan adama söylediklerinde...

Bilmeceleri tuhaf sorulan bir çağda, aklını yitirmeden salim cevaplar vermek için Kitab-ı Mukaddes'te kendine ait bir zarf ya da sıfat arayanların telaşında...

Sahi gerek var mı bugün ilaç içmeye?

Afyonlanmış bir güruhun çılgınca kendinden geçişlerinde söyledikleri şarkının nakaratı olabilir miydi bu cümle. Gerek var mı bugün...

Bilmiyorum ahbap bilmiyorum...

Bugün ve bugünden sonraki her gün ilaç içmene gerek olabilir...

Hatta bir kutu filan...

Bugün ilaç içmez isen olur ya ansızın çıldırma ihtimalin de mevcut!

Gittikçe çoğalan boşlukların

Gittikçe derinleşen bir yaranın

Çarmıhında bulabilirsin kendini...

Sahilde yaptığım alışkanlık yürüyüşlerinden biri...

Dağların doruklarına kamp kurmuş esrarlı şekilleriyle beyaz bulutlar!

Ve başımın üstünde düşünce bulutlarıyla yalnızca önüne bakıp yürüyen bu adam...

O adamdı.

Dudakları kıpırdarken yalnızca Tanrı'nın bildiği bir dilin kelimeleriyle söyleşircesine...

Yürürken sanki kaldırım taşları incinmesin diye tevazu ile basıyordu ayakları!

Durdum! İzledim!

Bir şey söylüyordu ama ne?

Biri duysun istiyordu ama kim?

Onu tanıyan birini buldum...

Eskiden öğretmenmiş anlattığına göre!

Derin bir aşkın şiddetli darbesinin onu bu hale getirdiğini söyledi.

Bir başkası onun derviş olduğunu söylüyordu... İyiliğin suskunlaştırdığı bilge bir derviş!

Söylenenlerin gerçeklik payımı ondan öğrenmek istesem de göklerden bir yerden

“Yabancılarla asla konuşma!” emri almış gibi hiç konuşmadı benimle.

Bu haliyle sanki Cibranlı Halil’di:

“Bana susmayı ver, gecenin hücumlarına meydan okuyayım.” diye nutuk çeker gibiydi.

Yürüyüp gitti sonra...

Limanın önünde durdu bir ara!

Büyükçe bir yük gemisiydi baktığı!

Sonra yeniden sustu!

Yürüdü! Ve kaybıldı!

Araba motorlarının bile çıkarken zorlandığı Manastır yokuşundan çıktığım soğuk bir kış günü, onu o sarp yokuşta yalnız yürürken buldum... Frene bastım... “Abi nereye gidiyorsan bırakayım.” dedim...

“Teşekkür ederim, yok ben giderim.” dedi!..

Hastaneye gittiğini biliyordum gidip bekledim!

Birazdan soluk soluğa kapıdan içeri girdi! O garip soruyu sordu ve dönüp gitti!

Her gün bu soruyu sormak için bu dik zorlu rampayı nefes nefese çıkıp o soruyu sormak ve gitmek, onun günlük en önemli vazifesiydi sanki.

Gemlik Acil Servis'te çalışan herkes bu adamı bilir!

Şaşkın ve anlamsız bir mimikle garipselerdi.

Tayinim çıktıktan sonra bir daha göremedim bu adamı.

O şimdi ne yapıyor...

Her gün ilaç içip içmemesi gerekip gerekmediğini ona çok ciddi olarak anlatacak birine rastlamış mı?

Ya da bir gün ilaç içmediği için gözlerini yummuş mu?

bu rampaları zorlu, virajları keskin dünyaya.

Bunu bilmiyorum... Fakat yaşıyorsa hâlâ...

Ona samimi, içten bir dost tebessümü ile beraber;

bugün ilaç içmesine gerek olmadığını söylesin biri.

Kim bilir belki bir daha asla ilaç içmesine gerek kalmayacak kadar kendini iyi, diri ve mutlu hisseder...

Ve yarın bir gün o suskun ruhu bir nutuğa durmuş gibi biriktirdiği binlerce cümleyi anlatır...

Kim bilir...

Belki!

YÜREKTEN KALEME DÖKÜLENLER

Gönül Özbilgin YARDIMCI | ANKARA

Karanlık bir gece daha sabaha ermek üzereydi bu koskoca şehirde. Tam 13 saat geçmişti. Dile kolay, bedene zor 13 saat. Ve tam da “Ya Rab bu uğursuz gecenin yok mu sabahı / Mağşerde mi biçarelerin yoksa felahı” dizeleri ruhumda deveren ederken, iki yeşil sütun gibi, semaya uzanan Sami Efendi Camii'nin minarelerinden, ezan sesi sabahı müjdelemişti, Başkent'e.

Şükür, dedim, çok şükür sabaha ve salaha kavuşturana! Uykusuzluğun, yorgunluğun esir aldığı bedenim ezan sesiyle kavuşmuştu özgürlüğüne. Bu saatlerde bir üşüme sarardı insanı. Uykusuzlukla eklenince, sıcacık bir yorgan altında olmanın özlemini duyardı insan, ta iliklerinde. Oysa ben göz kamaştırın Ankara ışıklarını izlerdim, uykusuzluğun esir almaya çalıştığı gözlerimle. Ne garipti, kader ağları nasıl da çekip getirmişti beni bu şehre?.. Çocukluğumda hayallerimi süsleyen Ankara'yı şimdi nöbetlerin bitmek bilmeyen gecelerinde izlemek nasip olmuştu. Köyümüzün kenarından geçerci Ankara yolu ve benim çocukluğum o yolun kenarındaki tarlalarda bostan beklemekle geçmişti. Çocukça dünyamızda yoldan geçen taşıtları bitmek bilmeyen bir sevinçle sayarken, o yolun sonunda varılan şehre giderdim ha-

yallerimde. Öyle büyük, öylesine ulaşılmaz, o kadar uzak gelirdi ki Ankara! Bunun sebebi Ankara'da tanıdık kimsemizin olmamasıydı belki de.

Ankara'da kimsemizin olmamasının anlamını, ilk kez üniversiteye kayıt için geldiğim gün sonuna kadar hissetmiştim. Bu yüzden söz vermiştim kendime. Bir gün bu şehre alışsam benden yardım isteyen herkese el uzatacağım diye. Şimdi yaşadığım, alıştığım ve sevdiğim bu şehirde kimsesi olmayanlara tutunacak bir dal olma şansı vermişti kader bana.

Ankara Onkoloji Hastanesi Çocuk Hematolojisi Servisi'nde, yemek yemeye bile fırsat bulamadığım bir nöbetimi daha bitirmek üzereydim. Masanın üzerinde akşam yemeği buz kesmişti. Belki fırsat bulurum da bakarım diye getirdiğim ders notlarımsa hiç açılmadan olduğu gibi kalakalmıştı. Islak ayaklarımı ve paçalarımı kalorifer peteğine iyice sokularak kurutmaya çalışıyordum. Çok zor geçmişti nöbet. Ne tedaviler ne hasta takipleri yormuştu beni Mehmet'in ateşi kadar. Onun minicik bedeni sabaha kadar ateşler içinde kavrulurken pervane olmuştum etrafında, biraz olsun ateşini düşüreyim diye, ama nafile. Ne ateş düşürücüler ne soğuk uygulamalar fayda vermemişti minicik bedene. Zavallı annesi de yorgunluğa dayanamamış, gece yarısından sonra oğlunun yatağında uyuyakalmıştı. Birkaç defa seslenmeme rağmen kadıncağız bir türlü uyanmamıştı. Mehmet'in ateşi 39 dereceyi geçmeye başlayınca, tek başıma iki defa duş aldırarak zorunda kalmıştım minik Mehmet'e. Yedek formam da tamamıyla ıslanmıştı. Lakin nöbetin bitmesine daha üç saat vardı ve ben ıslak formalarımınla öylece kalakalmıştım. İçimden çok öfkelenmişim Mehmet'in annesine. Çocuğu bu haldeyken nasıl uyurdu! Ayrıca ben sadece onun oğlundan değil diğer 16 çocuk hastadan da sorumluydum. Ama vicdan terazim hemen tartmıştı öfkemi ve haksız bulmuştu beni. Nasıl öfkelenebilirdim ki Mehmet'in annesine. Aynı yaştaydık Mehmet'in annesiyle, ikimiz de 22 yaşında. Ben hem çalışıp hem okumanın mücadelesini verirken, o dünyaya üç çocuk getirmişti. Üstelik en küçüğüne şifa bulmak ümidiyle diğerlerini memleketinde bırakıp gelmişti. Kim daha yorgun olabilir Gönül, dedim kendi kendime. Ve bir anlık öfkem yerini derin bir hüzne bırakmıştı. Bir anlık da olsa çok utanmıştım kendimden. Çünkü onlar buraya geride bıraktıklarının hüznü-

nü de getirmişlerdi. Aylarca, bazen bir yılı aşkın süre buradaydı onlar, kimsesizlerdi yani. Serviste 20 hasta varsa, hemen hemen yarıdan fazlası hatta bazen hepsi, Ankara dışından gelmekteydiler. Bu yüzden daha bir acıydı yüreklerindeki hicran ve hüznün. Hem hasta, hem gurbette.

Hüzün ve sevinç kol kola gezerdi bizim Çocuk Hematolojisi Servisi'nde. İlaçlardan, kan almalarından ve kemoterapilerden yorulmuş minik yüreklere, bir hafta sonu beraber gidilen piknikte veyahut sinemada mutluluk dolardı kısa süre de olsa. Onlar bizim, biz de onların her şeyi idik, beraber geçirdiğimiz geceler gündüzlerle. Bundan olsa gerek, bizleri bazen bir kardeş, bazen bir abla yerine koyarlardı. Yorgun, ürkek ve çaresiz şekilde geldikleri Ankara'da, sığınacakları bir limandık onlara.

Sunduğumuz hizmetin yanında gösterdiğimiz sevgi ve şefkat, sadece bize ve mesleğimize değil, ülkelerine ve devletlerine olan minnettarlıklarını da artırıyordu. En içten, en samimi dualarını hediye ederlerdi bize. Bu, benim için öyle tarifi imkansız bir kazançtı ki duyduğukça gözlerim yaşarır, kalbim titrerdi. Daha ötesi olabilir miydi? O dualar tutuyordu belki de bizi ayakta, artık dayanamam dediğimiz anlarda.

Yine sabahın erken saatlerinde alıp ertesi güne bir an önce ulaşmanın telaşıyla koşuşturduğumuz bir hafta sonu nöbetinde, yüreğime mih gibi saplanan sözlerle donakalmıştım. Fırat'ın babasıydı seslenen, "Hemşire Hanım Fırat yok!" diyordu. Nasıl yani, diyebildim şaşkın gözlerle. "Fırat yok!" dedi. "Ben yarım saatliğine dışarı çıktım, geldim yok!" O esnada yatan diğer hasta Oktay'ın annesi de girdi araya ve "Evet yok, biz de hiç görmedik!" dedi. Duyduğum bu sözlerin şaşkınlığıyla diğer hastaların tedavileri için hazırladığım tepsiyi masaya bırakarak hızla odasına fırladım. Yatak altlarına, dolaplara, tuvaletlere, tüm servise bakıyorduk ama Fırat yoktu. Hemen hastane güvenliğini arayıp haber verdikten sonra refakatçilerden birkaçını hastane içine, birkaçını bahçeye, birkaçını da Fırat'ın babasıyla beraber hastanenin dış çevresine bakmak için gönderdim. Tekrar tekrar bakıyordum çöp kovalarına, dolaplara, akla gelebilecek her yere; bütün refakatçiler ve çocuklar şaşkındı. Bense çıldırtan bir çaresizlik içinde yerimde

duramıyordum. Dayanamadım ve servisi yan serviste nöbetçi arkadaşlardan birine bırakıp 8. kattan itibaren tüm katlara, hatta bodrum katlarına da bakarak uçarcasına indim. Maalesef Fırat aradığımız hiçbir yerde yoktu. Çaresizlikle tekrar servise çıkıyordum. Nereye gitmiş olabilirdi dört yaşında hasta bir çocuk? Böyle bir şey nasıl olabilirdi, kaybetmek ne kahredici bir kelimeymiş meğer! Nerde, nasıl, ne yapıyor ve cevabını veremediğim, bilmediğim tüm sorular zihnimde yoğunlaşırken, çaresizlik girdabına doğru yelken açmaya başlamıştım. Benim nöbetimde, benim servisimde bir çocuk kayboluyordu. Kim ne derdi, sonu ne olurdu bilmiyordum ama bunun hesabını veremezdim kendime. İhmal, rezalet, skandal denirdi ama ben kendi vicdanımda ne diyecektim buna. Duyduğum yürek acısından daha ağır gelen bir şey yoktu bana. Ben her çocuğun başında bekleyemezdim elbet. Nitekim her çocuğun ya annesi ya da babası yanında olurdu. Servis serbest giriş-çıkışlara açık bir fiziksel özelliğe sahipti ama... Ama bunlar “çocuk kayboldu”nun anlamını değiştirmiyordu.

Artık çaresizlik içerisinde servise doğru son basamağı da çıkarken dizlerimin bağının çözüldüğünü, boğazımda bir şeylerin düğümlendiğini hissettim. Dayanacak halim kalmamıştı. Klinik şefini arayıp haber vermeliydim, polisi arayıp haber vermeliydim. Çocuklar gibi bağıarak ağlamak istiyordum. Çaresizliğin pençesindeydim. Allah’ım ne olur bunu bana yaşatma, beni bu vebalin altında bırakma diye yalvarırken gözyaşlarıma da engel olamıyordum. Dakikalar aleyhimize işliyordu. Bu duygularla servise doğru yürürken servis kapısının arkasında gri bir spor çantası gözüme ilişti. Merak içerisinde bu çanta kimin, buraya kim koymuş olabilir diye çantaya doğru yaklaşırken kapıyı hafifçe tutunca, kapının arkasında bana muzip gözlerle bakan Fırat’ı gördüm. Gri eşofmanlarıyla çömelmiş, başını saklamış, kapının arkasında kıpırdamadan duruyordu. Üstelik o kadar bağırap çağırmaya, koşuşturmaya rağmen çıt dahi çıkarmadan orada olup biteni dinlemiş ama ses vermemişti. Oradan kucağıma aldığım gibi hızla servise gittim. Herkes hayret içerisindeydi. O kadar basit bir yere saklanmıştı ki kimsenin oraya bakmak aklına bile gelmemişti!

Fırat bunu, babasının ilgisini çekmek için yapıyordu. Öylesine düşün-

dü ki babasına, bir an olsun yanından ayrılmasını istemiyordu. Tır şoförüydü Fırat'ın babası. Zamanı hep uzun yolculuklarla geçtiği için, çocuklarıyla geçirecek çok vakti olmamıştı. Ne yazık ki baba oğul beraber geçirilecek zamanlar, hastanede nasip olmuştu onlara. Bulduğumuzu haber verdiğimizde koşarak gelmişti Fırat'ın babası. Ama saklandığını öğrenince çok öfkelenmişti.

Her şey normale dönmüş, ben rutin tedavi ve takiplere başlamıştım. Bu esnada Fırat'ın babası yanıma geldi ve “Hemşire Hanım, biliyor musun Fırat kayboldu ya vallahi sen benden fazla korktun. Bak hâlâ yüzün bembeyaz. Ben onun babasıyım ama sen benden daha fazla kaygılandın. Allah senden razı olsun! Sen benim bacımsın!” dedi o Doğu Anadolu insanın kendine has üslubu ve aksarıyla. Oturduğum yerde bu düşüncelerle tam bir saat geçmişti. Kalbimse çıkacak gibi çarpıyordu. Fırat'ın kaybolması ne zaman aklıma gelse aynı şeyleri yaşıyordum. Çünkü kaybetmenin ne anlamını ne de ağırlığını tartmak mümkün. Ben tarif edecek sözcükleri bulmakta zorlanıyorum. Ama anneciğim “kıyamet veremi” derdi kaybetmeye. Ne geçiş ne kapanır, insanın içinde öyle bir yara açar ki, kıyamete kadar acı verir. Şimdi duyduğum her kayıp haberinde, gözü yaşlı dua ediyorum, inşallah sonu bizimki gibi olur diye.

Kahvaltı arabasının sesi koridorun ucundan duyulmuştu. Şimdi vira bismillah deyip sabah takip ve tedavilerini bitirip alnımın akıyla bir nöbeti daha teslim etme vaktiydi.

Nöbeti teslim edip koşar adımlarla servisten çıkarken arkamdan bir ses beni durdurdu: “Hemşire Hanım az bir dur hele!” Bu Ahmet'in annesinin sesiydi. “Durmak mı, bana durmak ne mümkün!” demek geldi içimden. Zamanla yarışım başlamıştı benim. Demetevler'le Bahçelievler arasını en kısa sürede geçmenin hesabıyla meşguldü zihnim. Saat 08.00'de Gazi Üniversitesi Hastanesi'nde Kardiyoloji Yoğun Bakım'da staj için hazırlanmalıydım. Durdum ve “efendim” dedim. Avucunda sıkıştırdığı parayı bana uzatarak “Hemşire Hanım, deterjanım bitti, bana şöyle hesaplısından bir deterjan alıver, bir dahaki nöbete geliriken getirirsin.” dedi. “Tamam, ah-

rım, ama sen paramı cebine koy.” dedim, kabul etmedi. “Peki, o zaman ben alayım, sen getirince parasını verirsin.” dedim, tamam dedi.

Hızla servisten uzaklaşırken arkamdan edilen dualar, yorgun bedenimi kanatlandırmıştı sanki! Vê şimdi vakit, başka bir hastanede başka hastalara şifa sunma, sevgiyi, umudu ve zamanı paylaşma vaktiydi...

KAYIP ARANIYOR!

Kasım KOÇKAYA | BURSA

— Devlet Nokta! Devlet Nokta! Cumhuriyet Caddesi yönüne çıkış yapınız!

— 1611, çıkış yapıldı.

— 1611, Komuta Merkez: Adresiniz Cumhuriyet Caddesi, Gold Otel Karşısı...

— Polis Ekipleri sizi karşılayacak!

— Vakanız: darp.

Tophane rampasından aşağı doğru, sükûta bürünmüş bir gecenin karanlığını yarıp ilerliyor, bir 112 ambulansı!..

Yerde upuzun, kanlar içinde yatan 45 yaşlarında yaralı bir adam...

Etrafında Bekleşen üç beş polis...

İnip aşağıya yaralıyı ambulansa alıyoruz...

Polis ekipleri gasp amaçlı darp olduğunu söylüyorlar...

Bir yandan ağzının kıyısından akmış kanı silerken, öte yandan sorular soruyoruz...

Patlamış dudakları kıpırdıyor...

Çıkan sesler hiçbir anlamlı sözcüğe dönüşmüyor kulaklarımızda...

Öylece bakıyor... Gözleri kimi zaman sabit bir boşlukta...

Kimi zamansa gözlerimin ta içinde bir şey arıyor bir şey söylüyor gibi...

Susmanın ve bakmanın gizli dili bu!

Bu adam kimdi... bir kimsesiz miydi...

— Adın ne: “bakmak”

— Ne iş yapıyorsun: “susmak”

— Ne oldu sana: “düşünmek”

Bakmak, düşünmek ve susmakla geçen kısa sohbetimiz esnasında, yarasına dokunulduğunda acıyı çağrıştıran hiçbir refleks hareketi ya da bol ahh'lı bir feryat ünlemine rastlanmadı.

Biri çok kötü hırpalamıştı onu.

Gözlerinin içi kanlı, üstü başı yırtıktı! Toz içindeydi yüzü.

Kanın toz kitlesini çamura dönüştürdüğü minik çamur yığınlarıyla dolu yüzünde, bilinmedik bir sakinlik ve sessiz bir uysallık iç içe serpilmişti.

– 1611 Devlet Hastanesi'nde!

– Komuta Merkez: Anlaşıldı 1611.

Onu acile bıraktığımızda dikkatlerin üstünde toplanmasından sıkılmış olmalıydı ki, kolunu yüzüne siper yapıp orada yokmuş gibi davranmayı uygun buldu...

Muayene eden doktorun, adli vaka araştıran polisin sorularını da yalnızca susarak ve bakarak cevapladı...

Vakayı teslim ettikten sonra oradan ayrıldık...

Aradan üç beş saat geçmişti ki karanlık bir bankta öylece sessiz otururken buldum onu.

Beni gördüğünde ayağa kalktı yüzüme baktı...

Sanki bin yıl saklı kalmış bir sırrı vardı da şimdi, şu an söyleyecekmiş gibi.

Mimikleri kıpırdadı, dudağı depreşti ama hiçbir ses çıkmadı...

Yanına oturdum ceketinin ceplerini yokladım...

Buruşmuş bir kart geldi elime...

Bu yıpranmış karttan başka onu tanıyacak hiçbir şey yoktu...

Ne bir kimlik ne bir cep telefonu ne de başka bir şey!

Kartı alıp arkasına el yazısıyla yazılmış tüm numaraları aradım. Sonuç sessizlikti. Yazılı numaraların hepsi servis dışıydı.

Kartın yan kısmında mürekkebi dağılmış bir numara daha vardı.

Dağılmış mürekkep, silinmiş bir geçmiş olabilir miydi?

Hani çok önemseydiğiniz bir şey vardır da onu gizli derinliklerine atarsınız...

Kimsenin eli ulaşmasın, gözleri değmesin diye üzerini örtersiniz...

Günışığı değerse sanki o şey artık sizden çıkacak, bir başkasının olacaktır...

Kötünün elleriyle kirlettiği, sizin çok derininize ait olan o şey, artık asla sizin olmayacaktır.

Üzerine titrediğiniz, çok sevdiğiniz o şey...

Adı her neyse ve kendisi her nasıl bir şeyse...

Öyle bir şey!

Sezgilerin canlıların içlerine çok uzaklardan yolladığı işaret fişekleri vardır...

Fişek bir şimşek gibidir. Bir an patlar ve yeryüzü çok karanlıkken an-sızın aydınlanır.

Dağılmış mürekkep tortusundaki rakamları art arda tuşladım...

Çalıyordu! Şaşırtıcı bir umut aydınlığı... uzatmalı bir "dıt!" sesi...

Genç bir erkek sesi "alo!" dedi...

Onu Bursa'dan aradığımı söyleyip şahsı tarif ettim.

Eşkalini anlattığım genç, bundan 6 ay evvel beyninin konuşma bölgesinde hasar bulunan babasını Ankara'da kaybettiğini ve tüm çabalarına rağmen bulamadığını söyledi. Büyük bir sevinçle yanımdaki adamın babası olabileceğini ve bir yere ayrılmasına izin vermememi hemen yola çıkıp oraya geleceğini söyledi... Kendimi arada bir zapping yaparken rastladığım

“kayıp aranıyor” programlarından birindeymiş gibi hissettim... Bu konuşmayı unutmuş adama bakıp gülümsedim... Sonra da onu emin bir noktaya sabitledim...

Bir süre sonra telefonum çaldı... Konuşmayı unutmuş adamın oğluydu. Buluştuk... Buluştular!

Kavuşmanın baba-oğul aynasından yansıyan görüntüsü gözyaşlarıydı!

Bu yaşlar kavuşmanın sevincine mi?

Bunca ayrılığın hüznüne mi?

Bilemedim!

MUCİZE BEBEK

Macide ERSÖZ | MERSİN

Tıp fakültesine girdiğim ilk yıl koydum aklıma. Çocuk doktoru olacağım. Asistanlığımın ikinci yılı. Servisler tıklım tıklım dolu. Tüm ekip, gece gündüz koşuşturuyoruz. Birkaç dakika ara vermek bir yana dursun, nefes alacak vaktimiz yok. Servislerimize refakatçi alınmıyor. Çünkü hastalara zor yer bulabiliyoruz. O yoğunluğun içinde, kafamı kaldıracak bir vakit buluyorum. Şöyle bir etrafıma bakıyorum. Camlı bir bölmede yatan çocuklar ve çocuklarını camın arkasından görmeye çalışan aileler... Kimisi el sallıyor, kimisi çocuğuyla birlikte ağlıyor, kimisi ise güldürüp neşelendirmeye çalışıyor hasta yatan çocuğunu. Çocuklara göz gezdiriyorum. Bazıları ateşten, hastalıktan bitap düşmüş kendinden geçmiş bir halde uyuyor, bazıları ağlamaklı gözlerle bir bizlere bir de ailelerine bakıyor. Personel, çocukların tüm ihtiyaçlarını karşılıyor ama nafile... Çocukların gözleri hep annelerinde. Korkmalarına korkuyorlar ama yanlarına geldiğimizde ıslıl ıslıl gözlerle bize bakıp adeta gözleriyle teşekkür ediyorlar. Konuşmayı öğrenmiş olanlarla ise sohbetimiz bir başka. Bu manzara karşısında içime huzur doluyor. Hele bir de iyileşip giderlerken hepimiz keyifle el sallıyoruz.

Servisin kapısı aniden sert bir şekilde açılıyor. Sanki bir felaketin habercisi gibi içeriye dalan soğuk, içimi titretiyor. Üstü başı dağınık, kavruk

yüzlü, orta yaşlı bir bey yanıma yaklaşıyor hızlı adımlarla. Kucağındaki çocuğunu bizlere bir an önce ulaştırabilmek için insan kalabalığını bir çırpıda aşılıyor. Bir an ona seslenip kendime doğru yönlendirmek istiyorum “Buyrun ben yardımcı olayım!” diye ama beyaz önlüğüm çoktan beni ele veriyor. “Doktor Bey çocuğum ölüyor!” diye kucağıma bırakveriyor çocuğu. Bayan doktora, alışık olmadıkları için, hasta sahipleri doktor hanım demeyi unutuyorlar. Kucağımdaki bu zayıf, kırılğan varlığa bakarken içimden “Sıfatların ne önemi var ki!” diye geçiriyorum. Bey ya da hanım denmiş ne fark eder, bu çaresizlik ve korku yoğunluğunda. Çocuğu sedyeye yatırıp ilk kontrollerimi yapıyorum. Beslenme eksikliği, ciltte morarma, solunum yok, kas gevşekliği diye yüksek sesle ilk belirlemelerimi yanımdaki hemşireye söylüyorum. Hemen acil odasına koşuyoruz. Çocuğu acil masasına yatırıp kolay bir şekilde soyuyoruz. Üstündekileri çıkarırken kıyafetleri gözüme takılıyor, acı acı bakıyorum. Bu soğuk günde üstünde sürekli giymekten dolayı yıpranmış, incelmış, kimi yerleri yırtılmış bir kazak. İçinde ise bir zamanlar beyaz olan bir atlet. Pantolonunun, dizleri yamalı, ayak parmakları çoraplarının yırtıklarından çıkmış. Telaşımı fark eden doktor arkadaşlarım, yanıma geliyor. Yüzlerine bakınca onların da benimle aynı duyguları paylaştıklarını görüyorum. Kimimiz oksijen veriyor, kimimiz serum takmaya çalışıyor. Bir doktor arkadaş ağızdan ağıza solunum, diğer birisi de kalp masajı yapıyor. O küçücük bedenim üstündeki sihirli eller, kaybetmek üzere olduğu yaşamımı, ona tekrar vermeye çalışıyoruz. Nabız çok yavaş. Geri döndürebilmek için ne gerekiyorsa yapıyoruz. Boş duran yok, konuşan yok... “Ha gayret çocuk, yaşamalısın!” diye içimden geçiriyorum. Dakikalar geçmek bilmiyor. 5, 10, 15 dakika derken saati kontrol ediyorum yarım saat olmuş. Doktor arkadaşlarımla göz göze geliyorum. Herkeste aynı bakış: “Kaybettik!” Arkamı dönüp babayı kontrol ediyorum. Camın arkasından üzüntülü, yaşlı gözlerle bizi izliyor. Arkadaşlar geri döndürme çabalarına devam ediyor ama umut yok. İşin en zor kısmı asıl şimdi başlıyor.

Elime boş bir dosya alıyorum. Hastayla ilgili bilgileri, ölse bile durdurmak zorundayız. Dosya benim için prosedürden çok babaya durumu açıklamak için bir bahane oluyor. Arkadaşlarım hâlâ kaybettiğimiz çocukla

uğraşırken acil kapısını açıp babanın yanına geliyorum. Hiçbir şey olmamış gibi sorular soruyorum. İçimden acı acı gülüyorum, kendime ve babanın haline. Her soruma sabırla cevap veriyor. Çocuğum nasıl diye hiç sormuyor. Alacağı cevaptan korkar gibi. Çocuk uzun zamandır hastaymış ama hiç ilaç kullanmamışlar, doktora getirmemişler. Kardeş sayısını duyunca çocuğun hasta olduğunun bile evde fark edilmemiş olduğunu düşünüyorum. Kim bilir kaç hasta kardeş daha var. Bilgileri özenle doldurduktan sonra babaya fark ettirmeden ölüm notumu yazıyorum. Yüzümde binbir çeşit hüznün. Kafamı çevirip son bir kez camın arkasından acilin içine bakıyorum. Arkadaşların bazıları başka hastalarla ilgilenmeye başlamışlar bile. O zavallı beden, acil masasının üstünde tek başına yatıyor. Sanki uyuyor. Birazdan gözlerini açıp babasının yanına gelecek gibi. Babaya dönerek “Başımız sağ olsun, gördüğünüz gibi elimizden gelen her şeyi yaptık!” dememle birlikte babanın feryatları başlıyor. İçimden “Ah be adam, neden daha önce getirmedin şu çocuğu!” diye sitem ediyorum. Babanın üzüntüsü ortamın havasını bir anda paramparça ediyor. Bazı hasta yakınları babaya su getiriyor, onu sandalyeye oturtuyorlar. Çalışmaktan kurumuş, yer yer çatlamış ellerini yüzüne götürüyor, gözyaşlarını temizliyor. Ağlaması hiç bitmiyor. Acısı büyük. Bir an kendini toparlayıp tekrar camın önüne gelip çocuğunu izliyor. Yüzüne bakınca çocuğuyla vedalaştığını fark ediyorum. Ona “Hoşça kal!” diyor sanki. Fakirlik ve çaresizlik her yanını sarmış bu adam, içimi burkuyor. Gözlerim doluyor. “Keşke...” diyorum. Arkamı dönüp beni bekleyen başka hastaya doğru yönelirken bir el birden kolumu tutuyor. Kafamı çeviriyorum. Acılı babanın yüzünde, şaşkınlık ve umut bir arada. Bana bakıp “Doktor Hanım çocuğum kımıldadı!” diyor. O an hiçbir şey hissedemiyorum. “Beyefendi gördünüz, elimizden gelen her şeyi yaptık ama maalesef...” diye başlayan cümlemi tamamlamama izin vermiyor. “Hayır hayır! Çocuğum kımıldıyor, çocuğum yaşıyor!” diye adeta haykırıyor. Gönülsüz bir şekilde tekrar arkamı dönüp çocuğun yattığı masaya bakıyorum. Bir an hayal gördüğümü sanıyorum. Yarım saatten fazla geri döndürme çabalarıyla uğraştığımız çocuk elini oynatıyor. Ben, baba ve çocuk, geri dönen zamanın içinde şaşkın şaşkın bakışıyoruz. Herkes bir şeylerle meşgul, kimse bu mucizenin farkında değil. Hemen içeriye dalıyorum

ve nabızı kontrol ediyorum. Evet yaşıyor. O anın şokunu üzerimden atıp arkadaşlarıma sesleniyorum. Sevinmeyi daha sonraya bırakıp hemen çocuğu kontrol ediyoruz. İçimizde yeni bir endişe... “Beyin 5 dakikadan fazla oksijensizliğe dayanamaz, garanti mental-motor retarde (zihin-hareket geriliği) olacak bu çocuk.” diye düşünüyorum. Yoksulluğun doyasıya yaşandığı bu evde engelli bir çocuğa nasıl bakılacak?

Çocuğu 10 gün hastanede yatırıyoruz. Her gün hareketlerini izleyip, beyninde gerilik var mı diye kontrol ediyoruz. Hiçbir şey yok. Öylesine mutluyuz ki!.. En çok da baba... Tanrı'nın bu çocuğa sunduğu mucize karşısında binlerce şükrediyoruz. Yaşama kaldığın yerden devam et, güle güle “Mucize Bebek” diye el sallıyoruz.

CAM BEBEK, CAM MELEK VE ANKA KUŞU

Şule Yüksel YILMAZ | MALATYA

Cerrahi yoğun bakım ünitesinde nöbet devir teslimi alıyorum. Sabah saat 08.00. Sanırım 4. hastaya sıra gelmişti. Hastanın gece saat kaçta geldiği, verilen mayiler, ne kadar aldığı, ne kadar çıkardığı, idrar geldiye kaç cc olduğu, kustuyorsa rengi ve miktarı nedir? Gaita yaptıysa kaç pet? Çarşafının kaç kez değiştirildiği, kaç pozisyon verildiği, ne yediği, ne yiyemediği, doktorlarının kim olduğu, neler order edildiği... Aklım bu soruların cevaplarıyla dolu gözlem kağıdındaydı, dolayısıyla kağıtları okuyordum ki arkadaşlarımın “Oy! Bismillah! Bu da ne?” sözleriyle kafamı gayriihtiyari evraklardan kaldırdım.

Hastayla göz göze geldik. Hasta... Evet... Cerrahi yoğun bakımda hastalar genellikle bilinçsiz olduğu için; respiratöre, monitöre bağlı ya uyudukları ya da uyutuldukları için hastayla, hastamızla göz göze gelmek nadir durumlardır bizler için. Şaşırđım... Arkadaşlarımın neden “Bismillah!” diyerek tepki verdikleriniyse şaşkınlığımı atamadan anladım.

Önümdeki yatakta vücudundan oldukça büyük kafası, incecik kolları, çok zayıf gövdesi ve bacaklarıyla minicik bir insan yatıyordu. 2-3 yaşındaki çocuk gövdesi, koskocaman kafasının içinden patlak patlak gözleriyle bize

bakıyordu. “Susun!” dedim arkadaşlarımın kollarını tutarak. Üniversitede hocalarımın sürekli tekrarladığı o cümleyi hatırladım. “İşitme duyusu en son kaybolur.” Zaten bir anlık tepkiden sonra hemen susmuştu arkadaşlarım. “Ben alırım!” dedim. Zorluk derecesine göre hastaları sorumlu hemşirelerimiz belirlerdi. Bana verilen diğer iki hastamla birlikte Furkan’a artık her nöbetimde ben bakmaya başladım.

Hidro-makro sefali+cam bebek sendromu tanlılarıyla yatmıştı Furkan. 7 yaşındaydı. Dayanılmaz ağrıları vardı. Hiç hareket edemiyordu. Çünkü hareket ettikçe, o incecik cam kemikleri ya kırılıyor, ya da çatlıyordu. Vücut ağırlığından, o çok büyük kafasınıya hiç çeviremiyordu. Mayilerinin içinde ağrı kesiciler, antibiyotikler, ödem çözücüler, kafa içi basınç azaltıcılar... Bir yığın ilaç, bir yığın intraket ve kablo yığını içinde; acı çektiği anlar haricinde, hiç sesini çıkarmadan öylece dik dik bana bakıyordu.

Çocuktuktu. Sokaklarda koşturması gereken; tüm bu kablolarla değil, oyuncaklarla sarmaş dolaş olması gereken... Kocaman başının altındaki melek yüzünde ifadesizlik değil; kocaman bir gülümseme olması gereken... Ama takdir-i ilahi, o buradaydı işte.

Bizde çok çocuk yatmaz, yetişkin yoğun bakım hastaları olur, ancak nadiren çocuk hasta gelince eldivenden balon yapar, yataklarına bırakırız. Konuştuğunu görmedikleri için, belki de işlerin yoğunluğundan, ilk gece arkadaşlar yapmamıştı. Ben yaptım. Eldivenden şişirdiğim balonlara yüzler çizdim. İşimi bitirir bitirmez her anımı onunla geçirmeye başladım. Her nöbetimde, her zaman onu ben aldım. Saatlerce konuştum, konuştum... Masallar anlattım ona. Parmağıma yüz çizip yatak kenarına saklandım, kukla gösterileri yaptım ellerimle. Günlerce konuşmadı. Umudumu hiç kaybetmedim. Hem konuşmasa da beni anlıyordu, çabalarımın mutlu oluyordu, hissedebiliyordum.

Altını değiştirirken sünnetli olduğunu fark etmiştim. Bir gün ansızın “Aaa, sen sünnet de olmuşsun Furkan!” deyiverdim düşünmeden. Konuşacak konu olsun diye, öylesine... Miniminnacık dudakları aralandı: “Ben Peygamber sünnetliyim.” cümlesi dudaklarından dökülüyordu! Öylece ka-

lakaldım. Günlerce konuşmamıştı, günlerdir konuşmamıştı ve ilk cümlesi buydu çocuğumuzun. Demek konuşabiliyordun! Bu cümlenin anlamını bilecek kadar da zekiymi üstelik!

Ve sonra... Furkan'ımla ben konuştuk, konuştuk... Günlerdir tepkisiz olduğunu sandığımız o miniminnacık beden, annesini, babasını, sevdiği çizgi filmleri, gidemediği okulunu, iyice hastalanmadan önce çizdiği resimleri anlatıyor, anlatıyordu. Ben ona yoğun bakımı, yaptığımız işleri biraz masallaştırarak anlatıyordum; o bana kısacık ömrünü, hep yatakta geçen, ama yatağına sığmayan tüm o duygularını, umutlarını, okul, kitap, defter özlemini, hayallerini... Canım benim!..

Onunla iyi vakit geçiriyorduk ancak yoğun bakım şartlarında her şey her zaman mükemmel değildi ne yazık ki. İçimi en acıtan zamanlar altını değiştirirken, ya da pozisyon verirkenki yalvarışlarıydı: "Ne olur Hemşire Abla, canım yanıyor, yavaş olun!" Yetişkin hastaları bile iki kişi rahatça çevirip altını temizleyebiliyorken, onu dört kişi ancak yumuşacık tutarak, yavaş çok yavaş hareketlerle çevirebiliyorduk. "Çok özür dilerim Furkan'cım, şimdi bitecek bitanem, özür dilerim!" Gözlerim dopdolmuş, ellerim titreyerek bakımını yapabiliyordum. Dokunduğum her yeri acıyordu. Onun için durmadan dua ediyor, teslimlerde uzun uzun ona nasıl bakacaklarını, sevdiği şeyleri anlatıyordum arkadaşlarıma.

Genel durumu olabildiğince düzeliş ağırları azalınca, hocalarımız beyin cerrahi servisine çıkabileceğini söylediler. Çok mutlu oldum. Bebeğimi kristal bir vazoya kucaklar gibi, nazik hareketlerle sedyeye yatırdık, yumuşacık pamuklara sardık, servise çıkardık. Koridorlarda ilerlerken, asansörde çıkarken o minnacık, kırlıgan eli bir elimde, diğer elimde dosyası, yukarı çıktık. Gidiyordu bebeğim. Serviste annesi yanında olacaktı. Her boş anımda ben de yanına çıkacaktım. Sözler verdim, vedalaşmadım yatağına yatırırken. "Geleceğim bebeğim!" dedim. "Buradaki ablalar da sana çok iyi bakacak. Sana hediyeler getireceğim." Ve teslim ettim onu servisteki arkadaşlara uzun uzun dosyasını anlatarak. İçimde hem sevinç, hem buruklukla...

Furkan'ımı gündüz nöbetimde teslim etmiş, iç huzuruyla evime dön-

müştüm. Çok yorgundum. Bekar evimde, eski kanepeme uzandım.

Rüya mıydı, gerçek miydi, nerdeydim? Burası da neresiydi? Devasa bir uçurumun kenarındaydım. O kadar yüksek, o kadar korkunçtu ki... Karşı kıyıya geçmem gerekiyordu. Neden geçmem gerektiğini de bilmiyordum. Adım atsam bu yükseklikten düşüp paramparça olacaktım. Kalbim yerinden fırlayacakmış gibi çarpıyor, çarpıyordu; aşağıya bakamıyordum, başım dönüyordu. Çok korkuyordum. Bulduğum yer sırat köprüsüymüş; kim söyledi, nasıl söyledi, hiç bilmiyorum, hatırlayamıyorum ama içime hissettirilen buydu. Geçemiyecektim biliyordum, çünkü köprü yoktu. “Düşücem!” dedim. “Her şey bitecek, ben günahkarım ve buradan düşüp cehenneme yuvarlanıcam!” Dev kanat çırpışları duydum sonra. “Bu da ne?” diye irkildim. Anka Kuşu olduğu söylenen dev kuş, birdenbire omuzlarıma geçirdi pençelerini, acısını tüm duyularıyla omuzlarımda hissedebiliyordum. Bedenimi kavradığı gibi yükseldi kuş, yükseldi, yükseldi... Yükseklikten başım dönüyordu, kalbim gümbür gümbür atmaya devam ediyordu. Kuşun kanat çırpışlarıyla oluşan güçlü rüzgar bedenime, yüzüme çarpıyordu, saçlarımlı uçuşturuyordu, ürperiyordum... Birden gaipten bir ses geldi: “Allah katına götürülüyorsun!” Ses içimde, hücrelerimde patladı; tüm ruhum, tüm bedenim, yüreğim sarsıldı. Duyduklarım inanamadım. Mutluluk, sevinç, gurur, heyecan, korku, şaşkınlık... Hissettiklerimi anlatabilecek kelime yeryüzündeki hiçbir dilde yoktu. Ağlamaya başladım, hüüngür hüüngür: “Hayır, ben çıkamam. Ben çok günahkarım, hayır, utanıyorum! Çıkamam haayüüüüü!”

Uyandım. Kanepemde oturdum. Ter içinde kalmıştım, tir tir titriyor, hem de ağlıyordum, omuzlarımda hâlâ kuşun pençesinin acısı vardı. Sanki hâlâ yüksekteydim de uyanınca birden gökyüzünden aşağı, boşluğa yuvarlanmıştım. Anlam verebilmeye çalıştım; hem şaşkın, hem heyecanlı, hem mutlu, hem anlayamadığım, anlatamadığım her şey, her his vardı ruhumda, bedenimde, kalbimde, düşüncelerimde.

Hani güzel rüya görülürse anlatılmaz, yoksa sır kaybedilir denilir ya! “Kimseye anlatmayayım, zaten Hakk’ın katına da çıkamadım.” dedim kendi kendime. Belki de bilinçaltımın bir oyunuydu, bilmiyordum.

Sadece iki gün sonraydı. Yoğunluktan Furkan'ıma uğrayamamıştım. Eğitim toplantımız vardı. Nöbetten çıkmıştım, eve gitmedim. Beyin cerrahisi hocalarımız, konu anlatıyordu. Nöbet çıkışı, uykusuzdum, son cümleyi anlayamadım: "Ex Furkan örneğinde olduğu gibi..." Cümlelerin gerisini hatırlamıyorum. Çünkü duymadım, kulaklarım uğulduyordu. "Ne gibi, ne gibi?" diye haykırırvermişim. Kızlar hocaya bakıp "Hocam Şule bilmiyordu." dediler. Anladığım ama anlamadığım, anlamak istemediğim gerçekti hocamızın cümlesi. Evet, Furkan'ım ölmüştü. Onu teslim ettiğim gün. Rünyayı gördüğüm gün. Ve üzüleceğimi bildikleri için benden gizlemişlerdi canım meslektaşlarım. Arkadaşlar ellerimi tuttular, omuzlarımdan tuttular. "Hayır!" diye bağırarak istiyordum, "Hayır" boğuluyordum. "Ben çıkmak istiyorum, özür dilerim." deyip fırladım toplantı salonundan dışarı. Tuvaletle koştum. Tuvalet yoğun bakım hemşirelerinin gözyaşı sığnağıydı. Dış dünyada kimseye göstermeden ağlayabildiğimiz tek yer. Ağladım, ağladım, ağladım... İçimdeki yangını söndürmek istercesine ağladım. Furkan'ıma, gidişine, topa vurmadığı ayağına, kalem tutamayan ellerine, şapka takamayan o dev kafatasına, kırılğan göğüs kafesi altındaki minik ama yüce kalbine, ezbere bildiğim vücudunun her bir santimetrekaresine, alamadığım hediyesine... ağladım, ağladım...

Ben Furkan'ıma hediye alamamıştım. Ama Furkan bana, manevi alemde hediyelerin en büyüğünü, en güzelini vermişti.

Aradan 12 yıl geçti. Birçok arkadaşım gibi nöbetlerimde ben de manevi ya da olağanüstü durumlara zaman zaman şahit oldum. Ama Furkan'a bakmanın, onunla ilgilenmenin bana nasip ettiği, o faziletli, o özel duruma bir daha nail olamadım. Belki de beni, bu günahkar bedeni Hakk'a taşıyan o dev kuş... o Anka Kuşu... başka bir boyutta Furkan'ımdı. Cam bebeğim kanatlanmış, cam melek olmuştu. Rabb'im de bence cam meleğine baktığım için, bir meleğe hizmet ettiğim, onu incitmekten sakındığım için, onu çok sevdiğim için bana bu güzel rünyayı hediye olarak nasip etmişti.

Onunla vedalaşmamıştım, onun vedası böyle olmuştu...

112'DE BİR ANNE

Sevile HASTURK | ARTIİM

Meslek hayatım boyunca hiçbir hasta ve yakınıyla büyük bir tartışmaya girmemiş, her hastaya yeterince ilgi göstererek elimden geldiğince tedavilerini yapmıştım. Tıbbi deontolojiyi aklımın bir yanında tutarak hastalarımın karşı görevimi, gereken sabır ve hoşgörüsüyle yaptığuma inanıyordum. İnanıyordum da acil servis (112) hemşiresiydim. Yıllar geçtikçe zamanın vermiş olduğu yorgunluğu üzerimde hissetmeye başlamıştım. Fakat yine de hiçbir zaman “of” diyerek hastaneye gittiğimi hatırlamıyordum. Severe sürdürdüğüm mesleğimin 20. yılına geldiğimde, artık yerimi yeni nesillerin alması gerektiğine inanarak meslek hayatımı bitirmeye karar vermiştim.

Emeklilik günlerine kendimi hazırlamaya çalıştığım zamanlardı. 2005 yılının son nöbetini tutmak için servis sorumlusuna ve çalışma arkadaşlarıma ısrar ederek samimi arkadaşlarımla gönüllü olarak nöbete kaldım. Yılbaşı gecesiydi ve yine yoğun bir nöbet olacağının farkındaydık. Ne ilginçtir ki o nöbette başımıza gelmeyen vaka kalmadı. O 24 saat içinde penisilin alerjisi olan, kendisini çok sevdiğimiz, ömrü bitmek üzere bir kanser hastası ve daha birçok hastaya müdahale ettik.

Tedaviyi bitirdikten sonra yeni bir yıla girmenin vermiş olduğu mutlu-

lukla birbirimize ufak hediyeler verip pastamızı yiyorduk. O sırada doktor arkadaşımız gelerek ilçemizde bir trafik kazası olduğunu, ambulansın olay yerine gittiğini ve hepimizin hazır vaziyette bulunması gerektiğini söyledi. Ben hemen kalkıp “Olay yerine gidelim.” dedim ama Doktor, “Sen otur ihtiyar, gençler halleder.” diyerek benimle şakalaştı. Acil müdahale odasında serumları, enjektörleri ve branülleri hazırladım. Röntgen teknisyeni, anestezi teknisyeni ve diğer servis çalışanlarına durumu haber verip hazırda beklemeleri gerektiğini ilettim.

Arkadaşlarımın “çıkart” diye ısrar ettikleri hırkamı inatla üzerime geçirdim. Meğer o hırka üzerimde tam 20 gün kalacakmış, haberim yok. İçimde tuhaf bir his ve istekle acilin giriş salonunda tetikte bekledim. Son olarak eldivenleri giydiğimi hatırlıyorum.

Çok geçmeden ortalığı yakıp kavuran acı bir sirenle ambulans geldi. Onlarca taksi ve dolmuş 5 dakika içerisinde hastane bahçesini doldurdular. Ambulanstaki iki sedye de yaralılarla doluydu. Durmadan yeni yeni yaralı ve ölümler getiriyorlardı. Bir anda ortalık cehenneme dönmüştü. Bağırışlar, çığlıklar, haykırışlar içinde müdahale etmeye başladık. Hangi hastaya yardım edeceğimizi şaşırılmış halde, bir ona, bir diğerine koşuyorduk. Ne acı bir gündü Yarabbi! Mesleğimiz gereği birçok trafik kazası vakasıyla karşı karşıya gelmiştik, fakat böylesini ilk defa görüyorduk.

Müdahalelere devam ederken haykırışlarıyla bir delikanlı çaktı dikkatimi. Avazının çıktığı kadar “Anne, anne!” diye feryat ediyordu. Ben adeta hipnoz olmuş edasıyla o delikanlıya doğru yürümeye başladım. Yürüdüm... yürüdüm... Yaklaştıkça daha da yanmaya başladı içim. Delikanlının bir ayağında bot, bir ayağında beyaz bir çorap... Allah Allah... Tıpkı benim oğlumun botu. Üzerine baktım. Oğlumun kazağı, benim oğlumun kazağı! Çocuk durmadan şüursuzca bağırıyor: “Anne, anne, anne!” Ama ben çocuğu bir türlü tanıyamıyorum. Yüzünden darbe almış. Yüzü, gözü kanlar içinde ve şiş. Yüzü hiç tanıdık gelmiyordu. Ne yüzü, ne sesi... Ben artık hiç kimseyle ilgilenemiyordum. Sanki bir ruh olmuşum. Tüm sesler gitmiş, sadece o çocuğun feryadı yankılanıyordu beynimde. Çocuğun ça-

reziz haykırışlarına kilitlenmiştim. İçimden bir ses “Sor bakalım kim bu delikanlı.” dedi. Ya bu çocuk senin oğlunsa? Korkarak “Volkan!” dedim. “Oğlum sen misin?” “Anne, benim.” dedi. Fakat yine inanamadım. Tekrar, tekrar sordum. O her defasında “Benim!” diye yanıtladı. Artık dünya yıkılmış, hayat bitmişti benim için. Canımın bir parçası orada, kanlar içinde yatıyordu. Çığlıklar atmaya başladım. O an artık bir sağlıkçı değil, bir anneydim. Acil doktoru ve nöbet arkadaşım beni dışarı atıyor, ben basacak yer bulamıyordum. Etrafta ölüler, yaralılar, analar, babalar, feryat figan... Adeta kıyamet kopmuş ve ben duymamışım.

Tüm hastane çalışanları acil servise takviye olmuş. Saat 22.00. Yakın hastanenin doktorları da bize yardıma gelmişlerdi. Bir ara Doktor bana dönüp “Ne bağırıp ağlıyorsun, yaralılara yardım et, personel yetmiyor!” diye beni uyarmıştı. Ben de “Yatan senin canım değil, değil mi?” diye o acıyla onu azarlamıştım. Oysa o doktor benim oğlumun tanıdığıydı ve sadece yardıma gelmişti.

Yaralılarından biri de eşimin ağabeyinin oğluydu. Gerçi bütün yaralılar aile dostlarımla evlatlarıydı. Yaşları 16-23 arası bir sürü delikanlı... Sonra öğreniyorum ki felaket! 2 taksit kafa kafaya çarpışmış. 4 ölü, 8 yaralı. Bunlardan bazıları ağır. Ne bilirdim ki durumu ağır olanlardan biri de benim oğlum!

Başhemşireyle birlikte, hastaları en yakın beyin cerrahinin olduğu yere götürmek için ambulansla yola çıktık. Oğluma müdahale edemedim. Damar yolunu açamıyordum. Hemşireliğimi unuttum sanki. Ellerim titriyor, hareket edemiyordum. En yakın ilçeye gittiğimizde bir evladımızı kaybettik. O kadar gençti ki... Her yeri kırık ve kan içindeydi. Gözleri “Bana yardım edin!” der gibi bakakalmıştı. O bakışlar öylece hafızama kazandı. Hemşire arkadaşım üzerini örttü. Gözleri sustu ya, telefonu hiç susmadı. Defalarca çaldı durdu. Hiçbirimiz açıp cevap veremedik ki! “Oğlunuz artık yok!” Hangi ana babaya söylenir ki böyle bir söz. Devlet Hastanesi’ne vardığımızda ailesi ambulansı sardı. Evlat acısı yüreklerde hissedildi. Dayanılacak gibi değildi.

Bir dizi röntgen, tomografi çekildi. Sonrasında öğreniyoruz ki beyin cerrahı izinde. En yakın tıp fakültesine sevk edildik. Fakülteye vardığımızda olaydan haberdarları. Daha önce beraber çalıştığımız Doktor Bey bizi kapıda karşıladı. Oğlum ve diğer yaralılar acil servise alındı. Travma acilinde, acil hekimleri hastalara baktı ve onları yoğun bakıma almak istediler.

Ancak yoğun bakımda sadece bir yatak boştu. İçeriye aileler alınmamıştı. Görev nedeniyle sadece ben vardım oğlumun yanında. Yoğun bakıma kendi çocuğumu versem diye düşündüm, bunca insanın hakkını yemiş olurum. Kendi çocuğuna öncelikli davrandı derler diye diğer hastaya yönlendirdim onları. Yoğun bakıma alınan hasta kaynımın oğluydu. Çok sonra öğrendik ki, yeğenimin beyin kanaması dışı doğru, oğlumunkisi ise içe doğruymuş. Oğlumun daha tehlikede olduğunu kim bilebilirdi ki? Artık tek çare yoğun bakımda bir yatağın boşalmasını beklemektir. Oğlum sedye üzerinde sürekli kusuyor, kan getiriyordu. Kimi zaman sedyeden kalkıyor, şuursuzca, gözleri kapalı, gitmeye çalışıyordu. Tutamıyordum. Herkes odalarına çekilmiş kimse kimseye yardım etmiyordu. İzin alarak eşimi içeri aldım. O, ben, oğlumuz kanlar ortasında, ertesi güne kadar bekledik. Oğlum arada “Baba, balkonun kapısını aç, odam çok sıcak.” diyor, kendini odasında zannediordu. Eşim yalandan acilin sürgülü kapısını kaç defa açıp kapadı bilinmez. Sabah olmuyor, saatler geçmiyordu. Sanki zaman durmuştu ve biz tükenmek bilmeyen bir zamanda oradan oraya sürükleniyorduk.

Ertesi gün saat 11.00’de, ildeki diğer hastanenin yoğun bakım servisine sevk edildik.

Gittiğimiz yerde bizden kayıt parası istediler. Üzerimde kanlar içinde olan formamdan utandım bir an. Ama artık oğlum hastaneye yerleşecek, iyi olacaktı. Bundan daha önemli bir şey olamazdı. Mesai arkadaşlarımın hemen hepsi gelmişlerdi, onların desteğini her zaman hissettim. Bütün basın, televizyon, gazeteler kazadan bahsediyorlardı. Beyin cerrahı gelip mesai arkadaşlarımla konuştu. Onlara, oğlumun beyin kanaması geçirdiğini, ameliyat yapılamaz durumda olduğunu söylemiş. Ardından durumun 4 gün içinde belli olacağını, ölüme hazırlıklı olmamız gerektiğini bize söyle-

melerini istemiş. Arkadaşlarım bunlardan bana söz etmeyip sadece durumunun ağır olduğu konusunda bilgi verdiler.

Oğlum hep bağırdı durdu. Yoğun bakım ünitesinin kapısında tek duyduğum, oğlumun kendisine ait olmayan boğuk bir sesle “anne” diyen haykırılarıydı. Ara sıra sakinleşsin diye beni yoğun bakıma aldılar. Ona birçok şey anlattım. Kimi zaman sustu dinledi. Kimi zaman “Sus, konuşma!” diye bağırdı. Ne söylediğinin, ne yaptığının farkında değildi yavrum. Burada yatan benim oğlum mu diye düşündüm zaman zaman. Hâlâ onu tanıyamıyordum.

Korkunç, uykusuzluk, açlık dolu günler... Kapıda ziyaretçiler, gözlerden akan yaşlar, dudaklardan dökülen dualar ve yüreklerde büyütülen umutlarla geçirdik haftaları. Uzun zamandır beni de almıyorlardı içeri. Kapı aralandıkça içeriden sesler duyuyordum. Hemşireler “Volkan yapma, Volkan yat, Volkan sus!” diyerek onu durdurmaya çalışıyorlardı belli ki. Kim bilir oğlumun beyninde ne gibi volkanlar patlıyordu! Sönmek bilmeyen nice lavlar... Bir hafta daha bitmiş, iki gündür sesler kesilmişti.

İşte o günlerden birinde Doktor Bey yanıma gelip “Oğlunu özel bir odaya alabilirsin. Yanında sadece sen ve eşin olacak. Oğlunuz yaşadığı travmadan dolayı çok agresif. Ayrıca kazadan ve olanlardan haberdar değil, hiçbir şey hatırlamıyor.” dedi. Onun yoğun bakımdan çıkıyor olması bize yetmişti. Dünyalar bizim olmuştu. Artık açlığımızı, susuzluğumuzu, yorgunluğumuzu unutmuştuk. Biricik oğlumuz hayati tehlikeyi atlattı, ona kavuşuyorduk. Yoğun bakım ünitesinin korkunç kapısı açıldı. Ortalık ölüm sessizliğine büründü. Tekerlekli sandalyede, kucığında serumla oğlumu getirdiler. Gözlerindeki morluklar yanaklarına kadar inmişti. Yine de yüzü biraz daha tanınır hale gelmişti. Beni gördüğü gibi “Anne!” diye heyecanlanıp serumu attı. Babası, ablası hep birlikte mutluluk gözyaşları akıtıyorduk. Diğer ailelerin gözlerindense hâlâ kanlı gözyaşları akmaya devam ediyordu. Oğlum olayları bilmiyordu, kısa süreli hafıza kaybına uğramıştı. 20 gün hastanede kaldık. Bu günler içerisinde, ne yazık ki beyin sıvısı burnundan boşaldığından, oğlum menenjit şüphesi ile karantinaya alındı.

Günlerce, sadece bir şeyler içmesine, izin verilmişti. O bir şey yemiyor diye biz de yemiyorduk. Yemek yeme izni çıktığında kıtlıktan çıkmışçasına yemeklere saldırışı bizi çok duygulandırmıştı.

25'inci gün hastaneden taburcu olup evimize geldik. Evladımız yanıımızdaydı ama ya diğer evlatlar... Bir yanımız mutluysen diğer yanımız acı, hüzün selyidi. Buruk bir sevinçti belki de avucumuzdaki. Oğlum zamanla arkadaşlarının, ağabeylerinin nerede olduğunu sormaya başladı. Hep sustuk, sustuk... Bazen de türlü türlü yalanlarla onlara mekan biçtik. Ama nereye kadar...

Uzun süren ilaç tedavisinin ardından ben tekrar çalışmaya başladım. Yine acil servis personeliydim. Her gün neşe saçarak çalışan ben, artık acile giremiyordum. Elim ayağım titriyor, bayılma tehlikeleri atlatıyordum. Oğlumun elleri ve ayaklarında, her iki yanağında kırıklar mevcuttu. Burnu kırıldı ve kırık parçası sol gözyaşı kanalını parçalamıştı. Ameliyat olması gerekiyordu. Fakat gelişimini tamamlaması gerektiğinden 18 yaşını doldurmasını beklemeliydik.

2006 yılına gireceğimiz o yılbaşı gecesi son nöbetim olacaktı. Nöbet sonrasında emeklilik hayatına girmeye hazırlanan ben, hâlâ oğlum için çalışmaktayım. Acil servis hayatına yeniden alıştım. Fakat hiçbir zaman eskisi gibi olamadım. Olaylara hemen koşan, atak, müdahalede geç kalmayan ben artık yoktum. Sınırlerim bozulmuş, çok duygusal biri olup çıkmıştım.

Şimdi oğlum 20 yaşında ve tedavi olduğu ilde bilgisayar programcılığı bölümünde bir üniversite öğrencisi. Ona her baktığımda, o elem dolu günler aklıma geliyor. Şükür dolu dualarla "İyi ki varsın oğlum!" diyorum. Ne zaman yılbaşı olsa, o günkü mesai arkadaşlarım ve ben, yılbaşı nöbetlerini tutmuyoruz. Her yeni yılda, biz tekrar 2006'ya giriyormuşçasına ürkerek nem dolu bakışlarla birbirimize bakıyoruz.

Hâlâ aynı devlet hastanesinin çocuk ve genel cerrahi servislerinde görevime devam etmekteyim. Meslek hayatımın 25'inci yılını geride bıraktım.

Bunca zaman mesleğime devam edeceğimi sanmazdım. Hemşireliğim boyunca en korktuğum şeylerdi adli olaylara karışmak ve bir gün acil vaka olarak ailemden birinin elime gelmesi. Bunları da yaşamak varmış kaderde. Oğlum bugün hayattaysa ben bunu, aldığım hayır dualarına bağlıyorum. Hastalarımın olan yaklaşımına, onlara olan hassasiyetime, onları memnuniyet dolu bir yüz ifadesiyle yanımdan uğurladığım günlere bağlıyorum. Meslektaşlarıma şu mesajı vermek isterim: Hiçbir şeyden korkmayınız. Mesleğinizi özverili ve empati kurarak yapınız. Bir gün karşınıza kimin geleceğini bilemezsiniz. Herkese eşit, adil, hoşgörülü ve güleryüzlü yaklaşınız. Ben öyle yaptığıma inanıyorum. Bazı meslekler vardır ki önünüze ne getireceği belli olmaz. Sağlıkçı, polis, asker, itfaiyeci, taksici... Bir bakmışsınız, bir olay anında müdahale ettiğiniz kişi yakınınız çıkmış.

Lütfen daima, ne koşulda olursak olalım, ayrım gözetmeksizin her hastaya yakınımız, canımızmışçasına müdahale edelim. Hasta ve hasta yakınlarına empati kurarak yaklaşalım. Tüm bunları meslek etiği altında, mükâfat beklemezsizin yapalım. Ancak şunu unutmayalım ki, hayatta ne ekersen onu biçeriz. Allah hiçbir meslektaşımın benim çektiğim acıyı yaşatmasın.

AFRİKA'DA BİR HASTANEDEN

Hatice POLAT / ADYAMAN

2009 yılının Aralık ayında İHH, TİKA ve Sağlık Bakanlığı işbirliğiyle düzenlenen Afrika Katarakt Projesi kapsamında gönüllü hemşire olarak Sudan'ın başkenti Hartum'a gittim. Daha önce bu tür gönüllü projelere sık sık katılan arkadaşlarımın yaşadıklarını anlatmaları beni çok etkiledi ve "Ben de yardım etmeliyim." dedim. "Sudan'da ne işin var, bir sürü hastalık var, burada yardım edecek insanlar bitti mi?" cümlelerine aldırmandan düştüm yola. Türkiye'de bir yarımı bırakmıştım; o, Sudan'daki diğer yarımı, yani Hatice'yi uzaktan seyrediyordu sanki. İnsanlara yardım edebilme fırsatı verdiği için Yaradan'a şükrediyordum.

Geçmişte dolaşmak...

Başka bir tarihte gezer gibiydim. Yollar, binalar, farklı giyimli insanlar, farklı yüzler, farklı bir coğrafya... Aralıkta haziranı yaşamak, gelecekte geçmişini yaşamak gibi hissediyordum.

Burada insanların yüzünde daha önce hiç görmediğim çaresizlik ifadeleri, bazen de ne hissettiklerini anlamadığım belirsiz ifadeler vardı. Bununla birlikte tarifsiz sıcaklıkları da... Sanki onlar çok tanıdık yabancıları

benim için. Dikkatimi çeken başka bir konu ise insanların çaresizliklerine ve acılarına rağmen hep gülebilmeleriydi. Belki de kilometrelerce uzaktan geldikleri ve günlerce aç bekledikleri oluyordu. Ama bunun için hiç şikayet etmiyorlardı, çünkü başka imkanları veya seçenekleri yoktu.

Medeniyet, çok azdı; ancak insanların masumiyetinin korunmasında sanki medeniyetin az oluşunun katkısı vardı. İnsanlar çok sıcakkanlı ve mütevazı, aynı zamanda mazlumlardı. İçimdeki yardım etme hissi daha da perçinlenmiş, sevgimi tüm kırıntılara kadar onlarla paylaşma isteği belirmişti; bu benim için tarifsiz bir histi.

Çok şey kazındı hafızama ve çok şey biriktirdim bu görev sayesinde. Unutamadıklarımın ikisi, Ebubekir ve Ahmedî Yusuf adlı çocuklardı, ikisi de çok tatlıydı, ama Ebubekir daha çok etkiledi beni.

Bu çocuk 9 yaşında. Annesi ve babasını iç savaşta kaybetmiş, onu hastaneye abisi getirmiş. 300 km'lik bir mesafeden gelmişler, bir gözü kataraktan dolayı yetersiz görüyor. Sudan'da ve diğer Afrika bölgelerinde hem dik güneş ışınları hem de beslenme yetersizliğinden dolayı çok küçük yaşlarda bile katarakt görülmekte. Ebubekir ameliyathanenin yarı steril alanında şaşkın ve ürkek şekilde beklerken gözüme takıldı. Personel ona önlük giydirirken de güzel, iri, siyah gözlerinden yaşlar süzülüyordu. Diğer hastalar hep yaşlıydı. Kim bilir bu ortam ve etraftakiler ne kadar yabancıydı, ne kadar korkutucuydu onun için. Sonra bir an çantamdaki şekerler geldi aklıma, Türkiye'den oraya gitmeden önce taşınması ve korunması en kolay olarak şeker götürülebilirim diye düşünmüştüm. Daha doğrusu bu projeye daha önce giden arkadaşlardan öğrenmiştim ki çocuklar şeker alınca çok mutlu oluyorlarmış, ayrıca valizin kilo ihlalini de düşünerek şeker mantıklı gelmişti. Her gün ameliyattan sonra hastalara veya yakınlarına dağıtıyordum. Ama şimdi Ebubekir çok üzgün ve kaygılıydı, onu biraz rahatlatmak için bir tane lolipop iyi gelebilirdi, sonuçta o da bir çocuktu, nasıl olsa genel anestezi de almayacaktı. Ebubekir lolipodu -daha önce hiç görmemiş olsa gerek- ne yapacağını önce anlamadı, ben onu ağzına götürmesini işaret ettim, o da etrafındaki kılıfı açmadan direkt ağzına götürdü, gülümsedim

oysa gülünecek bir durum değildi. Sonra ben alıp açtım ve tekrar ona verdim, ağzına götürdükten ve şekerin tadını aldıktan sonra hüznünü biraz ikiye bölen yarım bir tebessümle baktı bana. Gözyaşlarının izi ise hâlâ yanağındaydı. Siyah teninde bu daha da belirgin oluyordu. Onunla biraz konuştum, beni anlamasa bile onu rahatlatmaya çalıştım. Ameliyattan bir gün sonra kontrole geldiğinde hekiminden her şeyin yolunda olduğunu öğrendim, onun gözünün görmesine kısmen de olsa katkıda bulunma fırsatını bulduğum için şükrettim. Bu zor mesleğin en güzel yanını, yani insanlara yardım etme hazzını bir kez daha yaşama fırsatı buldum. Bu an benim için çok özel bir andı.

Ameliyathane içerisindeki telaffuz noksanlıkları, yorgunluğumuzu unutturuyordu. Kırk yıllık düdüklü tenceremiz, “dudaklı” tencere olmuştu mesela. Kısa sürede ameliyathaneyi öylesine benimsedim ki, orada geçiciymişim gibi düşünmüyordum hiç. Türkiye’nin birçok yerinden hiçbir çıkar gözetmeksizin gelen diğer hemşire ve doktor arkadaşlarla insanlara yardım edebilmenin hazzını yaşıyorduk. Tabi ki kendi ülkemizde de birçok yardımcı muhtaç insana hizmet etmek hep mutluluk vermişti bana, ancak bu kez farklıydı, dillerini bile anlayamadığım insanların bana sadece minnet dolu bakışlarıyla bile teşekkür etmeleri çok etkileyiciydi. Meslek hayatım boyunca unutamayacağım ve yaptığım en iyi şey olarak görüyorum bu projeyi.

Farklı farklı yerlerden gelen yerel ekipler bizim için hep kolaylaştırıcı oldular ve çok sıcak insanlardı. Bir yoğunbakım hemşiresi olarak, bu ameliyatları nasıl yapacağım, ameliyathane tecrübem hiç yok, derken dakika yarıştırmış olmuştuk çünkü sirkülasyon çok hızlıydı. Hekimler gerekenleri tek tek gösteriyor, yarı Arapça yarı İngilizce ve yarı Türkçe ifadeleriyle bize anlatmaya çalışıyorlardı, ne hikmetti ki biz tüm bu lisan eksikliğine rağmen birbirimizi anlıyorduk. Hayırlı bir iş olduğundan mıydı, tüm işler zorluklara rağmen halloluyor, imkansızlıklar aşılıyordu. Tabi bunda organizasyonu düzenleyen ekibin de rolü, özverisi çok büyüktü.

Yurda dönüş...

Sudan'dan döndüğümüz gün, yılbaşı gecesiydi. Birden havaalanındaki ışıltılar, süsler, hatta insanlar bile o kadar garip geldi ki... Orada bulunduğum bir ay bile beni Sudanlı yapmıştı galiba. Beyaz insanlar bana yabancı gelmişti. Bu görev sadece insanlara yardım etme fırsatı vermemiş, sahip olduklarımın ne kadar değerli olduğunu göstermiş ve hayatımı sorgulamama neden olmuştu. Dünyanın bir yerinde insanlar nelere ihtiyaç duyarken, bir başka yerindekiler nelerle yetinmiyorlardı... Aynı an, ne kadar farklı yaşıyordun... Şükredecek çok şeyimiz vardı...

YOL BİTTİ AMA YAŞAM BİTMESİN!

Şule Yüksel YILMAZ | MALATYA

Cerrahi yoğun bakımda yine yoğun bir nöbet... Bir hastadan öbürüne koşturup duruyoruz. Çok yorgunum. Bir bahane olsa da bir fincan çay içebilsem. Sırayla çay odasına, yani hemşire dinlenme odasına gidiyoruz. Aslında rica etsem arkadaşlarım 5-10 dakika bakarlar hastalarımıza ama gerek yok şimdi. Hele biraz daha yorulayım. Onlar da bitkin sonuçta...

Bu düşünceler içinde hastamı aspire ediyordum ki arkadaşlar bir ziyaretçim olduğunu, dinlenme odasına aldıklarını söylediler. İşte! Şimdi gidip bir fincan çay içebilirim! Maskemi, eldivenlerimi, boks gömleğimi çıkardım. Ellerimi baticonla yıkayıp odaya doğru ilerledim.

“Aaa! Ergün, Hoş geldin.” Islak ellerimi gülümseyerek dostuma uzattım. Ergün nişanlımın yakın arkadaşıydı. Nişanlım Samsun’da işyeri açmış, giderken de birkaç yakın arkadaşına emanet etmişti beni. Ara sıra ev arkadaşısıyla beni kafeye, sinemaya falan götürürlerdi. “Bunlar da ne böyle? Bana mı getirdin?” Odada sehpanın üzerinde poşet içinde bir yığın renkli defter, kalem, süsler falan... Ne de olsa ben asker arkadaşım, bana öyle diyor, bana getirmiştir kesin. “Yok, sana değil.” Bozuldum biraz. Karıştırdığım torbayı kenara ittim. “Hadi be, kime o zaman?” Eczacı olduğu için ilaç

firmalarından eşantiyon bir yığın malzeme gelirdi ona. Ara sıra, ufak tefek bana da bir şeyler verirdi. Ben acele bir şekilde çaylarımızı doldururken “Söyliycem.” dedi. “Neler yapıyorsunuz, işler nasıl gidiyor?” Bir iki dakika kısaca hal hatır sorduk, çaylarımızı yudumlarken. Yoğun Bakım’da öyle uzun ziyaretçi saatlerimiz olamaz. Zaten herkesin işi başından aşkındır, en yakın akrabamız memleketten gelse bile öyle fazla vakit ayıramazsınız. Hatta işiniz çoksa ya da acile bırakıp hoş geldin bile diyemezsiniz. Oturup beklerler hemşire odasında. Öyledir, öyle olması da gereklidir. Tam tekrar “Kime bu hediyeler?” diye soruyordum ki, mesai arkadaşımın “Arrest!” diye bağırarak sesini duydum. Son yudum çayı çok almışım, boğazım yanarak ayağa kalktım. Fincanı sehpaye aceleyle bırakırken elimle “sen otur” işareti yapıp fırladım dışarı.

Müdahalede kimimiz ampül kırarız. Atropin, adrenalin, sodyum bikarbonat, carena, calsiyum... Çok hızlı hareketlerle... Hatta kırarken dört kat eldivenden bile parmaklarımızı kestiğimiz olur aceleden, cam kırığı dolar parmak aralarımız, kızıla boyanır eldivenlerimiz. Ampulleri kıran, kayıt da tutar, saat kaç, mayii kaç çıkarıldı, doktora kaçta haber verildi vs. Kimimiz kalp masajına başlar, her birimiz sırayla ambuya geçer. Sanırım aradan 50-55 dakika geçti, hasta dönmüştü, ortalığı toplayıp odaya doğru yürüdük arkadaşım Serap’la, yorgun ama mutluyduk. Odaya giderken hatırladım. Ergün’ü unutmuştum bile. Semaver tezgahın üstündeydi. Fincanları altına koyup çayları doldurmuşum ki “Hematolojide...” dedi. Duraksadım. “Kim hematolojide?” Dumanlar çıkan semaverin kırmızı düğmesi yanıp sönüyor, düğmenin her yanıp sönmesinde nefesim ve kalp atış hızım artıyordu. “Hematolojide bir kız var.” Derin nefes aldım. Fincanlardaki fazla çayı boş bardağa boşaltarak oyalandım. “Hemşire mi?” Sırtım hâlâ onlara dönük, tezgahın başında soluğumu düzene sokmaya, paniğimi gizlemeye çalışıyorum. İçimden de diyorum, “Sekreter olamaz, gece nöbeti tutmaz, ya hemşire, ya asistan.” “Hasta...” Yutkundum. “Hasta bi kız...” Gözlerimi kapadım. “Ben düşündüm ki, işlerin azalınca yani...” Duymak istemiyorum. “Yanına beraber çıkarız.” “Sus Ergün sus!” “Bizim bir arkadaşım tanıdığı.” Dinlemek istemiyorum. “Ne zaman çıkarız?” Hematoloji, yani kan hastalıkları, yani lösemi... Ellerimle kulaklarımı kapadım. Hızla döndüm. “Hayır!” Sanırım sesim çok sert ve yüksek perdeden çıkmıştı. Şaşırarak yü-

züme baktılar. Sesimi alçaltım, kekeleyip gözlerimi kaçırarak “Kusura bakmazsın değil mi Ergün?” dedim boynumu sağa doğru eğerek. “Benim çok işim var. Sen Serap’la otur, çayını iç, sonra nereye istersen gidersin.” Soran gözlerle Serap’la birlikte bana bakıyorlardı. “Gelemem ben, dedim ya, çok işim var.” Elimde üç kat eldivenden en altta olanı hâlâ duruyor, diğerlerini gelirken çıkartmışım. Titreyen ellerimi ceplerime soktum. “Ellerim de pudralı, uzatmayayım şimdi, hadi görüşürüz sonra.” diyerek koşarcasına odadan çıktım. Kalbimi normal ritmine döndürebilmek için derin ve yavaş nefesler alarak servisine döndüm. Koridor boyunca düşüncelere daldım. Hematoloji, yani kan hastalıkları, yani lösemi... Ben yoğun bakım hemşiresiyim, söyleyemem, nasıl söylerim? Hastanede onca birimde çalıştıktan sonra, şimdi 2 yıldır da yoğun bakım hemşiresiyken, o kadar arrest, onca ex görmüşken, ben... yapamam. Çocuk Şule’yi, zayıf Şule’yi anılarımın karanlığından, gizlediğim o zindandan çıkaramam, çekip bugüne getiremem. Yapamam. Tüm o maskeli, saçları dökülmüş, sonbahar solgunu hastaları göremem! Görmeye korktuğumu da belli edemem. Dayanamam. Asansörde o katın düğmesine bile basmıyorum ben, o kattaki arkadaşlarımı bile görmeye gitmiyorum. Ben... ben... yoğun bakım hemşiresiyim. İşim çok benim. Gider hasta etajerlerini düzenlerim, pumpları silerim. İş bulurum kendime, iş mi yok? Serap’ın hastalarının vitallerine bakarım... Kaçtım... kendimden, dünümden, yaşadığım ana kaçtım.

Aradan birkaç ay geçmişti. Aylardan nisandı. Ev arkadaşımın beni bir akşam sinemaya götürdü Ergün. Dönüş yolunda karanlıkta camdan dışarıyı izliyorum. Çocukluk korkum maskeli, hasta yüzler gelip geçiyor gözümün önünden, bir görünüp bir kayboluyor akisleri. Maskeli, solgun yüzler, benim babam da... zaten...

“Evleniyorum ben!” dedi Ergün birden. Düşüncelerim dağıldı, yüzler kayboldu camdan, maskeli hayaller yok oldu. “Nee?” dedik, şaşırarak birbirimize baktık ev arkadaşımınla: “Evleniyo musun?” Güldük. Kahkahalarla güldük çünkü inanmadık. 33 yaşındaydı. Düzenli bir evi, işyeri, arabası vardı. Evlenmemesi için hiçbir sebep yoktu. Ama onu tanıdığımız onca zamandır ne kız arkadaşı olmuştu, ne de evlenmeyi düşündüğünü söylemişti. “Valla bak bu kez çok ciddiym, evleniyorum. Tanıştıracağım seni ya-

rn.” “Yarın olmaz.” dedim gülerek. “Cumartesi nöbetim yok, o gün olur.” “Unutma cumartesi.” “E tamam.” dedim inerken evimizin önünde.

Cumartesi günü gelinimizi görmeye sabırsızlanıyordum. Önce beni aldı Ergün, onu hiç böyle heyecanlı görmemiştim. Gülümsedim. Evinin oradan da kızı alacakmışız. “Yaklaşıyoruz, işte o!” dedi. Arkadayım net göremiyorum ki, camdan kafamı uzattım. Masmavi bandanası, mavi badisi, deniz mavisi etekleri rüzgarda uçuşan, bahar kelebekleri gibi bir kız. İşte orda bekliyordu. Hemen indim, sevinçle elimi uzattım. Mavi oyali bandanasının altundan bana bakan, bir çift lacivert, gülen göz... Gözleri tıpkı güneşli bir günde, sahil kenarlarındaki o renkli, o ıslak taşlar gibi ışıltıyordu. Hani o dalgalarla hep ıslanan taşlar gibi. “Ben Ceren!” dedi. “Ben de Şule!”, “Memnun oldum!”, “Ben de!” gülümsedik, sarılıp öpüştük. Atladık arabaya. Onlar önde, ben arkada, yandan yandan gelinimizi süzüyorum. Sürekli konuşuyor, sürekli gülüyor, ortama pozitif enerji saçıyordu. Arabada çalan müziğe başıyla tempo tutuyor, el çırpıyordu. “Aferin Ergün!” dedim, “Durdun durdun turnayı gözünden vurdun.” Ne canlı, ne hayat dolu, ne tatlı kızdı bu böyle! Hemen kanım kaynamıştı. O kafeden, bu kafeye, o pastaneden ötekine, gezdik dolaştık. Sonra Orduzu’ya gitmek geldi aklımıza. Malatya’nın mesire yeri. Dönme dolaplara, balerinlere bindik. Acıkınca, köfte-ekmeklerimizi aldık elimize, gölün kenarında dolanmaya başladık. Hava kararıyordu; Ergün, Ceren, ben kol kolaydık. Gözlerim yerdeydi, takılıp düşmeyeyim de şu yeni âşıklara malzeme olmayayım diye hep önüme bakıyordum. Kafamı kaldırmamla kocaman bir kayalıkla karşı karşıya olduğumuzu gördüm. Demek ki hava oldukça kararmıştı ve burayı fark edememiştik. Durduk. “Yol bitti.” dedi Ceren gülerek. “Ama yaşam bitmesin!” Döndük, ne güzel sözdü bu böyle? Bir yandan köftemi atıştırıyor, bir yandan da Ceren’i dinlemeye çalışıyordum. Kelimeleri ardı ardına sıralıyor, nasıl da kuruyor cümleleri, takip edemiyorum! “Sen beni hiç hastanede görmedin mi?” dedi. “Yoo, neden?” “Çok dolanırım ben hastanede, hiç durmam serviste.” “Sağlıkçı mısın sen? Ne işin var hastanede?” Sahi, sabahtan beri gezip dolaşıyoruz da ne iş yaptığımızı, nerede çalıştığımızı bile söylememişti, ben de sormamıştım. Gülmekten, eğlenmeden aklımıza gelmemişti belki de. “Yok, Ergün söylemedi mi? Hastayım ben. Hematolojide yatıyorum.” Neee?!!! İçimden çığlıklar atıyorum. “AML’yim

ben.” Durdum. Tanılar aklımdan yıldırım hızıyla geçiyor, AML, AML... Tabi yaa! Akut miyoblastik lösemi... Ayaklarım külçe gibi oldu. Dönüp ona baktım. Allah’ım! Ne kadar da genç ve ne kadar da güzeldi! Babam da işte böyle gençti, 22 yıl önce... Ben küçüktüm, babam devdi. Bir devin yıkılışını, devrilip yatağa bağlanışımı görmüştü küçücük, yaşlı gözlerim. Ve sonra babam beni annemi ve küçük kardeşimi acılar ve yokluk içinde bırakıp, o tahta kutuya girip gitmişti. Yürüyemedim, kollarıma, vücuduma, yüreğime ağırlık çöktü. Sanki o kayalığa gelip durmamıştık, sanki koşarak gelip çarpmıştım da ağzım burnum kan içinde kalmıştı.

Gökyüzü karanlıktı, göl karanlıktı, göl düşüncelerim gibi simsiyah, gözlerim gibi ıslaktı. Ama o simsiyah görünen sular altında da yaşam vardı, yaşamlar vardı. Elimde kalan dürümü yiyemedim, lokmalar boğazımda kaldı; kaldırıp göle, balıklara attım. Evet yaşam bitmesin, evet bitmemeliydi, yaşam devam etmeliydi. Göl karanlıktı, her yer karanlıktı, ağladığımı görmesinler diye derin derin iç çektim.

Olan olmuştu, elimi uzattığım el, son nefesime kadar dostum olurdu benim. Vazgeçemezdim, böyle yetiştirildim. Sanırım normal yollardan tanışmayacağımı anlayan Ergün, Ceren’in hasta olduğunu benden gizlemişti. “Hasta kız”, kaçtığım gerçek; işte, benim gerçeğim, arkadaşım olmuştu.

Sonraki iki yıl canım oldu, canımdan parça oldu Ceren’im. Sürekli beraberdik, korktuğum servis, hematoloji, ikinci evim olmuştu. Hastalığının tedavi sürecinde hep beraberdik onunla. Nöbetim olmadığı zamanlar odasında kalırdım. İyi olduğu dönemler çılgınlar gibi eğlenirdik dışarıda. Güneşe çıkması yasaklandığında onunla karanlıkta oturdum. Trombosit gerektiğinde düşük hemoglobinlerime rağmen kan verdim. Birlikte güldük, beraber ağladık. Nemrut’ta dağlara tırmandık, havuzlara yüzmeye gittik, pikniklerde mangal yaptık. Çok şey öğrendim ondan. “Seviyorsan bugün söyle!” derdi. “İstiyorsan bu gün yap!” “Yarın yok Şulem! Yarın çok geç! Bugün mutlu olmalısın!” Ceren’le tanışmadan önce, hastalık sadece hastaların sanırdım. Bana ya da sevdiğilerime ulaşamazdı. Hasta yakını olamazdım yıllar sonra diye düşünürdüm, olmamalıydım. Zayıf Şule çıkıp gelmemeliydi. Ankara’da, o hastane koridorunda, tek başına, öylece, yaşlı gözler,

kırılmış küçük kalple, neden onca otobüslerle, onca saatler yoldan gelip de babasının ziyaretine alınmadığını anlayamayan, o küçük kız gelmemeliydi bugüne. Orda kalmalıydı, ruhumun derinliklerinde.

Kaybettiğim çocukluğumdu Ceren, çabucak büyüme zorunda kalan kızın çocukluğu... İçimdeki yaralı çocuğu iyileştirdi enerjisiyle. Kendimle, dünümlle barıştırdı beni. Gelinlikle düğün salonunda bir kuğu gibi süzülüşünü gördüm, porselen bebekler gibiydi, bembeyaz kelekler gibiydi. Saçlarının bir uzayıp, bir dökülüşünü gördüm, kovalarca kustuğunu, iyileşince de sabahlara dek halay çektiğini gördüm. Yine artık bu son dediğimiz bir tedavisi için hastanede yatıyorken, kemoterapi alıyorken, trombositleri aniden ve çok hızla düşünce, beyin kanaması geçirdi Ceren. Solunumunun durduğunu, arrest olduğunu, respiratöre bağlandığını gördü gözlerim, göz yaşlarım yüzümden yüreğime, içime akarken kapılar yüzüme çarpa çarpa, malzemeler getirdim yoğun bakımdan, respiratörler, ara bağlantılar, monitörler için. Kavgalar ettim depocularla serum setleri, mayiler için. Hasta yakını olmayı öğrendim yeniden. 18 gün ve gece boyunca yanından ayrılmadan, 38 kiloya kadar düşen bedenimle, Allah'ımın Herkül gücü verdiği kollarımla kuş gibi kaldıracak onu, bakımını, tedavisini yaptım. Avuç avuç dökülen saçlarını ellerimle topladım yastığımdan. Güzel yüzünü, melek kanadı ellerini sildim hergün. Ve 18 gün sonra, mavi oyalı bandanası, mavi etekleri rüzgarda uçuşan, gözlerini dalgaların öptüğü o peri kızı, bahar keleşim, avuçlarımla tutamadığım sular gibi, kayıp gitti parmaklarımla arasından, okyanuslara karıştı.

Dayanmak, alışmak çok güç oldu yokluğuna benim için. Belki katlanamazdım da ama ne zaman umutsuzluğa, kedere kapılısam hep karşıma geldi gülen yüzü ve hep sözleri içimde... Kelimeler yüreğime, gönlüme çarptı; gitti geldi, gitti geldi yankılandı, yankılandı... Beynime, dilime, günüme geldi, bana mutluluk, bana kavuşma umudu verdi...

Yol bitti...

Ama yaşam bitmesin...

Yaşam bitmesin...

Bitmesin.....

ONUN ACISI

Umut Acar AKBAŞ | KONYA

Niye ben? Hep başkalarına olurdu böylesi şeyler. Öyle olmasına, öylesine alışmışızdır ki... Benim değil “öteki”lerin başına gelir kaza.

“Ben” dediğimiz dokunulmazdır. “Ben” öyle sıradan değilimdir. Tuhaf bir yalnızlık içinde buluyor kendini insan, başına o “şey” geldiğinde.

Bak işte, ölen “ben”de olsa “ölenle ölünmüyor”muş. Hayat devam ediyor “ben”siz. Olmasan da oluyormuş meğer. Ne kadar dayanılmaz bir acı! Ne kadar ağır bir hareket! “Olsa da bir olmasa da bir” mişim meğer. Ne kadar da aşağılandığını düşünüyor insan!

Gözlerin ardı puslu karanlık. Baktığı pencerede bin umut. Kıvrana kıvrana tutunmuş pencerenin pervazına. Sanki ruhunu dudakları arasındaki ince çizgiye biriktirmiş gibi. Ölüm, hem hiç konuşmuyor hem hep konuşuyor.

Ölümün eşliğinde yaşanan hayat daha çok anlam arar kendine, daha çok heyecan bulur. Ölümünü bilirsen çerçeve çizersin kendine. Bildiğin beklediğin bir son varsa, hayatı som bir altın gibi işlemeye koyulursun.

Oturduğu odalara, yürüdüğü yollara, zamana sığmaz da bazen yürek; sıkışmış, daralmış bir göğüs kafesinde parmaklıklara vurarak çırpınmaya başlar. Göğsün daralması, ne büyük bir koyu gece halidir insana. Yürek, yaşadığı büyük sıkıntıyla, hüznün şarkıları söylemeye başlar. Göğüs kafesi, büyük bir baskı yapar kalbin üzerine. Öyle bir hapishane olur ki bu kafes, duvarları gittikçe üzerine gelir, kemikler parmaklıklara geçecekmiş gibi çıtırda. Gömleğin yakası açılır, genişlik aranır bir nebze. Hallolmayan bir ışık, ulaşamadığın bir netice, bir mahrum kalış, bir sükütuhtahayal... Ve baskı altında sıkışmış bir yürek...

Tüm bunları yazarken, yazdığımı doğrulayacak o acıyı ve öfkeyi içimde duymadığım için utanıyorum. O korkunç acıyı, o tanımsız burkulmayı, o derin küskünlüğü, o suskun korkuyu sadece resmedebiliyorum. Yaşayamıyorum.

Hayat, kurşunun, “ah keşke...” dediğimiz yerin bir santimetre solundan akar. Kan da oradan akar, zaman da oradan akar. Zamanı geriye doğru alıp, kurşunu bir santimetre sağdan ve soldan koşturacak iki seçeneikli bir hayatı yaşamamıza izin yok. Kanı da zamanı da geri akıtamayız. Olan, olunca oluyor.

İnsanın acıması, ancak bir nesne üzerinden gerçekleşiyor. Olmayana acımaz insan. Bir şeyin tamlığının bozulması, bir eksikliğin gözümüze çarpması, acımızı uyandırır. İçimizi yakar. Kalbimizi dürter. Olması gerekenin onda olmaması, acımaya aday kılar.

Sağlık meslek lisesinin 3. sınıfında, zevkine okuduğum bir eski dahiliye hastalıkları kitabının başındaki şu notu ömrüm boyunca unutmayacağım: “Dayanılması en kolay acı başkasının acısıdır.” Bilim olduğu kadar incelikli bir sanat da olan sağlık personelliği, “başka acı”ları da hissetme duyarlılığıdır.

Aslında hepimizin hepimize borcudur bu: Bir acıyı “başka”laştırıp sağırlaşmamak. Başkalarının “acı”larına “ben”imizi özne edebildiğimiz kadar, insan sayılırız.

Hasan Bey, ne yapacağını şaşırılmış durumdaydı. En azından ağrılarının dindirilmesi için Dilek Hanım'ın kanser tedavisi görmesi gerekiyordu. Aksi takdirde çok acı çekecekti. Ama bu tedaviyi fark ettirmeden yapmak mümkün değildi.

Çok zor konuşan Hasan Bey, metanetli olmaya çalışarak doktorun söylediklerini eşine anlattı. Dilek Hanım önce şok oldu. Bir korku haliyle uzun süre titreyerek: "Hayır!" diye bağırdı. Bir saat kadar süren bu şok hali, yavaş yavaş sakinliyordu. Üç kişilik mutlu ailenin artık boğazlarında yutkunamadıkları bir düğüm vardı. Göz göze gelmekten korkuyorlardı.

Dilek Hanım, etrafında da sevilen, iyi yürekli bir sınıf öğretmeni idi. Öğretmenlik mesleğinin, hele ki ilkokul öğretmenliğinin ne kadar kutsal bir görev olduğunu biliyor, mesleğine verilen değer azalsa da yapmaya çalıştıkları çevresindeki insanlar tarafından çok özverili ve gereksiz görülse de yılmadan öğrencilerine, önce iyi insan olmayı öğretiyor, sonra da onları bilgiyle donatıyordu. Ömrünü öğrencilerine bir şeyler anlatmakla geçirmiş, öğrencilerine anlatmaya çalıştığı şeyleri, kendi çocuğunda yaşatmayı amaç edinmiş ve gidişat itibarıyla de başarılı olan bir anneydi Dilek Hanım.

Birkaç gün sonra tedaviyi başlattılar. Dilek Hanım güçlü bir kadındı ve ağrılarına rağmen kendini toplamıştı. Arkasında mutsuz bir eş ve mutsuz bir çocuk bırakmak istemiyordu. Önce eşiyile sonra da oğluyula uzun uzun konuştu. Oğluna hep güzel şeyler tembihliyordu. Sık sık güçlü olması gerektiğini söylerdi.

Dilek Hanım iyice ağırlaşmıştı. Baygın baygın yatıyordu sadece. Bir ara kendine geldi: "Oğlum!" dedi. Yasin hemen ağlayan gözleriyle annesine baktı, annesi artık göremiyordu. Oğlu: "Buradayım anneciğim!" dedi. "Yavrum, sana söylediklerimi sakın unutma, biz çok güzel bir aileyiz ve sadece bir süre ayrı olacağız, bir gün beraber olacağımızı sakın unutma!" dediğinde artık çok zor konuşuyordu. "Ve sana tekrar söylüyorum, ben öldükten sonra güçlü olacaksın. Ben senin yaşama amacın olmayacağım!" Yasin: "Sen hiç merak etme anneciğim, benimle gurur duyacaksın." de-

diğinde Dilek Hanım'ın başı yavaşça yana düştü. Yasin "Annemmmmm!" diye bağırdı.

"Bizimle kal..."

Tüm vücudunun titrediğini hissetti. Artık sesler birbirine karışmıştı. Ve o ses yine, yine tekrar ediyor. Her seferinde vücudunun titremesine engel olamıyordu.

"Hadi geri gel, bizimle kal..."

Artık gözleri derin bir karanlıktan başka bir şey göremiyordu ve son kez o sesi duydu.

"Bizimle kal."

Ve yine titredi.

Doktor bana seslenerek: "Cihazı 220 volta ayarlayın Hemşire Hanım."

"Hazır" diye seslendiğimde doktor tekrar bastırdı.

"Hadi bizimle kal."

Titreyen seslerle doktora doğru konuşmaya başladım: "Nabız düştü, kalp atışları hâlâ durgun, hastayı kaybediyoruz."

Doktor elektroşok cihazını bir kez daha hastanın morarmış göğsüne dayadı. Artık titremeler sadece bir karıncalanmadan ibaretti. Sesler artık yoktu, ev ya da eşyalarda sadece karanlık. Son titremeden sonra, ruhuna dolan rahatlığı hissetti. Kendini ışığa bıraktı.

Günlerdir hastanede uykusuz, yorgun, bitkin sağa sola koşturan Hasan Bey'in bedeni doktorun söyledikleri karşısında direncini iyice yitirdi.

Yasin, annesinin parmak uçlarından kayan yaşam yıldızı, veda için bekliyordu. Henüz ısısını kaybetmemiş yanağına bir öpücük kondurduktan sonra hıçkırığa hıçkırığa, koşar adımlarla hastaneyi terk etti.

Hasta bakıcı, uzun zamandır bakımını üstlendiği hastanın cansız bedeni önünde durdu. Serumla beslenmesinden kaynaklanan iğne izi dolu kolu, sedyeden aşağı sarkmıştı. Buz gibi kolu, sedyenin içine koydu. Yüzünü, bir daha görmemek üzere kapattı. Allah rahmet eylesin.

Saygılarımla...

AYAK İZİ

Zahide Göklü ŞEMELİ ŞANLIYURTA

Güneşin kar kristalleriyle dans edercesine, yeryüzüne ağır ağır inişinin ve bir o kadar vakur duruşunun görüldüğü, soğuk bir Erzurum sabahı. Yollarda kaymamak için büyük çaba sarf eden insanlara tebessüm ediyor, bir taraftan da çatıdan başıma bir şey düşmesin diye tetikte yürüyorum. Karda bırakılan ayak izlerini dikkatli adımlarla takip ediyorum ve her ayak izinin üzerine ben de bir iz bırakıyorum.

Soğğun insanı sımsıkı sararcasına hissedildiği bir sabah. Her sabah bir öncekinden soğuk sanki. Karla hiç bu kadar iç içe olmamıştım. Yaşadığım ve büyüdüğüm yer ile burası taban tabana zıttı çünkü. Karı bırakın, kimi zaman yağmura bile hasret bir yer. Bu yüzden burada yağmuru ve karı dinlemek, izlemek, izler bırakmak çok farklı...

Buradaki evim tam sokağa bakıyor. Pencereden sokak lambasının ışığı altında, ılık tebessümler yollayan kar tanelerini izlemenin huzurunu tarif edemem. Hastaneden dönünce ilk işim bu güzel ve kutsal buluşmayı kaçırmamak.

Bu güzel şehrin insanları karla yaşamayı ve onunla dost olmayı öğren-

miş olsa bile, bu çok zor bir dostluk gerçekten. Kışın, hele de sağlık problemleri söz konusu olduğu zaman, bu dostluk, yerini küskünlüğe bırakabiliyor. Yollar kapanmadan, araçlar bozulmadan kısacası kadim dostunuz kar gelmeden, günler öncesinden gitmelisiniz gideceğiniz yere. Peki ya ansızın gelen bir misafir olursa; bir bebek örneğin... Hastane bahçesi bu yüzden her pazartesi telaşlı, heyecanlı ve beklenti içindeki insanlarla doludur. Her sabah hastane bahçesinde kar küreyen işçiler, çatıdan düşen buzlar, ısınmak için bir an önce hastaneye girmeye çalışan kalabalıklar... Hafta başı olduğunun farkında olan yalnızca biz değiliz. Aslında küçümsediğimiz, şu her biri birbirinden farklı birer sanat eseri olan kar kristalleri de hafta başı olduğunun farkında. Göz kırıyorlar her köşe başından, birbirinden farklı binlerce tebessüm yolluyorlar sabahın bu ilk saatlerinde. Kim bilir, belki biliyorlardır stresli bir günün beklediğini bizi. Rahatlatıyorlar beni, mutlu ediyorlar, doğacak her çocuk için göz kırıyorlar. Her farklı kristal, birbirinden farklı kristal, doğacak olan bebekler için selam gönderiyorlar galiba. Ortak bir noktaları var. Her ikisi de birbirinden farklı... Her ikisi de izler bırakıyor hayatta... Bu hoş karşılama ile birlikte, yürüyorum ayak izlerini takip ederek. Her izin üzerine bir iz de ben bırakarak yürüyorum. Bu görsel ziyafet ile birlikte hastaneye nasıl ulaştığımı bile fark etmiyorum. Ne çabuk ulaştım diye geçiriyorum içimden. Zor ve kutsal bir görev bekliyor beni. Bugün kaç bebeğin avuçlarını sımsıkı tutacağım, kaç mucizeye şahit olacağım bilmiyorum. Ama her günkü gibi yine heyecanlıyım.

Her haftabaşında olduğu gibi hastane yoğun ve yorgun bir kalabalıkla dolu. Yeni hayatların, yeni dokunuşların, doğumuna vesile olabilmenin heyecanı ile çıkıyorum merdivenlerden. "Doğum Salonu" yazan kocaman bir tabelanın önünde duruyorum. Kapıdaki iki dakikalık tereddüdün ardından içeri giriyorum. Herkeste hummalı bir çalışma. Günün ilk saatleri, evraklar, sterilite, klempeler; bütün kelimeler uçuşuyor havada... Ben ise heyecan ve korku arası gelgitler yaşıyorum. Mesleğiniz asla hata kabul etmeyen, özveri isteyen, dünya ile aynı yaşta olan kutsal bir mesleğe, yükünü daha bir hissediyorsunuz omuzlarımızda, benim için de öyleydi. Çünkü elimde iki hayat var. Bir bebek ve bir anne... Zamanın ötesinde bir çığlığa gebe anne adaylarını heyecanla bekliyordum. Kimi zaman kendi heyecanıma dur

d(iy)emeden koşuşturuyordum. Yeni bir hayat, yeni bir soluk, bir mucize... Tarifi imkânsız bir mutluluk... Hele ki bebeği ağlatmak için gösterdiğimiz çaba... Ve ağlamaya başlayan bebeğin bizlerde sebep olduğu mutluluk ve annenin yüzünde çektiği bütün acıları ve sancıları unuttuğunun en güzel nişanesi, tebessüm ve kimi zaman gözyaşları...

Bütün bu silsilenin içinde annenin çığlıkları ile kendime geldim. Doğum var. Arkadaşlarımın bir anne adayı üzerinde yoğunlaştıklarını gördüm. Hemen yardıma koştum.

Öncelikle anne adayımız hakkında bilgi aldık. Evet, her doğum yeni bir hayat bizim için. Yeni, farklı hayat hikâyeleri. Anne adayımız yirmi yıl aradan sonra gebe kalmış. Bundan önceki gebelikleri maalesef problemli olmuş. Biz bu tip gebeliklere kıymetli gebelik diyorduk. Kıymetli olmayan gebelik mi vardı? Ama bu gebelere daha bir itinalı, daha bir temkinli yaklaşmaya çalışıyorduk. Anne ile rahatlaması için sohbet ettik. Her ne kadar doğuya mal edilse de Türkiye'nin her yerinde insanların beklentileri vardı. Bu anne adayımız ailesine bir bebek verememenin ezikliğini her yerde, her gün yaşıyordu. Bu yüzden ki çektiği sancuları unutmuş, yirmi yıllık bir sıkıntıyı atlatmanın telaşına düşmüştü. Kim bilir belki doğum sancısı ile birlikte, bunları da unutmak istiyordu. Dinledikçe dinle(n)dim. Ne kutsal bir şey anne olmak. Ne zor, ne büyük lütuf. Tamamen tek taraflı, bencillik barındırmayan, fedakârlık ikliminde bir hayat yolculuğu.

O konuştuğunda anneme ve ona olan saygım kat be kat arttı. “Bu bebek için çalmadık kapı bırakmadık!” dedi. Çaresizlikten daha kötü bir şey yok. Yirmi yıl boyunca özlemle, hüznle beklenen bir misafir. Nasıl beklendiğinden, hakkında ne gibi hayaller kurulduğundan habersiz bir misafir. Aklım almıyordu. Anne ölümle eş tutulan bir sancı ile kıvrılırken dahi, bebeği ile ilgili telaşlarını dile getiriyordu. Sanırım bu yüzden “baba” değil “anne” idi bu kutlu vazifenin adı. Bu yüzden Cennet anaların ayakları altında idi. Bu yüzden dizi kanayan çocuk çektiği acıyı unutarak anne diye ağlıyordu...

Bizim için her doğum riskli ve her doğum önemliydi. Lakin bu sefer

daha telaşlıydım. Riskli bir doğum ile karşı karşıyaydık. Ben dışarı çıkıp anne ile ilgili bilgi vermek üzere eşinin yanına gittim. Babanın telaşı ve heyecanı, sararan yüzüne ve birbirine geçirdiği parmaklarına çoktan yansımıştı. Baba adayına gerekli açıklamayı yapıp dönüyordum ki arkamdan “Ebe Hanım, eşim ve çocuğum size emanet!” dedi. Her emanet kutsal- dır. Her emanet emanetçiyi büyük sorumluluk altında bırakır. Bu seferki emanet de benim için öyleydi. İçeri girdiğimde anne acıdan kıvranıyor, bir taraftan da yorulmadan, bıkmadan sorular soruyordu. Doğumun çok yakın olduğunu söyleyip anneyi doğum salonuna aldık. Bir taraftan bebeğin kalp atımlarını takip ediyor, diğer taraftan riskli durumlara karşı önlemler alıyorduk. Bir ara bebeğin kalp atımları düştü ve bizi korkuttu ama şükür ki bir sorun çıkmadı. Ve ilk nefes, ilk ses... O kadar sevindim ki, göbük kordonunu bir sıkıntıya son verir gibi, yeni bir ümide vesile olsun diye ve bu umutlar hemen yeşersin diye kestim çabucak. Pembe, titreyen ve bas bas bağırarak, doğum salonunu sevince boğan bir kız çocuğu. Ümidi, mucizeyi, sabrı, beklemeyi öğreten bir hediye. Anne ile birlikte gözyaşı döktüğümü sonradan fark etsem de sınıksız tuttum annenin ellerinden. Bebeğin yanına gidip bakımını yaptım. Bir an önce annesine götürmek için çok hevesliydim. Minik ufak eller, gözlerini açmakta zorlanan ve bu haliyle daha da sevimli olan bir bebek. Artık ellerimizde. İşte o an annenin gözlerindeki ışığı unutamam. Bakışlarıyla anlattıklarını, sükûnunun derin manalarını yaşamak bana çok şey kattı. Bebeği annesine gösterdikten birkaç dakika sonra babasına götürdük. Babanın beklemekten kan çanağına dönmüş gözleri, bizi görünce koşarak adımlarla yanımıza gelmesi ve tir tir titreyen elleri... Buğulu gözlerden akan iki damla yaş... Bu mutluluk tablosu dünyanın hiçbir servetine değışilmez sanırım. Tam bu mutluluk tablosuna dalmışken arkadaşlarımızın beni çok eden seslerini duydum.

“Bebekler ikizmiş! İkinci bebek geliyor!” Annenin sancıları yeniden başlamıştı. Neye uğradığımızı şaşırmıştık. Hemen destek için annenin yanına gittim. Ancak o da mutluluk ve şaşkınlık arasında neye uğradığını şaşırmıştı. Meğer gebelik süresince, korktukları ve bebeklerine bir zarar gelir düşüncesine kapıldıkları için hiçbir kontrole gitmemişler. Tabi bu yüzden ikiz bebek olduğuna anne ihtimal vermemiş. Ümitlerin tükendiği bir za-

manda, daha yeşerecek çok ümit var dercesine bir şeydi bu. Anne sadece ağlıyordu bu lütuf karşısında. İkinci bebeğimiz bir erkekti. 2800 gram ağırlığında bir erkek bebek. Bakımları yapıldı. Ve bu sefer ikizleri götürdük babalarına. Babayı inandırmak tahmin ettiğimizden de zor oldu. Gözyaşları içinde teşekkürle boğdu bizi, sımsıkı tuttu ikizlerin küçük ellerinden, hiç bırakmam dercesine. Hani bir düşünürümüz diyor ya; “Yaşlanarak değil, yaşayarak kemale erilir.” diye. Bu çift yaşayarak kemale ermişti. O babanın bakışlarındaki buğuyu, annenin en acılı anında yavrularım deyişini ve aldığım ayak izlerini unutmam mümkün değil. Hastanede doğumdan sonra yeni doğanda bakım yapılır, ayak izi alınır, bebekler ısıtılıp giydirilir. Her bebeğin ayak izi farklıdır. İşte bu bebeklerin ayak izlerini daha bir hevesle aldım. Hiçbir bebeğin ağlamasına bu kadar sevinmedim. Ve hiçbir ayak izi beni bu kadar mutlu etmedi. Bu bebekler yüreğime bıraktılar ayak izlerini. Bense Erzurum’a. Her yıl yağın üzerine bıraktım. Anne ve babam şimdi daha bir kıymetli benim için. Ben sadece görebildiklerim için minnettardım onlara. Ve bu adanmışlığın, tek taraflı fedakârlığın altında ezilsem de binlerce teşekkür borçluyum onlara. Elbette mesleğime. Anne-babamın ayak izi başımın üzerinde... Aldığım her ayak izi hayatta yeni izler bıraktı-
nyor bana. Kimisi yüreğimde, kimisi başımın üstünde...

KARDEŞİMİN SESİ

Nurcan İRĞAT | MANİSA

Usul usul çiseleyen yağmurun altında yürürken mis gibi toprak kokusunu içime çektim. Anlaşılan o ki, güzel bir bahar gününe doğuyordu güneş. Gökyüzünü görmeyeli sanki günler olmuştu. Nedendir bilmem, her nöbet çıkışı böyle hissediyorum. Acilin kapısından içeriye girdi mi sanki bambaşka bir boyuta geçiyor insan. Aldığın her nefesi bile oranın temposuna göre ayarlıyorsun. Kısa bir süreliğine dahi bir dinginlik olurse fırtına öncesi sessizlik mi diye düşünmekten kendini alamıyorsun.

Bunları düşünürken nerede duyarsam duyayım içimi cız ettiren, rahat yatağında uyurken bile uykumu bölen o sesi duydum yine. Siren sesini... Tam hastane bahçesinden çıkmak üzereydim ki bir ambulans acil kapısının önüne yanaştı. Acaba geri dönse miydim? Arkama döndüğümde arkadaşlar kapının önünde yerlerini almışlardı bile. Gardımı almış bekleyen bir asker gibi... Göz göze geldiğim arkadaşım, ona bakarken ne düşündüğümü anlayarak gitmemi işaret etti. Hızla hastayı içeriye aldılar. Ben çiseleyen yağmurun altında, ağrıdan inleyen topuklarıma aldırmadan bu toprak kokulu baharın tadını çıkarırken birkaç adım gerimde bambaşka bir dünya dönüyordu sanki.

Bambaşka bir dünya... Hakikaten... Dengeleri elinizden hiç kaçır-
mamalısınız. Her durumda herkese elinizi uzatabilecek şekilde sıcak kalpli,
ama bir o kadar da soğukkanlı... Deli dolu ama ayaklar yerde...

Bu siren sesi bana yine onu ve o günü hatırlattı. Pınar Hemşire, mes-
leğe olan sevgi ve saygımızı her gün bir kat daha arttıran bir samimiyetle
çalışırdı. O zamanlar emeklisine az kalmış bir acil hemşiresiydi. Onunla
çalışmak çok zor olmasına rağmen vazgeçilmezdi. Tüm stajyerlerin hat-
ta hastanenin deli dolu pınar ablasıydı o. Öyle olmak gerekiyormuş, hatta
öyle olunuyormuş. Sonrasında benim de acil serviste çalıştığım uzun yıllar,
bana bunu öğretti. Eğer acilde çalışıyorsanız bir zaman sonra ya deli ya da
veli olup çıkarsınız. Bir insanın ömrü boyunca görüp görebileceği birçok
şeyi, belki de her şeyi, acil nöbetinde bir günde yaşayabilirsiniz. Kavga,
gürültü, kaza, bela, hastalık, sağlık, ölüm, doğum... İnsana ve yaşama dair
ne varsa... Birçok hikâye, karmaşık duygular, aceleci bir dünya... Olaylar,
duygular o kadar hızlı değişiyor ki belki de bu yüzden, nöbetin sonunda,
gökyüzünü görmeyeli uzun zaman olmuş gibi hissediyordum.

İşte o gün de böyle bir gündü. Her zamanki acil nöbetlerinden bir
tanesi. Sabahtan beri koşuşturup duruyorduk. Protokol defteri, acil olan-
olmayan yüzlerce hasta ismiyle doluydu. Hasta yakınları buradaki sayının
en az iki katını buluyordu. Zira her hasta, yanında en az iki üç kişiyle ge-
liyordu. Her zamanki gibi akşam yemeğine en son giden Pınar Hemşire
oldu. Ben de onunla birlikte gidebilmek için o son saati beklemiştim. Servis
nispeten rahatlamıştı ki birlikte yemeğe çıktık. Bizim gibi son ana kalmış
birkaç personel eşliğinde kaşıkkladık yemeğimizi. Röntgen teknisyeni Ali
Bey, Pınar Hemşire Hanım'a seslenerek;

— Ne o öyle bugün istediğiniz filmler Pınar Hemşire Hanım! Reko-
ra koşuyorsunuz yine. Kış günü kolunu bacağıma kıranlar da cabası. Pınar
Hemşire gülümseyerek,

— Asıl baharda milletin kını kayıyor; bisikletten düşen, ağaçtan dü-
şen, damdan düşen, top peşinde düşen, ne ararsan var yani.

— Gerçekten de çok fazla düşme vakası vardı bugün. MI ve çeşit çeşit kaza arasında çok uğraştırdı bizi, diyerek konuşmaya dahil oldum.

Bir taraftan da hızlıca çorbalarımızı kaşıklıyoruz. Bu arada Pınar Hemşire bir kaşını kaldırarak bana;

— Acele edelim, aç kalabiliriz, servisin ne olacağı belli olmaz. Zaten insan öyle oluyor ki 5 dakika önce açsın 5 dakika sonra toksun. Arada ne yedin, nasıl yedin, ne oldu anlayamıyorsun bile. Allah Allah... dedi.

Gülüşük, o sırada yemekhanenin telefonu çaldı, yılların tecrübesi boşa konuşacak değil ya! Acile çağırıyorlardı elbette. Çevre yolunda bir minibus kazası, çok sayıda yaralı, ayrıca ölen de varmış. Ali Bey ile birlikte aceleyle kalktık. Servise geldiğimizde ilk ambulans gelmişti bile. Arkadaşlar yaralılarla ilgileniyordu. Bizi görünce Doktor Bey koridordaki sedyeyi göstererek seslendi;

— Hemşire Hanım, burası birazdan ana baba gününe dönecek. Yaralıların bir kısmı röntgene gönderildi. Sedyeleri morga gönderir misiniz lütfen! Boğulma, ikisi de exdi geldiklerinde.

— Hadi, dedi Pınar Hemşire.

Acilin yanındaki morga personel eşliğinde götürdük sedyeleri.

— Ne olmuş ki, dedim hızla ilerlerken.

Dursun Efendi ilçenin yerlisiydi. Uzun yıllardır da hastanede çalışıyordu.

— İki delikanlı, göle balığa gitmişler. Toparlanıp dönme hazırlığındayken arkadaşı göle düşmüş. Öteki de onu kurtarayım derken ikisi birden kurtulamamış işte. Demek yüzme de bilmiyorlardı.

— Allah rahmet eylesin, dedi Pınar Hemşire.

Bir tanesini morga yerleştirdik. Diğerini yerleştirirken bir anda üzerindeki örtü aıilverdi. O an Pınar Hemşire de, Dursun Efendi de kaskatı kesildiler. Ölümün soğuk yüzü onların yüzlerinde yansıdı bir anda. Gözleri exde, bakakaldılar. Ben hiçbir Şey anlayamadım. İrkilmiş, kalakalmıştum. Dursun Efendi tıknarak;

– Hemşire Hanım, dedi.

Aynı anda acilin önünden feryatlar yükseldi. Bağırıyorlardı.

– Doktor yok mu?

– Hemşire!..

Ben kendimi toparlayana kadar Pınar Hemşire koşar adım acil servise gitti. O gün sabahı nasıl ettik bilmiyorum. Hınca hınç dolu acil serviste az sayıda personel, ller, yaralılar, hasta yakınları, haber alamayanlar, haber yapmaya çalışanlar, hiçbir Şeye karışmayıp kenarda duranlar... Her Şey birbirine karışmıştı adeta. Yirmi kazazede, sanırım altı tanesi sevk edilmişti. Nöbet bittiğinde kimsenin ağzını bıçak açmıyordu. Diğer nöbetlerden farklı olarak garip bir durgunluk vardı ortamda. Herkese bir haller olmuştu sanki. Ne olursa olsun, yoğunluk hangi düzeyde olsa fark etmezdi. Nöbeti teslim almaya gelen ekiple birlikte günün ışması, enerjimizi geri iade ederdi. Bir toparlanma mutlaka olurdu. Őakalar, atışmalar; eğlenilirdi işte. Sanki yılbaşı kutlanırdı her sabah. Eski yıl bitiyor ve yeni yıl başlıyormuş gibi neşeyle karşılanırdı yeni gün.

Hayır, yle değildi. Bu sabah çok başka bir hal vardı herkeste. Ben de oradaydım hep ama bir Şey anlayamamıştum. Sonra Dursun Efendi gözüme ilişti. Yanına yaklaştum:

– Ne oldu, herkes neden böyle, diye soruverdim kısaca.

Dursun Efendi yerden kaldırdı başını, gözlerime baktı, yorgun ve acı bir edayla:

— Morgda yüzü açılan genç vardı hani, işte o Pınar Hemşire'nin kardeşiydi.

Neye uğradığımı bilemedim uzun süre. Gözlerimin önüne Pınar Hemşire'nin sabaha kadar o hengâmede nasıl da çalıştığı geldi bir anda. Sabah hemşire odasında o; gözleri yaşlı, mecalsiz, sanki bir boşluğa bakarçasına sabit gözlerle pencereden bakarken nöbet arkadaşı Meral Hemşire'nin ona sorduğu soruyu ve onun verdiği cevabı hâlâ duyabiliyorum:

— Ne söylemek kâfi gelebilir ki! Anlayamıyorum bu durumda nasıl çalışabildin Pınar?

— Özgür'ü o halde karşımda yatarken gördüğümde neye uğradığımı şaşırđım. Sanki kanım çekildi. Koridordan yükselen bir ses, “Hemşire, hemşire!” diyordu. Yardım diliyordu. Özgür de bana bazen “hemşire” derdi. Hemşire, kardeş demek değil miydi?

GECEİN KARANLIĞINDAN SONRA DOĞAN GÜNEŞ

Fatmağül KADER | BURSA

1980'li yıllardı. İlk görev yerim Bulgaristan'ın bir köyündeki sağlık ocağı idi. O kış çok soğuk geçiyordu. Kar yağışı aralıksız bir şekilde sürüyordu. Köy beyaz bir örtüye bürünmüştü. Kar yarım metreye ulaşmıştı. Sağlık ocağının kapısı zorlukla açılıyordu. Yakın köylerde sağlık personeli olmadığından, muayene için bize geliyorlardı. Sağlık memuru olarak görev yaptığım için sağlık ocağının işlerinden ben sorumluydum.

Ekibimiz ebe, hemşire, ambulans şoförü ve hizmetli personelden oluşuyordu. Benim görevim hastaları muayene etmek, reçete yazmak, ilaç vermek, gerektiği zaman ebe ve hemşirenin de yerine bakmaktı. Kış aylarında soğuk algınlığı ve gribal enfeksiyon vakaları çok fazla oluyor, sağlık ocağı hastayla dolup taşıyordu. Çoluk çocuk, genç yaşlı herkes öksürüp hapsiriyordu. Gündüz muayene odasının önünden hasta hiç eksik olmuyordu. Sabah 7.30'dan akşam 17.00'ye kadar aralıksız bir şekilde çalışıyorduk. Saat 17.00'den sonra mesaimiz aslında bitmiyordu. 24 saat hizmet verme zorunluluğumuz vardı. Gecenin hangi saatinde olursa olsun hasta çağırısına cevap vermek zorundaydık. İnsanlar bu haklarını sonuna kadar kullanıyorlardı. Gecenin bir yarısı kronik bir ağrı için iki kilometre uzaklıktaki bir eve, hasta çağırısı yapılıbiliyordu.

O dönem Bulgaristan'da sağlık hizmetleri çok disiplinli bir şekilde yürütülüyordu. Çocuk doğumlarında çok büyük bir düşüş olduğundan ana-çocuk sağlığı birinci plandaydı. Çocuk sağlığına çok önem veriliyordu, özellikle 0-1 yaş grubunu her hafta evde ziyaret edip kontrol etmek zorundaydık. Kış aylarında sürekli kar yağışından dolayı, köylere ulaşım zorlaşıyordu. Tek ambulansımız vardı, onun için bir iki kilometrelik mesafelerde kullanmıyorduk. Zaten sık sık arızalandığı için yalnız acil ve uzak vakalara gidiyorduk ambulansla.

O gece birkaç defa hasta için çağırılmıştım, hava çok soğuktu ve kar yağışı şiddetli bir şekilde devam ediyordu. Her yer gelin gibi bembeyaz bir örtüye bürünmüştü. Yakın köylere bağlanan yollar ulaşımına kapalıydı. Son gittiğim hasta, köyün diğer ucunda oturuyordu ve bir haftadır siyatikten şikayetçiydi. Bulgarlar sağlık hizmetlerini çok fazla suistimal ediyordu. Türkler bu konuda daha duyarlıydılar, çok basit şikayetler için bizi evlerine çağırıyorlardı. Hastanın muayenesine gittim ve gördüm ki ayak ağrısından başka hiçbir şeyi yok, kalçadan ağrı kesici bir iğne yapıp çıktım.

Dışarıda dondurucu bir soğuk vardı, sağlık ocağı neredeyse iki kilometre mesafedeydi ve bu yolu geri tekrar yürümek zorundaydım. Karda yürümekte çok zorlanıyordum, kar suyu geçirmez diye lastik çizme giymiştim ama ayaklarım ıslanmaya başlamıştı. Ayaklarım, karın içine sürekli batıyordu, birini çıkartıyordum, diğer ayağım batıyordu, kar 30-50 cm'ye ulaşmıştı. Her taraf bembeyaz olduğu için önümü görmekte zorlanıyordum. Gözlerim beyaz örtüye dalıp gidiyordu ve yürümem gittikçe zorlaşıyordu. Kar lapa lapa yağmaya devam ediyordu, manzara çok güzeldi ama ben farkında bile değildim, gündüz olsa ve bu kadar yorgun ve uykusuz olmasam bu bembeyaz örtüyü seyretmek beni çok mutlu ederdi. Kar yağışı beni ıslatmıştı, sırlıklam olmuşum, ayaklarım sanki donmuştu. O anda tek dileğim sağlık ocağına ulaşmaktı. Yirmi dakikadır yürüyordum ama çok az mesafe katetmiştim. Bina görünüyordu, yakın gibi görünse de kar yakınlıyordu mesafeyi, o kadar da yakın değildi. Korkmaya da başlamıştım, gecenin bu saatinde yalnızdım, herkes derin uykudaydı ve sokaklar bomboştuydu. Uzaklardan köpeklerin havlama, kurtların uluma sesleri geliyordu,

çok ürkütücüydü. Benim için “çok cesur bir kız” derlerdi ama bu şartlarda korkmam çok normaldi. Ama bu düşünceler bana hiç yardımcı olmuyordu, ne üşümeme, ne de korkmama engel olabiliyordu. O anda tek istediğim, bir an önce sağlık ocağının lojmanına ulaşip biraz olsun ısınabilmektir.

Her tarafım buz kesmişti. Yarım saat sonra bitkin ve donmuş bir halde ulaştım kaldığım yere. Lojmanda tek bir odada kalıyordum, küçük bir odaydı; girişte solda tek kişilik yatak, sağda tek kanatlı bir gardırop, bir masa ve sandalyeden oluşuyordu odanın eşyaları. Elektrikli sobayla ısınmaya çalışıyordum, ama tabii ki kışın dondurucu soğukunda ısınmak mümkün değildi. İlk işim elektrikli sobayı çalıştırmak oldu. Üzerimi değiştirip ayaklarımı biraz ısıttıktan sonra bir daha hasta çağrısı olmasın diye dua ederek yattım. Çok yorgun olmama rağmen bir türlü uyku tutmuyordu, oda soğuktu, ayaklarım üşüyordu, uyuyamıyordum.

Saat gecenin üçüydü, herkes derin uykudaydı. Ürkütücü bir sessizlik çökmüştü bütün binaya ama sessizlik uzun sürmedi, yarım saat sonra -tam da biraz uykuya dalmışken- bir anda kapının şiddetli yumruklanmasıyla uyandım ama kapıyı açmak gelmiyordu içimden. Kendi kendime, herhalde gelen kişi beni bir aylık kronik ağrısı olan biri için çağıracak, diyordum. Kapının önündeki kişi çok ısrarcıydı, gidecek gibi görünmüyordu. Kapıyı yumruklamaya devam ediyordu ama çok bitkindim, yeni yeni biraz ısınabilmişim ve kalkıp bir türlü kapıyı açamıyordum. Bir anda kapının önündeki kişi bağırmaya başladı: “Lütfen yardım edin, eşim ölüyor, kapıyı açın ne olursunuz!” diye acı acı bağıryordu. Hemen yataktan fırlayıp kapıyı araladım, “Geliyorum.” deyip kapıyı kapattıktan sonra oldukça hızlı bir şekilde giyinip çıktım. Kapının önünde 20-30 yaşlarında, genç bir adam acı içinde kıvranıyordu. “Ne olursunuz hemen gidelim, eşim ambulansla doğum yapıyor!” deyince şaşırılmışım. “Ebe Hanım başında bekliyor.” deyince daha da arttı şaşkınlığım. Bizim sağlık ocağının ebesi Mariya çok tecrübeliydi, 10 yıldan uzun süredir orada çalışıyordu ve bölge köylerde ondan başka sağlık ocağında doğum yaptıran ebe yoktu. Sağlık ocağının ikinci katı 3-5 yataklı bir doğumhaneydi, ebemiz haftada birkaç tane doğum yaptırıyordu. Ben göreve başlayalı 6 ay olmuştu, daha az tecrübem vardı ve ebe arka-

daşa ne gibi bir yardımım olur diye düşündüm. Ambulanşa ulaşınca işin ciddiyetini anladım. Gördüğüm manzara karşısında adeta donup kaldım, bebek doğmuştu! Ebe Hanım'ın kucağındaydı ve kalın battaniyeler içine sarılıp sarmalanmıştı çünkü ambulansın içi çok soğuktu. O dönemlerde ambulanslarda kalorifer çalışmıyordu. "Bebek nasıl?" dercesine Mariya'ya bakınca, Mariya: "Bebeği merak etme, gayet sağlıklı." dedi. Anne için de keşke aynı şeyi söyleyebilseydik ama maalesef anne hiç iyi görünmüyordu. Sedyede yatan bu gencecik kadın, o haliyle bile çok güzel görünüyordu, bu durum bile güzelliğinden bir şey kaybettirmemişti. Yüzü çok solgun, rengi bembeyaz kesilmiş, kireç gibiydi. O kocaman masmavi gözlerini açmış, endişe ve korkuyla çocuğuna bakıyordu. O kadar masum görünüyordu ki, bu durum insanın içini acıtıyordu. Çok şiddetli kanaması vardı, sedyenin üstü kan gölüne dönmüştü. "Aman Allah'ım neler oluyor burada?" diye telaşla sorduğumda Mariya, "Plasentanın tamamı düşmedi, kanamanın nedeni bu, ama bu şartlarda müdahale edemiyoruz. Anne ve bebeği en yakındaki donanımlı bir hastaneye nakletmek zorundayız." dedi. Ancak ondan önce damar yolunu açıp sıvı vermek zorundaydık. Kaybedilen kanın yerini sıvıyla kompanse etmeliydik. İlk işlem nabzına bakmak oldu. Nabzı çok hafif hissediliyordu. Taşikardikti, 100-120'lerdeydi tansiyonu, düşüktü. Bu kadar kanamadan sonra farklı bir şey beklenemezdi. Ambulansta ilk yardım çantamız vardı. Böyle durumlarda acil ihtiyaçlarımız için tıbbi malzeme bulunduruyorduk. Neyse ki ringerimiz vardı. Hemen damar yolunu açıp takmak zorundaydım. Her dakika hatta her saniye aleyhimize işliyordu. O dönemler şimdiki anjiyotetler yoktu, hatta kelebek seti bile yoktu, bunlar ancak tam teşekküllü hastanelerde bulunuyordu, serumları setinin ucundaki iğneyle takıyorduk. Takılan seruma da çok dikkat etmek zorundaydık; hastanın en küçük hareketinde iğne damardan çıkıp o bölgeyi şişiriyordu. Çok fazla damar yolu tecrübem yoktu, o yüzden "ya takamazsam" diye içimi korku sardı. İlk denememde de takamadım zaten, birden paniğe kapıldım. Peki ya ikincide de başaramazsam ne yapacaktım? Hemen sıvı vermek zorundaydık yoksa kadın hipovolemik şoka girecekti. İçimden ikinci denememde olsun, diye dua etmeye başladım. Çok şükür ki dualarım kabul oldu, ikincide açtım damar yolunu. Hastamız sessiz ve hareketsiz bir şekilde

yatıyor, gözlerini bebekten ayırmadan hüzünle bakıyordu. Bir ara bir şeyler söylemek istermiş gibi bana bir işaret yaptı, fısıltı halinde bir şeyler söylemeye çalışıyor, Türkçe konuşuyordu. Mariya biraz Türkçe biliyordu ama yine de “Sen konuşur musun, ne demek istiyor?” dedi. Kadın fısıltı halinde “Ne olursunuz ölmeme izin vermeyin, benim evde iki yaşında bir çocuğum daha var, çocuklarım annesiz kalmasın.” diyordu. İçim paramparça olmuş bir halde, annelik böyle bir şeymiş, diye düşündüm. Kadın kendini düşünmüyor, çocukları annesiz kalacak diye korkuyordu. Oysa ki ne kadar da genç ve güzeldi! Yaşamaması gerekiyordu, mutlaka yaşamaması gerekiyordu.

O dönemler daha evlenmemiştim, doğal olarak çocuğum da yoktu. Ama kardeşlerime anne gibi kol kanat germiştim, beş kardeşten en büyüğü olunca bana çok iş düşüyordu. Yine de kadının hisetdiklerini anlayabilmem imkansızdı, kim bilir ne kadar korkuyor ve acı çekiyordu. Ambulansın içi çok soğuktu, orada biraz daha kalırsak bebeği de üşütecektik. Anne zaten tir tir titriyordu, belli ki çok üşüyordu. Kan kaybından dolayıydı bu durum tabi ki, maalesef bu konuda da yapabileceğimiz hiçbir şey yoktu, çaresizdik. Ambulans şoförüne hemen hareket etmesi için talimat verdik, nakil yapacağımız hastane 25 km uzaklıktaydı. Hareket ettik ama işimiz çok zordu; kar, tipi şeklinde yağmaya devam ediyordu, gündüz iş makineleri çalıştığından yollar açıldı ama gecenin bu saatinde çalışmıyorlardı ve devam eden kar yağışı hareket etmeyi çok zorlaştırıyordu. Bebeğin sesi çıkmıyordu. Onun için de endişelenmeye başlamıştım. Mariya beni rahatlattı, “Merak etme o uyuyor.” dedi. O sırada ikimiz de anneye baktık, onun durumu hiç de iyi değildi, gittikçe de kötüleşiyordu. Kanaması devam ediyordu, ambulans kan içindeydi, hareket halindeyken sarsıntıdan bir şey yapamıyorduk. Ben sürekli nabız ve tansiyon takibine devam ediyordum, bir değişiklik yoktu, nabızı çok hafif hissediliyordu. Taşikardik tansiyonu da düşüktü, farklı bir şey beklenemezdi. Arada bir nasıl olduğunu soruyordum, cevap alıyor sayılmazdım ama yine de soruyordum bilincini açık tutmak amacıyla. Hastamız arada bir gözlerini açıp kapatıyordu. En azından bizim söylediklerimizi duyabiliyordu. Soluk alışverişlerini duyabilmek için göğsüne yaklaşıyordum kulaklarımı ama nerdeyse hiçbir hareket hissedemiyordum. Aman Allahım, ya anneyi kaybedersek diye korkmaya başlamıştım. Henüz

mesleğimin 6. ayındaydım, çok da duygusal bir yapıya sahiptim; iki çocuk da annesiz kalacaktı, bu vebalin altından nasıl kalkacaktım? Diğer taraftan kendimi de düşünmeden edemiyordum, anneyi kaybedersek iki çocuk annesiz kalacaktı ve ben bu olayı ömür boyu unutamayacaktım. Bu durum beni mesleki açıdan da etkileyecekti. O dönem böyle vakalarda çok uzun süren soruşturmalar yapılıyordu ve bu, sağlık personeli için çok yıpratıcı oluyordu. Her ne kadar o şartlarda mümkün olan her şeyin yapıldığı ortaya çıksa da çok sıkıntılı bir süreç yaşanılıyordu. Çalıştığım şartlar kötüydü, elimizde o kadar az tıbbi malzeme vardı ki... Ona rağmen bizlerden çok fazla şey bekleniyordu. Elimizden geleni yapmaya çalışıyorduk, yapamadıklarımız için mazeret kabul edilmiyordu. Şu durumda daha fazla ne yapabildik ki? Keşke yapabileceğimiz bir şey olsaydı ama maalesef elimizden daha fazlası gelmiyordu; yalnız dua edebildik hastamızın hayatta kalması için. Bir anda düşüncelerimden sıyrıldım. Düşüncelerim çok bencilce geldi, sedyede yatan gencecik bir kadın vardı! Ölümle pençeleşirken ben neler düşünüyordum! İnsan bir şekilde kendini de düşünmek zorunda kalıyordu, kendimiz var olmazsak başkalarına nasıl yardım edecektik? Kendimiz fiziksel ve psikolojik olarak sağlıklı olmak zorundaydık. Zaten öyle olmazsak bize kimse güvenmezdi, yaptığımız işin de karşılığını alamazdık. İşte bu kadının bizim yardımımıza ihtiyacı vardı. Gözümü hiç ondan ayırmıyordum, durumu hiç iyi değildi.

Ambulans çok ağır ilerliyordu. Kar, tipi şeklinde yağmaya devam ediyordu, ambulans şoförünün işi de hiç kolay değildi; bu şartlarda araba sürmek, insanların hayatından mesul olmak... Neyse ki tecrübeliydi, on yıldır bu işi yapıyormuş. Mariya'nın eşiydi kendisi, çok iyi, sessiz bir kişiliğe sahipti. Yola çıkalı bir saat olmuştu, ara pencereyi açıp şoföre nerede olduğumuzu sorunca aldığı cevap karşısında şok oldum. On dakikalık yol gitmiştik henüz . Normal şartlar altında 30-40 dakika süren yol, bu gi-dişle en az iki saat sürecek gibi görünüyordu. Hastamızın kanaması devam ediyor, artık gözlerini de açmıyordu. Bizi duymadığından olsa gerek hiç tepki vermiyordu. Dışarıda fırtına vardı, yol çok buzluordu. Yoğun kar yağışı kaymayı engelliyordu ama ambulans yine de bir sağa bir sola kayıyordu. Hastamız ise olanlardan habersiz öylece yatıyordu.

Korkularım gittikçe artıyordu, korkularıma engel olamıyordum. İki candan -annenin ve bebeğinkinden- kendimi sorumlu hissediyordum. Tek istediğim ikisini de zamanında hastaneye yetiştirmektir. Arada bir Mariya'yla göz göze geliyorduk. Ne kadar sakin olmaya çalışsa da onun da gözlerindeki endişeyi görebiliyordum, bu benim korkularımı artırıyordu. Ben çok tecrübesizdim, çalışmaya başlayalı henüz altı ay olmuştu ama Mariya on yıldır çalışıyordu, onun daha sakin olması gerekmiyor muydu? Mariya'nın kucagındaki bebek de ağlamaya başlamıştı. İşte bunu anlamam imkansızdı, acaba meme mi istiyordu, üşüyor muydu veya annesinin durumunu mu hissediyordu? Hani derler ya bebekler her şeyi hissedermiş... Ağlamasının nedeni belki de hepsiydi. Ne yapacaktık, annenin nabzını neredeyse hissedemiyordum, tansiyonu iyice düşmüştü, tek yapabildiğimiz sıvı vermektir. Daha kasaba hiç görünmüyordu, hoş dışarıda görünene tek şey beyaz bir örtüydü. Saate baktım, yola çıkalı iki saat olmuştu, Allahım daha ne kadar böyle devam edecekti? Anneyle sürekli konuşmaya çalışıyordum, beni duymasa da bilincini açık tutabilirim umudunu taşıyordum. "Dayan, dayan lütfen, çocuklarını düşün!" diyordum. Konuştuğularımın ne kadar anlamlı olduğunu da bilmiyordum, kadının tek düşündüğü çocuklarıydı, arada ağzından fısıltı halinde çıkan tek sözcük "çocuklar, çocuklarım"dı zaten.

Beş on dakika sonra kasabaya girmiştik, benim biraz olsun rahatlamam gerekiyordu ama maalesef bu mümkün değildi çünkü annenin durumu iyice kötüleşmişti, artık nabzını alamıyordum, tansiyonunu 30-40 atım hissediyordum, iyice düşmüştü. Tam da hastaneye yaklaşmışken korktuğumuz başımıza gelecekti, hastayı kaybedecektim. Kalan plasenta hemen alınmazsa ve hastaya kan verilmezse hasta kan kaybından ölecekti. Mariya'ya bakıyordum, o da zaten bebeği ne yapacağını şaşırılmıştı, zavalım artık sürekli ağlıyordu. Yine de beni rahatlatmaya çalışıyordu, "Panik yapma, sakin ol! Biraz daha soğukkanlı olman gerekiyor, bu kadar duygusal olmaman gerekiyor, her vakadan bu kadar etkilenirsen bu mesleği bırakman gerekecek." diyordu. Haklı olduğunun farkındaydım, ama elimde değildi, belki zamanla alışacaktım ama ilk defa böyle bir durumla karşı karşıyaydım. Sorumluluk çok ağır bir şeydi, özellikle de insanların hayatından sorumlu olmak.

Nihayet hastane görünmüştü, serum bitmek üzereydi, hemen yenisiyle değiştirdim ve sonuna kadar açtım. Artık ambulans kan gölüne dönmüştü, hastanın durumu iyice kötüleşmişti. Buraya kadar gelmişken biraz daha dayanması gerekiyordu; hayır, şimdi ölmemeliydi. Tam hastaneye girmek üzereyken hastanın bilinci kapandı, benim dayanacak gücüm kalmamıştı, çıldırmak üzereydim. Çaresizlik insanı öldürebilirdi! Artık bağıryordum “Çabuk olalım!” diye ama kime bağırdığımı ben de bilmiyordum. Beni duyacak kimse yoktu, hastane sessizliğe bürünmüştü. Saat sabahın beş buçuğuydu, herkes uykudaydı sanki, zaten küçük bir kasaba hastanesiydi. Her yer buz olmuştu, sedyeyi hastanenin kapısından alamıyorduk, sürekli kayıyordu. Şoföre hemen hastayı kucağına almasını söylerken bir yandan da sedyeyi itmeye çalışıyordum. Hasta kendinde değildi, bilinci tamamen kapanmıştı.

Doğumhane hastanenin ikinci katındaydı, şoföre dönüp “Böyle devam edelim.” dedim. O zamanki asansörlere hiç güvenim yoktu, koşturarak merdivenleri çıktım, doktor odasını buldum ve bağırarak yumruklamaya başladım: “Acil vaka getirdik köyden, lütfen kapıyı açın!” Nöbetçi hemşire çıktı, “Neler oluyor burada?” diye. Doktor da açmıştı kapıyı zaten, peşimden şoför de kucağında hasta ile gelmişti. Doktor benden önce onları görmüştü ve bana dönerek “Siz de kimsiniz? Neler oluyor burada? Bu ne hal Allah aşkına!” diye bağıryordu. Onun bağırmasına aldırmadan: “Lütfen hemen müdahale edin, durum çok acil, kadının hastanenin girişinde bilinci de kapandı.” diye adeta yalvarıyordum. “Sen de kimsin?” deyince kendimi tanıtmayı unuttuğumu hatırladım. Ben olanları anlatmaya çalışırken Doktor da ameliyathaneyi hazırlamaları için talimat veriyordu. Hemen sedye getirdiler, kadını sedyeye aldık. O zaman fark ettik ki şoförün kucağında kadınla yürüdüğü yol, kan izleriyle bir çizgiye dönüşmüştü, onun üzeri de kan olmuştu. Doktor’un “Bu kadın ne kadar zamandır böyle?” sorusunu “Neredeyse iki buçuk saattir.” diye cevapladım. “Aman Allah’ım, bu kadar kanamaya nasıl dayanıp kalmış hayatta? Yaşaması bir mucize!” dedi. Ama kurtarabilecek miyiz bakalım onu? Kan grubunu sorunca bilmediğimi söyledim ve bana bakıp gülümsedi. “Bak güzel kız!” dedi “Dua et de hastanede onun grubundan kan bulunsun yoksa seninki tutarsa senden alacağız.”

Ben hazırım kan vermeye deyince, “Sen önce aynada kendine bak, rengin hastanunki kadar kötü, bir de kan almak zorunda kalmayalım.” deyip koşarak ameliyathaneye gitti. Nöbetçi doktorun hızlı bir şekilde ameliyathaneye girişine bakakaldık.

O anda bebekle Mariya’yı hatırladım, onları tamamen unutmuştum. Arkamı dönüp bakınca Mariya’yı farkettim, kucağında bebeği göremeyince bir korkuya kapıldım. Mariya korkularımı gözlerimden okuyup bana bir şey sormaya fırsat vermeden “Tamam korkma, her şey kontrol altında. Bebek gayet iyi, yeni doğanlar bölümüne teslim ettim onu.” deyince bir oh çektim. En azından bebek iyiydi, ona bir şey olmamıştı. Ambulansta son yarım saat ne çok ağlamıştı. Mariya’nın anlatıklarına göre bebek üşümüş ve sıcak suyla yıkanıp biraz da başka bir anneden süt verilince hemen uyumuş. Bu dondurucu soğukta, buz gibi ambulansın içinde iki buçuk saatlik yolculuktan sonra yeni doğan bir bebeği sağlıklı bir şekilde getirebilmemiz mucizeydi. Ama Mariya’ya göre Türk olduğu içinmiş: “Sizin Türkler çok dayanıklı, bir Bulgar olsa ne bebek ne anne dayanabilirdi.” dedi. “Bir de bu kadar cahil olup da evde doğum yapmasalar... Herhalde her şeye dayanabileceklerini düşünüyorlar, kendilerine çok fazla güveniyorlar. Ama bilmiyorlar ki bu güven onları hayatından edecek.” diye söylendi .

Bebeğin cinsiyetini sormak hiç aklıma gelmemişti o ana kadar. Erkekmiş, evdekinin kız olduğunu biliyordum, bölgemizde 0-3 yaş grubundaki çocukları bilmek zorundaydık. Bir anda yanıma birinin yaklaştığını gördüm, bebeğin babasıymış. Çok perişan bir hali vardı. Bana sessiz bir şekilde “Eşim kurtulacak mı?” diye sorunca ben de “Dua edelim de kurtulsun.” diyebilirdim. Başka ne diyebilirdim ki? Mariya “Bu kadın ders almayacak yaşadıklarından.” dedi, ilk çocuğunu da evde doğurduğunu anlattı. Ona o zaman, hep bu kadar şanslı olamayabileceğini anlatmış kızarak ama hiç birisini dinlememiş anlaşılın. Bu bebeğin nasıl doğduğunu merak edip sordum, çünkü vakaya dahil olduğumda bebek Mariya’nın kucağında idi. “Bir yere oturalım da öyle anlatayım.” dedi .Çok kötü görüldüğümü, şimdi yığılıp kalacağımı söyledi. Oturduk ve anlatmaya başladık:

“Telefon geldiğinde gece yarısını geçiyordu. Telefonda doğumun başladığını söylediler, sana haber vermek istedim ama sen yoktun, galiba hastaya gitmiştin. Sonra eşimle bu yakın köye gitmeye karar verdik, 3-5 kilometre uzaklıktaydı ama bir sorunumuz vardı, yollar ulaşıma kapalıydı. Birden paniğe kapıldık ancak iş makinesi önden, biz ambulansla arkadan gidebilirdik. Ama bu saatte iş makinesi nereden bulacaktık? Köyün kaymakamını uyandırmak zorundaydık. Sonuç olarak öyle de yaptık. Şanslıydık, gündüz çalıştıkları için köyde bir tane iş makinesi varmış, şoförü de köyde kalmış o gece, kar yağışından dolayı gidememiş. Durumu anlatınca hemen şoförü buldular ve iş makinesi geldi. Beklerken bütün hazırlıklarımı yaptım ben, gidince ne ile karşılaşacağımı bilmiyordum. Yola çıktık, iş makinesi önden, bizse ambulansla arkadan gidiyorduk. Kar yağışına rağmen çabuk ulaştık çünkü iş makinesi açıyordu yolu. Telefonda söyledikleri gibi doğum başlamıştı, bebeğin başı görünüyordu. 5-10 dakika sonra da doğdu, üstelik çok kolay oldu ikinci doğum olduğu için. Plasentanın tamamı düşmedi ve kanama başladı. O şartlarda başka bir şey yapamayacaktım, yardıma ihtiyacım vardı. Bebeği ve anneyi alıp çıktım ama maalesef iş makinesi gitmişti. Neyse ki geri sağlık ocağına dönüşümüzde problem olmadı. Daha sonra olanları ise zaten biliyorsun. Hadi şimdi gidelim, burada yapabileceğimiz bir şey kalmadı.”

Birden üşümeye başlamıştım. Üzerimde kalın bir kazak dışında hiçbir şey yoktu. Dişlerim takırdamaya başladı, adeta donuyordum. Bütün gece ayaktaydım ve birkaç defa ıslanmıştım. Mariya hemen gitmezsek hasta olacağımı, zaten hiç de iyi görünmediğimi söyledi. Ben de kadının durumunu öğrenmeden hiçbir yere gitmeyeceğim, diye diretiyordum. Mariya, durumun daha bir iki saate kadar belli olmayacağını, kadının şu anda müdahaleye alındığını ve ameliyatın da sürdüğünü söyledi. Sağlık ocağına dönünce telefon ile öğrenebilecektik durumunu. Saat 6'yı geçiyordu, 7.30'da ise mesai başlıyordu. O zamana kadar dönmüş olmalıydık. Zaten bekleyecek halim de yoktu, tır tır titriyordum. Hasta oluyordum, yorgunluktan da ölmek üzereydim. Yapacak bir şey yoktu, en iyisi kendi iyiliğim için hemen geri dönmekti ama aklım hastanede kalacaktı. Hemen hareket etsek de mesai saatine yetişemeyecektik, onun için hemşire arkadaşları aramaya karar verdik.

Hastaneden çıkmadan telefon ettik, durumu anlatıp geç kalabileceğimizi söyledik. Sağlık ocağındaki işlerden biz dönene kadar o sorumluydu.

Ambulansa bindikten sonra da titremeye devam ettim. Mariya bana hemen eski bir şeyler buldu, ambulansın içinde kendilerine ait bir şeyler varmış. Sarındım sarmalandım ama yine de üşüyordum ve müthiş bir yorgunluk çökmüştü üzerime. Uyumlamaya başlamıştım ama uyumamam gerektiğinin farkındaydım çünkü uyursam hastalanacaktım. Ama kendime engel de olamıyordum, biraz da uyumuşum, saat 8’de sağlık ocağına döndük. Benim ilk işim telefona sarılmak oldu. Haberler çok iyiydi; genç anne kurtulmuştu, ameliyathanede plasentanın kalan parçasını temizledikleri zaman kanaması durmuş, sonra da kan verilmişti. Çok şanslıymış ki hastanede onun grubundan kan varmış. Tam zamanında yetiştirmişiz. 15-20 dakika geçikseymişiz kadın kan kaybından ölecekmiş.

Bu durumu kelimelerle anlatmam imkansızdı, bütün yaşadıklarımıza değmişti. Muayene odasının önündeki hasta kalabalığını görünce gerçek hayata döndüm. Gece yaşadıklarımız, gerçek dışı gibiydi, sanki bir mucizeydi. O halimle saat 17.00’ye kadar hasta baktım. Zaten başka şansım yoktu, yerime bakacak kimse yoktu. Mesai bitimine kadar dayanabildim ama mesai bitince gücüm tamamen tükenmişti. Başım dönüyor, midem bulanıyor, boğazıma sanki bıçaklar saplanıyor ve ayaklarım titriyordu. Artık ayakta durmam imkansızdı, o saate kadar bile dayanabilmem bir mucizeydi. Hemen düş alıp yattım. Ateşim de yükselmiş, kriptik tonsillit olmuştum. Mariya beni görmeye geldi, halimi görünce “Böyle olacağı belliydi. Bu akşam yataktan kalkmayacaksın, bu gece ben idare edeceğiz. Kapına da not yapıştırdım, hastalar beni arayacaklar.” deyince çok rahatladım.

Yataktan kalkacak halde değildim ama insanlara bunu anlatmak zor olacaktı, neyse ki arkadaşım beni anlamıştı. O gece acil bir şey çıkmamıştı. Hasta çağrıları olmuştu ama arkadaşım halletmişti. Akşam 17.00’den sonra sabaha kadar hareketsiz yatmıştım. Birkaç gün sürdü hastalığım ama her şeye değmişti. Hem bebek hem de anne çok iyiydi, hastanede on gün kaldılar. Taburcu olduktan sonra, Mariya ile ikimiz anne ve bebeği kontrole

gittik. Hava da biraz açmış, karlar erimişti. Anne çok sağlıklı görünüyor, o masmavi güzel gözleri ışıl ışıl bakıyordu. Bebek de mışıl mışıl uyuyordu, çok tatlı bir bebektir. Onları öyle görmek her şeye değerdi.

Bizim mesleğimizde bir hastanın iyileştikten, bir annenin doğumdan sonra “Allah razı olsun, çok teşekkür ederim!” demesi her şeye değerdi. Bizim yaptığımız için manevi değeri çok daha büyüktü maddi değerlerden. Sağlık personeli olarak çalışan kişinin insanları çok sevmesi gerekiyordu, mesleğini de çok severek yapması gerekiyordu çünkü zaman zaman yaptığımız iş fedakarlık da gerektiriyordu. Her karanlık gecenin sonunda, güzel ve aydınlık bir gün doğabiliyordu. Tıpkı anlattığım olayda olduğu gibi.

BOSNALI

Nihat KIRTAÇ | ZONGULDAK

1993 yılının ilkbaharında İstanbul Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde çalışmaya başladım. Aslında Haseki Araştırma ve Eğitim Hastanesi'nde aile hekimliği ihtisası yapıyordum. Ama Haseki Hastanesi'nde psikiyatri kliniği olmadığı için uzmanlık eğitimim sırasında yapmam gereken psikiyatri rotasyonunu, Bakırköy'de tamamlamam gerekiyordu.

Fakülteyi bitirdikten sonra ihtisas sınavlarına yeterince çalışamamıştım. Yaklaşık beş yıl süreyle çeşitli şehirlerde, sağlık ocaklarında görev yaptım. Bu süre içinde bilgilerimin her geçen gün azaldığını fark ediyordum ve bu beni çok üzüyordu, çok sevdiğim mesleğimden soğutuyordu. Bu olumsuzluğun sorumlusu da bendim. Yeterince çalışmadığım için kendimi suçluyor, bu tükeniştikten kurtulmayı başaramayacağım endişesine kapılıyordum. Nihayet ihtisas yapma fırsatım bulunca, yeniden tazelenmek ve kendimle barışabilmek için büyük bir enerji ve iştahla çalışmaya başlamıştım.

Bakırköy'e geldiğim zaman beni çok hoş bir sürpriz bekliyordu. Fakültede aynı sınıfta okuduğumuz Füsün'u, rotasyon yapacağım klinikte başasistan olarak buldum. Ben sağlık ocaklarında zamanımı harcarken Fü-

sun hemen ihtisas sınavını kazanmış ve psikiyatri uzmanı olduktan sonra Bakırköy’de başasistan olarak çalışmaya başlamıştı. Öğrenciyken pek samimiyetimiz yoktu. Ama tam bir İstanbul hanımefendisi olan Füsun’u fark etmemek, ona saygı duymamak mümkün değildi. Füsun beni çok sıcak bir ilgiyle karşıladı. Sınıf arkadaşım şimdi benim amirim olmuştu. Ben de bu durumdan çok memnundum.

Psikiyatri konusunda bilgilerimi tazelemem ve hastane ortamına alışmam için bir hafta süreyle bana hasta vermediler. Sürekli olarak Füsun’u ve diğer asistan arkadaşları izliyor, bilgimi, görgümü artırmaya çalışıyordum. Nihayet bir cuma günü Füsun “Ekrem, acil servisten bir hasta gönderiyorlar, o hastayla senin ilgilenmeni istiyorum. Denize girmeden yüzme öğrenilmez. Bir hasta almanın zamanı geldi.” dedi. İlk psikiyatri hastamı az sonra getirdiler. 22-23 yaşlarında, Bosnalı, tek kelime Türkçe bilmeyen, etrafına şaşkın şaşkın bakınan bir delikanlıydı. İsmi Murat Begoviç olan bu hastayı, arkadaşları “Gezmeye gidiyoruz.” diye kandırılmışlar ve hastanenin acil servisine biraz da zorla sokmuşlar. Arkadaşlarının iddiasına göre, Murat sık sık “Yarın hesap günü, bizi kesecekler, hepimizi öldürecekler!” diye bağırmış ve içmekte olduğu sigarasını ayaklarına bastırarak söndürüyormuş. Hastaneye girmek istemeyen ve acil serviste sorun çıkaran Murat’ı etkisiz hale getirmek için kuvvetli birkaç iğne yapmışlar. Murat ilaçların etkisiyle sakinleşmişti. İçimizde Boşnakça bilen yoktu. Murat derdini anlatabilecek kadar İngilizce biliyordu. Benim de İngilizce bilmem iyi bir tesadüf olmuştu. İstanbul’un en saygın özel liselerinden birisini bitirmiş olan Füsun’un İngilizcesi ise mükemmeldi zaten. Hastayı beraber muayene ettik. Murat hasta olduğunu ısrarla reddediyordu. Kendisinin son derece sağlıklı olduğunu, kötü niyetli bazı kişilerin kendisine tuzak kurup bu hastaneye zorla getirdiklerini iddia ediyordu. Yaklaşık yarım saat kadar konuştuktan sonra Murat, kendisine uygulanan ilaçların etkisiyle dikkatini toplayamadığını, bu haliyle daha fazla konuşmak istemediğini söyledi. Füsun da bu hasta hakkında karar vermek için zamana ihtiyacımız olduğunu, yatıştırıcı bazı ilaçlar verip pazartesi günü tekrar değerlendirmemizin uygun olacağını söyledi ve hafta sonu verilecek ilaçları dosyaya kaydetti. Kendisi hiç istemese de Murat Begoviç’in dünyasına bu şekilde girmiş olduk.

Doğrusu, Murat'ın durumu hakkında karar verememiştim. Sorularımıza oldukça tutarlı cevaplar vermişti. Bence akli dengesi yerinde gibiydi. Tek somut bulgu, ayaklarındaki yaralardı. Bu yaraların nasıl oluştuğunu sorduğumuzda birkaç gün önce İspanya'dan geldiğini, orada para kazanmak için bir çeşit postacı gibi çalıştığını, işi gereği çok fazla yürüdüğünü ve bu yüzden ayaklarında yaralar çıktığını söylemişti. Basbayağı doğru olabilirdi söyledikleri. Ve biz sağlıklı bir insanı, sırf beraberindekiler bazı iddialar ileri sürdükleri için bir akıl hastanesinde zorla alıkoymuyor olabilirdik. Hafta sonunu oldukça sıkıntılı geçirdim. Sık sık Murat'ı düşünüyor, bu temiz yüzlü, kibar gencin anlattıklarını muhakeme etmeye çalışıyordum. Ailesi, sevdikleri Bosna'da ateş, işkence altında kalan; canını kurtarmak için İstanbul'a kadar kaçan, yüreği kim bilir ne kadar yaralı bu zavallı genç adamın anlattıkları doğru muydu yoksa? Ve biz bu adamcağıza iyilik mi ediyorduk, kötülük mü?

Pazartesi sabahı Yugoslavya konsolosu ve beraberindeki üç kişi Murat'ı ziyarete geldiler. Murat'ın hastalığı hakkında bilgi almak istediler. Hastayı yeterince değerlendiremediğimizi, birkaç gün içinde daha geniş bilgi verebileceğimizi söyledik. Tedavisi için her türlü desteği vermeye hazır olduklarını söyleyip gittiler. Bu beylerden bir tanesi Bosna Göçmenleri Derneği'nin yöneticilerinden olduğunu, Murat'ın ihtiyaçları için kendisini arayabileceğimi söyleyerek kartvizitini verdi.

Günler geçti, Murat, Füsün ve ben saatlerce, saatlerce konuştuk. Murat, Boşnaklara yönelik şiddet olayları başlayınca ailesinin ısrarı ile üniversite öğrenimini bırakıp İspanya'ya gittiğini, orada bir mülteci kampında barındığını, yine mülteci olan Sırp ve Hırvatlarla ilişkilerini; televizyonda yapılan ve Bosna'daki savaşı konu alan bir açık oturuma katıldığını, bu açık oturumda söz alıp konuştuğunu uzun uzun anlattı. Bu açık oturumdan sonra Sırp lider Karaciç'in arkadaşı olan Milan Çakar isimli bir kişiyle tartıştığını, o günden sonra huzurunun tamamen kaçtığını, Sırp ve Hırvatların kendisini sürekli izlediğini söyledi.

Aldığı eğitim sayesinde Füsün'un İngilizce bilgisi çok genişti. Bazen

ağdalı, karmaşık cümleler kuruyordu ve bu cümleleri anlayamayan Murat daha basit bir İngilizce ile aktarmam için yardım istercesine yüzüme bakıyordu. Ben de elimden geldiği kadar basitleştiriyordum cümleleri. Füsün başka hastalarla ilgilenirken ben Murat'la daha çok konuşma fırsatı buluyordum. Ve hemen her sohbetimizden sonra kendimi çok kötü hissediyordum. Karşımda mantığı, muhakemesi gayet sağlam birisi vardı ve bu zavallı genç, vatanından uzakta, hiç tanımadığı beyaz önlüklü birilerinin esiri durumunda, hayatı paramparça edilirken, elinden hiçbir şey gelmeden sadece seyretmek zorunda bırakılıyor; ailesinin, sevdiklerinin hayatta olup olmadığını bile bilmiyordu. Mektup yazıp veya telefon edip bilgi almayı deneyebileceğimi söyledim, acı acı güldü. “Doktor, hangi posta idaresi ile hangi adrese göndereceksin o mektubu? Benim ülkem tam bir savaş alanı şimdi...” diye cevap verdi.

Sanırım hastaneye yatırıldığının üçüncü gününde Murat, İspanya'da bir sevgilisi olduğunu, günlerdir haberleşemediklerini, üstelik sevgilisinin hamile olduğunu söyledi. Teselli etmeye çalıştım. Tedavisi tamamlandıktan sonra elbette İspanya'ya geri döneceğini, sevgilisine kavuşacağını söyledim. Daha ekonomik olduğu için Türk Hava Yolları'ndan gidiş-dönüş bilet aldığını, yaklaşık bir hafta sonra dönmek zorunda olduğunu, aksi halde biletinin yanacağını söyledi. Biletinin seri numarasını alıp Türk Hava Yolları bürosunu aradım, Murat'ın söylediklerini doğruladılar. Hemen Füsün'a durumu anlattım, bu duruma üzüldüğünü ama Murat'ın teşhisini netleştirmeden taburcu edemeyeceğimizi söyledi. O ana kadar somut bir hastalık bulgusu tespit edemediğimizi hatırlatıp (biraz da çekinerek) “Ya yanlış yapıyorsak?” diye sordum. Füsün her zamanki zarafeti içinde ama kesin bir ifadeyle, tahminlere göre karar veremeyeceğimizi, ruh sağlığı yerinde olmayan birisinin, uçak havadayken hiç beklenmedik hareketler yaparak tüm yolcuların hayatını tehlikeye sokabileceğini, kendisinin bu sorumluluğu alamayacağını söyledi.

Bir şeyler yapmalıydım. Hemen her gördüğümde bakışlarıyla “Beni burada zorla tutuyorsunuz, hayatımı mahvediyorsunuz!..” diyen bu zavallı gencin hayatını yeniden yoluna sokabilmesi için yapacak bir şeyler olma-

lıydı. Mesai çıkışı Türk Hava Yolları bürosuna gittim ve Murat'ın hasta olduğunu, dönmesi gereken tarihte yolculuk yapmaya müsait olamayacağını anlattım. Elllerinden bir şey gelmeyeceğini, gidiş-dönüş olarak satılan biletlerin tarihlerinin değiştirilemeyeceğini söylediler. Kızdım, söylendim, ısrar ettim. Nihayet beni büronun yöneticisi olan kişi ile görüştürdüler. Biraz rica ile, biraz zorlamayla dönüş bileti tarihinin on gün ileri alınmasına razı oldular. “Şu anda bile yetkimizi aşan bir işlem yaptık, lütfen bizi bu konuda bir daha zorlamayın.” dediler.

Büyük bir sevinçle hastaneye dönüp Murat'a durumu anlattım. Beklediğim aksine, hiç de sevinmedi, hatta belirgin bir tepki bile vermedi. Çok kuru bir teşekkür etti sadece. Kendimi onun yerine koydum, neler hissedebileceğini keşfetmeye çalıştım. Sonra, birden bir tokat yemiş gibi oldum. On günlük ilave bir süre kazanmıştık. Ama bu, Murat'ın gözünde “belki de on gün daha bizim klinikte yatarak tedavi göreceği” anlamına geliyordu. Bu tuhaf hapisanede on gün daha!.. Üstelik bu sürenin sonunda özgürlüğünü iade edip etmeyeceğimiz de kesin belli değildi. Ve hepsinden öte, Murat'ın sorunları olduğu gibi duruyordu ortada. Yine sevdikleri için endişelenmeye, paramparça olan vatani için üzölmeye devam edecekti ve o yaşlarda herkese çeşitli güzellikler, umutlar vaat eden gelecek, Murat için yine kapkara, yine dipsiz bir kuyu gibi ürperti ve korku verecekti sadece. Bense, bunca olumsuz, kötü gidiş bir an için durdurmayı başardığımı düşünerek heyecanlanmıştım. Ne saflık!.. Bir de şunu fark ettim ki akıl hastası olduğu inancıyla alıkoyduğumuz bu delikanlının kafası, benimkinden daha iyi çalışıyordu...

Ertesi sabah Füsün'a gidip düşündüklerimi anlattım. Füsün, Murat'ın zekasından hiç şüphe etmediğini, ama bizim, Murat'ın zekası değil, ruh sağlığı hakkında karar vermek durumunda olduğumuzu söyledi. Elbette ya!.. Bu çok temel gerçeği nasıl da unutmuştum?!.. Hayli bozuldum, duygularına kapılıp, bilgilerimi siliverdiğim için kendime kızdım. Bazı akıl hastalarının üstün zekalı oldukları bir gerçektir. Ve bu durum hastalığı teşhis etmeyi zorlaştırabiliyordu bazen. “Peki, şimdi ne yapacağız?” diye sordum. Füsün “Şimdiye kadar kesin bir kanaate varırdık aslında. Ama en önemli

muayene unsurundan yoksun durumdayız. Ne biz Boşnakça biliyoruz, ne de Murat'ın İngilizcesi yeterli... Hastayla ana dili ile veya ana dili kadar hakim olduğu bir dille konuşabilseydik daha güçlü ipuçları yakalayabilirdik.” dedi. Bu durumda Boşnakça bilen bir doktor bulmalıydık veya en azından Boşnakça ile Türkçe'yi ana dili gibi kullanabilen birisini. Bosna Göçmenleri Derneği'nin yöneticisi olduğunu söyleyen ziyaretçiyi hatırladım birden. Hemen telefonla aradım ve yardım edip edemeyeceğini sordum. Bosna'dan kaçan insanlara yardım için kurulmuş bir başka dernek olduğunu, o derneğin yöneticilerinden birisinin bir yakınımın Boşnak bir psikiyatrist olduğunu söyledi. Kulaklarıma inanmadım: Boşnak bir doktor, üstelik psikiyatri uzmanı!.. Hemen o derneğin ismini ve telefonunu aldım ve koşa koşa Füsün'a gittim. O da çok sevindi. Bu derneğin ismi (şanırım) Işık Derneği idi. Hemen telefon edip durumu anlattım. Ertesi gün saat 15.00'te dernek merkezinde bir toplantı yapılacağını, o saatte ararsam bu psikiyatrist hakkında daha çok bilgi alabileceğimi söylediler. Ertesi gün tekrar aradım, psikiyatristin yardımcı olmayı kabul ettiğini söylediler. Yalnız, bu psikiyatrist Boşnakça, Fransızca ve İtalyanca biliyormuş, Türkçe ve İngilizce bilmiyormuş. Füsün, bunun sorun olmayacağını, bir başka kliniğin başasistanı olan arkadaşı Zümrüt'ün çok iyi Fransızca bildiğini söyledi.

Işık Derneği'ne gidip bu psikiyatristle kız kardeşini aldım ve hastaneye getirdim. Psikiyatrist, 60-65 yaşlarında minyon tipli bir adamdı. Kız kardeşi de ona yakın yaşlarda, yaşına rağmen hâlâ güzel ve çok kibar bir bayandı. Bu arada Zümrüt de bizim kliniğe gelmişti. Çok heyecanlanmıştım. Nihayet Murat'ın hastalığı net olarak ortaya konulabilecekti. Hep beraber geniş bir odaya geçtik. Boşnak psikiyatristin kız kardeşi olan bayan, gayet güzel Türkçe konuşuyordu. Boşnak psikiyatrist, Murat'ı karşısına oturttu ve Boşnakça konuşmaya başladılar. Bu sırada psikiyatristin kız kardeşi bu konuşmada ilgisini çeken kısımları Türkçe'ye çeviriyordu: “Ah canım, uzun süredir ailesinden haber alamamış... Bak şu kerataya, bunun İspanya'da sevgilisi varmış!.. Ah, ne kadar çok seviyor o kızı...” Bu sırada Füsün, Murat'a sorulmasını istediği noktaları Zümrüt'e anlatıyordu. Bir süre sonra Boşnak psikiyatrist, Zümrüt'le konuşmaya başladı. Fransızca konuştukları için biz bir şey anlamıyorduk ve Zümrüt'ün bize bilgi vermesini sabırsızlıkla beklili-

yorduk. Ama nedense ikisinin arasındaki sohbet bitmiyordu bir türlü.

Daha çok dayanamayan Füsun, “Zümrüt, ne konuşuyorsunuz, neden bize aktarmıyorsunuz?” diye sordu. Bu sırada Zümrüt belirgin şekilde kızarmıştı. “Füsun dur, biraz bekle.” dedi yavaşça. Tekrar Fransızca konuşmaya başladılar. Boşnak psikiyatristin, bizim teşhis için öğrenmek istediğimiz noktaları Murat’a sorması gerektiğini düşünüyordum. Ama adam Murat’la bir daha hiç konuşmadı. Zümrüt adamlarla konuşurken renkten renge giriyordu. Füsun biraz sinirlenmişti sanırım. “Zümrüt, lütfen neler olup bittiğini bize anlatır mısın?” diye sordu. Zümrüt çekingen bir sesle “Füsun bu adam biraz şey... biraz tuhaf. Bizim hastanede çalışmak istiyormuş, bu konuda kendisine yardım etmemiz için ısrar ediyor.” dedi. Biz resmen donup kaldık. Tek kelime Türkçe bilmeyen bir kişi bizim hastanede psikiyatri uzmanı olarak çalışacak!.. Üstelik bu kişi Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı değil, çalışma izni yok... O yaşta ve o kariyerdeki birisinin bunları hesap etmemesine şaşırmıştık. Haydi, yabancı olduğu için çalışma izni yoktu ama bir şekilde bu sorun aşılabilirdi diyelim; tek kelime Türkçe bilmeden bizim hastalardan hangisini, nasıl değerlendirebilirdi? Kız kardeşi Türkçe bildiği için adamcağzın bu tuhaf talebi hakkında konuşmaktan kaçınıp, Zümrüt’e Boşnak psikiyatristin Murat hakkındaki yorumunu sorduk. Zümrüt “Murat’ın moralinin bozulmuş olduğunu ve hafif yatıştırıcılar verilerek tedavi edilebileceğini söylüyor.” dedi. Füsun, “Zümrüt, böyle açıklama olur mu, hangi bulguları tespit etmiş, hangi teşhisi koymuş? Bari onu söylesin.” dedi. Zümrüt yine kıpkırmızı bir suratla “Füsun defalarca sordum, hasta hakkında başka bir söz söylemiyor. Ben ne yapabilirim ki?” diye cevap verdi.

Bu adamdan başka bir yardım alamayacağımızı düşünerek kız kardeşine neden ağabeyinin bizim hastanede çalışamayacağını açıklamaya çalıştık. Bu çok kibar bayan sözlerimizi anlayışla karşıladı. Kısa bir süre sonra, gitmek istediklerini belirttiler. Ben misafirlerimizi kaldıkları eve kadar götürüp hastaneye geri döndüm.

Başladığımız noktaya geri dönmüştük. Murat’ın hastalığı konusunda

cevaplanmamış birçok soru vardı hâlâ... “İş başa düştü!” deyip Murat’ı sorgulamaya başladık yeniden. Füsun gerçekten çok akıllıca, çok iyi planlanmış sorular soruyordu. Murat bazı sorulara nasıl cevap vereceğine karar veremeyince Füsun’un cümlelerini anlamamış gibi mimikler kullanarak bana dönüyordu ve o cümleleri daha basit kelimelerle kendisine aktarmamı istiyordu. Ama Murat’ın İngilizce seviyesini az çok biliyorduk artık. Kolayca anlaması gereken birkaç soruda da böyle davranınca bize karşı dürüst davranmadığına kanaat getirdik. Füsun “Saklanıyor. Bazı düşüncelerini onaylamayacağımızı bildiği için yalan söylemeyi tercih ediyor. Tam beklediğim gibi, gayet akıllı, ama ruh sağlığı bozulmuş.” dedi. Ben de itiraz edemedim. Muhtemelen, daha önce çevresindekilerle paylaştığı bazı düşüncelerinin olumsuz tepkiler aldığı gören Murat, muhakemesinin bozulmuş olduğunu ele vermemek için kendisine sorulan soruları anlamamış gibi davranmaya başlamıştı. Evet, yazık ki karşımızda gerçek bir hasta vardı. Ben “paranoid sendrom” olduğunu düşünmeye başlamıştım ki, Füsun “reaktif psikoz” diyerek düşüncesini belirtti. Hemen sustum. Ne de olsa patron oydu.

Ertesi gün sakin kafayla durumu yeniden değerlendirdik. Füsun, bu aşamada teşhisinin kesinliği konusunda ısrarcı olmak istemediğini, ama Murat’ın gerçekten ciddi psikiyatrik yardıma ihtiyaç duyduğuna kanaat getirdiğini belirtti. Yanlış hatırlamıyorsam tedavisinde küçük birkaç değişiklik yaptı. Biz Murat’la sohbetler yapmaya devam ettik. Diğer hastalarımla ilgili işlerimi çabucak bitiriyor ve Murat’la ilgilenmeye devam ediyordum. Ama Murat değişmişti. Eskiden daha samimiydi, daha sevimliydi. Şimdi her cümlesini tartarak konuşuyordu, cümleleri daha dar ve daha fakir anlamlar içeriyordu. Yani aslında konuşmak istemiyordu artık. Birkaç gün daha geçti. Bir akşamüzeri Murat yanıma geldi. Elindeki kağıtta bir isim (Una) ve bir telefon numarası yazılıydı. Bu kağıttaki ismin ve telefon numarasının sevgilisine ait olduğunu söyledi. Arayıp durumu hakkında bilgi verirsem mutlu olacağımı söyledi.

Eve geldim. Una’yı arayıp aramama konusunda hayli bocaladım. Eşi-me Murat’ın hikayesini anlatmıştım ve o da hiç tanımadığı bu zavallı gence

çok acıyordu. Eşim “Bence araman gerekir.” dedi. İyi de, Murat bunca zamandır neden bu numarayı bizden saklamıştı? Sevgilisi diye tanımladığı bu bayanla ilişkileri gerçekte nasıldı, hangi boyuttaydı? Una’ya neleri söylemeliydim, neleri söylememeliydim? Bu soruların birden çok cevabı olabilirdi. En doğrusu hangisiydi? Bir süre düşündükten sonra aramaya karar verdim. En kötü ihtimalle tüm gerçeği olduğu gibi anlatırdım. Murat’ı gerçekten seviyorsa, onun da tüm olan biteni öğrenmeye hakkı vardı mutlaka. Numaraları tuşladım, karşıma pek de genç olmadığını tahmin ettiğim bir bayan sesi çıktı. Kim olduğumu, ne için aradığımı kısaca anlattım. Bu bayan çok sakin ve berrak bir ifadeyle Una’nın ev arkadaşı olduğunu, Una’nın Murat’tan kurtulabilmek için İngiltere’ye, babasının yanına gittiğini söyledi ve bu bilgiyi (yani Una’nın İngiltere’ye gittiğini) Murat’a aktarmamam gerektiğini birkaç kere tekrarladı. Nedenini sordum, “Çünkü Murat ciddi şekilde hasta. Una’ya zarar vereceğinden endişe ediyoruz.” dedi. Murat’la ilgili başka sorular sormak istedim ama bu konuda daha fazla konuşmak istemediğini söyledi ve bir daha bu numarayı aramamamı rica etti. Çaresiz telefonu kapattım... Murat’ın ruhsal sorununun daha İspanya’dayken başladığı çok açıktı.

Yaklaşık bir saat sonra telefon çaldı, açtım. İngilizce konuşan bir bayan “Murat Begoviç’in doktoruyla mı görüşüyorsunuz?” diye sordu. “Evet.” diye cevap verince sık sık hıçkırarak konuşmaya devam etti. “Ben Una’yım.” dedi ve Murat’ı hâlâ çok sevdiğini, ama görüşmek istemediğini, çünkü doktorunun “Bu bebeği sağlıklı olarak doğurmak istiyorsan Murat’la kesinlikle bir daha görüşmemelisin!” dediğini, Murat’tan uzak kalabilmek için İngiltere’ye gittiğini, ama bunu Murat’ın duymasını kesinlikle istemediğini anlattı. “Lütfen ona söyleyin, ben onu hâlâ seviyorum. Ama beraber olmamız kesinlikle mümkün değil.” dedi ve birkaç kelime daha söyledikten sonra telefonu kapatıverdi.

Midem kaskatı oldu birden. Una’nın sözlerinin tamamen doğru olduğu çok açıktı. Yani Murat gerçekten hastaydı. Yaşadığı onca üzüntü ruh sağlığını bozmuştu ve bu yüzden Murat, sevdiği insana zarar veren birisi haline dönüşmüştü. Kültürleri, değer yargıları çok farklı da olsa, hatta ya-

şam şekillerini birçok yönden onaylamasam bile karşımda çok ciddi acılar çeken insanlar vardı. Birisi bizim zavallı Murat, diğeri elin kızı Una... Ama ikisini de o kadar yakın hissetmişim ki kendime... Sabaha kadar uyuyamadım. Murat'ta tüm Bosna'yu, tüm Bosnalıları görmüştüm sanırım. Dev bir silindirle eziliyormuşçasına acı çeken, hayatları alt üst olan, yakınlarını, sevdiklerini, her şeylerini kaybeden; çaresizliğin en yoğun derecesini yaşayan, adeta insanlıktan çıkan insanları...

Ertesi gün Füsün'a anlattım olan biteni. Üzüntüm ona da bulaştı. Kelimelerin arkasına saklandık karşılıklı. Sonra Füsün, Murat'a hiçbir şey söylemememi tembih etti. "Mutlaka soracaktır, ısrar edecektir." dedim, "Defalarca aradığımı, cevap veren olmadığını söylersin." dedi. Murat ise sadece bir kere sordu. Sanırım tahmin etti neleri sakladığımı.

Birkaç gün sonra Murat koridorda koşarak yanıma geldi. Çok telaşlıydı. "Doktor, doktor pasaportum yok! Pasaportumu çalmışlar." dedi. "Dur, sakin ol. Mutlaka buluruz." dedim. Ama Murat yerinde duramıyordu. Sürekli olarak "Pasaportum yok, ben pasaportsuz ne yaparım?" diye söylüyor, çırpınıp duruyordu. Kendimden emin gözükmeye çalışarak "Söz veriyorum, mutlaka bulacağım pasaportunu. En kötü ihtimalle Yugoslavya Konsoloslugu'na gidip yenisini çıkarttırırım." dedim. Gözümün ta içine öyle bir baktı ki... "Doktor, artık Yugoslavya yok! Bana kim pasaport verebilir, hangi ülkenin pasaportunu verebilir?!.." dedi. Söyleyecek söz bulamadım. Murat'ın yüzüne bakamadım bile. Tüm hizmetlilere rica ettim, yardımcı olmaları için. Neyse ki bir saate kalmadan buldular. Başka bir hasta, hastaların kişisel eşyalarının saklandığı depoya girmiş nasıl becerdiyse. Almanya'daki akrabalarının yanına gitmek için pasaport lazım olduğunu biliyormuş. Orada bir pasaport bulmuş işte. Herkes bir pasaport gösterip sınırdan geçmiyor mu? Bizim hasta da bu pasaportu gösterip rahatça Almanya'ya gidebileceğini düşünmüş. "Pasaportsuz pasaport, aha burada!.."

Günler geçiyor, Murat hâlâ işbirliğine yanaşmıyordu. Hâlâ onun gözünde biz doktor değil düşman tarafın adamlarıydık büyük bir ihtimalle.

Öyle ya, hiçbir suçu yokken onu zorla alıkoyuyorduk; Sırplarla Hırvatlar da onun akrabalarını katlediyorlardı bir yandan. Füsün, Murat'ın iyileşmekte olduğunu söyleyemeyeceğimizi, hatta onun düşüncelerini, hezeyanlarını, korkularını vs. tam olarak kavrayamadığımız için akademik düzlemde teşhisin bile tartışmalı olabileceğini söylüyordu. Bosna Göçmenleri Derneği'nin yöneticisini aradım ve hayli sitem ettim. "Bu adam sizin soydaşımız, sizin akrabanız. Hiç ilgilenmiyorsunuz. Gelin bu adamla sohbet edin, ihtiyaçlarını karşılayın. Konsolosunuz da ilgilenmiyor..." dedim. Adamcağız yeterince ilgilenmediklerini kabul edip özür diledi ve konsolosluğun olaya biraz farklı baktığını, Türkiye'ye sığınan Bosnalıların tedavi ve bakımlarını yaptırıp en kısa zamanda cepheye sürme gayreti içinde olduklarını, Murat'ın cepheye gitmesi söz konusu olamayacağı için adeta "kaybedilmiş vaka" diye düşündüklerini anlattı. "Olmaz öyle şey!" dedim. Ve konsolosluğun adresini sordum, söyledi. Füsün'un da onayını alıp konsolosluğa gittim. Konsolos Bey beni kabul etti. Murat'ın iyileşmesini elbette istediklerini, ama ellerinden pek fazla bir şey gelmediğini anlattı ve "Bunu size vermeyi unutmşuz, sanırım işinize yarar." diyerek bir zarf uzattı. "Bu nedir?" diye sordum, Murat'ın kendisine yazdığı bir mektup olduğunu söyledi.

Konsolosluktan çıkar çıkmaz zarfı açtım. Düzgün bir el yazısı ile yazılmış, 6 sayfalık Boşnakça bir mektup olduğunu gördüm. Hemen Bosna Göçmenleri Derneği'nin yöneticisini arayıp Boşnakça ile Türkçe'yi ana dili gibi kullanabilen birisine ihtiyacımız olduğunu, bu konuda yardım istediğimizi söyledim. Tam aradığımız gibi birisini tanıdığını, hatta bu adamın bir avukat olduğunu, genel kültürünün de hayli geniş olması nedeniyle çok yararlı olabileceğini söyledi. İki gün sonra bu avukatla buluştuk. Yaklaşık yarım saat sonra mektubun çevirisini bitirmiştik. Neler yoktu ki mektubta... Zavallı Murat aklını, ruhunu kemiren virüsleri, kurtları bir çorba halinde döküvermişti kağıtlara. Mektubun son cümleleri "Anlattıklarımın hepsi gerçektir. Lütfen bunlara inanınız. Bu bir mülteci sendromu değildir." şeklindeydi. Daha önce iki üç yerde kendine yakın gördüğü insanları uarmaya çalıştığını, ama bu kişilerin kendisine inanmadığını, hatta iki kere "Sen bir psikiyatriste git." cevabını aldığını anlatmıştı. Tartıştığı insanların isimlerine sıkça yer vermişti: Milan Çakar, Dragan Strović, Eva,

Carlos, Suade, Pilar İbrahimoviç, Mirelama Butmir, Goran, Bekir Mujdi, Mithat Altemir, Adnan Ayanoviç, Una, Una'nın babası... Bu dikkat çekici isim kalabalığının arasında tuhaf benzetmeler, kimilerini anlayamadığım semboller ve adeta uçşan fikirler yer alıyordu: Sırplarla yaptıkları ideolojik tartışmaların bazı ayrıntıları, AKSAR adlı uluslararası mülteci örgütünün kamplarında yaşanan bazı olaylar, direğe bağlanmış ve avuçlarından şarap damlayan bir adam, iki ayrı şehirde Murat'ın polise gidip "Beni takip ediyorlar, bana yardım edin!" demesi ama polisin ilgilenmemesi, yeşil ve hilalli bayrakların Sırp kızlarına saldırması, Eva'nın evinde yapılan tuhaf ayinler(!)...

Ertesi gün mektubun çevirisini Füsün'a teslim ettim. Füsün, mektubu uzunca bir süre dikkatle okudu, inceledi. Sonra "Şimdi eksik parçalar tamamlandı." dedi. Evet, Murat'ı tam anlamıyla çözmüştük, ağır bir psikoz içindeydi. Teşhis netleşince, tedavi şekli de tereddütsüz şekillendirilebilecekti artık. Yani Murat sosyal hayata geri dönebilecek kadar iyileşebilecekti büyük bir ihtimalle. Ama bu beni hiç de mutlu etmemişti. Sanırım "Çıkmadık candan umut kesilmez." diye kendimi avutmaya çalışmıştım farkında olmadan. Yani, belki Murat sürpriz bir şekilde kendiliğinden iyileşebilirdi veya ciddi bir tabloyu taklit eden hafif bir hastalık olduğunu fark ederdik belki. Ne bileyim, belki bizim düşünmediğimiz basit bir açıklaması olurdu her şeyin... Ama şimdi bu umutların hepsi yok olmuştu. Ve sanki tatsız gerçeği ortaya çıkarmakla, çabuk iyileşme şansını ben yok etmiştim. Bu arada Murat her gün daha çok içine kapanmaya başlamıştı. Çok gerekmedikçe konuşmuyor, sorularımıza çok kısa cevaplar veriyordu. Tam olarak iyileşebilme şansı da her geçen gün azalıyordu...

Uzmanlık eğitim programı gereği bu klinikte geçirmem gereken süre dolmuştu. Yine Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nin bir başka kliniğinde çalışmaya başladım. Artık Murat'la konuşmak, görüşmek istemiyordum. Sanki ona karşı suçlu gibi hissediyordum kendimi. Zaten o da mecbur kalmadıkça kimseyle konuşmamaya başlamıştı. Arada bir Füsün'la görüşüyor, Murat'ın durumu hakkında bilgi alıyordum.

Birkaç hafta sonra bir yakınım ağır bir ameliyat geçirdiği için on gün kadar izin kullandım. Yeniden göreve döndüğüm zaman Murat'ın taburcu edilmiş olduğunu öğrendim. Kırklareli yakınlarında bulunan bir mülteci kampına göndermişler. “Bir hafta sonu ziyaretine gitsem ne kadar iyi olur!” dedim. Füsün kesin bir ifadeyle uyardı: “Sakın ha, daha tam olarak sağlığına kavuştuğu söylenemez. Seni görünce ne yapacağımı bilemeyiz. Senin için tehlikeli bile olabilir...” Doğru söylüyordu. Büyük bir ihtimalle Murat ömrünün sonuna kadar beni görmek istemeyecekti. Hatta benim, özgürlüğünü zorla elinden alanlardan biri olduğumu düşünmeye devam edebilirdi. Ne yapalım, bu da bizim işimizin cilvelerinden. Bazen tedavi şeklimizi hastamız beğenmez. Bazen yanlış muhakeme eder, yanlış sonuçlara ulaşır kendi fikrinde. Neyse, gönüller bir olsun be arkadaş!..

Aradan çok uzun yıllar geçti. Ben hâlâ Bosna'dan bahsedilince veya bazen (seyrek de olsa) bir Boşnak'la karşılaşınca Murat'ı hatırlıyorum. Ve hâlâ merak ediyorum, Murat şimdi nerede, nasıl? Sağlığına kavuşabildi mi? Ailesinden kaç kişiyi bulabildi? Paramparça olmuş hayatını yeniden düzene sokabildi mi?..

Bazen de aniden, hiçbir sebep yokken hatırlayıveririm Murat'ı. Hayatının baharında bunca sıkıntı yaşayan bu delikanlıya acırım hâlâ. Ve sık sık şu sözleri hatırlarım: “Hayatı herkese gümüş tepsi içinde sunmuyorlar.” Zamansız solan binlerce filizi, ezilen, kavrulan insanları ve yaşanan nice sıkıntıları düşünürüm. İçim burulur, gözlerim dolar. Çok defa şu iki kelime dökülür dudaklarımdan: Ah Bosna! Ah Bosna!..

CANKURTARAN

Rabiye YILDIRIM | İZMİR

1977 yılı, bir aralık sabahıydı. Hava öylesine soğuk ve kapalıydı ki, iki odada da soba yandığı halde soğuğu öldürmek olanağı bulunmuyordu. Kar hızımı artırdı. Dış kapının altına eski kilimi yuvarlayıp sıkıştırdım. Kahvaltuyu hazırlamak için mutfığa geçtim.

Nenem uyuyordu. Çayı demledim. Kahvaltılıkları hazırlayıp çayın demini alması için ocağın altını birazcık kıstım. Üşüdüm, ısınmak için odaya girdim. Hava açacak gibi... Oda ısınmıştı. Buğulanan camı kolumla sil-dim. O anda pencereden giren kış güneşinin ışıkları, nenemin açıkta kalan saçlarına vurdu. Başımın üzerinde bir hale belirir gibi oldu. Çok güzel ve savunmasız bir hali vardı. Onu yanağından yavaşça öptüm.

“Uyan artık acıktım!”

Deniz mavisi gözleri sevgi ve şefkat doluydu. Elinden tutup yavaşça yatağa oturttum. Elbisesini giymesine yardım ettim. Ortalığı toplayıp yatağını düzelttim.

Kahvaltı sofrasına oturduk. Camın önünden ok gibi geçerek bahçe-deki ağacın dalına konan karga, sanki bizimle çene çalacakmış gibi sürekli

ötüyordu. Pencerenin kenarına ufaladığım ekme  parçalarından büyük bir parçayı kapıp tekrar ağacın dalına kondu. Kargayı seyrederek, kahvaltıyı bitirdik. Güneş gökyüzünde bir parça daha yükselmişti; suları doldurmalıydım  nk  evde su kalmamıştı.

“Nene! Ben çeşmeye gidiyorum iyi mi?”

“İyi, tamam.”

Sağlık evi kaldığımız köyün biraz dışında kalıyordu. Sağlık evlerini neden hep köye uzak yerlere yaparlar ki? İnsan orada kendini terkedilmiş hissediyor.

Suları doldurup eve geldim. Kovaları yerine yerleştirip ağzlarımı kapatıp odaya girdim, nenem divanın üzerine oturmuş dışarıyı seyrediyor. Yavaşca omzuna dokundum.

“Nene! Ben geldim.”

Başımı çevirip yüzünü bana döndü. Yüzüne bir gülümseme yayıldı. Nenemin ışlılı, yumuşak,  mit ve Őekfat dolu gözlerini seyrettim. Seni çok seviyorum, dedim. Annemi çok k  k yaşta kaybetmiştim. Beni nenem büyüttü. Ona karşı bağlılığım bir başkaydı.

“Yeni getirdiğin sudan bir bardak içeyim.”

“Tamam, neneciğim.”

Suyu doldurup verdim, kana kana içti.

“Sağ ol yavrum!”

“Nene! Ben biraz kitap okuyacağım.”

“İyi iyi ben de uzanayım biraz, ayaklarım ağrıyor.”

Vakit epey ilerlemişti, hava kararmak üzereydi, kar yeniden yağmaya

başlamıştı; nenem uyumuştı, üzerine battaniyeyi örttüm. Odanın içi karanlıktı, gaz lambasını yakıp duvardaki çivisine astım. Zaten köyde elektrik yok. Bu gece yıldızlar da ışıklarını saklamışlar. Camdan baktım dışarıyı zifiri karanlık, göz gözü görmüyor. Öğle bir ayaz var ki insanın iliklerini donduruyor. Rüzgâr pencerelerin tahta kepenklerine çarpıp duruyor. Bu gece don olacak galiba, kepenkleri sıkıca kapatmalıyım, hem içerisi soğudu, tahta kepenklerin gıcirtısı uyutmuyor beni.

“Nene uyudun mu? Yan tarafta tezek var mı? Nene! Nene!..”

Uyumuş, sobaya bir iki tezek atayım sönmese, yoksa ağzımız burnumuz buz tutacak sabaha kadar.

Oturduğumuz odanın bitişiğinde depo olarak kullandığımız bir bölme vardı, odun ve tezeleri oraya koyuyorduk. Gece dışarıya çıkıp yakacak getirmek zordu. En iyisi akşamdan hazırlamaktı. Sırtıma el örgüsü yün hırkamı giyindim, birkaç tezek ve odun alıp geldim; sobada köz vardı, odunlar kuruydu, çabuk tutuştu.

Akşamdan beri yağın kar gece yarısı tipiye dönüştü, rüzgâr sert esiyordu. Tipinin uğultusu beni ürküttü! Gürül gürül yanan soba yattığımız odayı ısıtmıştı. Yatağıma girdim, kalın yün yorganımı tepeme kadar çektim, gözlerimi sımsıkı kapattım, uyumak istiyordum ama bir türlü uykum gelmiyordu, yatakta sağa sola dönüp durdum. Kepenklere çarpan tipinin ve rüzgârın uğultulu sesi beni huzursuz etti. Allah vere de bu gece doğum çıkmaya! Köroğlu köyünde, akşam sabah doğum yapacak iki tane gebem vardı.

Yataktan yavaşça kalkıp nenemin yanına sokuldum.

“Nene bu gece senin yanında uyumak istiyorum, tipinin sesinden korkuyorum, bir türlü ısınamadım, üşüyorum, sana sarılarak uyumak istiyorum.”

Bir yanım hep çocuk kalacak, ona sarıldım, sıcacıktı. Bizler çocuk ebeledik, ebe olduğumuzda on yedi on sekiz yaşlarındaydık. Ergenlik nedir?

Çocukluk nedir? Oyun nedir? Bütün bunları doyasıya yaşayamadan, sırtımıza koca koca yükler binmişti. İnsan sağlığını koruma, can kurtarma asli görevimiz; gerekirse kendi canın pahasına bile olsa annenin ve çocuğun hayatını kurtarma görevi yüklenmişti omuzlarımıza. Yeri geldi korktum, yeri geldi ağladım, yeri geldi içime kapandım, yeri geldi güldüm; ama gerçekten de çocuk denecek yaşta çok zor bir görevi üstlendim. Benim korkularımın, sevinçlerimin, isteklerimin, hayallerimin hiçbir önemi yoktu; önemli olan insan sağlığı ve onların canlarını kurtarmaktı.

Nenemin yüzümü okşayan elinin sıcaklığı beni düşüncelerimden sıyırdı. Nenem benim hayatımda örnek aldığım, sığındığım, sevdiğim, şefkati-ne muhtaç olduğum tek insandı. Yün döşeğe gömülmüş, yorganı tepesine kadar çekmişti. Seksen beş yaşında uzun boyu, deniz mavisi gözleri, bembeyaz cildi, pespembe yanaklarıyla oldukça güzeldi. Savaşın acı yıllarını, Sarıkamış faciasını bire bir yaşamış koca bir çınar; onu çok seviyorum. Ona sarılarak uyudum. Dışarıdan gelen gürültüye uyandım. Kapı çalıyordu. Kapının sesini duyuyorum ama rüya mı gerçek mi onu ayırt etmeye çalışıyorum. Gözlerimi ovalayarak uykumun açılmasını sağladım, bir süre yatakta oturdum.

Gecenin sessizliğinde konuşmalar daha net duyuluyordu, evet evet rüya değildi, kapı kırılacak gibi çalıyordu, bu saatte Allah Allah: “Kim o?”

İşigim kısmış olduğum gaz lambasının fitilini yükselttim, oda aydınlanmıştı, kolumdaki saate baktım, saat sabahın dördü, lambayı elime alıp pencerenin kepengini açtım: “Kim o? Kim o?”

Dışarıdan kaba, kalın sesli bir erkek: “Ebe Hanım, Ebe Hanım benim ben, Köroğlu köyünden İlyas, Macit’in karısı Seyran doğuruyor, dardadır, seni götürmeye geldik, hadi bacım, acele edesin!” Ebe olmanın zorluğu buydu. İlyas dışarıdan bağıyor:

“Acele et bacım ne olursun, yanımda benim hanım Şükriye de var, çabuk ne olursun! Seyran çok dardadır. Ebe Hanım, yanımızda fazladan at getirdik senin için.”

İşte korktuğum başıma gelmişti. Gece gece kurtlara yem olmasak bari. Nenem uyuyordu. Onu hafifçe sarsarak uyandırdım.

“Nene, nene doğum var. Ben doğuma gidiyorum. Yün çoraplarımla, tiftik eldivenlerimi bulamadım, nerede?”

“Dur dur acele etme, sandığın üzerindeki bavula koymuştum, oradan al. Atkını da al, yüzünü gözünü iyice sar, üşüme!”

Üşümeyecek şekilde sıkıca giyindim. Doğum çantam her zaman hazırdı, son bir defa göz attım unuttuğum bir şey olmasın diye. Tek bir eksik bir hayatın bitmesi demekti, sağlık hata kabul etmez.

Köroğlu köyü kaldığımız köyden uzakta, yüksek dağların üzerine kurulmuştu, kartal yuvasını andırıyordu. Ulaşım atlarla sağlanıyordu. Doğum çantasının ağzını kapattım. Evet, gidebiliriz artık, ben hazırım. Bu arada nenem de kalkmıştı: “Hadî kızım yolun açık olsun, kendine iyi bak, işin bitince hemen gel e mi güzel kızım!”

“Gelmemi bekleme nene!” Öptüm onu. “İçeri gir nene üşüme, ben bugün orada kalırım, hadî geç içeri uyu, üşüteceksin, sen de kendine iyi bak!”

Açık olan kapı aralığından el salladı, onu orada bir başına bırakıp gitmek yüreğimi kanattı. Yaşlıydı ve yapayalnız kaldı. Tek amacı beni korumak, bana kol kanat vermek. Ebe olmak gerçekten zordu. İçeriye girip kapıyı kapattı.

“Ebe Hanım, gidelim hadî; çantayı bana ver, Macit atı getir sen de acele et hadî!”

Ata bindim. At sakindi, bembeyaz bir attı, siyah yelesi ona çok yakıştıyordu. Dizginlerini sıkıca tutup başını okşadım, “Çok güzelsin yol arkadaşım, bizi sağ salim Seyran’a ulaştır e mi!” Evet der gibi başını salladı. Yola koyulduk. Her yer karla kaplıydı, tipi yolları kapatmıştı. İlyasların geldikleri yol da kapalıydı. Yarım saattir yoldayız, ayaklarımız ve ellerim üşümeye

başlamıştı. Eski tren yolunu geçip sağa saptık, patika yola girdik; bu yol Koroğlu köyüne giden, sarp kayalıkların olduğu dar bir yoldu. İlyas Emmi en önde, onun arkasında ben, arkamda Şükriye en arkada Macit... Yol gerçekten de çok dardı, tek sıra halinde gitmemiz gerekiyordu.

“İlyas Emmi!”

“Ne var Macit, söyle?”

“Sarıkamış’tan gelen tren soğanlı tarafında bozulmuş, tam da bozulacak zamamı bulmuş bu soğukta tipide! Yolcular donacaklar vallahi!”

“Yürü yürü! Sen Seyran’ı düşün, treni değil. Onlara yardım gelir, trenin içi sıcaktır. Koca treni, o kadar insanı ölüme mi terk edecekler, elbet kurtulurlar!”

Epeyce yol gelmiştik. Koroğlu köyü gözükmeye başladı. Yüksek dağları arasındaki yamaçlara serpiştirilmiş evler, ahırlar, dizi dizi tezek kalakları (yığınları) olan küçük bir köydü burası. İnsanları yoksuldu ama yürekleri sıcacıktı, sevecen, dost canlısı insanlardı. Her zaman ekmeğini seninle paylaşarlardı.

İlyas Emmi’nin elinde lüks lambası vardı. Ucuna yağlı bez bağlanmış değnekleri, sıkıştırdığı heybenin kenarından çıkarttı; omzuna asılı tüfeğini düzeltti; değnekler ve tüfek kurtlara karşı alınan bir önlem. Kışın aç kalan kurtlar yiyecek bulmak için köylere iniyorlar. İnşallah önümüze çıkmazlar diye içimden bildiğim bütün duaları okuyordum. İlyas Emmi’nin sesiyle kendime geldim: “Ebe Hanım iyi misin? Hiç konuşmadın! Üşüdün mü? Az kaldı, inşallah sağ salim varırız köye!”

“Yok yok ben iyiyim, sadece kurtlarla karşılaşırız diye korkuyorum.”

“Korkma yanımızda tüfek var, yarım saatlik yolumuz kaldı.”

Atlar yorgun ve terliydi. Kar çoktu, atların ayakları yarıya kadar karlara gömülüp tekrar zorlukla çıkıyordu.

Gün ışısa kurtların tehlikesinden kurtulacaktık ama daha karanlıktı. “Kurt dumanlı günü sever derler ya, ne kadar da doğru bir söz, tam da bugün öyle bir gün.” demeye kalmadan seslerini duyduk.

“Macit lüksün ışığını biraz daha aç, köpoğulları yanımıza yaklaşmasın!”

“Açtım İlyas Emmi! Beş altı tane var. Korkmaya başladım, bir an önce köye varmalıyız. Yoksa bunlar bizi parçalayacaklar!”

Atlar iyice yoruldu, ben de korkudan terlemiştim, atımın dizginlerine sıkı sıkı yapıştım.

“İlyas Emmi, ateş etmeyelim, çığ yuvarlanırsın üstümüze!”

“Ha gayret, az kaldı, çıraları yakalım; birisini Şükriye’ye ver, birisini Ebe Hanım’a ver, korkmayın! Kurtlar bizi fark etmediler. Macit korkma! Bacım korkma! Ateşten korkarlar, gelmezler.”

Yol bir türlü bitmek bilmedi, uzadıkça uzadı sanki, sıkıntıdan uzun geliyordu bana, aslında köye yaklaşmıştık, kurtlar yön değiştirip bizden uzaklaştılar. Uluma seslerini duyamaz olmuştuk ama biz de yorgunluk ve korkudan bitmiştik. Zor zahmet köye vardık.

Macitlerin evine doğru yöneldik, evin yolu buzlu ve kaygandı. Dar ve dik sokakları atlar zor çıkıyordu. Evin kapısına geldiğimizde bizi Macit’in annesi Zeynep Teyze karşıladı:

“Nerde kaldınız oğul! Gelin ölecek, yetişin!”

Taş duvarları, küçücük pencereleri olan toprak damlı evin avlusundan içeri girdik. Seyran’ın acı dolu sesi avluya kadar geliyordu:

“Ölüyorum, kurtarın beni!”

Macit atından atlayıp koşup yanıma geldi, atımın başını tutup inme yardım etti. Her yanımlı tutulmuştu, ellerim soğuktan uyuşturmuştu, par-

maklarımı hissetmiyorum.

Atımın başını okşadım: “Beni taşıdığın için sağ ol!”

Onu burnundan öptüm. Bir an önce Seyran’ın yanına gitmeliydim. Girdiğim küçük odanın tavanı her yandan çatlamıştı. Duvarların sıvası en azından kırk yaşında vardı. İçerisi çok aydınlık değildi. Küçük pencerelerde rengi solmuş, çiçekli basmadan perdeler vardı. Duvar dibinde eski bir sandık ve yatağın yanında tek bir tahta sandalye vardı. Ölü gözü gibi yanan gaz lambası, odayı gaz kokusuyla doldurmuştu. Köşede yanan tenekte sobanın üzerinde, büyükçe bir güğümde su kayıyordu. Yatağın üzerinde acı ve ağrıyla kıvranan Seyran’ın yanına gittim. Yüzünde ter damlaları birikmişti.

“Ebe Hanım!” diye inledi. “Kurtar beni, daha fazla dayanamayacağım. Artık acı çekmemi önle, ne olursun!” Elini yüzüne götürerek “Allah’ım bana yardım et!” diye fışıldadı. Ağrıdan titriyordu. Seyran uzun boylu, buğday tenli, güzel bir kadındı.

“Sen cankurtaransın, beni kurtar.”

“Ağlama Seyran kurtulacaksın!”

Doğum çantasını açtım, doğumun yapılacağı yeri hazırladım.

“Şükriye Abla, sen bana yardım et!”

Zeynep Teyze, aksayan ayağını sürükleyerek geldi:

“Kızım, ben de yardım edeyim”

“Yok yok sen yorulma, biz hallederiz.”

Zeynep Teyze altmış beş yaşlarında, kırışmış saçları, kırışıklarla dolu yüzü, zeytin gibi kapkara gözleri vardı. Gözlerinde ve yüzünde yılların yorgunluğu, çaresizliği okunuyor.

“Sağ olası, yetiştin geldin!”

Doğum başladı başlamasına da çok zor bir doğum olacaktı, çünkü bebek yüz geliyordu.

“Hadi bakalım Seyran, sen de bize yardımcı olacaksın, bu doğumu birlikte sonlandıracağız tamam mı?”

Hiç kimseye belli etmeden, kendimi rahatlatmaya çalışıyorum. Yüz gelişi beni uğraştıracak bir doğum olacak. Kuş uçmaz kervan geçmez bir yerdeyiz. Şafak sökmek üzere. Artık sabah oluyor. İnsan istiyor ki mutlu günler hiç tükenmesin, çocuk kuşkusuz “insan” ve gelecek için çok önemli. Seyran’ı hazırladığım yere yattım ve doğum başladı. Alnımda biriken terleri kolumla sildim.

“Hadi gayret et Seyran, biraz sonra bebeğini kucağına alacaksın!”

Seyran, Şükriye Abla’nın elini olanca gücüyle sıkıyordu. Şükriye Abla’nın eli morarmıştı.

”Nefes al Seyran nefes al, şimdi bitiyor!”

Dünyaya merhaba diyen bebeğin çığlığı odayı doldurdu. Hepimiz derin bir nefes aldık. Seyran bir külçe gibi yığılıp kaldı. Yorgun ve bitkindi. Seyran’ın yüzüne mutlu bir gülümseme yayılmıştı.

“Seyran, sevgi dolusun, şefkatli bir anne olacağından eminim.”

“Bir tane de kızım olsun istiyorum.”

Bunları söyledikten sonra çehresi hülyalara dalar gibi bir hal aldı. Seyran’ın gözlerinde minnet, acı ve sevgi vardı. Yanağından süzülen göz yaşları, bana, gelirken yolda atlattığımız tehlikeyi unutturmuştu. İşte ebe olmak buydu.

“Haaa... Seyran, adı ne olacak oğlunun?”

“Adımı sen koy. Cankurtaran iyi varsın!”

Yorgun, bitkin ve uykusuzdum. Gıcırtyla açılan kapıdan elinde beyaz büyük bir tepsiyle Zeynep Teyze girdi. Tepsidede lavaş ekmekek, çeçil peyniri, tereyağ ve bal vardı. Sobanın üzerindeki mavi çinko çaydanlıktan yayılan mis gibi çay kokusu, odayı doldurdu. Acıktığımı o an anladım.

“Hadi Ebe Hanım, gel Şükriye sen de gel, acıktınız, yoruldunuz, iki lokma atıştırıp yatın, yorgunluğunuz geçsin. Ebe Hanım, Seyran’ın yanına sana yatak seriyim, burada uyu kızım.”

“Tamam Zeynep Teyze.”

Yere serdiği yün döşeğe, bembeyaz sabun kokulu bir çarşaf serdi, üzerine kanaviçe işlemeli kocaman kaz tüyü yastık koydu. İpek kırmızı saten kaplı yün yorgamı kenarından katlayıp döşeğin üzerine koydu.

“Sobaya da bir iki tezek atayım sönmesin. Burası senin yatağın Ebe Hanım.”

“Sağ ol Zeynep Teyze, sen de yat atık, yoruldun.”

İnce belli bardakla içtiğim çayın keyfine diyecek yoktu. Tezek kokusu, çay kokusuna karışıp gitti. Horozlar ötüyordu. Kendimi bir an önce uykunun kollarına atıp bir can kurtarmanın huzur ve rahatlığıyla rüyalara dalmak istiyordum. Ebe olmak zoru başarmaktı, ebe olmak yürekli olmaktı, sevgi dolu olmaktı.

Seyran yattığı yerden doğruldu, ellerimi ellerinin içine aldı, yüzüne doğru götürdü. Acıdan yarılan dudaklarıyla öptü, öptü, öptü...

“Yapma Seyran, bu benim görevim!”

“Olsun olsun sen beni ve bebeğimi, yavrumu kurtarmak için ter dökün, ben elini öpmüşüm çok mu? Senin ellerin öpülesi eller. Derdime derman oldun.”

Seyran, bebeği ve ben yeni doğan bir güne merhaba demek için hep birlikte uykuya daldık.

CAHİLLİK Mİ ÇARESİZLİK Mİ?

Umut Sönmez KAREWZ | ANKARA

Mavi ile yeşili kucaklayan bitki örtüsü ve doğal zenginlikleriyle yaylaları, hamsisi, mısır ekmeği, fındığı, çayı, horonu ve daha pek çok güzelliklere sahip Trabzon'un şirin bir ilçesinde, 2004 yılında hemşire olarak görev yapmaktaydım.

Kışa yeni gireceğimiz günlerdi. Soğuk kendini iyice hissettirmişti artık. Gecenin ayazı gündüze yansımıştı. Hastanenin penceresinden Karadeniz'in hırçın dalgalarını görebiliyorduk. Bu havalar korkuturdu beni. Zira Karadeniz az canlar yakmamıştı. Yoğun bir gündü yine, akşama doğru bu koşuşturma biraz daha azalmış, acil gözlem odasında birkaç hasta kalmıştı ama acil serviste her an her şey olabilir. Ve bu sakinlik fazla uzun sürmedi.

17 yaşında, omzunda keşanı, belinde kuşağı, ayağında lastik ayakkabısıyla soluk benizli bir kız, annesiyle birlikte acil servise gelmişti. İlçenin yüksek bir yerinden geldikleri belliydi. Lastiklerindeki çamur henüz kurumamıştı ve sosyo-ekonomik durumlarının da çok iyi olmadığı belliydi. Kızın çektiği sancı, yüzünden okunuyordu, saklamaya çalışsa da. Karnı oldukça büyüktü ve çektiği acıyla iki büklüm olmuştu. O kocaman karnıyla, gizemli bir halleri vardı. Saklamaya çalıştıkları kızın çektiği sancı değildi. Kaçtuk-

ları, korktukları bir şeyler vardı sanki. Genç kızı muayene odasına aldık. Anamnezinin ardından doktor batın muayenesini yaptı. “Hamile misin?” diye sordu. Kızın cevabı gelmeden anne müdahale etti. “Kızım bekardır, bunu sormamış olun, olur mu?” dedi. Elimizdeki imkanlar çok sınırlıydı. İleri tetkik için ultrason cihazına ihtiyacımız vardı ama ultrason cihazımız yoktu. Gebelik hormonu (beta-hcg) çalışmamız gerekiyordu fakat cihaz arızalıydı. Teknik servise haber verilmiş, eleman bekliyorduk. Karın ağrısı ile acil servise başvuran tüm kadın hastalara yaş aralığı ne olursa olsun gebelik hormonunun bakılması çok önemlidir ama bakılmadı.

İleri teşhis ve tedavi için hastanın Trabzon merkezde, tam teşekküllü bir hastaneye sevk edilmesi gerekiyordu. Genç kızın annesine, ultrason cihazı ile muayenesinin yapılması gerektiğini, elimizde ultrason cihazının olmadığını söyledik. Bunun üzerine genç kızın annesi hiç beklemediğimiz bir tepki verdi. Buna gerek olmadığını, kızının üşüttüğünü söyleyip panikledi. Sonra genç kız tuvalete gitmek istedi. Sancısı iyice keskinleşiyordu. Hastayı tekerlekli sandalye ile tuvalete götürdük. Annesi de onunla içeri girdi.

Bir saate yakın içerde kaldılar. Kapıyı çalıp hastayı sorduğumda annesi tuvalette olduğunu, sorun olmadığını, kabız olduğunu ve günler sonra boşaltım ihtiyacını giderdiği için rahatladığını söylemişti. Sonra kızıyla dışarı çıktılar. Kız oldukça yorgun ve solgun görünüyordu. Annesinin cevabı durumu kurtarmaya yetmemişti. Gitmek istediler, acele ediyorlardı ama nafile... Genç kız, başımın döndüğünü, kendini iyi hissetmediğini söyledi. Bana dönerek “Abla bana yardım et!” dedi. Hemen yatağa yatırıp tansiyonunu ölçtüm. Oldukça düşüktü ve çarşaf kıpkırmızı olmuştu. Kanaması çok fazlaydı. Hemen nakledilmesi gerekiyordu.

Mayi desteği ile birlikte ambulansla yola çıktık. Ben de refakat ediyordum. Ambulansla benle konuşmak istedi ama annesi izin vermedi. Trabzon’da görevli sağlık ekibine hastanın teslimini yaptım. Aklımda soru işaretleri vardı. Annesi kızı neden konuşturmak istemiyordu. Bir yolunu bulup konuşmak istedim ve hemen muayene odasına girdim.

Annesini dışarı çıkarıp kıza ne olduğunu sordum. “Abla bebeğimi kurtar.” dedi. Şok oldum. Bir şey sormaya kalmadan kız bayıldı. Doktora durumu anlattım. Trabzon’da işimiz bitmişti ve ilçeye geri döndük. Yol boyunca “bebeğimi kurtar” derken ne demek istemişti diye düşündüm. Hastaneye geldim, hemşire odasına girdim ve pencereyi açtım. Yüzüme çarpan soğuğa aldırış etmeden düşünüyordum.

Hemşire odasından biraz sağa bakıldığında acil servisin hasta lavabosunun penceresi görünüyordu. Pencerenin altında bir beyazlık gördüm. İçimden bir ses oraya gitmemi söylüyordu. Gecenin ayazına ve ıssızlığına aldırılmadan oraya gittim. Çarşafın içine sarılı bir şey vardı, korkuyla çarşafı açtım ve dehşet bir görüntüyle karşılaştım. Kanlar içinde bir bebek. Gördüğüm gerçek olamazdı. Nefes aldığımı fark ettim. Beynimde ve kalbimde fırtınalar kopuyordu. Demek ki kızın anlatmak istediği buydu.

Biçare kız, annesinin korkusundan söyleyememişti. Hemen bebeği hırkama sarıp koşar adımlarla doğum salonuna götürdüm, aspire edip müdahalesini yaptım. Etrafımdakiler şaşkın bakışlarıyla “Bu bebek kimin? Ne yapıyorsun?” diye soruyordu, ben ise kimseye aldırış etmeden bebeği rahata kavuşturmanın peşindeydim. Belli ki bebek acıkmıştı ve sürekli ağlıyordu. Hemen bebeğin karnını doyurmam gerekiyordu ama nasıl? Gece vakti ne yapabiliirdim ki... Hemen aklıma yeni doğum yapan arkadaşım Nevin geldi. Evi hastaneye yakındı. Onu aradım, durumu anlattım. Sağ olsun hemen geldi ve bebeği emzirdi. Onu bir an olsun yalnız bırakmak istemiyordum. Çünkü genç kızın bana “Abla yardım et! Bebeğim!” deyişi aklımdan çıkmıyordu. Artık sabah olmuştu. Mesai başlamak üzereydi, Nevin Hemşire tekrar geldi, bebeği emzirmeye başladı. Gece bu olayı sorgulayan polis memuru, bebeği teslim almaya geldi. Kızın durumunu da merak ediyordum. Karakola gittiğimizde, genç kızın kanamadan öldüğünü öğrendim. Polis tarafından ifadesi alınan genç kızın annesinin, kızının bebeği lavaboda doğurduktan sonra çarşafa sarılı bir şekilde camdan dışarı, çimlerin üzerine sarkıtıp bıraktıklarını söylediğini öğrendim. Bunun üzerine yasal işlemler başlatıldı ve bizlerin de ifadeleri alındı. Aile bebeği kabul etmedi. Bebeği sosyal hizmet uzmanıyla birlikte çocuk esirgeme kurumuna teslim

ettik. Artık onun bir adı vardı. Umut bebeki o... Hayata ne kadar umutsuz başlamış olsa da önünde kocaman bir hayat vardı ve ben onun hayata sımsıkı tutunacağına gönülden inanıyordum. Umut bebeği bırakmak çok zor geldi ama bunu yapmak zorundaydım. Fırsat buldukça sık sık Umut bebeği görmeye gidip, elimden geldiğince onun ihtiyaçlarını karşılamaya çalıştım. Onunla oynamak, ilgilenmek beni çok mutlu ediyordu. Kurum çalışanlarıyla da iyi bir bağ kurmuştum. İki yıl böylece geçmiş, Umut bebek büyümüş, yürüyordu artık. Hastanede vakıf elemanı olarak çalışıyordum. İki ay öncesinde KPSS için tercih yapmıştım ve atamam olmuştu. Ankara çıkmıştı. Umut bebeği nasıl bırakacaktım. “Acaba beni unuttur mu?” diye düşünüyordum. Ama mecburdum. O güvendedeydi. Kurumdakiler çok güzel ilgileniyorlardı. Aileme de, Umut’u sık sık ziyaret etmelerini söylemiştim. Annem ve babam, benim Umut için yaptıklarımın gurur duyuyorlardı. Fırsat buldukça Trabzon’a, Umut’un yanına gider, hediyeler götürür, onunla ilgilenirdim. Onunla vakit geçirmek beni çok mutlu ediyordu. Kurumda çalışan arkadaşlarla sürekli telefonda görüşüyordum. Bir gün telefonum çaldı, kurumdan Fatma Hanım’dı. Umut’un çok iyi bir aile tarafından alınacağını söyledi. Çok mutlu oldum. Artık huzur içinde, bir aile ortamında büyüyecekti. Hemen izin alıp memlekete gittim. Merak ediyordum. Acaba Umut nasıl bir ailenin yanındaydı. Yasak olmasına rağmen aileyi araştırıp buldum. Evlerine gittim. Beni çok iyi karşıladılar. Bana sürekli dua ediyor, beni el üstünde tutuyorlardı, Umut ise kucağımdan inmiyordu. Çok mutluydum. Artık huzur içinde Ankara’ya dönebilirdim.

Adli birimler konuyla ilgili korkunç gerçekleri ortaya çıkarmıştı. Zavalı genç kız, dünyanın pek çok yerinde, birçok kadının maruz kaldığı olayı yaşamıştı. Tecavüze uğramıştı, hem de aile içi tecavüz olayının mağduru olmuştu. Yaşadığı saldırının yarattığı utanç, suçluluk ve korkudan, olayı annesinden başka kimseye anlatamamıştı. Kadının toplumdaki değerinin sadakat ve bekaretle ölçüldüğü adaletten yoksun zihniyet, zaman ve mekan tanımiyordu. Şartlar ne olursa olsun, bir insanı bu denli çaresiz bırakmak hangi toplum ve ahlak kuralına uygundu? Hangi din bunu hoş görürdü? Ortada bir cinayet vardı ve olan yine savunmasız bir kıza ve hiçbir şeyden haberi olmayan masum bir bebeğe olmuştu...

SESSİZ ZAFERLER

Mehmet KAHYA | İZMİR

Koca şehrin hemen bitişiğinde, denize yakın bu küçük ve sakin ilçe, son dört beş yıl içinde -sanki yeni keşfedilmiş bir kıta gibi- değişmeye devam ediyordu. Yeni yollar, yükselen binalar, irili ufaklı parklar, okullar, camiler... Sokakta selam veren insan sayısı azaldı, selam vermeyenler çoğaldı ve tanımadığım yeni simalar vardı her yerde. On yıl önce geldiğim kasaba görünümlü bu ilçede her şey değişti, her şey yenilendi.

Hastane yapılacağı söylentisi tarihten beri var olan ilçede değişmeyen, değişmesi gereken tek şey, tek katlı küçücük sağlık ocağımızdı. Ocağımızın garajının yerine iki oda yapılmış, yetmeyince diğer tarafına dört oda daha eklenmiş ve bu da kâfi gelmeyince aynı bahçeye bir hayırseverin yardımları ile dört odalı sağlık grup başkanlığı binası yaptırılmış ve sağlık grup çalışanları, sağlık ocağından yeni binalarına geçince ocak iki oda daha büyümüş-tü. Ancak, odanın biri 112 acil istasyonuna dönüştürüldü. Onlar da üçerli ekipleriyle küçük binamıza sığmıştı. Binanın küçük olması yanında cihaz yoktu, malzeme eksikti ve personel sayısı yetersizdi.

İlk görev yerim, aynı ilin uzak ilçesinin şirin bir kasabasıydı. Çalışırken üniversite sınavını kazandığım için başarımla tebrik edildi, "nöbet tutulan, işi

az, rahat, güzel bir yere” diye tayinim işte bu küçük sağlık ocağına yapıldı. Nöbet hayatım böyle başladı.

Nöbet ekibi ilk yıllarda sadece bir doktor ve bir sağlık personelinden ibaretti. Geceleri güvenlik olmadığından, kapıları ve pencereleri kapatıyorduk. Gerçi iki gece bekçisinin “Arka kapıyı kapatmayın gece biz geliyoruz.” demeleri üzerine orayı açık bırakmaya başladık. Birkaç kere sabaha doğru beş altı polisin sağlık ocağında uyuyan bekçilere yaptığı baskın sonucu, bekçilere sağlık ocağına girme yasağı konmuş ve bekçilerin artık gelmeyeceğini anladığımızdan arka kapıyı yine kapatır olmuştuk. Giriş kapısında bir zil vardı, hastalar zile basınca kapıyı açıyorduk. Kapıyı açtığımızda karşımıza kimin çıkacağı şansa kalmıştı! Ateşli çocuklar, ne dediğini bilmeyen sarhoşlar, cama vurup elini ya da bileğini kesenler, üzerimize saldıran psikopatlar, kocasıyla kavga etmiş kadınlar, kazada yaralananlar, alkol muayenesi için getirilenler, jandarma tarafından sahilde yakalanmış bazen sayıları elliye varan mülteciler, yarahlılar, yanıklar, kalp krizleri, uyuyamayanlar, karnı ağrıyanlar, başı ağrıyanlar, gündüz enjeksiyon ve pansumanını yaptıramayanlar, ağlayanlar, sızlayanlar, inleyenler...

Bir müddet sonra sağlık personeli sayısı ikiye çıkarıldı. “Güvenlik gerekçesi” ile bir hemşire bir sağlık memuru olacak şekilde aylık nöbet listeleri hazırlanıyordu, sağlık memurları güvenlik işini de üstlenmişti! Daha sonra bir hemşire bir sağlık memuru eşleştirildi ve ben Durşen Abla ile nöbetleri tutmaya başladım. Durşen Abla, neşeli, yerinde duramayan, anaç tavırlı, iyi niyetli, sıkıntılarını içinde saklayan, nadir bulunabilecek gerçek bir ablaydı. Hepimizin ablasıydı ama bana göre ana gibiydi. Bel fitiği olmasına rağmen çalışırken sanki bir yere yetişecek gibi telaşlı çalışırdı ve bel ağrıları olduğunda o dinlenirdi, ben yerine devam ederdim. Hasta ve hasta yakınlarını teselli etme işi Durşen Abla'daydı. “ablam”, “annem” diye başlayan cümlelerle hastaları teselli ederdi.

Durşen Abla'mız aynı zamanda çaylarımızı yapardı. Hazırda bekleyen o çayın içilme zamanı, bekleyen hasta olmadığı durumları. Koridor da hastanın kalmadığı o soğuk kış gününde Durşen Abla'nın “Arkadaşlar

çaylarımız hazır, çay alın!” demesiyle hemşire odasına toplandığımız anda, “Neredesiniz ulan, bana baksanıza!” sesi ile koridora fırladık, koridorun ortasında iri yarı, koca göbekli, esmer bir adam ayakta duruyordu. Sol bileğinden sürekli kan damlıyordu; adam kolunu durmadan sallıyor, kan koridorun her tarafına sıcıyor, dağılıyordu. Adama acil odasına geçmesini söylememize rağmen “Bana burada baksanıza ulan, bana baksanıza!” diye bağırmaya başlayınca eldivenleri giydik. Durşen Abla’nın elinde sargı bezi vardı. İş başa düşmüştü. Adamı kolundan yakaladım, adam kolunu sallamaya devam ediyordu. Bir yandan da “Bana bakmıyorsunuz, bana bakın!” diye aynı sözleri tekrarlıyordu. Durşen Abla’nın ve benim üstümüz başımız kan içindeydi, Durşen Abla’nın gözlük camında da kan olduğunu gördüm, az sonra benim de gözlüğümün camında kan vardı ve sonra adamın sıcak kanının yüzüme çarptığını hissettim. Durşen Abla, ani bir hareketle hastanın bileğine sargı bezini geçirmeyi başarmıştı. Hastayla boğuşur tarzda bileğini sarmayı başardık. En azından kan durmuştu, hastayı 112 personelinin yardımı ile ite çeke acil odasına aldık. Sedyeye yatırdık. Elini yukarıda tutmasını söyledik, hasta susmuş ve sakinleşmişti. Serumunu da diğer koluna taktık. 112 doktoru Mehmet Bey: “Kan dursun biraz sonra açıp bakacağız, yaranın durumuna göre karar veririz.” dedi. Adam sargılı kolunu altına koydu, gözlerini koluyla kapattı. “Bana baksanıza, bana baksanıza!” diye tekrarlarlarken ağlamaya başladı. Bu durum bildiğimiz bir manzaraydı. Adamın derdi bizle değildi. Kim bilir hangi nedenden kimler onu dinlememişti, küçümsemişti veya terk etmişti. Onlara diyemediğini, içinde birikenleri burada boşaltmaya çalışıyordu. Bileğinden akan kanı durdurup tedavi edebilirdik ama “bana baksanıza”nın tedavisi çok zordu, bunu kendisi başaracaktı. Sargı bezini açarak bileğindeki kesinin arter kesisi olmadığını görünce rahatladı ve dikerek kapattık. Adam artık ağlamıyor, utandığından bize de bakamıyordu. “Bana baksanıza” laflarının muhatabı biz olmadığımızdan özür de dileyemiyordu. Serumun hızını artırdık, adamın kaydını yaptık, nöbetçi Doktor Hanım, adama serum bitince gidebileceğini ve sakin bir yerde uyuması gerektiğini söyledi.

Bizim için asıl sorun şimdi başlamıştı. Ocağımızın hizmetlisi yoktu. Daha önceleri de olduğu gibi kanları temizleme işi yine ortaklaşa yapıla-

kaktı. Kanın olduğu yerlere önce oksijen suyu döküyorduk, aksi durumda her yerde kan izi kalıyordu. Adamın yüzünü, kolunu, koridoru, duvarları, sedyeyi, malzemeleri ortaklaşa temizledik. Kan kokusu ve ilaç kokusu ağır-
dı ama bizim için bunların önemi yıllardır yoktu. Adam hiçbir şey demeden mahcup şekilde ocaktan ayrıldı. Adamın bileğindeki yarayı dikip sardık ama “bana baksanıza” yarasına dokunmadık.

Adam gider gitmez Durşen Abla koridorda bana bakıp gülmeye başladı. Ben de ona bakıp gülüyordum. Bayan doktorumuz, 112 doktoru Mehmet Bey ve şoförü ikimize bakıp gülüyordu. Gözlük camlarımızdaki ve yüzümüzdeki kana gülüyorduk. Lavaboya geçip gözlüğümü, yüzümü ve üzerime damlayan kanları temizledim. Önlükte kan izleri vardı ama önemli değildi. Durşen Abla da aynı şeyleri yapmıştı. Az sonra Durşen Abla gülerek “Arkadaşlar çay saati!” dedi. Hepimiz kakkahayla gülüyorduk. Bu hengâmede çayı unutmuştuk. Hasta da yoktu. Çaylarımızı doldurduk. Hep birlikte bahçeye çıktık. Buraların kışı çok soğuk olmaz ama bu gece ortalık buz kesiyordu. Nöbetçi doktorumuz hariç, hepimiz sigara içiyorduk. Sağ-
lıkta çalışanların çoğunluğu sigara içiyordu, biz de içiyorduk işte! Neden hiç sigara içmemesi gerekenler sigara içiyordu?

Caddenin sokak lambası ocağın bahçesine bakacak şekilde ayarlan-
mış, hem bahçeyi hem caddeyi aydınlatıyordu. Tertemiz, buz gibi havada içtiğimiz çaylarımız henüz yarıya gelmemişti. Bir kamyonet hızla bahçeden içeri girdi. Kamyonetin kasasında bir adam, kucığında on beş on altı yaş-
larında, rengi simsiyah olmuş bir delikanlı ve hemen yanlarında, yan yatar durumda on beş on altı yaşında bir delikanlı daha vardı. Kamyonetten şo-
för ve bir adam daha indi. Kamyonet kasasındaki adam “Ne olur kurtarın, bunlar zehir içmişler!” dedi. İki delikanlının ağzında köpükler vardı.

Acil durumlarda, sanki görev dağılımı yapılmış gibi herkes yapılması gereken bir şeyleri yapardı ve hiçbir aksama olmazdı. Yine öyle olacaktı. Durşen Abla ve ben koşarak acil odasına girdik; serum, flaster, alkol, pa-
muk, branül ve gazlı bezleri kaparak kamyonetin yanına geldik. Doktor Mehmet Bey ve nöbetçi doktorumuz kamyonetin kasasındaydı. Adamın

kucağındaki delikanlıyla nöbetçi doktorumuz, diğeriyle de Doktor Mehmet Bey ilgileniyordu. Durşen Abla ve ben de kamyonetin kasasına çıktık. Durşen Abla adamın kucağındaki delikanlıya ben de diğeri delikanlıya serum takmak için yöneldik. Delikanlının kazağını yukarı doğru çekerek kolunu açtım; çocuk buz gibiydi, bu soğukluk, ölü soğukluğu mu yoksa havadan dolayı bir soğukluk muydu? Branülü koluna batırdım, damardaydım, kan gelmiyordu. Doktor Mehmet Bey, delikanlıyı stetoskopla dinlemeyi bıraktı, stetoskobu boynuna astı. “Mehmet, bırak!” dedi. Bu, delikanlının çoktan öldüğü anlamına geliyordu. Branülü damardan çektim. Durşen Abla “Tamamdır, arkadaşlar!” dedi. Bu damar yolunun açıldığı anlamına geliyordu. Nöbetçi doktorumuz “Belli belirsiz nabız var.” dediğinde, flasterleri ben delikanlının koluna yapıştırmıştım. Ambulans şoförü, ambulansı kamyonetin hemen dibine yanaştırdı. Delikanlıyı Doktor Mehmet Bey’le aşağıda bekleyenlere uzattık, sedyeye alınan genci ambulansa yerleştirdik. Spançla delikanlının köpüklerini siliyordum. Ambulansın içini zehir kokusu doldurmuştu ve bu koku, genzi yakan ağır bir kokuydu. Delikanlının kazağını göğüs hizasından yırtıp gömleğini de hızla çekerek düğmelerini kopardım. Delikanlının göğsü elektrot takmak için hazırды. Jeli göğsüne sürdüm, Doktor Mehmet Bey elektrotları yerleştirdi. Monitöre baktık, nabız vardı. Yaşadığı kesindi artık. Ağzından sürekli akan köpükleri aspire etmeye başladım.

Bu arada, kamyonetin kabininden indiğini gördüğüm adam, kamyonet kasasında bıraktığımız delikanlıyı kucaklamış halde ambulansın içine girdi. “Allah aşkına bunu da alın!” dedi. Doktor Mehmet Bey “Amcacığım, onu buraya alamayız.” dedi. Adam “Oğlum!..” diye ağlıyordu. Ambulansın inmek inmemek arasında tereddüt etse de, aşağı indi. Ambulansdaki delikanlının babasına, ambulansın önüne binmesini söyledim ve adam da bindi. Ambulans artık harekete hazırды. Şu an yaşaması için uğraştığımız delikanlının babası, bu soğuk havada ve kamyonetin kasasında çocuğunu kucağına alıp gelmişti, ölen delikanlının babası ise kamyonetin kabininden inmişti. “Neden o da kamyonetin kasasında oğlunun yanında gelmemiştii?” sorusu aklımdan geçti o an. Bu durum bana tuhaf geldi ama bunu düşünenecek durumda değildim. Ben de ambulansın indim. Doktor Mehmet Bey, nöbetçi doktorumuza “Doktor Hanım, hastaya yolda müdahale gere-

kirse ben zor durumda kalacağım, çocuğun durumu kritik zaten, Mehmet de gelsin.” dedi. Doktorumuz bana baktı, ben tereddütsüz “Olur.” dedim ve ambulansa bindim. Nöbet yeri terk edilemezdi, terk ediyordum. Bayan doktorumuz ve Durşen Abla “bekçisiz” olarak ocakta kalıyordu. “Bir insanı yaşatmak için kuralları çiğneyebilirsiniz.” diye bir kanun maddesi var mıdır acaba?

Ambulans, siren sesi ile hareket etti. Gereken ilaçları, damar yolundan delikanlıya verdim. Doktor Mehmet Bey, battaniye ile genci göbeğine kadar örttü. Ağzından çıkan köpükleri sürekli aspire ediyordum. Genç, belli belirsiz nefes alıyordu, bunu göğsünün hafifçe inip kalkmasından anlıyorduk, bu iyiye işaretti. Köpüğün baloncukları çok büyüktü; genç, nefes verirken akciğerden gelen hava, köpükleri şişiriyordu. Zehir kokusu iyice ağırlaştı. Ambulansın yan kapısının penceresini açtım. Buz gibi hava içeri girdi, az sonra kapattım. Genç zaten buz gibiydi, soğuk hava ona kötü gelebilirdi. Doktor Mehmet Bey, 112 Merkez’le telsizle görüşmeye başladı. Hastanın durumunun çok ciddi olduğunu, zehirlenme bölümü olan Üniversite Hastanesi’ne götürmemizin daha doğru olacağını söyledi. 112 Merkez de, Üniversite Hastanesi’ni bilgilendireceklerini, acili hazır tutacaklarını ve hastayı bekleyeceklerini, Zehir Danışma Merkezi’nden bilgi almamızın da doğru olacağını telsizle bildirdi. Doktor Mehmet Bey, şoför kabinindeki küçük pencereyi açtı, “Amcacığım, zehir ne içmişler, adını biliyor musun?” diye seslendi. Delikanlının babası, tarım ilacı olan zehrin adını söyledi. Doktor Mehmet Bey, cep telefonundan Zehir Danışma Merkezi’yle görüşmeye başladı. Zehrin adını söyledi. Az sonra telefonu kapattığında Doktor yüzüme baktı. Sonra 112 Merkez’le görüşmeye başladı. Zehir Danışma Merkezi’nin “zehrin çok tehlikeli, kokusunun bile insanı öldürebilecek bir zehir olduğunu söylediğini” bildirdi. Biraz görüştükten sonra telefonu kapattı. Doktor, yüzüme baktı. “Mehmet, 112 Merkez, ambulansın önüne binmemizi, kendimizi tehlikeye atmamamız gerektiğini söyledi, ne yaptım?” dedi. O sırada, gencin yüzüne baktım, rengi açılmaya başlamış; zayıf, kuru bir çocuktuktu bu yatan. Ergenlik sivilceleri vardı yüzünde. Gözlerine baktım, gözbebekleri toplu iğne başı kadar kalmıştı. Gözbebeklerine iyice dikkat etmeye başladım. Gözbebekleri ince ve derin bir kuyu gibiydi. O an

fark ettim, çocuk bana bakıyordu. İnanamadım. “Beni görüyor musun?” dedim. Göz kapaklarının yanları hafifçe seğirdi. Göz kapaklarını dahi oynatamayan çocuk, seğirme ile duyduğunu bildirmişti. “Mehmet Bey, bu çocuk bizi hem duyuyor hem de görüyor.” dedim. Doktor “Hadi be!” dedi ve gence “Beni duyuyor musun?” dedi. Göz kapaklarının yanındaki seğirme yine olmuştu. Çocuk, yine cevap vermişti. Bu cevaba çok sevindik. Doktor, şoför kabinindeki küçük pencereyi tekrar açarak şoföre “Ne kadar hızlı gidebiliyorsan öyle sür!” dedi ve kapattı. Ambulansın içindeki zehir kokusu iyice keskinleşti. Yan taraftaki camı açarak yüzümü soğuk havaya uzattım, buz gibi hava yüzümü bıçak gibi kesiyordu ama temiz hava çok güzeldi. Başımı içeriye çevirdiğimde Doktor, yan taraftaki mindere oturmuş ve sallanıyordu. Yan camı iyice açtım. “Mehmet Bey, yüzünüzü dışarı uzatın.” dedim. O da yan camdan yüzünü uzattı dışarı. Battaniyeyi çocuğun boynuna kadar kapattım. Bu genci, ambulansın arkasında tek başına bırakmıyacaklık ve zehir kokusuna da çözümünü bulmuştuk. Bir doktor, bir ben o küçük camdan temiz hava alacaktık.

Ambulans uçarak gidiyordu. Gencin nabızı elliili sayılardayken otuzlu sayılara düşmeye başladı. Bu çok kötüydü. Ambulans mı beni sallıyor yoksa ben mi sallanıyordum anlamadım. Üzerime bir ağırlık çöktü.

Ambulansın arka kapısından araba farlarına bakıyordum. Ne kadar çok ışık vardı. Yol çizgileri kesik kesik, sonra uzun düz çizgiler... Ya monitörde de az sonra düz çizgi görürsek, başımı monitöre çevirdim. Nabız hızla düşüyordu.

Nabız 15, 14, 14. “Hadi oğlum, hadi aslanım dayan biraz!” dedim. Gözlerimin yaşardığını hissettim. Adrenalin hazırda bekliyordu.

Nabız 13, 13, 12, 11. Ne kadar çok ağaç varmış bu şehirde; evler, evler... Nefes almak ne kadar güzel!

Nabız 11, 12, 14. Hayata tutunmalı bu çocuk. Nöbetteydim ben.

Nabız 9, 8, 7, 5. Doktor: “Çocuk gidiyor Mehmet, cama gitmem lazım, öleceğim.”

Nabız 5, 5, 4. “Bu ışıklar, Üniversite Hastanesi’nin ışıkları mı? Sıcak çay olsa şimdi...”

Nabız 4, 4, 3. Yol mu bitiyor? Doktor mindere oturmuş, ben de oturmalıyım.

Nabız 3, 5, 3, 3...

Nabız 2, 2, 0 Her şey bitti mi?

Nabız ... “Acil”, evet “Acil” yazısı bu. Bize doğru koşan beyaz önlük-lüler.

Sanki bayrak yarışındaydık. Şimdi bayrağı bizden sonra koşanlara teslim edecektik. Şimdi koşma sırası onlara geçecekti.

Ambulansın arka kapağı açıldı. Beş altı doktor sedyeyile bizi bekliyordu. Bu inanılması zor bir durumdu. Gencin kalbi tam “Acil” kapısında durmuştu. Hastayı hemen aldılar. “Durumu nedir?” dedi doktorun biri. Doktor’la aynı anda “Kalp şimdi durdu!” dedim. Acil doktoru “Şimdi mi?” diye şaşırınca “Evet, şimdi!” dedik. Çocuğu hızla Acil’in geniş ilk odasına aldılar. Kalp masajı başlamıştı bile.

Acilden dışarı çıktık. Doktor Mehmet Bey “Boğazım kuruyor, başım-da ağrı var.” dedi. Aynı şikâyetler bende de vardı. Zehir solumadığından, şoförümüz sağlandı. Ne yapmamız gerektiğini düşündük. Durşen Ablaları nöbette bırakmıştık, başlarına bir bela musallat olabilirdi. Benim -ocağın nöbetçisiydim- orda olmam lazımdı ama buradaydım. Nöbete geri döndüğümüzde fenalaşırsak ne olacaktı? Az sonra kararımızı verdik. Acile girerek, muayene olduk. Doktor bizi bırakamayacağını söyledi. Ardından müşahede odasına alındık. Hastaların şaşkın bakışları üzerimizde, Doktor Mehmet Bey’le bana serum takıldı. Damardan ilaç verildi. “Oksijen ihtiyacı

duyduğunuzda, yolunu biliyorsunuz.” dediler. Refakatçimiz de şoförümüzdü. Yaklaşık iki saat sonra nöbete gitmek istediğimizi ilettik. Sorumluluğun bizde olduğuna dair kâğıtları imzalayıp Acil’den çıktık.

Acil bahçesinden gencin babası koşarak yanımıza geldi. “Allah sizden razı olsun, siz olmasanız oğlum da ölecekti!” dedi. O an ambulans ta takılan soru geliverdi. “Amcacığım sen kamyonetin kasasındaydın, oğlu ölen adam kamyonetin kabininden çıktı. O neden oğlunun yanında, kamyonetin kasasında değildi?” dedim. “Onlar zengin, onlar hiç kasaya o soğukta biner mi? Ben fakirim diye beni çocukların yanına bindirdiler. Diğer çocukla fazla ilgilenemedim. Oğlumun ağzındaki köpükleri sildim sürekli, dua ettim ocağa gelinceye kadar.” dedi. Zenginlik dediği para zenginliğiydi. Fedakârlık gereken yerde para tedavül den kalkıyordu. “Peki, amca bu çocukların derdi neymiş, ikisi birlikte neden zehir içmiş?” dedim. Bilinen zehir içme nedenlerinden çok farklıydı adamın anlattığı: “Ah ya, bunlar ikisi arkadaş, yedikleri içtikleri birdi.” “Kız meselesi mi?” “Yok, yok... Salatalık serası var ölen oğlanların, biz de orda işçiyiz. Sabah serayı ilaçladık, zehirledik. Akşam bu ikisi bizde yediler içtiler. Bir ara arkadaşlarına söylemişler. Akşam salatalık serasına girmişler, serada gezerken salatalık yapraklarının üstünde gezen kurtları görmüşler. ‘Sabah zehir atıldı kurtlar yaşıyor, ne biçim zehirmiş bu; kurdu öldürmeyen zehir, bizi mi öldürecek?’ deyip zehri bulmuşlar, orda ikisi de az bir şey içmiş. Şakalaşarak arkadaşlarına anlatmışlar.” Hepimiz donup kaldık. Bu iki delikanlı, zehrin öldürmediğini düşünerek, belki de öldürürse ikimizi de öldürsün diyerek, şakasına zehir içmişlerdi. Hayatları üzerine yaptıkları bu garip, tuhaf zehir testini biri kaybetmiş biri de içeride, kaybetmemek için direniyordu. Adamla vedalaştık, ambulansa bindik. Ambulans ta Doktor Mehmet Bey “Mehmet, ne gece ama ne nöbet, az daha gidiyorduk!” ben de “Çocuk yaşasa bari!” dedim. Doktorla birbirimize baktık ve gülümsedik. Hayatımız pahasına da olsa biz kazanmıştık. Şimdi cepheden kışlamıza dönüyorduk, bizim zaferlerimiz hep böyle sessizdi. Bu zafer, basında, televizyon haberlerinde veya programlarında yer almayacaktı. Sağlık ordusunun kazandığı buna benzer sessiz zaferleri hep olmuş ve olacaktır. Bir ananın sevinci, bir babanın min-

nettarlığı, bir sevinç gözyaşı; bu sessiz zaferlerden sonra bize verilen zafer madalyalarıdır.

Ocağa geldiğimizde sabah oluyordu. Başımızdan geçenleri, hâlâ kolumuzda duran branülleri göstererek Durşen Abla'ya ve nöbetçi bayan doktorumuza anlattık. Durşen Abla az sonra "Arkadaşlar çaylar hazır!" diyerek çayları getirdi. Kısa bir içip içmeme tereddüdü ardından kahkahalar eşliğinde akşamdan beri içemediğimiz çayımızı içtik.

Yaklaşık iki ay sonra, çarşıda, gencin babası geldi yanıma, yine teşekkür etti. Oğlu da yanımdaydı. Babası beni göstererek "Oğlum, bak işte zehirlendiğinde seni kurtaran ağabeylerden biri." dedi. Çocuk mütevazı ve utangaç bir şekilde yüzüme baktı, bir şey demedi. "Daha hafızası tam yerine gelmedi, zehir içtikten sonraki on günü hiç hatırlamıyor." dedi baba. Gencin omzunu sıvazladım ve yaşadığına çok sevindim.

Bugün ocağımız yok, yerine kocaman sağlık binası yapıldı, 112'mizin de ayrı binası var. Malzeme, cihaz ve personel sıkıntısı yok. Ben artık nöbet tutmuyorum. Sessiz zaferleri kazandığımız o günler, ne güzel günlerdi!.. Sağlık bayrağımı dalgalandıranlara nice sessiz zaferler diliyorum!..

PAMUK İPLİĞİNİN UCUNDAKİ FERYAT

Fatma Arık PAMPAL | İSTANBUL

Tarladan sofraya uzanan bereketin emektarıydı Nurten Hanım. Şehre bir saat uzaklıkta, yeşilin maviyle kucaklaştığı, kuş cıvıltılarının eşsiz bir senfoni oluşturduğu bu huzur ortamında ailesiyle beraber yaşıyordu. Dertten tasadan uzak, bu doğal ortamla sarmaş dolaştılar. Bir ekmeği üçe beşe bölerken huzura şükreden hanelerine, gam kasavet uğramazdı.

Derken günler aylara, aylar yıllara kayıtsız şartsız teslim etti kendini. Zaman su misali akıp geçti. Nurten Hanım ve Ahmet Bey artan nüfuslarının giderlerini karşılayamaz duruma geldikleri için, acilen bir karar almak zorunda kalmıştı. Büyük kızı Aylin liseye başlayacak, Nursel ve Pervin ortaokula; Nazan ve Nalan da ilkokula devam etmeliydi. Gece gündüz demeden düşündüler, düşündüler, düşündüler.. Aza koydular olmadı, çoğa koydular olmadı; ne ettiyseler nafiye. Elbette kolay değildi atalarından kalma, doğup büyüdükları toprakları bırakıp gitmek. Zira onlar için toprak yârdı, candı, canandı... Ya gittikleri yerde iş bulamayıp geri dönmek zorunda kalırlarsa? Hiçbirine cevap bulamasalar da akıllarından türlü türlü sorular geçti. Ne fark ederdi ki? Çocukları için bir karar vermişlerdi ve hayat, acısıyla tatlısıyla onlarındı. Şimdi gelecek onlara ne getirir ne götürür bilinmez ama hep beraber yaşayıp göreceklardı işte.

Nurten Hanım ve Ahmet Bey'in, "Yeter ki okusunlar da çocuklarımızın başında bulunalım." diye çıktıkları yol uzundu. Zira alışkanlıklardan vazgeçmek, bilmedikleri bir şehrin yaşamına ayak uydurabilmek kolay değildi. Lakin evlatlarının istikbali söz konusu olunca işin şekli, rengi, boyutu değişiyor. "Taşı sıkıp suyunu çıkarabilirim." diye ailesine umut veriyordu Ahmet Bey. Aile fertleri arasında müthiş bir manevi güç vardı.

Nurten Hanım ve ailesi İstanbul'da iki odalı, tuvalet ve banyosu aynı olan bir evde yaşamaya başlamışlardı. Çocukları okullarına yerleştirmişler, Nurten Hanım tekstil firmasında, eşi Ahmet Bey de mahalle lokantasında servis işi bulmuş; az çok, Allah ne veriyse geçinip gidiyorlardı. Ta ki o amansız hastalık kapılarını çalana kadar...

İstanbul büyük şehirdi. Ama onlar bu koca şehirde yapayalnızdılar. Taşı toprağı altın denilse de kimsenin kimseye evvallahı yoktu. Herkes kendi hanesinde kendi mücadelesini veriyordu. Henüz İstanbul'a geleli dört ay olmuştu ki Nurten Hanım'ın ortanca kızı Pervin rahatsızlandı. Önceleri "baş ağrısıdır gelip geçer" diye baştan savdıkları şikayetler sonra yerini dayanılmaz sancılara bırakmış, mecburen hastane kapısından içeri girmişlerdi.

Doktorlar Pervin'den bir sürü tahlil istemiş, neticesinde bir teşhis koymuş ama emin olmak için de beyin tomografisi çektirmişlerdi. Sonuç tam bir yıkımdı. Ne yazık ki Pervin'in beyninde büyükçe bir tümör vardı, ameliyatı da ölüm kalım meselesiydi. Doktorlar konsültasyon sonunda neticeyi aileye açıkladılar. Nurten Hanım ve eşi tam bir şok halindeydi, önce inanamak istemeseler de bu kaderi kabullenmekten başka çareleri yoktu. Nurten Hanım hastaneden çıkarken başından aşağı kaynar sular dökülmüş gibiydi. İleri geri sendeledikçe adım atmakta zorlandı. Ve daha fazla dayanamayıp olduğu yere yığılıverdi. Bu durumu Pervin'e nasıl söylerlerdi? Biricik evlatları gözlerinin önünde gündün güne erirken nasıl dayanabilirlerdi ki? Nurten Hanım güçlü olmak, ayakta durmak, dahası işine devam etmek zorundaydı. Aslında iş konusunda şanslıydı. Pervin'in tedavisi sırasında çoğu zaman işe gidememiş, sürekli izin almak zorunda kalmıştı. Patronu durumu

biliyor, hiçbir şey söylemiyordu. Hatta açık kapı bırakmıştı: “Sen git işlerini hallet, ne zaman istersen o zaman gel, işinin başına geçersin.” demişti. Üstelik maaşı da kesilmeyecekti. Bu devirde kim yapardı böyle babayığitliği? İşçilerin hepsi patronlarını çok seviyordu. O her yönüyle takdire şayan “adam gibi adamdı”. Nurten Hanım sadece işine değil, hayata da dört elle sarıldı. Pervin’e gerçeği üstü kapalı anlattılar. Orta ikinci sınıf öğrencisi ve derslerinde çok başarılı olan Pervin okulunu bırakmadı. İnadına, daha bir hırsla, azimle, hevesle bağlandı buruk hayata. Hayalleri vardı elini uzattığında yetişip dokunabileceği, dokunduğunda gerçekleştirebileceği; şimdi o hayallerin üstüne sisler çökmüştü. Umut üşümüştü, rengini yitirmişti beyaz lale. Yaşam gittikçe grileşiyor, hayatın gözbebeğine hüznün saplanıyordu.

Tedavilerini aksatmadan okuluna devam eden Pervin bu amansız hastalığa ancak üç ay dayanabildi. Doğduğunda annesinin kucığında gözünü açan Pervin yine annesinin kolları arasında gözlerini kapadı. O, fani dünyadaki kısacık yaşamına büyük hatıralar bırakarak veda etti. Ah, Nurten Hanım ah!.. Onun hali içler acısı idi. Hani köküne darbe alır da ağaç, önce yapraklarını dökmeye başlarmış ya, Nurten Hanım da bedenine söz geçiremiyordu. Kolu kanadı kırık kuşlar gibiydi. Sol yanına derin bir darbe yemişken daha ne kadar uçabilir ne kadar dayanabilirdi ki?

Çok şey beklesek de hayat her zaman istediği şeyleri sunmuyordu insana. Zaman tünelinin dehlizinde sıkışıp kalan Nurten Hanım, eşinin ve çocuklarının desteğiyle epey yol aldı. Aylin büyümüş, güzelleşmiş, kısmetleri de epey artmıştı. Aylin’in gönül verdiği gencin ailesi, Nurten Hanım’ın kırılacağı bakışlı ilk göz ağrısını istemeye gelecekti. Heyecandan yüreği pır pır atıyordu. Karar onundu, nihayet söz kestiler Aylin’e. Anne yüreği işte, Nurten Hanım “Aylin, yavrum, artık sen de hayal ettiğin bir yuva kuracaksın; herkes gibi, mutlu olmak senin de hakkın! Ben, baban, kardeşlerin her zaman yanında olacağız.” diyordu. “Melek kalplim, her şeyin en iyisini en çok sen hak ediyorsun, hakkını asla ödeyemem!” dedi Aylin, sarıldılar. Kördüğüm misali, ana kız birbirlerinden uzun bir müddet ayrılamadılar.

Her zaman büyük çocuklar daha fazla ezilmiyor mu, sorumluluğun çoğu onların omuzlarında değil mi? Evet öyleydi. Aylin ne çocukluğunu yaşayabilmişti ne de genç kızlığını. En güzel yıllarını, kendini düşünmeksizin, hep bir koşuşturmaca ve fedakarlık içinde geçirmişti. Nurten Hanım da bunun ezikliğini çekiyor, telafi etmek için de elinden ne geliyorsa yapıyordu.

Düğün hazırlıkları devam ederken Ahmet Bey birdenbire rahatsızlanmıştı, apar topar hastaneye kaldırmışlardı. Tıpkı Pervin’de olduğu gibi Ahmet Bey’e çokça tahlil yapılmış, o da çeşitli araştırmalardan geçmişti. Ne yazık ki Ahmet Bey’de de beyin tümörü tespit edilmiş, acilen ameliyat kararı alınmıştı! Nurten Hanım daha birincisini atlatamamışken ikinci bir şok geçirmişti. Onun hali içler acısı idi, hıçkıra hıçkıra ağlarken acının okyanusunda boğulmuş gibiydi. Evinin direği, canı, cananı da bu amansız hastalığın pençesindeyken onu ne teselli edebilirdi ki? İnançlıydı, isyan etmek istemiyordu. Yine de yüreğine söz geçiremedi. İçindeki efkâr ağıt olup dalga dalga yayıldı, tufan olup patladı. Acı, ruhunun derinliklerine işlenmişti; kendine, kelimelerine hakim olamıyordu. Cümleler ağızından birbiri ardına çıkarken birden şu sözü hatırlayıverdi: “Eğer bir gün dünyaya ait çok büyük bir derdin olursa Rabb’ine dönüp benim büyük bir derdim var deme! Derdine dönüp benim çok büyük bir Rabb’im var de!..”

Nurten Hanım, yüreğinin ellerini sonsuzluğun sahibine açtı. Güzel dileklerini duaların hatmiyle tamamladı. Bir zaman sonra içi ferahladı. “Belki!” diyordu, “Belki ameliyat başarılı olur da Allah Ahmet’imi bana bağışlar”. O, içinden geçen bunun gibi pek çok duygu ve düşüncenin seyrine dalıp gitti. Ahmet Bey, akıselim bir insandı. Doktorlar bir umut kapısı aralasalarda o Pervin’in neler çektiğini biliyor, her ne kadar belli etmese de aynı şeylerin kendi başına gelmesinden korkuyordu. Korktuğu gibi de olmuştu; o, güneşin önüne perde çekmek istemese de açılan kapılar günden güne bir bir kapanıyordu.

Ameliyat başarısız geçmiş, Ahmet Bey yatacak duruma gelmişti. Bütün ihtiyaçları yatak içinde karşılanıyordu. Bu arada Nurten Hanım ve çocuklar inanılmaz fedakarlık gösteriyor, mücadele bayrağını ellerinden bırakmı-

yorlardı. Kardeşleri okuldayken Ahmet Bey'le Aylin ilgileniyordu. Babası Aylin'in evlenmesini çok arzuluyor, her seferinde düğünün bir an önce olması için baskı yapıyordu. Bu konuda damat tarafı da Ahmet Bey'i destekliyordu, Aylin ise babasını bırakıp giderse ona ihanet edeceğini düşünüyor, evliliğin bu kadar erken olmasına çok sıcak bakmıyordu. Lakin Nurten Hanım ve Ahmet Bey'in baskıları Aylin'i mecbur bırakmış, düğün hazırlıkları başlamıştı bile.

Ahmet Bey mutluymuş, kızını telli duvaklı gelin edecekti. Nazlı ceylanını, dünya gözüyle görecekti. Ahmet Bey artık şiddetli baş ağrılarına dayanamıyor, morfin türevi ilaçları kullanarak ayakta durmaya çalışıyordu. Neyse ki Aylin evlendi. Prensesini hayal bile edemeyecekleri görkemli bir davetle uğurladılar. Düğünün ertesi günü, daha kahvaltı masasında, Nazan fenalaştı. Bir saate yakın ayıltamadılar, baygın halde öylece kalakaldı Nazan... Ambulans çağırıp doğruca hastaneye götürdüler. Orada da iğneler yapıp serumlar takıldıktan sonra ancak kendine gelebildi. Nurten Hanım "Allah'ım sana şükürler olsun!" diyerek derin bir oh çekti. İçinden "Yavrum ölmedi, o yaşıyor." dedi. O kadar derdin üstüne... Haklıydı da... Elini uzattığı her şey ansızın yok oluveriyordu. Aman Allah'ım, o da neydi? Nazan kendine geldiğinde "Anne, anneciğim seni göremiyorum." diye feryat figan içinde bağırıyordu. Bütün bu olup bitenlere, doktorlar da bir anlam veremedi. Kontrol ve tahlillerin neticesinde durum ortaya çıkmış; en ufak bir belirti vermeden son aşamaya gelmiş olan bu hastalık karşısında, aile kadar hekimler de şaşkına dönmüşlerdi. Evet, Pervin ve Ahmet Bey'den sonra Nazan da bu amansız hastalığa yakalanmış ve gözlerini kaybetmişti. Nazan'ın beyninde biriken sıvı, onun görme fonksiyonlarını yitirmesine neden olmuştu.

Nurten Hanım'la benim tanışmam bu olaydan sonra oldu. Perişan bir vaziyette işbaşı yapmak zorunda kalan Nurten Hanım, görevi esnasında bayılmış; işyeri hemşiresine yani bana haber verilmişti. Koşarak Nurten Hanım'ın yanına gittim, tansiyonu çok düşük olduğu için onu hemen revire aldım. Oksijen gibi destekleyici uygulamalarla kendine geldi. Nasıl bir şok geçirdiğini, komalık halini kelimelere döküp sayfalara anlatmak mümkün

değildi. Kadıncağz ağlamaktan konuşmıyor, zangır zangır da titriyordu. Günlerdir hastaneye koşturmuş, maddi manevi her bakımdan çökmüştü. Ağır bir depresyon geçirdiği apaçık ortadaydı. Oturduk, epeyce konuştuk. Bana, baştan sona yaşadığı her şeyi tek tek anlattı. O an Allah bana nasıl bir güç verdi de ona moral verebildim kendime hâlâ şaşırıyorum. Kadıncağz o kadar rahatladı ki anlatamam.

İşyeri şoförüyle Nurten Hanım'ı evine gönderdikten sonra daha fazla kendimi tutamadım. Gizlemeye çalışıp içime aktıığım gözyaşlarına daha fazla engel olamadım. Elimin ayağımın bağı çözüldü, her şey gücünü yitirdi. Beynim dondu, işlevini kaybetti hafızam. Bedenime hükmedemez haldeyken bir başka hastaya bakamazdım. Perişan bir halde izin alıp çıktım. Allah'ım bir insan, bu kadar acıya nasıl katlanabilirdi ki? Derin düşüncelere dalıp gittikçe iki ucu kör hançerler çaresizliğimi gece gündüz demeden oyup durdu.

Bu olay bana “psikolojik desteğin” en güzel “antidepresan” ve “en iyi tedavi şekli” olduğunu öğretti. Ruhsal travmaların, birlik ve beraberlik içinde, kişilerin anlayabilecekleri dil, davranış ve yaklaşımlarla nasıl da hafiflediğini gördüm. Dayanışmanın motive edici gücü sayesinde “sabrın sonunda selamet” olduğunu gördüm.

O günden sonra Nurten Hanım'la daha da yakından ilgilendim. Geçen zaman zarfında Nurten Hanım eşini kaybetti. Artık bütün yük onun omuzlarına binmişti. Çile, sırtının kamburunda günden güne büyüyen görünmez bir yaraydı. Nazan ise gözlerini kaybetmişti ama çok şükür ki hastalığı kontrol altındaydı. Annesi onu engelliler okuluna yazdırmış, gönül gözünün gören gözden daha kıymetli olduğunu fark etmesini sağlamıştı. Nazan da her şeyi kabullenmişti, içindeki sükûnet çiçeklerini yol kenarlarına serpiştirerek yüreğinin götürdüğü yere gidiyordu. Ne mutlu ki o, şimdi, içinde bulunduğu duygu coğrafyasında baharın şakıyan diliyle mutluluğun iklimini teneffüs ediyor.

Her yeni gün, yaşadığı müddetçe insana yeni şeyler öğretir, tecrübe

olmuş. Acı tatlı, iyi ya da kötü çok şey öğreniyoruz. Hayatın manasını çektığımız sıkıntı veya başımıza gelen olaylardan daha da net anlıyor, bunlardan ders çıkarıyoruz. Bazen acıların bizi ne kadar yıprattığını görüp bunları hak etmediğimizi düşünsek de tıpkı Nurten Hanım'ın yaptığı gibi içimizdeki sese kulak verir, "Allah'ım verdiğin sıkıntılar için de, yaşattığın sevinçler için de sana sonsuz şükürler olsun!.." diyerek rüzgarı kesilmeyen yangına su serpip tevekkül ederiz.

İşte, hayatını pamuk ipliğinin ucundaki kıvılcımın tutuşturduğu, sonra kendini harlı bir yangının ortasında bulan Nurten Hanım, öznesini yitirdiği hayata yüklem olabilme umuduyla direnirken; ben, yani "anı"daki gizli öznenin araya girip gerçekleri söylemesine şahit oldunuz. Aslında o gerçekler, benim yeniden doğup ruhumu, vicdanımı, insanlığımı ölümsüz kalmamı sağladı.

En kalbi sevgilerimle...

YÜREĞİ YÜREĞİME DEĞİNCE

Selma BATTIR | KONYA

Bir diyardan yazıyorum. Gizemli bir diyar. Buz dağının arkası. Bes-tedir bu diyarda yaşam. Seslerin, sözlerin, işaretlerin ardıdır; ardı arkası kesilmeyen, yağınlarca soru, kaygı, keder, terk edilmişlik doludur zihinler.

O ve ben. O, beste; acısı güfte, sıkıntısı elem, kaygısı bilinmezlik dolu. Bense ona yakınlığı aramakta, yakınlığı aralamaktayım.

Ona yakın olmak... İlkin zorunlu bir yardım alışverişidir. Bazen so-kakta, yaşadığımız evde, mahallede bazen acil serviste, çare aranan hastane koridorunda, tedavi ünitelerinde, poliklinikte bazen morgda, ambulansa başlar bu alışveriş. Bilgi alır, umut verirsin; sıkıntısını alır, dua verirsin; aminler, inşallahlar dağıtırsın. Erir gider buzdağı.

Hastadır, hasta yakınıdır; anadır, babadır, evlattır ve daha nicesi. Biz onların diyarında, onların ülkesinde yaşarız. Beste ve güftenin, satır ve sö-zün, mısraların dinletisidir bu yaşam.

Söyler, okur, yalvarır; umutlu bekleyişini seninle, senin yanında, senin-le paylaşır. Yakın oluveririz, en yakını; bu eşikten sonra. Hayalleri varmış onun da benim gibi. Kime ne iyileşemeyecekse, yoksa çaresi, kime ne bu-

lunamamışsa merhemi. Hayalleri hayallerime değdi. Parlıyor. Kavurucu, yakıcı bir sıcak var şimdi çölümüzde. Serap parlak, sanki yeni sudan çıkmış, az ötede yağmur bulutları var gibi.

Çok zengin olmak istiyordu; bu hastalığın, kendinden kalkması mümkününe çok uzak olan bir hastam. Diyaliz makineleri alacak, bütün diyaliz hastalarının evine kuracak ve 'Bu çile bitecek!' diyordu. Bir başkası 'Suni Böbrek Araştırma Geliştirme Merkezi' kuracak, tüm bu illete yakalananlara dağıtacak. Bu hayaller dibe vurmuşluğun, bıkkınlığın, bizlerle kurduğu, paylaştığı yakınlığın sesiydi. Rüyalarında gerçekleştiğini gördüğü bu duası, gündüz yüzüne tebessüm olarak yansıdı.

Gülerdi Ömer Amca, her daim. Dili hep şükretmekteydi. Aldığı nefese, kaşık sallanacak her tas yemeğe, üzerini örten yağmur geçirmeyen damına... Şükür, hep şükür... Daha ne istesin? O Allah'tan, Rabb'i ondan ümidini kesmemişti. Bu maraz onu yiyip yıksa da sacid bir kul olmanın hazzını, hep yüreğinde hissetti. Haftanın üç günü görürdük onu. Son dönem, böbrek yetmezliği nedeniyle, diyalize girerdi. Zorunlu misafirimiz oldu azımsanamayacak bir süre. Onu farklı kılansa insanlığı, diğergamlığı, öğretileriydi. Hiçbir sıkıntısı olmayanlara inat, kendi düşkün halini unutturdu. Derdini, imkansızlıklarını, günbegün eriyişini düşünmezdi. Komşusu onun en büyük endişesiydi. Onu nasıl unutabilirdi; kördü, yalnızdı ve kimsesizdi.

Ali Bey'i onun anlatımıyla tanıdım. Kanayan yarasıydı. Sobası, yemeği, pijaması, suyu, yalnızlığı ve Ömer Amca'nın onun için çırpımları. Seneler önceydi ama tıpkı dün gibi. Nimet noktasında aşağıya, daha azıyla yetinene bakmayı; külfet noktasında yukarıya bakmayı, daha fazla yoklukta olanı görmeyi öğretti. Kendinden zorda olana koşmayı gösterdi. Tıpkı komşusu örneğindeki gibi. Yüreği yüreğime değdi.

Ömer Amca'nın yatağı şurası, sağdan ikinci. Ne zaman çehresi solgun, yüzü düşmüş, ışıltısı sönmüş, yorgun ve yılmın 'eski benler'i görsem, içime nazar ederim. Ünitenin salonu, sağdan ikinci yatak, cam kenarı. Ömer Amca hep oradadır. Mütebessim, güneşi batarken dahi hali, halimizi onarmakta.

O ulu çınar yok artık. Ne zaman içim sıkılsa yüreği yüreğimdedir. Ben ki mezun olduğumda ‘iyiliksever somurtkan’ iken eksikliğimi hastalarım ile tamamladım. Somurtkanlık giderken yerini tebessüme bıraktı. Onlar yüreğime dokundu, içime değdi. ‘Yaklaş, yaklaş, cem ol!’ dedi. Ancak o vakit varırsın menzile.

Ona yakın olmak. Yakını olmak. Hasta-hemşire ilişkisidir bu yakınlığın adı. Yakınlık şiiirdir; kabul gören ama bazen makbul olmayan.

Bir şair zevk alır, gurur duyar, heyecanlanır ya yazınca eserini... Hemşire yaptığı işin şairidir. Şiir diyarının perisi. Üzülür, sevinir, kızar, affeder, söyner, parlar, yorulur ama haz alır. Mutluluğun, sevginin, özverinin hazzını duyar derinlerinde, derinliklerinde hayatın.

Müzik ve ses ne kadar yakınsa o ve ben de o kadar yakınız. Ne günlük ıstıraplar, elemeler, tekdüze yaşam ne bir karşılık beklentisi güç verir ya da fer keser. Bir şiiirler ülkesi olan bu diyarı minik bir tebessümdür ayakta tutan.

Yakın olmak için uzak düşeriz, acı haberi verirken. Tebessüm, düşer yüzümüzden o vakit ansızın. Yüze tebessüm katan Ömer’ler yüreğe inmiştir artık. Daha niceleriyle birlikte erir içimizde. İşir, parlar, ısıtır...

Şiir perisi yaşar, hayattardır. Ömür akıp gider, biz işimizi yaparız. Şiirimizi yazarız yıllardır. İş yaparken türkü çıkırmaktır bu şiir. Mutlu iken ıslık çalmak, ölümlle üzümlü, doğumla hayata sınıksız bağlanmaktır. Yolda insanlara eziyet eden bir taş kaldırmaktır. Tüm insanlığa hizmet edecek bir hayatın idamesine yardım etmektir.

Biz umut içtik, sevgi içtik, tebessüm içtik; kimi zaman üzüldük ama hep bir düştük. Kalbimize özenle konan merhameti paylaştık. Güzel gördük, güzel görüldük. Artık. Eksilmedi ışığımız, sönmedi.

O, Allah(c.c)’a yakın ve ben dualarına, aminlerine. İçim ısındı. Eridi kusurum. Yine, yeniden uzakları yakın edeceğiz; o ve ben.

BURASI TAŞRA

Enbiye KARAAZ | ÇANAKKALE

Tek bir olay değil anlatacağım, çünkü Gönen’de yaşadıklarımın tümü, birbirine bağlı tek bir anı gibi.

Önce Gönen ve çalıştığım hastane hakkında bir şeyler söylemek gerek:

Balkesir’in ilçesi olan bu küçük yerleşim birimi, MS II. yy.a ait kitabelerde “Thermi” (sıcak su şehri), hamamlar da “Granikain” olarak geçmektedir.

Çoğunluğu belediye tarafından işletilen sıcak sular, şifalıdır. İğne oya pazarları meşhurdur. Genelde ovalık olan bu şirin kasabada en çok hoşuma giden, benim de üye olduğum GÖNDAK kuruluşudur. Bu kuruluş arama kurtarma ekibidir. Gerek kazalarda gerekse depremde bilinçli, donanımlı bir kurtarma ekibi olması, şehre güzel bir hizmet sunması ve bunun bir parçası olmak, bana mutluluk veriyordu.

Doğuda kırsal kesimde, ardından başkentte de görev yaptıktan sonra, 100 yataklı bir hastanede, cerrahi yoğun bakım ünitesinde çalışıyordum. Bu

ünite yeni kurulmuştu. Yeni bir sistem ya da yeni bir düzen kurulduğunda bir şeyleri oturtmak hep zaman alır ya; bu ünite de işleyişteki eksiklikleri düzeltmek ve ortama doğru yaklaşımı kazandırmak için uğraşılıyor, bu yüzden de tepki alıyordum.

İçime sinmeyen eksiklikler vardı. Yöneticiler tarafından hizmetin kalitesi, sanki onların istediğini yapmakla, alışılmış düzende sessiz kalmakla ölçülüp hizmetine verilen puan da bu yaklaşımla belirleniyordu. Ben her zamanki dik kafalılığımınla doğrunun peşindeydim. Bu konuda şikayet edilesem bile, mevcut iktidarın, daha üst düzey yöneticilerin arkamda olmayacağına inanmıyordum. Bu yüzden nöbet defterine her gün eksiklikleri yazıyordum. Kişilerle bir sorunum olmadığının, işleyişteki eksiklikleri belirttiğimin de altını çiziyordum. Zaten idareyle niye sorunum olsun ki, önemli olan hastaya hizmetin doğru verilmesiydi.

Örneğin, çalışma çizelgemize göre 08-16, 16-08 şeklinde çalışıyorduk. 16-08'e gelen hemşire tek başına hizmet veriyordu, hem tedaviden hem de bakımdan sorumluydu. Ünitenin içinde tuvalet yoktu ve sen ventilatöre, makineye bağlı 4 hastadan sorumluydun. Tuvaletin gelse koca bir koridorun sonuna gitmek zorundasın ki bu, hastaların durumunu riske atmaktı. Ama tuvalet insanların temel ihtiyacıydı. Yapabileceğin tek şey hatır kullanmak, servis hemşirelerinden yardım isteyip ihtiyacımı hatıra binaen gidermekti. Hatırın da bir sonu vardı, tıpkı komşudan her gün bir şey istemeyeceğin gibi...

İlk sivrilmem yoğun bakım ünitesine galoşla girilmesi ya da içeridışı terliği sisteminde direktmemle oldu. Çalışan arkadaşlar ve personel “Sana ne oluyor? Kolaysa başhekime giydirt!” diyorlardı. Enfeksiyon riski konusunda kesin kararlıydım ve onların yanında, zaman zaman hastası yatan ya da santral takmaya gelen başhekime de “Başhekim bey, galoşu unutuyorsunuz. Malumunuz enfeksiyon...” diyordum.

Şu yönünü takdir etmek lazım: “Tabi...” der ve giyerdi. İşi konusunda da çok titiz ve başarılı bir beyin cerrahıydı. Ama ya zamanı kalmıyor ya

da kendisine eksiklikler anlatılmıyordu. Sabit düşünceli, “doğru benimki” diyen, “işler görünürde yürüsün” diyen bir başhemşire mevcuttu. Ben yılmadan deftere yazıyor, kendisine de gerekçelerini anlatıyordum. “Galoş zorunluluğu hasta yakınlarına uygulanırken siz niye öyle giriyorsunuz? Hasta yakını saf mı, hiç sizi sorgulamayacak mı?” diye diye, sonunda giymeye alıştırmıştım.

O gün 16-08 nöbetçisiydim. Acilden Doktor Bey aramış, arrest olduğunu, ventilatörü hazır bulundurmamı istemişti. Hemen hızla her şeyi hazır ettim. Hasta geldi ve hastayı hızla ventilatöre bağladım. Modlarını ayarladım. Şimdi haklı olarak diyeceksiniz ki: “Sen de kimsin?” Evet çok doğru, ben anestezi uzmanı değilim. Normal şartlarda bunu doktorlar yapar. Yapmam suç, ama yapmaman da suç; vicdani suç. Doğrusu Doktor Bey’in de ventilatör konusunda bir bilgisi yoktu. Kendisiyle bu konuyu konuştuğumuzda, kendisinin anestezi hekimini çağırdığını fakat gelmediğini belirtti, dostane ilişkisi de bozulmasın diye konuya sert bakmıyordu. Bu yüzden mecburdur hemşire hastayı ventilatöre bağlamaya. Ben yine de telefonla arayıp hastanın yattığını, ventilatöre bağladığımızı ve modlarını bildirdim. “Tamam, çok iyi.” dedi.

Bu arada hasta yakınları, ünitenin kilitli olmamasından yararlanarak -yaklaşık 20 kişi- üniteye hücum etmişti. Onlara biraz dışarıda beklemelerini söyleyip aşağıdan personel çağırdım. Her yeri çamaşır suyuyla paspaslattım. Hasta yakınlarına geri dönüp, burasının yoğun bakım olduğunu, bizden izinsiz girmemeleri gerektiğini, ne kadar az ziyaretçi alınrsa enfeksiyon gelişme olasılığının azalacağını, hastalarının her türlü aşamasından haberdar edileceklerini, bu konuda bize yardımcı olmalarını istedim. Önce güven kazanarak onları sakinleştirdim ve hasta yakınlarının ölüm olasılığından korktuklarını görünce, ölüm olasılığına karşı hazırlıklı olmalarını sağlamak için onlarla konuştum.

Çingeneler hakkında çok bilgim yoktu. Sadece günlük yaşadıkları, müzikle ilgilendikleri ve dilenciler çağrışım yapardı kafamda. O gün gözlemlediğimde de şunu gördüm. Çok inançlıydılar ve Allah’ın adını sürekli

anıyorlardı. Allah'a güvenip sürekli dua ediyorlardı. Doğrusu gördüklerim beni etkilemişti.

Burada, hasta yakınları ile doğal bir ilişki kuruluyordu. Onlara, Allah'ın kanunları olduğunu, yaşamın doğmak-büyüme-yaşlanmak ve ölümden oluştuğunu ve ölümün Allah'ın yanına gitmek olduğunu anlatıp hepimizin bu durumu yaşadığını söyledim. Babamın ölüm döşeğindeyken göğsüne başımı koyup, bir sağlıklı olarak yapacak hiçbir şeyim kalmadığında, ona "Baba sen Allah'ın yanına gidiyorsun." deyip babamın da bana "Ben ölmeyeceğim, sen korkma." dediğini anlattım.

Hasta yakınlarının bizlerin de anne babaları olduğunu ve bu duruma düşebileceğini bilmeleri, her koşulda insani her şeyin yapılacağına inanmaları, güvenmeleri önemlidir.

Hastanın kurtulabileceği gibi, ölme riskinin de bulunduğunu, belirtmek zorundasın.

Şimdi gelelim kanunlara. Kanuna göre, hastanın durumu hakkında doktor bilgi verir. Gerçekte ise doktor evine gider, yakınlarla hemşire başa başa kalır. Onları sakinleştirmek maalesef sana düşer. Kanun taşrada bu yüzden havada kalır.

Çocukları çok sevsem de, anaokulu öğretmeni olmanın beni daha mutlu kılacağı zaman zaman düşünsem de, hemşirelik mesleğinde de mutluydum. Hasta yakınlarına, buradaki hastaların yakınları için bir odamız olduğunu, zaman zaman bu odadaki bilgisayardan hastalarını görebileceklerini anlattım. Oysa doğru söylemiyordum bu konuda. Bu odanın yapılması için ne emekler vermiştim; dilekçeler, savcılığa kadar gitmeler, sonunda yapmışlardı. Ama oraya bir adam oturtmamışlardı ve burada, ünitelerde zaten tek başına çalışan hemşirelerin bu görevi yapmaları bekleniyordu. Bu sistemin atıl kalması bizi üzüyordu. Devletin parasını göstermelik şeylere harcamak hiç de hoş değildi ve o ekran hiçbir zaman kullanılmamıştı. Nöbette zamanımızı hastaya harcamak zorundaydık, hasta yakınları sürekli rahatsız ederse hastaya zamanımız kalmazdı ki...

3-5 gün geçmişti. Hasta hâlâ ventilatöre bağıydı. Ankara'da da yaptığım gibi hastalarımı gerek bakımlarının gerek tedavilerinin her aşamasını anlata anlata yaparım; bir de “Ben geldim, beni özlediniz mi? Şimdi aspire edeceğiz ki ciğerlerimiz temizlensin.” gibi çocuksu ifadelerle fakat içten tavrımla, hasta uyuyor olsa da konuşurum. Böyle olan bir arkadaşım daha vardı: Yasemin. O günlerde bizim gündemimizde, Candan Erçetin'in “vay halime” diye bir şarkısı vardı. İkimiz de bilgisayardan bu parçayı hastamıza, İbrahim Bey'e çalıyorduk hastayı aspire ederken. Bilinçaltında çektiği acı yön değıştirsın, müzik onu mutlu eder gibi bir düşüncemiz vardı.

Doktor Bey'e yakalandık bir gün. Güldü, “Siz çılgınsınız!” dedi, ama yapmayın da demedi.

6. günüydü, hasta uyandı. Fakat tepki gösteriyor, öğürüyor ve öksürüyordu. Yanına gidip elini tuttum, kendisinin hastanede olduğunu, ciğerlerinin dolu olduğunu, makineye bağılı nefes aldığımı, şu an ciğerlerinin makinesiz nefes almaya yetmediğini anlattım. Ve tüp müküslle dolduğu için aspire etmek zorundaydım. Yoğun bakım hastabakıcısının en zor işidir, uyanık aspire. Bunu yapmak zorundaydım. Anlattım. Gözlerinden yaşlar gelmesine rağmen tepki göstermedi ama çektiği acı göz yaşlarındaydı. O an hastaya “Özür dilerim bunu yapmazsam yaşama dönme şansın olmaz. Canımı acıtmak istemiyorum ama acılı bir süreçtir bu.” diye anlatıyordum. Bu arada hastayla sürekli konuşup ailesinin onu ne kadar sevdiğini, hepsinin dışarıda olduğunu söyledim. Gözlerini açıp kapattı, “anlıyorum” diyordu.

Doktor Bey'i durumdan haberdar ettim. Çok sevinmişti. Çünkü şu ana kadar ventilatörde olup da uyanan tek hastamızdı. Kontrol, tahlil ve akciğer filmi istedi. Doktor Bey'e “Aileden yakın birini alabilir miyim?” dedim, onayladı. Bu konuyu konuşmuştuk. O da benim gibi bakıyordu, hastanın cihazdan çıkma çabası için yakınlarının varlığını görmesi ve kendini yalnız hissetmemesi çok önemlidir. Aileyle konuştum. Şaşkın fakat tatlı bir tebessümle karşıladılar. Hasta yakınına galoş giydirip, zorla elde ettiğim boks önlüğüyle ve ellerine dezenfektan sıkarak içeri aldım. Hastasına dokunabileceğini söyledim. Eşi büyük bir sevinçle hastasının başına gitti,

eşinin elini tuttu ve eşine seslendi. İbrahim Bey’de hiçbir tepki yoktu. Ben de şaşırmıştım. Nedenini düşünmeye başladım. Acaba kırgın mıydı eşine, yoksa uzun yıllar erkek hastalarda gözlemediğim gibi, hastalığın onları aciz bıraktığı hissini mi yaşıyordu?

Müdahale etme ihtiyacı duydum. Hastanın yanına gelip “İbrahim Bey, şimdi senden gözlerini açmanı istiyorum. Bana yardımcı olur musun?” dedim. Gözlerini açtı. “Bak sana eşini getirdim.” dedim. Eşine baktı, fakat gözleri dolmuştu. Ben hemen onları görmezden gelip “Şimdi de sağ kolumuzu kaldırıyoruz.” dedim. Yaptı ama hemen yine gözlerini kapattı. Çünkü yorgundu, vücudu ağır bir savaştaydı. Bu kadarını yeterli görüp hasta yakınına “tamam” dediler.

Kadının içine dert olmuş ki bana “Neden siz seslenince gözünü açtı?” diye sordu. Hızla bulabildiğim gerekçeleri söyledim. Bizim sesimize alıştığını, güvendiğini anlattım. Ayrıca şu anki durumunun görülmesinin onu incitmiş olabileceğini ya da makineden çıkmayı başaramama korkusu yaşıyıp eşinin üzgün halini görmek istemiyor olabileceğini söyledim. Bu yüzden dikkatli olmamız gerektiğini belirterek, “Onun en çok sevdiği kişileri alalım zaman zaman içeri.” dedim. Ne sıklıkta görüşülebileceğini doktorun belirleyeceğini belirttim. Hasta yakını bize minnet duyuyor, bize dualar ediyordu. Ben kendisine özel bir şey yapmadığımızı sadece işimizi, görevimizi yaptığımızı anlattım.

Çaresizlik zor şeydir, bilmediğin bir konuda yardım almak herkesi korkutur. Bu yüzden hasta ve hasta yakınlarının yapılan her uygulamayı bilme hakkı ve tercih hakkı vardır. Sağlıkta son 6-7 yıldır Bakanlık politikası şeffaflık getirmiş ve bence sağlıkta da insani haklara saygı çabası gelişmeye başlamıştır. Önceden hasta ve hasta yakınlarına kaba davranışlar mevcut olup bilgilendirme azdı. Bir sağlık çalışanı sadece kendine vicdanlı değil herkese karşı vicdanlı olmalıdır.

Doktor Bey çok sevinçliydi. Vizite geldiğinde hem bizlere teşekkür ediyor hem de makineden çıkarsa, bunu başaran ilk hastamız olacağımı söylüyordu.

İlerleyen günlerde her şey çok iyiydi. Tahlilleri olumluydu ve akciğerleri toparlanmıştı. Artık zaten kendi de öğürüyor ve öksürüyor, o zaman da tüp onu rahatsız ediyordu. Yasemin ile ben gündüz de çalışıyorduk. Hastanın akciğer kontrol filmini çektirdik ve o gün makineden ayırma kararı aldık. Hastanın kendisine anlattık bu durumu. Fakat tolere edip etmeyeceği çok önemliydi.

Doktor Bey, ben ve Yasemin hastayı makineden ayırdık. Burnundan nazofarengial takıp oksijenlenmesini sağladık. Her şey iyi gidiyordu. Fakat bu aşamada hasta oturtulup sırtına palpe edilip az az vurularak akciğerlerin hareket etmesi sağlanmalı ve hasta öksürtülmeye zorlanmalıydı. Bu çok önemliydi. Balgamını çıkartması sağlanmalıydı ve yolu da buydu. Gün boyu her şey yolundaydı. Doktor Bey akşam vizitine gelmişti, hastayla konuşuyordu. Hasta Yasemin'e ve bana bakarak "Ben bunların düğününde klarnetle 'vay halime' türküsünü çalacağım." dedi. "Neden?" diye sordu Doktor Bey. "Çünkü bana hep onu dinlettiler." dedi.

Doktor Bey, Yasemin ve ben birbirimize baktık. Hasta uyandığından beri biz o şarkıyı ona dinletmemiştik ki... Biz şaşkındık. Malzeme odasında Doktor Bey'le konuştuk. Bunun açıklaması ne olabilirdi? Doktor Bey "Allah'ın lütfu, sizin de kalbiniz." dedi.

Ben makineye bağlı her hastanın bilinçaltı da olsa sevgiyi, ilgiyi hissettiğine inanıyorum. Çalışan tüm arkadaşlarımın çabasıyla 20 gün sonra hastayı taburcu ettik. İnanç, emek, sevgi, tedavi ve bakım yerini bulmuş ve taşrada da olsa başarı yakalanmıştı.

Bizim için en büyük ödül hastanın hayata dönmesiydi.

YOĞUN ANI SERVİSİ

Sevim AYRANCIOĞLU | SİMOP

Burası bir yoğun bakım ünitesi. Buradaki birinci ayımı doldurdum. Altı kişilik bir ekibiz, fakat üç kişi nöbet tutuyoruz. Dışarıya açılan bir penceresi olmayan, personel we'si bulunmayan, hastalarla iç içe, yakın mesafede, göz göze, saatlerce ve sabaha kadar tek nöbetçi olarak oturmak zorunda olduğum küçük bir salondan ibaret bu “yoğun bakım” a henüz alışabilmiş değilim.

Dört yataklı yoğun bakımımızda yine klasik bir akşam yemeği saati... Dört hastam da yataklarının içinde oturur pozisyona geldiler. Kendilerine göre ayarlanabilen yemek masalarına (deve boynu) konan yemeklerinden iştahla, afiyetle ve hatta arada on parmaklarını da kullanarak, yataktan yatağa karşılıklı sohbet ederek yemeye başladılar.

Aldı mı yoğun bakımı yoğun bir tavuk kokusu... Bir türlü yerinde bulunamayan personele ulaşip havalandırmayı açtırabilirsem, hayatım boyunca bir daha tavuk eti yiyememe ihtimalini azaltabilirdim. Çünkü birbirine karışan tavuk eti, idrar ve ter kokularından boğulmak üzereydim. Berket, personeli bulup havalandırmayı açtırdım da rahatladım. Ve ardından buram buram envai çeşit kokunun birbirine karıştığı ilk ve tek yoğun bakım ünitesi olarak tarihe geçmemiz gerektiğini düşünmeye başladım.

Hastalarım çok yaşlı değiller. Onlarla aramda sadece bir desk var. Hep beraberiz bu küçük salonda. “Ne güzel!” diyorum kendi kendime... Bütün ikazlarıma rağmen, hastaların refakatçileri (doğru okudunuz refakatçi) “Yoğun Bakım, Girilmez!” yazan dandik kapıdan sallana sallana içeri girip girip çıkıyorlar. “Galoş giyer misiniz!” dediğim bir refakatçi yüzüme sinirli ve dişlerini sıkarak bir bakış fırlatıyor. “Galoş” diyorum tekrar... Galoş, maloş...

Ben gitgide artan refakatçi trafiğini hayretle izlerken yürüyenlerin galoşlarından çıkan hışırtular ve monitörlerden çıkan sinyal sesleri birbirine karışıyor. Bu sesler, bir boğulma hissi, ardına kadar güneşli bir gökyüzüne açılan bir pencereden derin bir nefes almak isteğim, beni burada ne yaptığuma dair derin düşüncelere sevk ediyor. Gözlerim dört duvarı delip geçerek uzaklara dalıyor. Dış uyaranlara tepki veremiyorum. Devre dışıyım. Siren seslerini duyabiliyorum ama. Bu bir S.O.S...

Bu arada Bedia Akartürk “kışlar doldu bugün”ü seslendiriyor bilgi-sayardan. Hastalarım acıklı ezgiden mi, yoksa hastalıklarından mı bilemiyorum “of of” diye inleyerek türküyü eşlik ediyorlar. “Haydi hoppa, hep birlikte!” diyorum içimden, coşuyoruz.

Tam karşımda yatan hasta beni göz hapsine almış. Ne zaman başımı deskten kaldırırsam onunla göz göze geliyoruz. Hasta, giydiği içliğin uçlarını içine sokup dizlerine kadar çektiği çoraplarıyla, ayaklarını deve boynunun üstüne doğru bacak bacak üstüne atarak uzatmış, keyifle yatıyor. Tansiyonu 125/75, nabız 63, saturasyon 98, solunum 20. Kan şekeri takibi ve insülin için yatıyor sadece. Canı sıkılıyor besbelli. Ne yaparsa da buradaki beşinci gününü atlatsa... Ansızın sigara içmek istediğini söylüyor. “Çay, kahve bir şey yok mu yeğenim?” diye sesleniyor bana. Tepki vermiyorum. Neden çay yapmadığımı soruyor. Burada çay yapmamızın yasak olduğunu söylüyor. “Olsun sallama da içerim ben.” diyor. Benim su kaynatmamın yeterli olacağını söylüyor. Kaynatıyorum. Bu arada hastam cep telefonunu elinden hiç düşürmüyor. Bağırarak ses tonuyla sık sık görüşmeler yapıyor. Bilgisayardan gayet kısık bir tonda çıkan müziğe parmağındaki probu şıklatarak tempo tutuyor.

Bu benden bile sağlıklı görünen hastam can sıkıntısından ne yapacağını bilmez bir halde etrafıyla ilgilenmeye başlıyor. Bir başka hastanın refakatçisiyle ahbab olmuşlar, hastasının yanında oturması için ona izin vermemi istiyor. Hatta bu yaşlı refakatçinin dizlerinde bir ağrı peydahlanmış, ağrı kesici iğne yapsaymışım iyi olurmuş. O refakatçi, canı sıkılan hastamın yanına bir sandalye çekip oturuyor ve koyu bir sohbeğe başlıyorlar. Başka bir refakatçi de dışarıda beklerken üşüyormuş. Bu nedenle kaşla göz arasında koridordaki koltuğu kapıldığı gibi içeriye, hastasının yatağının yanına, taşıyor. Ben bütün bunlara engel olmak isterken, “Doktor izin vermişti.” deyince onlar, donakalıyorlar. Bir süre sonra tam karşımda yatan hastada bir hareketlilik görüyorum. Ben yanına gidene kadar kendini monitöre bağlayan kablolardan kurtulup manşonu çözmeye başlıyor bile. Tuvalete gitmek üzere kalkıp yürümek istiyor. Yine engel olamıyorum çünkü zaten doktor sonda taktırmıyor, yürüme yasağı yok. Öbür hastalar da sırayla kalkıp tuvalete gitmek istiyorlar. Ve ben de onları sabaha kadar defalarca monitöre bağlayıp çözmekten iyice paranoyaklaşıp bu kötü rüyanın bir an önce bitmesini istiyorum. Bu kâbustan uyanmak istiyorum. Ama yok, sabaha daha saatler var...

Şimdi ise yoğun ziyaret saatimiz başlamak üzere. Ziyaretçilerin yoğun bakımında yatan ve gayet bakımsız kalmış, halden düşmüş hastalarına taşıdığı sepetlerden, diyet yemeğini beğenmeyip yemeyenler veya yiyip de doymayanlar için, tuzu belli ve acılı tarhana çorbası, termosta çay mutlaka, kurabiye, kek, kıymalı börek servisi başlıyor. Henüz yediği yemeği sindirmeye çabalayan mideler, tuka basa bir daha doluyor. Birazdan hepsinde mide şikayeti başlayacak biliyorum. Yakınlarını görünce ağlayanlar, beni buradan çıkarın diye yalvaranlar... Sonra tavan yapan taşıkardı. Tanrım çıldırmağ üzereyim... Ve yine karşımda Bedia Akartürk, hiç usanmadan, yorulmadan “sitemim var”ı seslendiriyor. Nihayet ziyaret saati bitiyor. Hastalar ışıklardan rahatsız oluyorlar, azaltmamı istiyorlar. İstediklerini yapıyorum. Artık hastalar ve refakatçiler rahatsız edilmek istemiyorlar. Kısa süre içinde servisten horultular yükseliyor. Perde kapanıyor...

Gece uzadıkça uzuyordu. Bir türlü bitmek istememesine yavaş yavaş sabaha evriliyordu. Hastaların horul horul uyurken ben, sandalyede otur-

maktan, birbirine geçmiş kemiklerimle baştan ayağa uyuşmuş vücudumu artık hissedemiyordum. Duvarda çerçevenilmiş ve gururla sunulan Vizyonumuz ve Misyonumuz'u seçemeyecek kadar şesi beş görmeye başlamıştım. Artık lenslerimi çıkarıp gözlüğümü takmıştım. Yine de iyi göremiyordum işte. Vizyonumuz ve misyonumuz artık anlamını yitirmişti sanki. Saat sabahın dördüydü. Pili bitmişti. Hastanedeki tek uyanık nöbetçiydim. Üşüyordum. Arkadaşlarımın gelmesine dört saat daha vardı. Şimdi ne vizyon, ne misyon, ne iso... sadece bu eziyet bitsin istiyorum. Ve mikrofonda Deniz Seki, "yine hüzün" diyor... Gecenin bu saatine övgüler düzüyor.

Güneş dışarıda bir yerlerde doğsa da burayı aydınlatmıyor. Karşımdaki saat bile durmuş, vazgeçmiş çalışmaktan, zamanı evirmekten... Zaman ve mekan karmaşası yaşıyorum. Burası zaman ve mekan üstü bir yere dönüşüyor.

Küçük bir hastanenin bünyesindeki bilmem kaçınıc basamak bakanlık ve müdürlük onaylı göstermelik yoğun bakım servisinin, ceplere giren döner sermaye miktarını kabartmaktan ve bana "yoğun anı servisi" olmasından başka ne işe yaradığını bu sürünme nöbetinin sonunda da anlayabilmiş değilim. Bu gerilim filminin bu geceki kurbanı bendim. Bütün algılarım dumur olmuş durumda. Üzgünüm... böyle bir hemşire olmak değildi idealim... mutsuzum...

Başhemşirelik Makamına: Nöbetimde idari ve teknik bakımdan hiçbir sorun yaşanmadıysa da (!) olan hemşireye olmuştur. Ve hiçbir şey olması gerektiği gibi, yolunda gitmemiştir. Servis dört hasta ve tükenmiş bir hemşireyle teslim edilmiştir.

Deniz Seki son kez söylüyor: "içimi döktüm"

İlginize Sunulur.

Saygılar Efendim...

Nöbetçi Hemşire

BAHARIMA KIŞ GELDİ

Gülşay YIGİT / ANKARA

Acının ağıtlara döküldüğü, gözyaşının hıçkırıklara dönüştüğü, fer-yatların melekleri ağlattığı, umudun kimi zaman fırtınalı denizde yolunu kaybeden gemi misali yok olup gittiği, kimi zaman da gökyüzü kadar mavi-leştiği, anadan, yardan, bacıdan ayıran, bazen de onları peri kızının sihirli değneğini dokundurup geri veren, Başkent'in göbeğinde bir acilde başla-dım ilk görevime.

Yaşıtlarımın gençliklerinin doruğunda, hayatın altını üstüne getirdiği, eğlenceden eğlenceye koştuğu, analarının minik kuzusu, babalarının nar tanesi, sevdiklerinin bir tanesi oldukları dönemde, benim baharına çoktan kış gelmişti.

Acil! Asya Hemşire'nin kendi nişanına dahi gidemediği, Neslihan Hemşire'nin minik vücudu 40 derecede yanan bebeğini komşusuna bı-rakıp yavrum yavrum atan yüreği ile hastaların arasında koşuşturduğu, migreni tutan Necibe Hemşire'nin başını koyacak yer bulamadan sabahı ettiği, Hatice'nin memlekette komaya giren babasını önce Allah'a sonra meslektaşlarına bırakıp müşahedede başka babalara şifa dağıttığı, hamile olan Fatma'nın koridorda öğüre kusa, bulana bulana lavaboyu zor bulduğu

bir yer işte. Çaresizlere çare olan 70 biçare, acili döndürüyorduk. Karde-
lenin kar kış demeden, ölümü pahasına başını yeryüzüne çıkartması gibi
seviyorduk mesleğimizi. Söz konusu hastaysa çocukmuş, eşmiş, anaymış,
babaymış, teferruatı bizim için.

Ortalama 1000-1500 hasta girişi oluyordu. 3 hastayı bir sedyede otu-
ruyor, 1 askıya 5 serum asıyorduk. Turnikesiz damara giriyorduk, sormayın
bana “neden” diye, çünkü bizim hem turnike bağlayacak zamanımız yoktu
hem de turnikemiz. Sorumlumuz bir keresinde herkese dağıttı, “Kaybet-
meyin ha!” diye de ekledi, eline şeker verilen çocuk gibi olmuşuk. Can
yoldaşım Aynur’u çok mutsuz görmüştüm bir keresinde. “Yorgun musun,
nöbetin mi yoğun geçti?” dedim, “Turnikemi kaybettim.” dedi. “Üzülme
canım, eldivenle bağlamaya devam ederiz gerektiğinde.”

Müşahedede çalışıyordum. Sedyeye ile bir hasta getirdi personelim. Be-
yin tıkanması sonucu komaya girmiş, akciğeri soluk alıp almamakta karar-
sız, kalbi ise canı isterse atan bir tablo ile geldi karşıma. Hastanın yanında
bıyıkları yeni terlemiş, yükü dünyadan ağır genç bir delikanlı son kez bak-
tı annesine çıkarken, kalbi ağladı, biliyordu son bakışıydı, son görüşüydü,
belki son dokunuşu; elini öptü anasının “Ben gidiyorum anam Tunceli’ye
çıkıttı ya askerliğim, arabaya biniyorum bu gece, hakkını helal et, vatan bana
sen Allah’a emanet!” Duyan kulaklarım duymaz, gören gözlerim görmez,
ayaklarım tutmaz oldu. 1 saniyede 40 yaş yaşlanır mı insan? Elimden düşüp
paramparça olan serumun sesine, geldim kendime. Yok yok ben bu görün-
tüye daha fazla dayanamayacağım. Sustum! Avazım çıktığı kadar...

Hemşire ağlamaz, hemşire yorulmaz, onun çocuğu hasta olmaz, ana-
sı da ölse yıkılmaz. Melektir hemşire; yemeden, içmeden, uyumadan yaşar.
Robottur hemşire; sevmeden, ağlamadan, üzülmeden çalışır.

Nöbetimin bitmesine az zaman kala, her yanından yorgunluk akan,
gözleri ağlamaktan yumulmuş bir bayan girdi odaya. “Annemi arıyorum,
adı Türkan!” dedi. Ashında önünde durduğu yatakta yatıyordu annesi, ta-
nıyamadı, acısına bir acı daha eklendi. “Ah anam!” dedi “Seni görmeyeli

uzun yıllar oldu, sen yaşlanmayı kendine hiç yakıştırmazdın. Koyu kestaneye boyardın hep saçlarını, mora çalan pembe ojevi de çok severdin, olsun anam, iyileşince beraber yakarız ama söz, sen cennet gözlerini açmıca kadar nefesin nefesime degecek.” Öptü, öptü, kokladı uzun uzun, ağladı; birkaç dakika sonra yanına gittim, annesi hakkında bilgi verdim; hastane ortamı öyle bir yerdir ki “Nasılsınız?” deyince tek bir nefeste önünüze kusarlar hayatlarını. Küçük yaşta kaçarak evlendiği için annesi hiç affetmemiş onu, görüşmemiş, sesine bile hasret bırakmış kızını. “Benim yüzümden bu hale düştü annem!” dedi durdu. Acı içinde acı...

Ertesi gün Türkan Teyze'nin günüydü, altına naylon yaydım, bebe şampuanı ile köpürte köpürte yıkadık, misler gibi oldu. Kestane renkli boyayı saçına yaktık, ojevi de unutmadık tabi. “Yatak yarası, hemşirenin yüz karası.” derdi hep Nesrin Hocam. Uzun süre yatan hastalarda oluşabilecek korkulu rüya... O zamanlar havalı yatak bulma şansımız yok. Olsun hiç önemli değil, bizim için yokun da çaresi var; hemşire yapıcı olmalı, eldivenlere su doldurup yara oluşabilecek yerlere koyarsan bi şeycik olmaz. Bunu da yaptık, son olarak tansiyonuna baktım. Allah Allah! Türkan Hanım'ın yerde sürünen tansiyonu, yükselme çabasına girmiş. İnanmadım, tekrar aldım. Nabızı da fena değil, mesaim bitti. Eve gidiyorum, kendimi çiçekten dala, oradan ağaca uçan rengârenk bir kelebek gibi hissediyordum; içim içime sığmıyordu; bu hafiflik, bu mutluluk kaynağı nedir bilmiyorum.

Mutluluk, kimi için sevgiliden alınan bir demet çiçek, son model bir araba, lüks bir ev, sevgilinin seni seviyorum demesi, duvak, aşk... Bilmiyorum işte, göreceli bir şey. Bana göre kalbi duran birini tek yumrukla yaşama bağlamaktır mutluluk, parmak uçlarında ödem oluşuncaya dek ambu yapıp “Hayata tekrar hoş geldin!” demektir, çocuklarının hastaneye bırakıp kaçtığı altı bezli nur topağının rızasını almaktır, ya da gece sabaha kadar gözünü kırpmadan, kollarının ağrısını duymadan, ayağının yorgunluğunu hissetmeden ağlayan gönülleri susturma, inleyen vücutları, kanayan yaraları sarmaktır mutluluk, yardıma muhtaç birine karşılıksız elini uzatmaktır. Bir hemşirenin yaptığıdır işte.

Günler su gibi akıyor, müşahedede hastalar sürekli değişiyor, Türkan Hanım 1 no'lu yatakta hayata bağlanma çabasını sürdürüyordu. Komadaki hastalar çiçek gibidir, bir gün ilgi göstermezsen hayata küser, sana veda eder, başka baharlara giderler. Bakımlarını atlarsan doğaya bırakılmış atık gibi çürüyüp toprak olur, başka canlılarda hayat bulurlar. Nazlı bebek gibidir onlar, bir emzirmediğin kalır, bir de kucığına alıp pırpırlamadığın. Al-tını alır, ağız bakımını yaparsın, banyosunu yaptırırısın, sekresyonunun çık-masını sağlarsın, masajlarını yaparsın, öyle güzeldir ki onlarla ilgilenmek. Her nefes alışta, hayattan zevk alırsın, huzura erersin, Kâbe'ye gitmezsin Kâbe senin ayağına gelir. Onlara hizmet etmenin karşılığı ne paradır ne pul ne kariyerdir ne makam ne de mevki. Onlar seni Ala-i İnni'ye uçurur. Onlar konuşamaz, gülemez, yürüyemez. Onunla senin aranda, kalpten kalbe bir yol vardır ki görünmez.

Maddi manevi çabalarımızın sonucu onların ayağa kalkması, gözle-rimizin içine bakması yok mu! Gece gündüz özlemini duyduğunuz rüyala-rınızın atlı prensinin, platonik aşkınızın “Ben de seni seviyorum!” demesi gibidir.

İşte Türkan Teyze bu güzelliği yaşattı bize. Yüreğim pır pır, bilmiyo-rum neden? Yakında bir peri, sihirli değneğini değdirecek ona, hissediy-o-rum bunu. Bu ilhamla yanına gittim, elini sımsıkı tuttum, kulağına eğilip “Hadi Türkan Sultan, sen cennet gözlerini açtığında her şey eskisi gibi olacak, hani kızının hep yanında olduğu ve senin onun başını okşadığın anlar... Biliyor musun ‘Cami yıkılmış da minberi duruyor.’ derler senin gibi kadınlara. Sende cami bile yıkılmamış, yine çok bakımlısın, yine çok asaletlisin, yine çok güzelsin sen, aç hadi gözlerini ve bütün ihtişamınla tüm dünyaya ilan et sultanlığını.” diye fısıldadım, cümlelerimi bitirir bitirmez bir gülümseme yayıldı nur yüzüne sanki...

Ertesi gün hastaneye yürümedim, içimde pır pır eden kelebek getirdi beni uçurarak. Müşahedenin kapısını açtım; emek emek oya gibi işlediğim, bebek gibi beslediğim, uykusuz gecem, yorgun gündüzüm bakıyordu bana! Cennet gözlerinin ışıltısında kayboldum. Kendine gelmiş, yatakta öyle otu-

ruyordu. Türkan Teyze'ye ilk sözüm "Tekrar hoş geldin hayata!" oldu. Biraz yorgun ama mutlu şekilde "Hoş bulduk Gülay'ım." dedi. Birden dondum, düşündüm. Nerden biliyordu beni? Şaşkınlığım uzun sürmedi. Bilmek için görmek gerekmezdi.

Türkan Teyze'nin tedavisini yaptıktan sonra yavaş yavaş yürütmeye sıra geldi. Hastaneye yatalı 2 ay oldu, ilk kez yürüyecekti; yavaşça kaldırdım, ilk adımını atması yok mu!.. Aynaya bakmak istedi, lavaboya götürdüm. Saçlarının rengini görünce ojelerine sevindiği kadar sevindi, ay yüzünü bana çevirdi, "Bana bitkisel hayatta dahi nurlar gibi bakmışınız, Allah taşlar, topraklar ve melekler kadar razı olsun, eliniz ayağınız hiç yorulmasın, acı nedir, zorluk nedir, sıkıntı nasıl olur bildirmesin!" dedi. Öyle kalpten gelen cümlelerdi ki bunlar, ruhumun Mirac'a çıkıp dolaştığını hissettim...

Gün geçtikçe düzeliyordu, hastalığından eser kalmamış bir hale gelmişti. Kızı onu hiç yalnız bırakmıyor, askerdeki oğlundan da hayırlı haberler aldıkça yaşama sevinci artıyordu. Doktoru, bir iki gün sonra çıkabileceğini bile söylüyordu.

Ve bir Pazar akşamı... İçim sıkılıyor. Kalktım terasa çıktım hızlı adımlarla, sıkıntımı gökyüzüne anlatayım diye. Kaldırdım başımı, baktım ki sema sancı çekiyor, yıldızlar sönük, ay hüzünlü; "Neyiniz var?" desem ağlayacak halleri var, hiç ses etmeden geçtim odama. Vardiyamın başlamasına az kaldı, hazırlanıp hastaneye doğru yola koyuldum. Acilin kapısından girerken derin bir nefes aldım, sanki buna çok ihtiyacım olacaktı içerde. İçimdeki kelebek bu akşam hiç uçmuyordu, müşahedenin kapısını açtım, tüm acil ekibi 1 nolu yatağın başına toplanmış. Türkan Teyze'de, akciğer ödemi sonucunda, solunum ve kardiyak arrest gelişmiş, yaklaşık 2 saat resüstasyon yaptık, geri dönmek istemedi bu kez çıktığı seferden. Odanın telefonu çalıyor, zamansız gelen telefonları sevmiyorum, açmak istemiyorum, elim tutmuyor.

Arayan, hayatımın en zor sorusunu sordu, cevabı kalbimi ağlatıyor. Bir bıçağın ucu, kalbimde hafifçe geziniyor sanki... Allah'ım Hz. Eyyüb

sabrı ver bana, artık dayanamıyorum. İçim acıyor. Ne tarif edilmez bir duygu bu? Yerini belli edemiyorum; “Sol yanım...” diyemiyorum mesela. İçim işte!.. Her zerrem, her nefesim... İçim acıyor, dayanamıyorum. Bitişleri içiyorum yudum yudum. Yeter, eve gideyim, yatayım, uyuyayım; kabus olsun tüm bunlar, geçsin!..

Türkan Teyze'nin nöbetteki oğluna, 1999 yılından bu yana, rüyalarım da dahi cevap veremedim. Yüreginiz yetiyorsa buyrun!

GÜLÜ GÖR!

Ayşe ÖZÇELİK | MANİSA

Hastayım... Dört gündür dışarı adım atamayacak kadar yorgun düşürdü meniere ve tonsilit beni. Gökyüzü de yorgun galiba, doluluğuyla gündür hepimizi bulduğumuz yere kilitlemek istiyor sanki...

Çok açım, evdeyse kahvaltı yapacak bir şey yok; yediden beri yatakta dolaniyorum, kahvaltı yapıp arkadaşşıma, İzmir'e gitmeliyim oysa.

"Markete gitmek bile zor gelecek kadar hastasım İzmir'de ne işin var?"

"Gitmeliyim söz verdim!"

"Kantinden poğaçaya alayım bari, saat 9.00"

Lojmanın balkonundan, Secret Garden dediğim hastane bahçesinden ağaçların koruyucu gövdeleriyle ayrılmış Spil Dağı'nı yandan gören manzaraya bakıyorum. Hayatımın iki yılının hüznünlü, düşünceli, yorgun her anı bu manzarayla yaptığım sessiz diyaloglarla geçti. Belki de birçok insanın, kim bilir? Bazen sessiz çılgınlık atıyor ve biri bizi duysun, ses ver-

sin, elini uzatsın diye hayal ediyoruz sanırım. Çok yorgunum, hem fiziksel hem psikolojik. İmmün sistemimi fazla baskılamış olmalıyım, ilaçlar da iyi gelmiyor artık, iyileşme gösteremiyorum.

“Bir haftadır izinlisin, hiçbir şey yapmadın; cumartesi gününü ateşler içinde yatakta geçirmemek iyi gelecektir hadi kalk!”

Hastane bahçesindeki kantinden poğaçaya alıp yeniden Secret Garden’de kaybolmak üzereyken:

“Aylin Hanımm!”

Bu hoş sesin sahibine yöneliyorum:

“Buyrun!”

“Kusura bakmayın sizi tatilinizde alıkoymak istemem ama sizinle bir şey konuşmak istiyorum.”

“Buyrun rica ederim.”

Yüzü tanıdık geliyor ama çıkartamıyorum. İfademden düşündüklerimi anlamış olmalı:

“Siz beni hatırlamazsınız sanırım ama ben sizi hatırlıyorum, Ayşe Türk’ün kardeşiyim. Geçen yılki ameliyatında da kısa bir süre gelmiştim.”

Evet benzetiyorum, ince yüz hatları, düzgün Türkçe, naif yapı...

“Ablam kötü! Birkaç gündür kötüydü zaten, akşam iyice fenalaştı. Dün akşamdan beri İzmir’e sevk etmek gerektiğini söylüyorlar ancak kabul etmiyor. ‘İstemiyorum; öleceksem burada öleyim.’ diyor, sürekli ağlıyor! Sizi soruyor, ‘Beni bıraktı gitti!’ diyor.”

“Sorun nedir? Ne oldu?”

“Böbrekleri etkilenmiş, ilaçlar da bozmuş galiba, hiçbir şey yemiyor, içmiyor, damar yolu da açtırmıyor. ‘Çok zor bulunuyor, biliyorsunuz canımı çok yakıyorlar, istemiyorum.’ diyor, bizleri dinlemiyor.”

“Bıraktığımda çok iyiydi!..”

İnanamıyorum... Ameliyatından iki gün sonra izne ayrılırken, döndüğümde olmayacağı için, vedalaşmıştı bile. Geçen yılki ameliyat sonrası gözümün önünden geçiyor, naif bir insandı Ayşe Teyze. Şeker ve tansiyon hastasıydı, bir de ameliyattan sonra osteomyelit geliştiği için iki aya yakın yatmıştı. O zaman da güçlü antibiyotikler kullandığından, böbreklerini korumak için, düzenli mayı, diyet ve günlük kan rutinleriyle durumunu takip etmiştik. Ciddi sorunlar yaşamamış, yürüyerek taburcu etmiştik.

“Gelip bir konuşsanız, sizi dinliyor, çok seviyor sizi, en azından ikna etseniz İzmir’e gitmeye!”

Solgun görüntüm dikkatini çekmiş olmalı.

“Siz de hastasınız galiba kusura bakmayın!”

Elimdeki poşete kayıyor gözleri.

“Sizi daha fazla tutmayayım.”

Bir an sessizlik oluyor, gerçekten hastayım, ayakta zor duruyorum. Ayşe Teyze’nin yanına çıkarsam hemen ayrılamayacağımı biliyorum, bu yüzden çok istekli değilim. Aklıma sözüm de geliyor, beni bekleyen, plan yapan arkadaşına da ayıp olur, diye düşünüyorum. Erken dönüp Ayşe Teyze’yle pazar günü görüşmeyi planlıyorum ama ağızımdan çıkan;

“Gerçekten çok üzüldüm! Birazdan geleceğim.” oluyor.

Birkaç adım sonra Secret Garden diyor ki: “Hayat işte... İnsanların planlarına bazen sadece umursamaz bir tebessüm fırlatıyor!.. Onun yardımı daha fazla ihtiyacı olmalı.”

Gerçekten benden daha fazla olmalı!.. Kantine değil markete gitmiş olsaydım kardeşimle karşılaşmazdık. Sanırım böyle olması istenmişti.

Çayımı koyarken insanların acıları, yaşadığı zorluklar, buruk bir acıyla yüreğimi şöyle bir yokluyor. Zorluklarımız bizi arayışa iterken daha iyi olmasını umut ediyoruz. Bazense hayat, vermeden önce galiba bizi yokluyor. Ayşe Teyze'nin yılların aşındırdığı dizlerinin neden olduğu yürüme zorluğunu takılan protezlerle hafifletmeye çalışırken nelere neden olabiliyor yaşanılanlar!.. Hangi birimiz karar verirken daha da kötü olabileceğini biliyoruz? Her şeye rağmen bazen bilmemek, umut, tanrının lütfu diye düşünüyorum. Umud arayan yüreğime Mevlana'nın sözü ses oluyor:

“Dikenleri gösteriyorsa Mevla'm şikayet etme şükret, bil ki yakında gülü de gönderecektir.”

Can çıkmadan umut bitmez! Umud gülden yana, onu buna inandır.

Dağınık, solgun halimi toparlamaya çalışıyorum, hafif bir makyaj yardımına koşuyor! Yavaş yavaş yürürken durumu hakkında daha fazla bilgi almam gerektiği geliyor aklıma, hemşire odasına yöneliyorum. Gecedeki arkadaşlar çoktan gitmiş, yeni gelen arkadaşlar durumundan haberdar, akşam bir ara kötüleşmiş, müdahale etmişler, nöbetteki arkadaşlar oldukça yorulmuş. Doktorunu aramışlar, sevk edilmesine karar verilmiş, ancak Ayşe Teyze gitmek istememiş, sabah da damar yolu tıkanıp yeniden açılması gerektiğinde tedaviyi de reddetmeye başlamış, herkes ne yapacağını bilmez durumda kalmış.

Gözümün önünde, naif yapısıyla nasıl çocukça direnmiş olabileceği canlanıyor.

“Ahh Ayşe Teyze, ahh...”

Kaldığı özel odanın kapısını çalarken karşılaşacağım şeye hazır olmaya çalışıyorum. Karşıdan bana bakan küskün gözlerin, geleceğimden haberdar olduğunu anlıyorum.

“Anlatmışlar sana, zaten geleceğin de yoktu başka türlü, kötüyüm bak...” diyen küskün gözler bana bakıyor.

Ne diyeceğimi, nasıl söze başlayacağımı bilmiyorum, sessizce yanına oturuyorum.

“Her şey düzelecek inan bana, her şey geçecek, yürüyerek çıkacaksın gene!”

“Diyaliz olman lazım diyorlar, bir kere olursam sürekli bağlanacağım, istemiyorum, öleyim kurtulayım!”

“Hayır, hemen diyaliz olman gerekmiyor, hâlâ şansın var, sıvı alarak ve tedaviyle hâlâ böbreklerin kurtulabilir, eğer bunları yapmazsak son çare diyaliz.”

“Burada tedavi olamazsın dediler, İzmir’e göndermeliymişler. Kalabalık oralar, yol bilmem iz bilmem. Oralarda ölmek istemiyorum.”

“İzmir’de daha teşekküllü hastaneler var, tedavin çok daha iyi yapılabilir, senin iyiliğin için dediler bunu.”

“Hayır istemiyorum, söylemediler mi sana? Gitmeyeceğim.”

Bir süre sessizlik oluyor. İnatçı, naif yapısıyla gitmeyi kabul etmeyeceğini görüyorum. Daha önceki ameliyatı, ameliyat sonrası her şey gözümün önünden geçerken ne kadar durduk tam bilmiyorum; konuşmaya başladığımda, konuşmanın zor olduğu durumlarda uzun zaman hiç konuşmadan durmuş olmanın sesteki buğusu sesime yansımıştı, oysaki geçen süre dakikalar olmalı.

“Peki Ayşe Teyze.”

“Önder Bey’le konuşacağım, tedavini burada ayarlamak için uğraşacaktır; yalnız sen de iyileşmek için her şeyi yapacağına söz vermelisin.”

“Su içeceksin, yemek yiyeceksin, serumların ve iğnelerin yapılmasına izin vereceksin.”

Sesimden, gözlerimden, cevap beklediğimi anlıyor.

“Tamam söz.”

Sanki teyit etmek isteyen beynim, yüreğim su bardağını uzatıyor; nazlı, gönülsüz alıyor, uzun süre aç kalan insanın yemek yerken zorlanması gibi suyu içerken zorlandığımı anlıyorum.

“Midem bulanıyor, kusmaktan yoruldum, ne yer içersem kusuyorum.”

“İlaçlar yan etki yapmış, böbreklerin etkilenmiş, bulantı ve kusman bundan, yemeyip içmeyi bir de serumlarını da taktırmadığından iyice bozulmaya başlamış böbreklerin, zaten şeker-tansiyon hastasıysın, daha çok dikkat etmelisin. Söz verdin unutma, gerekli olan neyse yapacaksın. Bir süre sonra hepsi geçecek, ancak dayanmalısın.”

Kıskık bir “tamam” daha! Bardaktaki suyu bitiriyor!

“Birazdan tedavinin ayarlanması için Önder Bey’le konuşacağım, muhtemelen bir süre serum takılması lazım, katater taktıralım sürekli canın yanmaz.”

“Boyundan takılan o şey mi? Dün de söylediler istemem onu!”

Sesi titriyor, gözlerinden yaşlar damlıyor.

“Tamam deneyeceğiz, ancak bulamazsak kabul edeceksin oldu mu? Başka çaremiz yok serumları almalısın!”

Başımı eğiyor, odadan çıkıyorum. Önder Bey’i arıyorum.

“Aylin, İzmir’e sevk etmeliyiz.” diyor.

“Dün de gitmeyi kabul etmemiş biliyorsunuz, ben de konuştum, gitmiyor, tedavisini burada ayarlayamaz mıyız?”

“Mürvet Hanım’la bir konuş, ne öneriyor sor bakalım.”

İntaniye doktorunu arıyorum, hastayla ilgili dün arkadaşlarla görüşmüş, durumdan haberdar, gitmeyi kabul etmediğinden tedavisini yeniden ayarlıyor. Kan değerlerini okumamı istiyor, “Bir de diyaliz doktoru Cem Bey’i ara, onun da önerilerini al.” diye ekliyor. Cem Bey’i arıyorum, hastanın halinden duyduğu hoşnutsuzlukla bir süre sitem ediyor, sıkı bir takip ve tedavi düzenliyor. Damar yolu için ameliyathaneyi arıyorum, anestezi teknisyenlerinden denemelerini rica ediyorum, birazdan geleceklerini söylüyorlar, sıra geliyor gidip Ayşe Teyze’yle konuşmaya! Tekrar odadayım.

“Üç doktor takip edecek seni, tedavini ayarladılar, birazdan serum takmak için gelecekler. Her şey düzelecek zamanla.”

Fısıltı halindeki sesi titriyor.

“Öleceğim değil mi?”

“İyileşeceksin, inan bana!.. Ama sen de inanmalısın!”

“Sen niye takmıyorsun, bak çok canımı yaktılar, senin iznin bitmedi mi hâlâ?”

“Halim yok şu an. Takacak olan arkadaş da çok iyidir, güven bana!”

“Neyin var?”

“Önemli bir şey değil, iyileşiyorum ben de, merak etme!”

Dua ediyorum damar yolu kolay bulunsun diye, gelen arkadaş gerçekten ikinci denemede ayağından güzel bir damar yolu açıyor.

Pazartesi günü iznimi uzatmadan işe başladım, sık sık desteğe ihti-

yağ duyan Ayşe Teyze'yle izinde yeteri kadar ilgilenmem mümkün değildi. Bir buçuk ay, bazen "Hadi Ayşe Teyze, söz vermiştin, dayanacaksın, ancak böyle düzelebilsin." bazen "Bak süpersin, ooo yakında koşarsın sen!" inişleri çıkışlarıyla geçti.

Sulu gözlerle titrek sesle karşılaştığım her an, inanmasını, önce onun iyileşeceğine inanması gerektiğini aşlamaya çalışıyordum. Ona söylediklerimi sonrasında düşünürken, terzi kendi söküğünü dikemezmiş, sözü aklıma geliyor, tebessüm ediyordum!

"Şefkati sadece ona değil kendine de göster." diyordu bir ses. İyileşmek için ne gerekli ise yapmalı, inanmalı, çabalamalıyım.

Taburcu olacağı gün izin aldım, bol gözyaşının olduğu bir veda yaşamak, yaşatmak istemiyordum. Arkadaşlara bana verilmek üzere kendi ördüğü bir masa örtüsü bırakmış, bir de gene kızmış izinli olmama! Ayşe Teyze yürüyerek taburcu oldu, ben de meditasyon ve yoga öğrenmeye başladım, sağlığıma etkisi inanılmaz oldu.

Yaşadıklarımız inanmanın, istemenin, şefkatin kendimize olanının bile ne kadar önemli olduğunun kanıtı gibiydi. Ve durumların seyrinin değiştirilebileceğinin...

Her insan, her yaşanan bize bir şey anlatıyor. Sadece dikenleri gördüğümüzde, hayat ne kadar zor değil mi? Dikenlerin gülün parçası olduğu gerçeği, gülü görmemizi sağlayabilir belki. Belki gülü gördüğümüzde tutmayı da öğrenmeye çalışırız.

İÇİNDEKİ ACI SIKINTI

Sevim ÖZER | EDİRNE

Ökmen ailesinin sekiz kızı vardı. Ben ailenin yedinci kızıydım. Anneme sordurdum ‘Neden biz bu kadar kalabalık bir aileyiz?’ diye. Annem ‘Cahillik!’ derdi. Bana da ‘Kızım sen oku. Ebe ol. Benim yaptığım yanlış yapmasınlar, sen onlara anlatırsın!’ derdi. Doğumlar annemi çok yıpratmıştı. Halsiz soluk yüzü beni çok üzerti. Hastalanır, doktora götürmek isteriz, ‘Sen ebe olduğun zaman gideriz.’ diye gülümseyerek cevap verirdi. Ben de ona hep derdim ki: ‘Sana söz veriyorum ebe olacağım!’ Aslında ebelik nedir bilmezdim.

Yıllar birbirini kovalamıştı. İlk ve ortaokulu başarı ile bitirmiştim. O sene sağlık meslek sınavına girdim. Annem ebelik bölümünü yazmamı istedi, ben de onu kırmadım ve ebelik bölümünü yazdım. Sınav sonuçları açıklandığında kazandığımı duyunca annemin sevinci, benim sevincim olmuştu. Gözleri doldu, çok sevinçliydim. Annemin istediği olmuştu.

Okula başladık. İlk sene çok güzeldi. İkinci sene stajyerlik derslerimiz başlamıştı. Doğumu, doğum salonunu ilk kez görmüştüm. Bir bayan doğum yapıyordu. Doğumun bu kadar zor olduğunu gördüğümde üç gün yemek yiyememişim. Sürekli annem aklıma geliyordu. Üstelik dokuz kere

doğum yapmıştı ve bir tanesi de ölmüştü. ‘Annecim sen neler çekmişsin!’ diyordum; ama bir o kadar da meraklı idim. İkinci senem olmasına rağmen bu işi yapabileceğime yürekten inanmıştım.

Yıllar birbirini kovalıyordu. Ben de mezun olacağım günü bekliyordum. Nihayet o da oldu. İlk görev yerim Aksaray’a atamam 1995’te yapıldı. Ameliyathane hemşiresi olarak göreve başladım. O kadar üzülmiştim ki sanki anneme verdiğim sözü tutamadığımı hissetmeye başlamıştım. Bir ay sonra başhemşiremize beni doğum salonunda görevlendirmesini ve orada daha verimli olabileceğimi söyledim. Kısa bir süre sonra doğum salonunda görevlendirildim. Refakat tutmadan nöbetlere başlamıştım. Öyle nöbetlerimiz geçiyordu ki bacaklarımın ağrısından nöbet ertesi uyuyamıyordum; ama hiçbir zaman pes etmedim, o kadar güzel şeyler yaşıyor ve dualar alıyordum ki... Kendime moral veriyordum ‘Bak ameliyathanede çalışmış olsaydın bunları duymayacaktın.’ diye.

Bir gün hafta sonu nöbetine gidecektim; bir ayağım “nöbete git” diyor, diğeri sanki “gitme” dercesine beni lojmana çekiyordu. Hiç kendimi böyle hissetmemiştim, nöbet yerime gittiğimde de doğum salonu hiç bu kadar soğuk gelmemişti. Sanki ilk defa görmüş gibiydim orayı. Yanımdaki arkadaşlara bakarak ‘Hayırdır inşallah, bu nöbeti bir atlatsaydık!’ dedim.

Koridordan tiz bir ses geliyordu. Hemen koridora çıktım, baktım ki karşımda elleri kınalı, esmer güzeli, belli ki yaşı küçük bir gebe duruyor. Yanında iki hanımla doğuma geliyordu. Baktım ve gülümsedim. ‘Geçmiş olsun, kaçınıcı gebelik?’ diye sordum. İlk gebelik, dedi. Gözleri donuk bakıyordu. ‘Korkma seni buradan anne olarak göndereceğiz.’ dedim. Elimini tutarak gülümsedi. İçinde fırtınalar kopuyor gibiydi. Yüzüme bakarak ‘Ebe Hanım doğum sancısı nasıl oluyor? Benim içim yanıyor.’ dedi.

Başta ne demek istediğine anlam verememiştim. Nedenini daha sonradan çözecektim. ‘Sana bir yudum su vereyim, biraz rahatlırsın.’ diyerek elimi omzuna koydum ve kendisini rahat hissetmesini sağlamaya çalıştım. Daha sonra dosyasını doldururken eşinin Doğu’da askerde olduğu belirtil-

di. 'Bebeğinle ona sürpriz yaparsın. Haberi oldu mu?' diye sorduğumda 'Hayır haber veremedik.' dediler. Yalnız grip bir tavrı vardı. Muayenesini yapıp yatağına aldığımda yatak bile dar geliyordu. 'Bu nasıl doğum sancısı!' diyerek haykırıyordu. Odadaki diğer gebelere bakarak 'Bunda bir huzursuzluk var.' diye geçirmiştim içimden. Yanındaki yakınları onu sakinleştirmeye çalışıyor, 'Kızım dua et!' diyorlardı. Bende de ister istemez bir huzursuzluk olmuştu. Gözümü üzerinden ayırmıyordum. Sürekli onu 'Sakin ol, doğumuna çok az kaldı, nefes al ver!' diye teselli ediyordum. Bir taraftan da hayırlısı ile bu nöbetimi bir atlatsam diyordum; çünkü bu zamana kadar gördüğüm en farklı gebe idi.

En son muayene için onu doğum salonuna aldım, masada arka arkaya bağırarak 'Bu nasıl doğum sancısı, benim içim yanıyor!' diye haykırıyordu. Gebenin o halini görünce içimdeki tedirginlik yerini farklı şeylere bırakmıştı, yanındaki yakınlarını da doğum salonuna aldım. Onlar da sakinleştirmeye çalışıyordu ama faydalı olamıyorduk.

Muayenesini yaptım, yaklaşık on beş dakika kadar doğum yapmasını bekledim. O sırada ebe odasından çalan telefon sesine, irkildim. Sanki o telefonu açmak istemiyordum. Personele bakarak 'Açar mısın?' dedim. Personel telefona baktıktan sonra 'Ebe Hanım seni istiyorlar.' dedi. O telefona giderken içime bir sıkıntı çökmüştü sanki. Bir şey duymak istemiyordum. Oysa karşımdaki İl Sağlık Müdürü idi. 'Ebe Hanım, şu isimde bir hastanız var mı?' diye sorduğunda ne olduğunu anlayamadım. 'Evet Müdür Bey, şu anda doğum masasında, biraz sonra doğumunu yaptıracağım.' dedim. Tanıdığım Müdür Bey'in sesi gitmiş, yerine yorgun, bitkin bir ses gelmişti. 'Ebe Hanım eşi doğuda şehit olmuş. Haberi geldi. Ne gerekiyorsa yapalım.' dedi. Sanki üzerime büyük bir ağırlık koydular. 'Müdür Bey eşi hissetti. Geldiğinden beri, içim yanıyor, diyerek sancı çekti.' dedim; ellerimin titrediğini gözlerimin yaşla dolduğunu hissettim.

Kendimi sıkıyordum. Gözyaşlarımın düşmemesi gerekiyordu. Bir şeylerin aksi gittiğinin anlaşılmasını istemiyordum. Gebenin yakınları bana, az önceki ebe gitmiş sanki yerine farklı biri gelmiş gibi bakıyorlardı. Ne diyece-

ğimi bilemiyordum, kelimeler boğazıma düğümleniyordu. İçimden 'Eşine sürpriz yapacaktı. Evladını göremeden gitti.' diyordum. Donup kalmıştım. Kendime gelmem gerekiyordu, çünkü bana çok ihtiyacı vardı.

Eşinin şehit haberinden yaklaşık on beş dakika sonra doğum yaptı. Nur topu gibi, dünyalar tatlısı, çok sağlıklı bir kız çocuğu dünyaya geldi. Kendisine bebeği gösteriyordum, o kadar yorulmuş ki gözü bebeğini bile görmüyordu. Sanki başına bir şeylerin geldiğini biliyor, gözümün içine bakıyor, bir şeyler söylemek istiyor, söyleyemiyordu.

'Acı haber tez duyulur.' derler ya, bu da öyle oldu. Hemen köyden yakınlarına haber geldi. Onlar da köye gitti. Yerine köyden bu sefer başka kişiler geldi. Bu değişim onu huzursuz etmişti. Başını sağ tarafa eğerek baktı. Kötü bir haber duymak istemiyordu sanki. Gelenler ona "Babaannen hasta!" diyerek bu değişimin nedenini geçiştiriyorlardı. O da 'Hayır bu babaanne işi değil. Ne olur bana neler oluyor biri söylesin!' diyerek gözüme bakıyordu. O zaman işimin ne kadar zor bir meslek olduğunu anlamıştım. Bir taraftan moral vermeye bir taraftan da içimde kopan fırtınaları sakinleştirmeye çalışıyordum. Hastanemizde onları üç gün misafir ettik. Babası, kızını göremeden şehit olmuştu. Annenin kendisini toparlaması için, eşine şehit haberi verilmeden defnedildi. Eşini son kez bile görememişti. Ne acı ki aynı günde hem anne hem şehit eşi olmuştu. Hastane ve İl Sağlık Müdürü'müzün ilgileri ile elimizden geldiğince yardımcı olmaya çalıştık.

Aradan iki yıl geçti ve ben askeri bir personelle evlendim. İki tane de evladım oldu ama ne zaman basında bir şehit haberi duysam yaşadığım bu olay aklıma gelir ve içimi titretir.

SİREN SESİ

Esin ŞEN | ANIYALMA

Arkadaşım telefonda “Nöbet değiştirir misin benimle?” diyordu. Tedirginlik ve huzursuzluk hissiyle “Evet.” diyorum. Allah’ım! Bir gün önce, bir gün sonrası için nöbet değiştirmek istemiş olsa sanki o kadar huzursuz olmayacağım. Nedir beni bu kadar huzursuz eden, diye düşünüyorum. Bir gün önce gördüğüm rüyaydı beni huzursuz eden. “Bir rüyanın etkisinde bu kadar kalmamalıyım.” diye söyleniyorum kendi kendime.

11 Mayıs 2006 sabahı nöbete gittiğimde artık o kadar huzursuz değilim. Akşama kadar hatta akşam saatlerinde de bir yoğunluk vardı acilde. O kalabalığın içinde bir kaza haberi gelmişti. Nöbet arkadaşım hemen ambulansla kaza yerine gitmiş, acil hekimimiz cerrahımızı çağırmıştı. Bir baba oğuldu kaza yapan motosikletle. Bir araba ile çarpışmışlardı. Her ikisinin de sol bacağına açık kırık vardı. Hastaların ilk müdahaleleri yapıldıktan sonra, ortopedi uzmanı o gün için olmadığından, Alanya’ya sevkine karar verilmişti. Ancak iki hasta tek ambulansla gidemezdi. Babanın durumu daha kötü olduğu için ilk gidecek ambulansa baba alınacaktı. Evet, iki hasta, iki ambulans gidecekti.

Acilde iki hemşire nöbet tutuyorduk. Ambulansla biz gidecek, servis-

ten bize yardım için gelen arkadaşlar, acile gelen hastalara bakacaktı. İlk hasta ambulansa alınmıştı. Ben babayı götürecektim, öyle karar vermiştik. Ama ambulansa alınan ilk hasta oğluydu, beklemedik hemen yola çıktık. Babayı da diğer ambulansa alınır alınmaz, arkadaşım götürecekti. Gece- nin karanlığında siren sesleriyle yolumuza devam ediyorduk. Hastam Eren, endişeliydi. Endişesi yüzünden okunuyordu. “Ne oldu? Neden gidiyoruz?” sorularını kendisine sorduğunu düşünerek “Merak etme, korkulacak bir şey yok. Burada ilk muayene ve tedaviniz yapıldı. Babanın ve senin bacağımda kırık var. Bizim ortopedi uzmanımız olmadığı için Alanya’ya gidiyoruz. Oradaki işlemlerde ağrı, acı hissetmeyeceksin. Zaten serumunu taktuk, orada ilaç verip seni uyutacaklar.” dedim. Biraz rahatlamıştı. İşe ne zaman başlayacağını merak ediyordu. Bu arada Alanya’da çalıştığını, ailesini görmek için akşam işten çıkar çıkmaz yola çıktığını öğrenmişim. Buraya geldiğinde babasıyla buluşup evlerine gitmek üzereyken kaza yapmışlardı. Uygun bir dille bir süre çalışamayacağını söylemem gerekiyordu. “Oradaki doktorun senin tedavini yaptıktan sonra durumuna göre kaç gün çalışamayacağını söyler. İyileşmen için istirahat etmen gerekir.” dedim. Bunları söylerken içimden inşallah bacağı ampute olmaz diye dua ediyordum. Serum azalmıştı. Serumu değiştirmek için ayağa kalktığımda sedye çarşafının kanlı olduğunu gördüm. Şoförümüz Mustafa Abi yüksek sesle sinirli sinirli konuşuyordu. Acaba bana mı seslendi diye anlamaya çalıştım. Ambulansta üçümüzden başka kimse yoktu. Yoksa ben hastayla ilgilenirken hasta yakınlarından biri ön tarafa binmişti de ben mi fark etmemiştim? Baktım yanın- da kimse yoktu. Seslendim, cevap alamadım. Dikkatini dağıtmamak için sustum. Şimdi hastamla ilgilenmem gerekiyor, hastamı teslim ettikten sonra sorarım diye düşündüm. Eren’in bacağına turnike bağlamıştık. Peki çarşaf neden kanlıydı? Elbiselerinden mi bulaşmıştı yoksa kanama mı oluyordu? Anlamak için yara yerini kontrol ettim. Bir elimle pedle tampon yapıyor, di- ğer elimle nabzını kontrol ediyordum. Saat 22.00 sıralarıydı. Bir an, acaba böyle, uzak bir yere gitmemiz gerekseydi götürebilir miydim, diye aklımdan geçti. Cevabım “evet”ti. O bana emanetti. En iyi şekilde bakmam, her türlü olumsuzluktan korumam gerekiyordu. Mustafa Abi hâlâ sinirli sinirli, yük- sek sesle konuşuyordu.

Hızlıydık, sanki şeridimizde gitmiyorduk. Endişelendim. Allah'ım bizleri kaza ve belalardan kuru diye dua ediyordum, Eren'e hissettirmeden. Tam o sırada başımda büyük bir acı hissettim. Karanlık. Sanki gözüm görmüyordu. "Ellerimin içindeki hasta nerede, hastayı teslim etmiş miydim, teslim ettiysem niye hatırlamıyorum, yoksa bayılmış mıyım, hastama ne oldu?" soruları aklımdan geçiyor, olanları anlamaya çalışıyor, bir türlü cevap bulamıyordum. Sonra kalabalık insan sesleri duymaya başladım. Anlam veremiyordum. Karanlıkta beyaz tenli bir erkek silüeti gördüm. Bana bakıyordu. "Ne oldu, hastam nerede?" diye sordum. Kaza yaptınız cevabıyla irkildim. Acaba kaza yapınca arka kapı açılmış ben düşmüş olabilir miydim? Ambulansa, hastamın yanına gitmeliydim. Ona benden başkası yardımcı olamazdı. Kalkmak için çabaladıkça her tarafımda ağrı hissediyor, sanki içim geçiyor, şuurum bulanıklaşıyordu. "Lütfen beni kaldırın, hastama bakmam lazım!" diye duyduğum seslere sesimi duyurmaya çalışıyordum. Cevap gelmiyordu. Sinirlendim. Beni neden hastama götürmüyorlar, neden Mustafa Abi bana hastanın durumunu söylemiyor? Tekrar "Lütfen beni hastanın yanına götürür müsünüz, beni kaldırır mısınız?" dediğimde biri sağ kolumdan tuttu, ayağa kalkmaya çalıştım olmadı. Ambulansa gide miyordum, olmuyordu. Mustafa Abi'nin sesini hâlâ duyamayınca endişem artmaya başladı, o da kazada yaralanmış olabilir diye. Onlar için yardım istemeliydim. Elimi cebime attığımda telefonumun cebimde olduğunu hissettim. Telefonu o karanlıktan gelen seslere doğru uzattım. "Lütfen Doktor Hanım'a telefon açar mısınız? Kaza yaptığımızı söyler misiniz?" diye seslendim. Biri telefonu elimden almıştı. Arkadaki ambulansla gelen arkadaşımı aratmamıştım. Çünkü ne halde olduğumuzu bilmiyordum. Kötü bir haldeyse korkabilir, panikleyebilir diye düşünmüştüm. En iyisi Doktor Hanım'a haber vermektir. Doktor Hanım arkadaki ambulansla gelen arkadaşımı yönlendirebilir, destekleyebilirdi.

Doktor Hanım'a kaza yapmışız diye söylediğimde kısa bir sessizlik oldu. Bana nerede kaza yaptığımızı sordu. Bilmiyordum, sorduğumda Kargıcak'ta olduğumuzu öğrendim. Doktor Hanım'a Kargıcak'ta kaza yapmışız diyebildim. Yardım isteyebilmişim. O seslerin içinde bir söz endişemi daha da arttırmıştı, "Biri ölmüş!" diyorlardı. Böyle bir şey olma-

malydı, yanılmışlardır, yanılmış olmaları gerekiyor, duyduğum şey doğru olmamalı diye düşünüyordum. Arkadaki ambulansın en kısa zamanda yanımıza gelmesini istiyordum. Bir süre sonra arkadaşımın koşarak yanıma geldiğini gördüm. Beni ambulansa taşımak için kucakladıklarında “Beni bırakın, onlara bakın, biri ölmüş diyorlar, doğru mu, ölen kim, kim ölmüş?” diye soruyordum. Arkadaşım cevap vermiyordu. Beni ambulansa almışlardı. Bu benim Alanya’ya hastam Eren’i götürmek için bindiğim ambulans mıydı? Yan tarafta yatan, benim hastam mıydı? Görmeye çalıştım, görebildiğim sadece bir erkek eliydi. Arkadaşımın bindiği ambulansa beni alırlarsa yanımdaki hasta Eren’in babası olabilirdi. Bu düşünceyle “Ölen mi var?” sorusunu bir daha sormadım.

Alanya’ya, hastaneye vardığımızda acilde başıma, yüzüme dikiş atılırken sanki üzerime kar yağıyor, üşüyordum. Bu arada “Yan tarafımda müdahale yapılan kim var? Eren’le Mustafa Abi’yi de getirmişler mi?” diye görmeye çalışıyordum. Ama yoklardı. Arkadaşım yanımdaki doktora “Doktor Bey, bir de beraber gidip bakalım, belki yaşıyorlardır.” diyordu. Anladım ki ikisi de artık yaşamıyordu. Üzüntüm ağrılarımın, acılarımın artık çok üstündeydi. Yaşadığıma nasıl sevinebilirim, yanımda beraber yola çıktığım iki insan ölmüştü. Belki herkese garip gelecek bu söyleyeceğim ama sanki yaşadığım için suçlu hissetmişim kendimi. Onların aileleri beni her gördüklerinde acıları tazelenecek, üzüntüleri artacaktı. Bunu görmeye dayanabileceğimi sanmıyordum. Öğrendim ki bir tomruk yüklü kamyonla çarpışmışız. Eren’le Mustafa Abi olay yerinde ölmüşler. Ambulans paramparça olmuş. Beni ambulandan çok uzakta bir yerde bulmuşlar. Gece yapılan tetkiklerin ardından servise yatırılmışım. Arkadaşlarım bana destek olmak için yanıma gelmişlerdi. Sabahleyin hastanenin başhemşiresi ve diğer hemşire arkadaşlar ziyaretime geldiklerinde, Hemşireler Günü’nü kutlamış, geçmiş olsun dileklerini iletmışlerdi. Herkes için Hemşireler Günü farklı anlamlar taşıyor. Benim içinse hüznün, üzeri küllenmeye başlamış ancak altında hâlâ içten içe yanan bir kordur. Alanya Devlet Hastanesi’nden sonra kendi hastaneme getirildim. Bu arada ziyaretime gelen arkadaşlarımdan Mustafa Abi’nin cenaze töreninin yapılacağı saati öğrendim. Mesai arkadaşımı son yolculuğuna uğurlamak, onunla vedalaşmak için en azından odamın pen-

ceresinden törene katılmak istiyordum. Ancak neden olmadı bilmiyorum. Eren'in annesi ve kardeşleriyle de tanıştım. Ziyaretime gelmişlerdi. İki kız kardeşi varmış. Evin en büyüğü, tek erkek evladymış. Babanın ise bacağı ampute olmuş. Yaşadıklarını unutmak, bir kâbus gördüğünü, uyanınca her şeyin biteceğini düşünmek ile yaşanılanları kabullenmek arasında seçim yapmak gerektiğinde, hangisinin daha az acı vereceğini düşünüyor insan. Herhalde kabullenmek gerekiyor, çok acı verse bile ve çok zor olsa da.

Mayıs 2007'de bana gelen yazıda, Antalya ilinde "Yılın Hemşiresi" seçilmiş olduğum ve Ankara'ya gitmem gerektiği yazıyordu. Şaşırdım. Çünkü sıkıntılarımı, üzüntülerimi tek başıma yaşadığımı, hiç kimsenin biz sağlık çalışanlarını düşünmediğini, unutulduğumuzu sanıyordum. 11 Mayıs 2007 akşamı Ankara'ya gitmek için yola çıkmıştım. Yolda giderken olaydan bir sene sonra yine aynı tarihte yolda olduğumu fark ettim. Bir hüznün kaplamıştı içimi. Oraya gittiğimde, diğer illerden gelen hemşire arkadaşlarla tanıştım. Biz seksen bir ilden gelen hemşireler, meslektaşlarımızı temsilen oradaydık. Farklı yerlerden gelmiş olmamıza rağmen sanki uzun zamandır birbirimizi tanıyorduk. Bu, meslektaş olmanın, aynı amaç için çalışmanın verdiği bir yakınlık olsa gerek. Sayın Sağlık Müdürümüz beni telefonla arayıp hem Hemşireler Günümü, hem de Anneler Günümü kutladı. Gündüz yapılan programlardan sonra Sayın Sağlık Bakanımız Recep Akdağ, bizimle akşam yemek yemiş, sorunlarımızı dinlemişti. Daha sonra ödül töreninin yapılacağı yere gitmek için yola çıktık. Bu yaşadıklarımızı sessizce izliyor, karmaşık duygular yaşıyordum. Sayın Başbakanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın plaketlerimizi vereceğini duyduğumda inanamadım. Bu beklediğim bir şey değildi. Sayın Başbakanımızın ve Sayın Bakanımızın biz hemşirelerin Hemşireler Gününe verdiği önem, beni duygulandırdı. Plaketlerimizi Sayın Başbakanımızdan aldık.

Bu kazada hayatını kaybeden ambulans şoförü Mustafa Sezen ve hastamız Eren'e Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır ve sağlık diliyorum. Biz sağlık çalışanlarını unutmayanlara teşekkür ederim.

TECELLİ-İ RAHMET

Rahime ATLI | DİYARBAKIR

Hepimizin kara kaplı, üzerinden yıllar geçmiş sayfalarla dolu defterlerimiz vardır.

Benim de üniversiteden kalma bir ajandam vardı...

O çıktı karşıma geçen günlerde, sayfaları tek tek okudum, kime ait olduğunu yazmadığım bazı dizeler çıktı karşıma, ruh halimi aynen yansıtıyordu...

Ağlamak istiyorum

Sevginin ağır bastığı, nefretle karışık

Acıyla, hasretle karışık

Ama buram buram aşk kokan duygularla...

Ağlamak istiyorum...

Kalbimde biriken

Ve beynimde ve şuurumda...

Velhasıl bir atom bombasına dönüştüren beni bu basınç

İstiyorum ki gözyaşıyla boşalsın,

Gözyaşıyla huzur bulayım.

Taze tomurcukların açmak istediği

Hastanın dua beklediği gibi

Ağlamak istiyorum...

Patlasam, belki paramparça olsa bütün birikenler

Saçılan parçacıklar anlatamayacak her şeyi veya anlayamayacaklar

Ama ağlamak istiyorum

Gözyaşları anlatır ilaveten aydınlattığı gibi

Anlayan bulunur gözyaşından ve onlardır aradıklarım; onlardır hasretim...

Ağlamak istiyorum...

Evet, ağlamak istiyordum o günlerde...

Eylül ayı...

Yağmur... bereket...

Hemşirelik!!! İstemedem seçtiğim fakat değeri tartışılmaz kutsal meslek...

Her meslekte olduğu gibi iyi kullanılırsa rızayilahiyeye kavuşmak için

bir basamak olabilirdi elbette... Zoraki girdiğim bu yolda beni neler bekliyordu kim bilir?

Ameliyathane hemşiresi olarak başladığım mesleğime reanimasyonda devam ettim. Şimdilerde dahiliye yoğun bakım sorumlu hemşiresi olarak devam ediyorum.

Yine gerçekten yoğun bir gündü. Odaya gitmek üzere yoğun bakımdan çıktığımda yine hasta yakınlarıyla karşılaştım. Olmamaları gereken yerdediler... Onları uyarmalıydım.

O anda fark ettim; yaşlı bir kadın, gözleri nemli... Kucağında henüz yeni doğmuş bir bebek... “Teyzecim,” dedim “Burada beklemek yasak... Hem bu bebeğe yazık, burada enfeksiyon kapar. Onu eve götür, annesi süt veremez; ona sen mama vermelisin. Teyze biberonu var mı bebeğin?”

Teyzenin beni duymadığı her halinden belliydi.

— Kızım iyileşecek mi Hemşire Hanım? Ölmeyecek de, ne olur!

— Bilmiyorum teyze, yeni yatan kadın doğum hastasının annesi misin sen?

— Evet... Kızım nasıl Hemşire Hanım?

— Bilmiyorum teyze, sen dua et. Annelerin duası kabul olur; sen şimdi bu bebeği düşünmelisin, onu eve götürmelisin.

Bir yandan ağlayan yaşlı kadın bir yandan da “Burada evimiz yok kızım... “Evimiz Batman’da.” dedi. Kelimelerin sustuğu andı... Hepimizin gözleri dolmuştu o an... Gözyaşları içimize akmıştı...

Benimle gel teyze, dedim... Dinlenme odamıza götürdüm onu...

Bir yudum su içti uzattığım bardaktan... Teşekkür etti kendi lisanınca...

Hâlâ ağlamaya devam ediyordu... Ana yüreğiymiş; kolay kolay sönmeydi elbette ki yangını.

— Teyzecem, bu bebeğe çok iyi bakmalısın yoksa o da hasta olur! Mama vermek gerek. Babasını çağıralım, karşı eczaneden biberon alsın. Ben size mama bulurum... “Olur.” dedi. Bebeğin babasını çağırдық, biberon için para verdik, ama “O kadar param var.” deyip geri çevirdi.

Mama bulmak için neredeyse bütün hastane seferber olduk, yeni doğan bölümünden, hastane eczanesinden, başhemşirelikten... Kısacası aradığım her yerden yardım eli uzanıyordu minik bebeğe.

Üç ay yetecek kadar mama vardı artık!!! İnşallah gerek kalmazdı.

— Bebeği en son ne zaman beslediniz teyze, diye sordum.

— Bilmiyorum kızım, sabah en son annesi beslemişti, 4-5 saat var her halde.

— Teyze bu bebek kız mı erkek mi, diye sordum.

— Erkek, dedi.

Açtı minik bebek... Bir an neler geldi geçti aklımdan hatırlamıyorum...

Benim de 8 aylık bir bebeğim vardı.

Birden “Ver onu bana teyze!” dedim.

Kucağıma aldım; sanki benim bebeğim gibiydi...

Onu şefkatle kollarıma sardım.

Önce anne kokusunu aradı minik bebek; içmek istemedi... Sonra sımsıkı tuttu kendisine uzatılan şefkat elini. Artık süt kardeşi olmuştu oğlumun...

Bir an gözlerini açtı, yemyeşil boncuk boncuk gözleri vardı.

Tıpkı benim oğluma benziyordu. O da benim oğlum sayılırdı zaten...

Kelime anlamıyla “hemşire” kız kardeş demektir;

Şimdi hemşire “anne” demek,

Anne demek; tecelli-i rahmet!!!

Bu arada biberon da gelmişti.

— Artık bu bebeğe iyi bakmamız lazım teyze, onu Batman’a götürün, nasıl olsa annesi ona burada süt veremez, ben de elimden geldiğince size yardımcı olmaya çalışacağım, tamam mı?

Bebeği gönderdik. Annesinin durumu çok riskliydi. Doğum sonrası akciğer ödemi, karaciğer yetmezliği, böbrek yetmezliği ve nedeni bilinmeyen kanaması vardı. Bilinci açık ve solunumu şimdilik yeterliydi. Ama genel durumu çok kritikti. Sürekli kana ihtiyaç duyuyordu. Karar vermiştim, hastaneden çıkıncaya kadar onlarla ilgilenecektim. Fatma iyileşinceye kadar...

Mehmet, Fatma’nın eşiydi. Telefon numaramı verdim, “Ne zaman ihtiyaç duyarsan ara, size yardımcı olmaya çalışacağım.” dedim. O gün mesai bitimi eve gittim; aklım hep o masum bebekteydi. Ama beni evde de bekleyen bir masum vardı.

Akşam, olan biteni eşime anlattım, o da çok etkilenmişti. Birkaç saat sonra telefonum çaldı. Telefonun diğer ucunda Mehmet vardı. “Abla kana ihtiyacımız var.” dedi. “Biz hepimiz yeni kan verdiğimiz için bizden almıyorlar; başka biri lazım!”

Hemen Sağlık-Sen İl Başkanımızı aradım, 0Rh(+) kana sahip olan

üyelerden birini bulabilirdik. Ben bir araştırayım size döneceğim dedi. Aynı anda kardeş sendika Eğitimbir-Sen de arayışa geçti. Sistem olmadığından beklemek gerekiyordu. Bir dakika bir saat gibi olmuş, zaman geçmek bilmiyordu. Telefon rehberini açtım, bizim bölümden karşıma ilk çıkan ismi aradım. “ORh(+) kana ihtiyaç var, tanıdığın var mı?” diye sordum. “Abla benim kan grubum.” dedi Fuat. Kan vermeyi hemen kabul etti ve hastaneye koştu, gece yarısına kadar orda kalmıştı.

Ertesi gün bebeği Batman’a götürmediklerini, gece arabada kaldıklarını öğrendim. Yüreğim sızladı, elimden bir şey gelmiyordu. Akşam eve gelince, bebeği bizim eve getirmeme izin verip vermeyeceğini sordum eşime. Olumlu yanıt alınca da hemen Mehmet’i aradım. Bebeği bize getirmelerini, onun burada daha iyi bakılacağını anlattım. Çok memnun oldu, ama Mehmet’in babası yerlerinin iyi olduğunu, eğer soğuk olursa bebeği getireceğini söyleyerek teklifimi kabul etmedi. İçimde bir şeyler eksik kalmıştı. Bebek gelecek diye öyle sevinmişim ki kalp atımlarım farklılaşıyordu onu anınca, onu çok sevmişim. Yüreğimde onun sevgisinin sıcaklığını hissediyordum.

Hafta sonu olmuştu. Diyarbakır’da fırtına kopuyordu, yapraklar rüzgârın etkisiyle ordan oraya savruluyordu. Dışarıda kalmak bir yana, pencereden başımı bile uzatmak mümkün değildi.

Bir de yağmur yağarsa...

Bebeğim ne yapardı bu soğukta dışarıda... Aklımdan bir an olsun çıkmıyordu. Mehmet’e telefon açtım:

- Bebeği almaya geliyorum, bu defa itiraz kabul etmiyorum, dedim.
- Tamam abla sen bilirsin, dedi.

Eşimle beraber hastaneye gittik, Fatma’nın yanına indim, durumu hâlâ çok kritikti, karnı patlamak üzereydi. Kanama odağı belirlenemiyordu. Tekrar ameliyat gerekebilirdi ve Allah korusun masada kalabilirdi. Ka-

dın doğum hocamız beni kırmayıp hastaneye gelmişti. Telefonda “Hocam Allah’tan başka kimseleri yok... Gelirseniz çok makbule geçer.” demiştim.

Allah’tan başka kimsemiz zaten yok, olmasın da!

Allah bize yeter, o ne güzel vekildir.

Üç litre kan boşaltıldı karnından... Hâlâ devam ediyordu kanama... Kaç ünite kan takıldı toplamda, sayısını bilemiyorum.

Bebeği almak için çıktığımızda anneannesi “Kızım yanlış anlamazsan Batman’daki kızımın eşi geliyor bebeği almaya... Kusura bakma!” dedi.

— Estağfirullah teyze, ben bebek burada kalmasın diye... Hem bebek iyi bakılsın da nerde olduğu önemli değil! Ver de son bir defa göreyim süt oğlumu, dedim.

Ağlamamak için kendimi zor tuttum, öyle sevmiştim ki Umut bebeği...

Evet, adımı Umut koymuşlar, sonradan öğrendim.

Umut... Allaktan ümit kesilmemesi gerektiğini tekrar öğretti bize...

Umudumuzu yitirmememiz gerektiğini...

O, son görüşüm oldu Umut bebeği...

Umut ediyorum bir daha görmek nasip olur.

Annesine kavuştü çok şükür Umut... Fatma’yı hastaneden çıkardık, bir böbreğini tamamen kaybetmişti Fatma... Ama hayatına böyle devam eden nice kişi vardı. O da devam edecekti.

Umut için...

Umudumuz için...

OTOPSI

Orhan Tuğrul ERSÖZ | MERSİN

Kavurucu bir yaz sicağı. Güneş yavaş yavaş tepeye tırmanmaya çalışıyor. Bulduğum yerin yakınlarında bir köye otopsi için çağıldım, yoldayım. Boğucu hava, sıcak esen rüzgarın getirdiği tozlar genzimi nasıl da yakıyor. Zaman zaman nefes almakta zorlanıyorum. Yanımda Savcı Bey var. O da ardı arkası kesilmeyen öksürüklerle uğraşiyor. Ağaçsız çiçeksiz, kupkuru bir köy yolu. Uzaklardan köpek ulumaları geliyor acı acı. Köy, sırtını çevresindeki yüksek kayalıklara dayanmış. Çıplak tepelerdeki evler, birkaç ağaç arasından sıyrılarak görünmeye çalışıyor.

Tepeyi aşyp köye vardığımızda bizi, korkak bakışlı insanlar, çamurdan evler karşıladı. Yollarda basıp geçtiğimiz hayvan dışkıları burada sert bir kokuyla burnumuza doluverdi. Çevreyi dolduran hayvanlarla iç içe insanlar, kaz sürüleri, yerleri didikleyen tavuklar, paytak paytak koşuşan ördek yavruları... Koca kazıklara bağlı, ağızları salyalı çoban köpekleri bizi görünce daha bir vahşileştiler.

Köy meydanının ortasında, sırtını hafiften çalılara yaslamış bir ceset. Üzerinde şalvarı, kareli gömleği, başında poşisiyle yatan, orta yaşlı bir erkek. Altı delik ayakkabısından parmağının biri dışarı fırlamış. Eli yüzü toz

içinde, gözleri hafiften aralık. Etrafını saran köylü kadınlarının çığlıkları, karşı dağlarda yankılanarak kulaklarımıza çarpıyor. Kara yazmalı bir kadın, üzerine aceleci tavırlarla kapanıp geri kalkıyor. Bu da karısı olmalı. Ben şaşkın üzgün etrafa bakınırken Savcı Bey ve zabıt katibi daktilonun başına geçtiler bile. Yine orta yaşlı sayılabilecek bir adamın ifadesini almaya çalışıyorlar. Uzun boylu, esmer, solgun yüzlü, kara kuru adam hızlı hızlı bir şeyler anlatıyor. Sanki ezberlediği bir şiiri noktalama işaretlerine dikkat etmeden anlamsız okuyor gibi. Ara sıra yaptığı anlamsız vurgular konuşmasını daha da karmaşıklaştırıyor. Arka taraflardan dalgalanmalar, uğultular yaklaşıyor aniden. Çelimsiz, kara kuru delikanlı, kalabalığı yararak gelip ifade veren adamın yanında duruyor. Uzaktan da olsa ellerinin titrediği belli. İki adamın gözündeki korku dolu bakışlar, gözler arasında gidip geliyor. Elinde pırl pırl yanan bir silah var. Zorla tutuşturulduğu hemen anlaşılıyor. Çelimsiz delikanlı, elindeki silahın verdiği güçle omuzlarını kaldırıp kaldırıp indiriyor, nefesi ciğerlerine sığmıyor. Silahını doğrultuyor. Bir an herkes hedefin kim olabileceğini düşünüyor. Ve hepsi bir anda olup bitiveriyor. Duyulan iki el silah sesi. Bazıları yere yatıyor, bazıları hiç şeklini bozmuyor. Hedef belli. Tanık cümlesini tamamlamadan yere yuvarlanıyor. Yerde biraz çırpınıyor, bir avuç tozu havaya savuruyor, öğürür gibi sesler çıkarıyor, müdahale edemeden son nefesini soluyup kalıyor. Kimse ne olduğunu anlamadan, çok ucuzca ölüyor. Dizlerim titriyor, midem bulanıyor, isyanım içimde feryatlar ediyor. Yere çömelıyorum. Bir tas su geliyor elim. İçip biraz rahatlıyorum. Önümde iki ceset, arkamda köylüler, donup kalıyoruz. İlk buralara gelişim düşüyor aklıma.

Nasıl sevinmişim doktor olduğumda! Neler vardı yapmak istediklerim? Küçük bir sağlık ocağının tek doktoruydum. Olsun. Her yer vatan toprağı değil miydi? Karşı tepelerden komşu ülkenin, komşu ilçesinin sarı ışıklarını seyrediyordum geceler boyu. İki ülkenin anlaşmaları gereği, ara sıra jandarmalar eşliğinde oraya da hasta bakmaya gidiyordum. Askerler bitmek bilmeyen güneş ışıkları altında nöbet tutuyorlardı. Sınırdan geçerken yine iki ülkenin bayrağı dalgalanıyordu. Her geçişimde ilkokul yıllarımda okuduğum bayrak şiirlerini mırıldanıyordum aklımda kalan. İlçe jeneratörle aydınlanıyordu. Gecenin ortalarında jeneratörler kapatılıyor,

ilçe derin bir sessizliğe bürünüyordu. Erken yatıp erken kalkmanın hazzını aldım burada. Mutluydum. Günün ilk ışıklarıyla tanıştım. Güneş önce dağların ardından ışıklarını yollar, sonra kendisi süzülerek gelip doğayla buluşurdu. Sağlık ocağımın bahçesindeki kuyudan su çekerdik. İçindeki sinek böcek süzülüp kaynatılır ve içerdik. Bu zorluklar içinde hiç halimden yakınmadım.

Ailemin yanına gidemediğim bir bayram günü, tel örgüler arasından bayramlaşan insanları seyrettim. Bazen ilçenin yakınından geçen Fırat'ın yanına giderdim. Karşılıklı türküler söyledik biz bize. Ben yorulurdum, Fırat yorulmazdı. Yorgun olduğum zamanlar suların ninnisiyle uyurdum.

Savcı Bey'in "Evet Doktor Bey sıra sizde!" sözleriyle kendime geldim. Güneşin yakan sıcağı, kan kokan topraklar, yerde yatan iki insan... Biri yeni, biri biraz eskimiş iki ceset... "Kan davası" diye geçti kayıtlara.

Yeni mezun, insanlara umut olmaya gelmiş, umutsuzluğa düşen bir doktor... Gözlerimde ışısız bir bakış... Alnımda soğumak isteyen terler... Yüreğimi kavuran acı... Neden burada olduğumu, ne yapmak istediğimi sorgulayan binbir düşünce... Çaresiz halime çare bulamayışımın verdiği eziklik... Öylesine bakıyorum. Baktığım yer kendi hayatım mı, yoksa yanı başımda oturan ölüm mü?

BEKLENMEYEN HASAT

Mustafa YILMAZ | GAZİANTEP

Muayenehanenin kapısı açıldığında salonda bekleyen hastalar arasında kıpırdanmalar oldu. Gelen Doktor Gürbüz Bey'di.

Gürbüz Bey, hastalar arasından odasına geçerken hafif başını öne eğerek selam verdi. Göz ucu ile gelenleri de süzmeyi ihmal etmedi. Ancak, oturanlar arasından dikkatini biri çekmişti.

Orta yaşın üzerinde, saçları dökük, boyu ile bedeni eşit denecek kadar kalın ve iri yapılı, çil benizli bir adamdı. Hafızasının derinliklerinde saklı kalan flu bir film gibi, siması tanıdık gelmişti. Odasına geçtikten sonra, Sekreter Hanım içeri girerek:

— Hasta almaya başlayalım mı?

— Tabi tabi.

Sekreter tam odadan çıkarken Gürbüz Bey:

— Şeyyy, bekleyen iri adamı, acil hasta yoksa, öncelikle almamız mümkün mü?

Sekreter Hanım:

— Bir acilimiz var, ardından hemen...

Gürbüz Bey:

— Peki tamam.

Doktor Gürbüz Bey, gelen hastaya ultrason yapıp raporladıktan sonra, gönderdi. Bir an önce, siması tanıdık gibi gelen o iri yarı adamla görüşmek istiyordu. Çok geçmeden, hafızasındaki adam, beraberinde kendisi ile ters orantılı, zayıf, omuzları düşmüş, orta boylu, buğday benizli bir kadın ile içeri girdi.

Doktor Gürbüz Bey yerinden kalkarak, adama elini uzatıp:

— Hoş geldiniz, dedi.

Adam iri elleri ile Gürbüz Bey'in elini kavrayarak:

— Hoş bulduk, deyip koltuğa oturdu, yanındaki bayan ile beraber.

Doktor Gürbüz Bey, gözlerini iri yarı adamın gözlerinden ayırmadan:

— Hastamız hanımefendi mi?

İri yarı adam:

— Evet Doktor Bey, eşim...

Doktor Gürbüz Bey, kadına dönerek:

— Geçmiş olsun, nedir sıkıntınız?

Kadın tam bir şeyler söylemeye yeltenirken, iri yarı adam ondan önce davranarak:

— Doktor Bey! Tam bir senedir gitmediğimiz doktor, çekirtmediğimiz film, yaptırmadığımız tahlil kalmadı. Ama bir türlü hanımı düzeltmedik. En son bir dâhiliyeciye gittik, muayene ettikten sonra, “Bir de ultrasonuna bakturalım.” diye size gönderdi. Karaciğerinde problem mi ne varmış? Hepatit mi nedir? Öyle bir şeyler diyorlar.

Doktor Gürbüz Bey:

— Anladım, diyerek yerinden doğruldu ve hastaya masaya yatmasını söyledi.

Hasta, eşinin yardımı ile masaya sırtüstü yatarken, Doktor Gürbüz Bey de ultrason cihazının başına geçerek, tabureye oturdu.

Doktor Gürbüz Bey, hastaya ultrason yaparken bir yandan da iri yarı adama bakmaktan kendini alamadı ve sordu:

— Simanız bana yabancı gelmedi, adınız ne? Nerelisiniz? Ne iş yaparsınız?

İri yarı adam, yerinden hafif doğrularak:

— Benim adım Yasin, Nizipliylim, yani Nizip’in çardak köyündenim. Ben kendimi bildim bileli şoförlük yaparım. Belki 40 seneyi devirmişimdir bu meslekte.

Şoför deyince, doktor bir ara duraksadı. Hastanın karnı üzerinden jelli probu kaldırdı, biraz jel sürdükten sonra yine probu gezdirirken:

— Köyün ile Nizip arasında mı dolmuşçuluk yapıyorsun?

Yasin, saçlarını kafasındaki kel bölgeye doğru eliyle tarar gibi yapıyorak:

— Evet Doktor Bey, köyüm ile Nizip arasında dolmuşçuluk yapıyorum.

Doktor Gürbüz Bey, hastaya “Tut nefesini, bırakma, iyice nefes al, al al bırakma!” talimatları ile ultrason cihazının ekranından görüntüyü inceleyen, Yasin hakkında kafasındaki fluluk hafif aralanır gibi oldu. İçinden “Acaba, acaba o mu?” diye geçiriyordu. “O mu, değil mi?” düşünceleri doğrultusunda hafif göz ucu ile Yasin’e bakarak sordu:

— Daha önceleri senin jipin vardı değil mi?

Yasin bu soruyu duyunca kafasını kaldırarak, gözlerini biraz daha sıkarak doktora baktı:

— Oooo, o çok eskidendi. Eskiden bu minibüsler pek yoktu. Bizim oralarda jip ile dolmuşçuluk yapılırdı. Ben de epey bir süre jipçilik yaptım anlayacağın.

Yasin yaslandığı koltuktan hafif öne doğru gelerek:

— Sen nereden biliyorsun benim jipçilik yaptığımı Doktor Bey?

Doktor, makinenin düğmesine basarak birkaç görüntü çıktısı alırken probu kağıt havlu ile silerek yerine taktı. Rulodan birkaç kağıt havlu alıp yatan hastaya uzatarak geçmiş olsun temennisinde bulunduktan sonra, Yasin’e dönerek:

— Ben seninle yıllar önce karşılaşmıştım. Tanışmıştım.

Yasin, kafasını kaşıyarak, hatırlamaya çalıştı ama nafile... Kim? Tanıdık biri mi acaba? Nereden olabilir? Nereden? Düşündü ama bir türlü çıkaramadı, hafif dudağını bükerek:

— Bilmem, olabilir? Ama kusura bakmayın Doktor Bey nasıl oldu bu? Nereden tanışmamız?

Doktor ellerini yıkayıp kağıt havlu ile silerken koltuğuna oturdu. Bu arada hasta, yerinden kalkarak eşinin yanındaki koltuğa geçti.

Kadın:

— Doktor Bey nasıl çıktı filmim?

— Korkulacak bir şey yok. Ancak yeme içmene daha dikkat etmelisin. Ben raporu vereceğim size, sizin doktorunuz size gerekli izahatı yapar. Ona göre hareket edersiniz.

Kadın:

— Allah razı olsun Doktor Bey!

Doktor, tekrar Yasin'e dönerek:

— Yıllar önceydi, ben daha lise talebesiydim. Anam rahatsızlandı. Şimdi sizin de söylediğiniz gibi, gitmedik doktor bırakmadık. En son birileri dedi ki: “Kızılın köyünde bir ziyaret var, bir de oraya götürün.” Mevla'm kimseye dert vermesin. İnsan çaresiz kalınca, her şeyden çare umar hale geliyor. Rahmetli babam da annemi götürmekle beni görevlendirdi. O sıralar köyde oturuyorduk. Ben de Nizip'in dağ köylerindenim. Bizim oralardan, bilirsiniz, sizin oralara gelebilmek için en kestirme yol da dağ yoludur. Annemi bir ata bindirdiler, ben de atın yularından tuttum, yola düştük. Hava güllük gülistanlıktı. Akşama doğru Kızılın'e vardık. Söz konusu ziyarete gittik. Bir gece burada geçirmemiz söylendi. Hoş zaten gece bastırmaq üzereydi. Geri dönecek durumda da değildik hani. Geceyi orada geçirdik, sabah bir uyandık ki ne uyanalım! Her taraf beyaza bürünmüş. Geri dönüşümüz zorlaşmıştı. Havanın soğukluğu bir yandan, annemin durumu diğer yandan ve gideceğimiz mesafenin uzunluğu da ayrı bir dert. Tek olsam tekrar dönüş zahmetli olsa da çekilirdi. Ama anamı bu karda, kış kıyamette dağlardan nasıl aşırırdım? Tam bu çıkmazlar arasında bocalarken yeşil, çadırlı bir jip görüldü köyün yolunda. Jip, yolcusunu indirdikten sonra manevra yaparak geldiği yöne doğru dönerken önüne geçtim. Tombul yanaklı, saçları dökülmeye başlayan, sıcak bakışlı sürücüyeye yaklaştım.

— Abi, Nizip'e mi gidiyorsunuz, dedim.

Jipteki sıcak adam gülümseyerek:

— Ne o, Nizip'e mi gideceksin?

Ben başımı anama doğru çevirerek:

— Ben değil, anamı göndereceğim. Ben at ile dağ yolundan köye gideceğim. Anam hasta, at ile getirdim. Ama havanın durumu tekrar götürmemi engelliyor. Bir zahmet Nizip'e ulaştırırsanız size minnettar kalırım. Neyse ücreti başım üstüne...

Şoför o sıcak bakışlarıyla bir anama baktı bir bana. Gülümseyerek:

— Ne demek! Sizi burada bırakacak değilim ya! Nizip'e ananı ulaştırırım. Oradan dolmuşa bindirir, sizin köye gönderirim. Hatta dolmuş yoksa ben götürür, evine kadar bırakırım yeğenim. Sen meraklanma, gözün hiç arkada kalmasın. Anana, anam gibi bakarım.

Bu sözler içime bir huzur verdi. Sanki bir dağı omuzlarımdan aşağı indirmişti. Anamı alıp jipe bindirdik. Onlar köyden aşağı doğru ilerlerken ben de atıma binerek dağ yoluna yöneldim. İkinci vakti eve ulaştığımda anam gelmişti. Anamın yanına giderek:

— Nasıl geçti, ne oldu; nasıl, rahat gelebildin mi, dedim.

Anam elimden tutarak:

— Bak oğlum, o beni getiren jipçiyi hafızandan sakın ola silme! Allah ne muradı varsa versin. Beni evime kadar getirdi. Ücret teklif ettik ama almak istemedi. Az biraz kabul ettirinceye kadar akla kararı seçtik. Yarımın ne getireceğini kimse bilemez. Bir gün bu adam ile karşılaşırsan veya işi sana düşerse sakın yüz çevirme. Sana emeklerimi helal etmem!

Doktor Gürbüz Bey derin bir nefes alarak iskemlesi ile Yasin'e doğru hamle yaptı ve dizine dokunarak:

— İşte o jipin sürücüsü, şu an karşımda duran Yasin'den başkası değildi.

Doktorun ayağa kalkması ile beraber, Yasin de ağır cüssesi ile kalkarak birbirlerine sarıldılar. Bu sarılma sanki 30 yıllık bir hasretin, bir özlemin, bir aramanın neticelenmesi gibiydi. Bu iki birbirini tanımayan adam, sanki yılların dostuymuş gibi birbirlerinden gözlerini ayıramıyorlardı.

Duygu selini ve suskunluğu Yasin'in hanımı böldü.

— Allah Allah, nerden nereye?

Yasin:

— Valla Doktor Bey, rüyamda görsem inanmazdım. Zaten hafızamı zorlasam da çıkaramadım bir türlü sizi. Ancak bu anlattığınız daha dün gibi gözlerimin önünde. Ne diyelim, dünya küçükmüş.

Doktor Gürbüz Bey, Yasin'in ellerini bırakmadan:

— O günü nasıl unutabilirdim ki, beni ve anamı büyük bir zahmetten kurtardınız. Size ne kadar teşekkür etsem az. Ne zaman yolunuz buraya düşerse uğramazsanız darılırım. Ne emriniz olursa başım üstüne.

Bu arada Yasin elini cebine sokar gibi oldu, Doktor Yasin'in eline hamle yaparak:

— Sakın ha!... Burası senin bir yeğenin yeri, burası senin, dedi.

Yasin ve Doktor Gürbüz tekrar birbirlerine sarılarak helalleşip ayrıldılar.

Yasin, eşine İ.V.P filmi çekirmek için geldikleri radyoloji ünitesinde, bir yandan film çekerken bir yandan da yukarıdaki etkilendiğim hikâyesini anlattı. Anlattıkça iyi bir şey yapmış olmanın verdiği güç ve mutluluk gözlerinde ışıltıya sebep oluyordu. Bu ışıltı duygularımıza yansıyor ve karşılıklı

duygular sel olup gönül denizlerine coşku ile akıyordu.

Bu anının anlatımından yaklaşık 6 ay sonra, Yasin'i elim bir trafik kazasında kaybettik. Ama bu hikayesi belleklerimizde canlılığını hiç kaybetmedi.

Zamanın insanı nasıl bir ortama sürükleyeceğini kimse bilemez. Yapılan bir iyilik veya gösterilen bir güler yüz, insan hayatında bazen önemli açılımlara kapı aralayabilir. Her iyiliğin veya kötülüğün karşılık bulacağına olan inancımız da bunu destekler niteliktedir.

İyilik yapalım, iyilikle karşılaşalım. Bugün olmazsa bile, yarınlarda...

SİS VE GERÇEKLER

Hamdi ÜLKER | ERZİNCAN

Haber merkezindeki telsizden o gün sürekli kaza haberleri duyuluyordu. Güneş yüzünü sis perdesi ile kapatmış ve gün boyunca namahrem kalmıştı günün gerçeklerine. Akşama doğru ise günün loş havasını beyaz kar taneleri aydınlatmış ve bütün ova adeta bir pamuk tarlasına dönmüştü. Az önce polis telsizlerinden, şehir merkezinde olan bir kaza anonsu geçmişti. Daha öncesinde ise Sakaltutan Geçidi'nde bir yolcu otobüsü devrilmiş, Pöske Dağı Geçidi'nde ise bir otomobilin uçuruma yuvarlandığı haberleri geçmişti. Ölü ve yaralı vardı ve gündem oldukça yoğundu. Akşam karanlığı çökmesine rağmen muhabirler henüz haberden dönememişlerdi. Gazete bir an önce baskıya yetiştirilmeliydi. Gazetenin yayın yönetmeni telefon ile muhabirleri arıyor ve acilen gazeteye dönmelerini söylüyordu.

Yönetmen, bir yandan iş yoğunluğunun sıkıntısı ile aşırı öfkelenmiş ve çatacak birisini arıyor, bir yandan da telsizden geçen anonsları dinlemeye çalışıyordu. Birden pür dikkat kesildi ve telsizi masanın üzerinden alarak kulağına dayadı. Polis telsizlerinden günün sonunda bir olay anonsu geçiyordu ve öyle yabana atılacak gibi bir olay da değildi. Fazla oyalanmadan fotoğraf makinesini eline alarak dışarıya fırladı.

Şehrin hastanelerinin birisinin acil servisine getirilen bir hastanın kafatasında inşaat çivisi tespit edilmişti. Anonsu yapan polis memuru, amirine durumun vahametini Emniyet'e has ifadelerle anlatmaya çalışıyordu.

“Amirim, acil serviste adli bir vaka var!”

“Dinliyorum...”

“Amirim, rehabilitasyon merkezinde bakım ve koruma altında bulunan on beş yaşlarında zihinsel engelli bir kız...” diye devam ediyordu amirine anlatmaya.

Şehrin tek özürlü bakım ve rehabilitasyon merkezinde kalmakta olan zihinsel engelli bir kız çocuğu birkaç gündür gribal enfeksiyon geçirmekteydi. O gün hiç yerinden kalkmamış ve akşama doğru ise birkaç kez baygınlık geçirmişti. Kurumun sağlık personeli tarafından gün içerisinde kontrol altında tutulmuştu. Akşamüzeri mesai bittikten sonra personel görev değişikliği yapmıştı. Akşam göreve gelenler, hastanın baygınlık geçirmesi üzerine telaşa kapılıp hemen 112'yi aramışlardı. Hastaya ilk müdahale ambulansla yapıldıktan sonra hasta, Devlet Hastanesi'nin acil servisine getirilmişti. Gerekli müdahaleler yapıldıktan sonra hekim tarafından kafa filmi çekilmesi için röntgene gönderilmişti.

Hastanın yanında gelen bakıcı, henüz görevi devralır almaz böyle bir olayla karşılaşmanın tedirginliği ile röntgen sonucunu alarak acildeki görevli hekime, ürkek bir şekilde, titreyen eliyle uzattı. Genç hekim filmi kaldırıp şöyle bir ışığa tuttu ve büyük bir tedirginlikle “Aman Allah'ım, bu...” diyerek filmi eline alıp hızla odadan dışarıya fırladı. O günlerde grip salgını olduğu için hastanelerin acillerinde çok yoğunluk vardı. İcапçı hekim az önce bir hastaya bakmak için gelmişti ve henüz kapıdan yeni çıkmak üzereydi. Genç hekim hızlı adımlarla icapçı hekime yaklaşarak; “Doktor Bey bakabilir misiniz?” diye seslendi. İcапçı hekim, bir an durakladı ve genç hekimin uzattığı filmi eline aldı. Genç hekim; “ Bu... Bu bir çivi değil mi efendim?” diye sordu. İcапçı hekim, filme, dışarıdan içeriye sızan sokak

lambalarının kirli ışıkları ile bakmayı denedi ilk önce ama içi rahat edememiş olmalıydı ki tekrar dönerek içeriye girdi ve filmi florasan lambaya tutarak; “Evet, evet inşaat çivisi!” dedi giderayak ve filmi genç hekimin eline tutuşturarak oradan uzaklaştı.

Hekim, elindeki filmle birlikte homurdanarak hastanın bulunduğu müşahede odasına girdi. Bakıcı kadın tedirgin bir bekleyişle hekimin yapacağı açıklamayı bekliyordu. Hekim askıdaki serumu kontrol ederken odaya iki polis memuru girdi.

“Hastanın adı, soyadı ne? Siz nesi oluyorsunuz?” diye ardı ardına sorular sormaya başlamışlardı bakıcı kadına. Kadın, sorulan sorulara bir anlam verememiş ve iyice tedirgin olmaya başlamıştı. Az nefes alayım diye ayağı kalkmıştı ki yüzüne doğru patlayan flaşlarla birden irkildi. Henüz hastanın yanındaki bakıcı bile ne olup bittiğini anlayamadan, şehirdeki gazete ve televizyonların muhabirleri olayı duymuşlar ve hastaneye akın etmişlerdi. Hastanın ve yanındaki bakıcının resimleri çekiliyor, şehirde yayın yapan televizyonların kameraları olayı kaydediyorlardı.

Müşahede odasının dışında biriken insanlar ise meraklı bakışlarla içerideki hastaya bakıyorlar ve olayı anlamaya çalışıyorlardı. Kendi aralarında ise henüz tam olarak anlamadıkları olayın değerlendirmesini yapıyorlardı.

Arkalardan bir ses:

“Ne olmuş, ne var burada?” diye soruyordu.

Cevaplıyordu bir diğeri:

“Kimsesiz bir çocuğun kafasına çivi çakmışlar.”

“Vay vicdansızlar! Vay imansızlar! Bu insanlarda zaten hiç Allah korkusu kalmamış ki. Yaparlar... Yaparlar...”

Bir diğeri devam ediyor:

“Şu özürülüler yurdu var ya, orada kalan kimsesiz bir kız, zaten Allah vurmuş ona, bir de vicdansızlar kafasına çivi çakmışlar.”

“Yok yok... Bunlar normal değil, kıyametin alametleri, insanlıklarımı yitirmiş bunlar.”

Bir ara telsizlerden geçen yeni bir anonsu duymak için herkes pür dikkat kesildi.

“Amirim rehabilitasyon merkezinin müdürüne ulaşamıyoruz, şehri terk ettiğini zannediyoruz!”

“Kimlik ve adres bilgileri tespit edildi mi?”

“Evet amirim, ekiplerimiz evine gittiler. Ev kapalı, komşuları ise sabahdan bu yana görmemişler kendisini, sanırım olay ortaya çıkınca il dışına kaçmış.”

“Anlaşıldı, bütün ekiplere haber verin!”

“Müdür yardımcısı şehirdenmiş, eşkâli ve arabasının plakası bütün ekiplere verildi, şu an onu arıyor ekiplerimiz.”

“Anlaşıldı tamam...”

Meraklı kalabalığın tepkileri artmış ve hakaret boyutlarına ulaşmıştı:

“Kim bu adamlar, yakalayıp asmak lazım ibretiâlem için...”

İçeride bakıcı kadının ifadesini almaya çalışan polislerden birisi, yerinden kalkarak meraklı kalabalığı dağıtmaya çalıştı ama öfkeli kalabalık dağılmıyordu bir türlü. Homurdanmalar ve hakaretler gittikçe yerini gerginliğe bırakıyordu. Öfkeli kalabalıkla baş edemeyeceğini anlayan polis memuru, merkezi arayarak hastaneye takviye bir ekip istiyordu. Diğer taraftan ise içerideki polis memuru gerekli bilgileri almış ve telefonla nöbetçi savcıya olayla ilgili malumat veriyordu:

“Sayın Savcım, hastanın kimlik bilgilerini aldık, yanındaki bakıcının ifadesine başvurduk.”

“Yurdun idarecilerini bulup ifadelerini aldıktan sonra bakıcı ile birlikte bana getirin.”

“Tamam efendim...”

Polis, müşahede odasının dışına çıktı ve kapı önündeki kalabalığa “Şurayı boşaltır mısınız?” diye seslendikten sonra diğer arkadaşına dönerek, “Devrem! Adli vaka evraklarını doldurayım ben, yeni ekip geldi ve her yer kontrol altında.” dedi.

O sırada diğer ekip de oraya gelmiş, öfkeli kalabalığı dağıtmaya çalışıyorlardı. Acil servis önünde toplanan kalabalık dağıtılırken, gazeteciler ise olayın haberini yapmak için oradan ayrılmaya başlamışlardı. Fazla geçmeden telsizlerden bir anons daha duyuluyordu:

“Amirim, müdür yardımcısını yakalamış ekipler, merkeze getiriyorlar şu an.”

“Anlaşıldı, tamam. Öfkeli kalabalık dağıldıysa hastaneye getirsinler, ben de geliyorum oraya, Sayın Vali'm de birazdan oraya geleceklermiş.”

“Tamam efendim...”

Kaçaklardan birisi yakalanmış, hastane bahçesindeki meraklı ve öfkeli kalabalığın dikkatini çekmemek için sivil iki polis memuru tarafından arka kapıdan hastaneye getirilmişti. Vali ve zevattan birkaç kişi de hastaneye intikal etmiş, nöbetçi hekimden hasta hakkında bilgi almaya çalışıyorlardı. Öfkeden çılgına dönmüş kalabalık ve oradakilerden hiç kimse o zamana kadar, rehabilitasyon merkezindeki özürülülerin yanına bile uğramazken hatta onlardan tiksindirlerken oradaki özürülülerle, şu an sanki durumunda bulunan insanlar ilgileniyordu. Onlar saçlarını okşuyorlardı özürülülerin, her türlü sıkıntılarına onlar katlanıyorlardı.

Genç hekim, elindeki filmi ışığa tutuyor ve kafatasına saplanmış olan çiviği gösteriyordu valiye, kendinden emin bir tavırla. O sırada iki polis memuru ile birlikte rehabilitasyon merkezinin müdür yardımcısı içeriye giriyorlardı. Vali oldukça öfkelenmişti ve bir yandan da bir hata yapmamak için soğukkanlı davranmaya çalışıyordu. Yine de dayanamayıp kendine has üslubuyla çaktırmadan fırçayı basmıştı.

“Müdürün nerede?” diye sordu.

“Efendim, o bu akşam Ankara’ya gitti. Bir haftalık semineri var, yerine ben bakıyorum.” diyordu titreyen sesi ile. Bir ara cesaretini topladı ve yanındaki polislere dönerek:

“Şu çocuğu görebilir miyim, kimmiş?” diye sordu.

Hekim odasından çıkarak, müşahede odasına doğru polislerle birlikte ilerledi. O sırada vali de merak etmiş ve çocuğu görmek için müşahede odasına yönelmişti. Kapıdan içeriye girer girmez yüzündeki ifade aniden değişmiş ve üzerinden büyük bir yük kalkmıştı müdür yardımcısının. Olayı çözenin vermiş olduğu rahatlıkla ve biraz da kendinden geçerek arkasına döndü ve yüksek bir sesle:

“Hangi doktor bu çocuğu muayene etti?” diye bağırdı.

Oradakiler olup bitenlere bir anlam veremiyor ve ne olup bittiğini anlamaya çalışıyorlardı. Sinirden elleri titriyor ve kuruyan dudaklarını yalayarak, durumu yüksek sesle anlatmaya çalışıyordu. Hekim ise durumu yerinde gösterebilmek için vali ile birlikte odaya gelmiş ve gelir gelmez de müdür yardımcısının öfkeli tavırları ile karşılaşmıştı.

Müdür yardımcısı bir eli ile hastayı işaret ederek, öfkeli ses tonu ile anlatmaya çalışıyordu valiye:

“Efendim, bu çocuğun kafasındaki çivi değil, şant... şant!”

Vali, kendisine el kol hareketi ile hitap edilmesinden pek hoşlanmamıştı ama bir yanlış anlaşılma olduğunu düşünmüş olmalıydı ki karşılık vermeden dinliyordu. Oradakiler “şant”ın ne anlama geldiğini anlamasalar da genç hekim olayı anlamıştı ve büyük bir mahcubiyetle durumu ağzında gevelediği cümlelerle valiye izah etmeye çalışıyordu. Vali ikinci bir hataya mahal vermemek için hemen bir uzman hekim çağrılmasını emrediyor ve hekimin gelmesi bekleniyordu. O sırada oradakilerden birisi valiye dönerek:

“Efendim, ya basın ne olacak, yarın bu olay gazetelerde çıkarsa...”

“Evet, hemen gazete ve televizyonları arayın, haberi yayınlamasınlar, kendilerini bilgilendirmek üzere birazdan vilayete çağırın.” dedi vali.

Az sonra gelen uzman hekim gerekli muayeneyi yaptıktan ve filmi iyice inceledikten sonra valiye durumu izah etmeye çalışıyordu:

“Efendim, bu hastada hidrosefal diye bir rahatsızlık mevcuttur. Bu tür hastalarda kafatasında biriken sıvı, şant denilen bu malzeme yardımı ile boynun yanından deri altına yerleştirilen hortum ile karın bölgesine aktarılır.” diye devam ediyordu anlatmaya. Oradaki herkes ikna olmuştu ama basın nasıl ikna edilecekti. Kafalarda basını ikna planları kurularak aheste aheste vilayete doğru yol alınmıştı.

Çok değil, daha az önce acil servis önünde biriken ve kendilerince haklı oldukları bir konuda tepkilerini gösteren öfkeli kalabalıktan ve zevattan kimse kalmamıştı orada. Herkes üzerlerine düşen görevi tamamlamış ve çekilmişlerdi(!) Onlardan geriye ise kolundaki serumu ile bir engelli hasta, o serumun bitmesi için sabırla bekleyen bir bakıcı ve koridorda serum bitince hastayı nasıl geri götüreceklerinin hesabını yapan müdür yardımcısı kalmıştı. Makûs talihleri ile yine baş başaydılar.

Akşamın ilerleyen saatlerinde Vilayet koridorlarında yerel gazetenin yayın yönetmeninin öfkeli sesi yankılanıyordu:

“Düpedüz sorumsuzluk bu, derhal hesabı sorulmalı bunların!”

“Evet...” diye homurdandı herkes.

Ne ertesi gün, ne de daha sonraki günlerde şehirde bu konu ile ilgili herhangi bir haber yayımlanmamış ve hiçbir şey konuşulmamıştı. Şehrin ileri gelenleri ise büyük bir tehlikeden kıl payı kurtulmayı başarmannın haklı gururunu yaşıyorlardı.

BU İLAÇLARIN PARASINI KİM ÖDEYECEK?

Habîp GOSTAK | İSTANBUL

Sağlık meslek lisesinde ikinci yılımın başlarındaydım. Okul müdürümüzün ilginç bir disiplin anlayışı olduğundan, yaz boyu uzattığım gür saçlarımı, kestirmiştim. Üç numara traşlı, parlayan kafamda delikanlı heveslerle ilk stajıma gidiyordum.

Çok geçmeden staj yapacağım hastaneye vardım. Sınıf arkadaşlarım benden önce gelmişlerdi. Okulun forma işini alan terzinin daha dün teslim ettiği üniformaları giymişlerdi. Hastane bahçesi bembeyazdı. Bense sivildim. Her işimde bir aksilik çıkacak ya! Terzinin azizliğine uğramıştım. Herif üçü beş okuyunca bedenime bir hayli büyük bir üniforma çıkmıştı bahtuma.

Arkadaşlarımı öyle görünce bir hayli moralim bozulmuştu. Oysa bunu yansıtmamak için aykırı olduğumu anlatmaya çalışsan bir tavır sergileyerek etraftakilere poz atıyordum. Okulun kurallarını -ki bunun ifadesi müdürün kurallarıydı- keyfi olarak çiğnemiş havasındaydım. Buna cesaret etmek, her babayığidin harcı değildi hani. Aykırı olmaya çalışıp da aykırı davranamayanların rüyasıydı bu. Bu rüyayı fazlasıyla canlı hissettirmeye çalışırken diğer taraftan onları kışkırttığımı gizleyebilmek için çaba sarf ediyordum.

Sınıfta sıradan olanlar, forma içinde, göz koyulmaya değer gibiydi. Şapşal Mehmet'e bak hele! O bile benden daha göz alıcıydı üniforma içinde. Öbür tarafta Yahya, havalıların âlâsı olmuştu. Hele Cansız Ertuğrul...

Karşılıklı bakışmalar, şakalaşmalar derken Zehra Hoca'nın gür sesiyle toplandık. Günaydın faslından sonra, kimlerin hangi bölümde staj yapacağını okudu elindeki listeden. Ardından kısa bir açıklama yaptı. Hastane kurallarına uyulması, hemşire ablaların isteklerinin yerine getirilmesi vs... Sonra herkesin görev yerine gitmesini istedi. Gün öğleye gelmeden kontrole geleceğini de tembihledi.

Ertuğrul ile cerrahi servisine gittik. Ona "cansız" derdik sınıfta. Bir deri bir kemik görüntüsü, bize anatomi sınıfındaki iskelet adamı hatırlatırdı. Bu yüzden 'Osman' diye takılırdık. Osman'ın pardon Ertuğrul'un hayat hikayesi normalden farklıydı. Bir taraftan dalga geçip eğlendiğimiz arkadaşımıza bir taraftan da için için acırdık. Üç yaşındayken babasını kaybeder. Annesi başka bir adamla evlenir. Üvey babası ona ve ablasına sürekli eziyet eder. Sonra ablası kalp yetmezliğinden ölür. Ertuğrul on yaşına geldiğinde, okul dışı saatlerde ayakkabı boyacılığı yapmaya başlar. Orta son sınıfa geldiğinde, annesi doğum esnasında ölür. Bir kardeşi daha olmuştur. Ertuğrul liseye başladığında, babalığı başka bir kadınla evlenir. Gelen üvey annenin iki kızı vardır. Kızlardan biri zıppır, on beşinde. Kadın kızlarının yanında Ertuğrul'un kalmasını istemez. Garibimin gidecek akrabası yoktur. Üvey baba insafa gelir ama ne insaf!.. Büyük kızla Ertuğrul'a nikah kıyarlar. Aynı çatı altında kalabilmelerine imkan tanımak için...

Of! Ne zaman lise yıllarım aklıma gelse Ertuğrul'un trajedisi düşer aklıma. Buraya kadar olanlardan çok daha kötüdür Ertuğrul'un devam eden hikayesi. Ama zamana yolculukta, o güne döndüğümüzde buraya kaddır onun hakkında bildiklerim.

Cerrahi servisinde yaşlı bir hasta bakıcıydı muhatabımız. Önce sterilizasyonu öğretti bize. Ashında sıradan gelmişti hasta bakıcının gösterdikleri. Dikiş seti malzemelerine, alkol döküp çakmakla tutuşturmaktan başka bir

şey değildi ona göre sterilizasyon. Sonra lavmanı göstermek için bizi erkek hasta tuvaletine götürdü. Burnumda o kokuyu hissediyorum şu an. Beş gündür tuvaletini yapamayan bir hastaya lavman uygulamıştı.

Lavmandan sonra birkaç dakika hava almak için koridora çıktık. Cerrahi servisi, hastanenin en üst katındaydı. Koridorun sonuna kadar yürüdük. Koridor genişti. Sağlı sollu hasta odaları mevcuttu. Koridor sonunda bahçeyi gören geniş bir pencere vardı. Pencerenin önünde durduk. Dışarıya bakarak sohbet başladık. Ertuğrul sınıfın uçarı kızı Hatice'den hoşlanıyordu. Oysa hem Ertuğrul hem Hatice hem de sınıfın tamamı bunun bir hayal olduğunu biliyordu. Böylesi ancak Türk filmlerinde yaşanır, denilecek bir gerçek vardı ortada. Ertuğrul evliydi. Hiçbir aklın kabul edemeyeceği fakat bunun göz ardı edilemeyeceği bir tezatlıktı gerçekler.

Konuşmamız esnasında ona teselli vermeye çalışıyor, bir çıkış yolu gösteremiyordum. Kurduğum cümlelerin onu teskin etmediğini biliyordum. Yine de konuşmayı sevdiğimden konuyu değiştirmeyi başarmıştım. Hasta bakıcı hakkında konuşup onu güldürmeyi de başardım. Onun yüzündeki tebessüm ve benim dilimdeki hüner sayesinde kısacık bir kahkaha fırtınası yankılandı koridorda. Gürültüyü artırdığımızdan, hemşire hanımlardan biri bizi fark etmişti.

— Talebe beyler buraya gelin, diye seslendi.

Hemşirenin yanına gittik. Benim sivil olma nedenimi sordu. İzah ettiğimde gülmeye başladı. Açıklamam ona komik gelmişti. O an, komik olan, açıklama tarzım mı yoksa terzinin aptallığı mı anlamamıştım. Yine de hoşuna gittiğinden güldüğünü belli ediyordu. Bu da benim hoşuma gitmişti. Ardından kurduğu cümle kadar olmasa da... 'Sen çok zeki bir çocuksun!' dedi ve elindeki dosyayı uzatarak ekledi: 'Bu hastanın ilaçlarını eczaneden getirir misin yakışıklı?'

...

On altı yaşlarında, bıyıkları yeni terleyen delikanlıyı en iyi motive

eden laflardan biridir 'yakışıklı' kelimesi. O gazla merdivenleri ikişer üçer indim. Sanki etrafta bulunan en can alıcı ve en karizmatik erkeğim. Sanki sınıfın, okulun hatta Silifke'nin en yakışıklısıyım. Öyle olmasam otuzlarındaki genç hemşire neden bana 'yakışıklı' desin ki? Üstelik 'sen çok zekisin' diyerek yakışıklılığımı pekiştirmişti. Benden daha iyisi olamaz, diyerek fırıldam Sıhhiye Caddesi'ne.

...

Cadde ortalarındaki bir eczaneye girdim. Elimdeki dosyadan hastanın ilaç listesini bulup eczacı kalfasına uzattım. Kalfa camlı raflardan ilaçları aramaya başladığında, ellerimi cebime sokup dışarıdan geçenleri seyre daldım. Birkaç dakika sonra hastane bahçesine giren eski model bir ambulans ilişti gözlerime. Ambulansın tepe lambaları yanıyordu. Zannediyorum hasta getirmişti. Bana göz kırpan ambulansın lambalarına bakıp geleceğime doğru yolculuğa çıkıyordum. Henüz başlarında olduğum acil tıp teknisyenliği bölümünü bitirdikten sonra paramedik bölümünü seçecektim. Mezuniyetimin ardından 112 acil sağlık hizmetlerinde işe başlayacaktım. Yaralananların, kalbi duranların cankurtaramı olacaktım. Belki kendime bir paramedik bulup evlenecektim. Ama güzel olacaktı seçtiğim paramedik. Bakışıyla yüreğimi hoplatacak, tatlı diliyle ruhumu okşayacak...

Hayal kurmak güzeldi. Güzel olan her şey, insanı dinç tutar bence. Hayal kurmak güzellikler içinde en tabi olanıdır. İnsan hayalleriyle hayata tutunur. Hayata tutunmak -insanın doğası gereği- bir gerekliliktir. Oysa bazı insanlar bu gerekliliği görmezden gelerek hayata ve insanlara küserler. Bu, insanın kendi doğasına yaptığı en büyük haksızlıktır. Yeşili seven insan, çevreye zarar vermemeye gayret gösteriyorsa kendini seven insan da hayal kurmayı bırakmamalıdır. Bir insan kendisiyle barışık olduğu sürece dinçtir. O insan her zaman gençtir ve genç kalacaktır. Ama insan hayal kurmayı bıraktığı vakit, zamanın akışına engel olamaz. Seneler nasıl cildi yıpratırsa hayalsiz yaşam da ruhu eskitir. Eskiye ruh, güzellikleri görmekten yoksundur. Hayat akar gider ve ruh asla hayatın tadını alamaz. Denemeye hemen şimdi başlamak için bir hayal kurmaya ne dersiniz?

— Efendim, bana mı dediniz, diyerek bana seslendiği yüz ifadesinden belli olan kalfaya baktım. Tabi ki bana demişti: ‘Bu ilaçların parasını kim ödeyecek?’ İlaçları, hastanede yatan bir hasta için aldığı defalarca tekrarlama rağmen yine de aynı soru dönüp dolaşıyordu: ‘Bu ilaçların parasını kim ödeyecek?’

Eczaneden ilaçları almadan çıktım. Sıhhiye Caddesi’nden hastaneye doğru giderken sövüp sayıyordum, hem kalfaya hem de ilaçları bu şekilde vermeyeceğini söyleyen göbekli eczacıya. ‘Ne vardı sanki?’ ‘Neden vermiyordu ki?’ ‘Adam hastanede yatıyor, kaçacak değil ya?’ Kafamdaki sorular çoğaldıkça adımlarımı hızlandırıyordum. Ayaklarım sert basıyordu kaldırım taşlarına. İçimde bir öfke kabarmıştı. Damarlarım sertleşmişti. Akışkan sıvım, vücudumda daha hızlı pompalanıyordu. Güneş tam tepedeydi. Üç numara kafamdaki saç köklerimden akan teri sildim. Kol saatim öğle arasının geldiğini gösteriyordu. Beyin hücrelerim daha çok şeker tüketiyordu. Boşalan midem sinirlerime baskı yaptıkça eczacıya olan öfkem artıyordu.

...

Hastaneye girdim. Poliklinik katından servislere çıkan merdivenlere yöneldim. Merdivenden nefes nefese çıkıyordum. Hastane çalışanları bodrum kattaki yemekhaneye iniyorlardı. İçlerinde stajyerler de vardı. Birkaç bizim sınıftan olmalıydı. Gözlerim kararmıştı adeta. Önümden gelenleri seçemiyordum. Birkaç ince sesin ismini telaffuz etmesi kafamda kurduğum senaryoyu bozmuyordu. Her adımında hemşireyi nasıl dolduracağımı düşünüyordum. Bana ilaç vermeyen eczacıdan öç almak için en mantıklı yol buydu. Cerrahi servisine ulaştığımda, merdiven basamaklarından daha fazlaydı aldığım nefes sayısı. O zamana kadar göğüs kafesim hiç bu kadar hızlı hareket etmemişti.

Koridorda bekleyen Hemşire gülümseyen gözlerle beni süzdü: ‘Yakınlıklı nerde kaldın?’ dedi. Nefes alış verişim o kadar hızlıydı ki akciğerlerimdeki hava öylece çıkıp gidiyor, aynı hızla içeri doluyordu. Cümle kurmak için ses tellerimi akort edemiyordum. Güleryüzlü hemşirenin suratındaki

tebessüm, şaşkın bir ifadeye dönüşürken ikinci sorusu cümle haline gelmişti bile: ‘İlaçlar nerde?’ Kafamda kurduğum, eczacıya karşı hemşireyi doldurma planlarım yavaştan yok oluyordu, üçüncü sorunun başlamasıyla: ‘Hemen alt kattaki eczaneden bu kadar geç mi gelinir?’

...

‘Hemen alt kat...’ Evet haklıydı hemşire ‘Hemen alt kattaki eczaneden bu kadar geç mi gelinir?’ diye sorarken. Oysa ben alt kata gitmemiştim. Sıradan özel bir eczaneye gitmiştim. Hemen alt kattaki eczane hastaneye aitti. Ve yatan hastaların ilaçları hastane eczanesinden karşılanıyordu. Gerçekleri anlatsam sanırım bana ilk başta dediği ‘zekisin’ lafını geri almak zorunda kalırdı. O yüzden eczacı hakkında hemşireyi doldurma fikrimi rafa kaldırarak, eczaneyi bulamadığımı söylemek zorunda kaldım. O eczacıya da hak verdim, ‘Bu ilaçların parasını kim ödeyecek?’ sözünü hatırlayarak.

YENİDEN DOĞUŞ

Hatice EKMEN | AYDİM

Büyük bir uğultuyla, yattığım yataktan çıldırılmışçasına kalktım. Bir yaşındaki kızımı karyolasından kucakladığım gibi kapıya yöneldim. Karyolayı o saniye içinde yok eden, ezen gardıroba aldırmadan odadan çıkma mücadelesi verirken binanın yan yattığını, gündüz gibi aydınlık pencerenin perdesinin yana doğru kayıp açılmasından anladım. Bu iş buraya kadar diye düşünüp tekbirler getirdiğim anda sarsıntı durdu. Geriye, soluğunu bırakan bir canavarın nefesi, batan geminin gacırtısı, binanın ve eşyaların yıkım sesleri kaldı. Kızımın yarı enkaz binanın önüne indiğimizde, komşular panik ve çığlık içindeydi. O an neler yaşadığımızı kavrayamadan, kucağıma rastgele sarmaladığım kızımın, kafamda tek bir soru beliriverdi: ‘Sabah mesai ne olacak?’ ‘İmdat, yardım edin!’ çığlıklarının yükseldiği enkazların arasında çaresizce beklerken artçı depremler hiç bitmiyordu. Kızımın aklıktan huzursuzlanması beni daha fazla tutamadı; gün ışığıydı, komşumun kucağına kızımı verip yıkılmak üzere olan binaya, komşularımın yalvarmalarına rağmen tekrar tırmandım. Tanınmaz hale gelmiş evde, mutfaktaki döküntüler arasında, sütü ve biberonu el yordamıyla buldum. Akşam balkona astığımı hatırladığım formalarımı, aşağı sallanan çamaşırlıktan, binadan gelen gacırtılarla zar zor aldım. Bir iki dakikada yaptığım

bu işler, saatlerce sürmüş gibi hissettim. Kızım aşağıdaydı. İndiğimde, binanın önünde duran komşumun bebek arabasını aldım, kızımı ona yerleştirip sütünü içirdim. Yıllardır bildiğim, sabah akşam arşınladığım; şimdiyse tanıyamayıp yolumu bulamadığım mahalleden, enkazlar arasından -mesai için- hastaneme ulaştım.

Gökyüzü bile bildiğim gök değildi. Hastaneye bitişik olan kırk yıllık doğum evinin bahçesindeydim. Büyük bina çatlamış ve temel oturmuştu. Bahçede, acilin önünde bir pansuman arabası ve sandalyede tir tir titreyen bir yaralı vardı. Gece nöbetçi diye hatırladığım doktorumuz yaralının kafasını dikiyordu. Zemin katın geniş kapısından polikliniklerin koridoruna doğru uzanan zeminde yan yana sıralanmış cesetler gözüme çarpıyordu. Tanıdık kimse yok; panikle koşturan, birbirine emirler verip bağrışan insanlar... Bebek arabasında hiç sesini çıkarmadan, endişeyle bakıman kızımı hızla iteleyerek ilerledim, bunları ben yaşıyor olamazdım!.. Ne olmuştu, şimdi ne olacaktı diye beynimin içinde sorular çakmak gibi dolaşırken servis arkadaşımı gördüm. Çığlıklar içinde ağlaştık, konuştuk, hemen işe koyulmalıydık, ne yapabiliirdik ki?

Bahçede, ağaçların altında, tek tük gebeler gözümüze ilişti. Depremden mi yoksa sancıdan mı bilinmez, dışarı fırlamış gibiydi kadınların gözleri. Bu gebeler nasıl doğuracaktı? Nereye gideceklerdi? İnsanların birbirlerine, yolların kaybolduğunu, köprülerin yıkıldığını anlattıklarını duyabiliyorduk. Binaya çıkmalıydık! Biz, çevredeki insanlar “tehlikeli” diye engeller koysa da servise çıktık. Terk edilmiş, hiç faal olmamış gibi, viraneyi andıran bir hastane vardı önümüzde! Hızlı bir şekilde, bulabildiğimiz aletleri -iplik, iğneler, tromel, pamuk, gaz bezi, baticon, göbek klempı gibi ne varsa- toplayıp çarşaflara sarıp sırtlandık. Sürüyerek indirdik aşağı, iyi ki bina yıkılmamış diye şükrettik. Ama arkadaşlarımıza ne olmuştu? Niye kimseler yoktu? Onlardan nasıl haber alacaktık? Çıldıracaktım. Ben neden buradaydım? Benim memleketime gitmem lazımdı. Orada da deprem olmuş muydu? Kızım uyuyordu. Ölüler, yaralılar geliyordu. Burası doğumeviydi ama yarım morg, yarım doğumhane ve yarım acil olmuştu.

Akşam karanlığına doğru, bir iki doktorumuz ve arkadaşımız geldi. Tanıdık bir yüz görmenin beni bu denli mutlu edeceğini hiç düşünmezdim.

Gebelerden biri ağacın altında çığlık atıyordu. Dikiş attığım yaralıyı arkadaşına bırakıp gebenin yanına geldim. Doğumun olabileceğini anladım. Ama yer yok, her yerde telaşlı ve çaresizlik içinde kıvranan insanlar vardı. Kızımı sancılı gebeye teslim edip şilteyi çimenlerin üzerine çektim. Ağaç arasına çarşaf astım, gebeyi rahatlatacak kadar bir mahremiyet oluşturdum. Aletleri bir kenara attım. Hazırdık... Doğum sorunsuz gerçekleşti. Gebenin adı Emine'ydi. Evet Emine... Emine, Umut adını verdiğimiz bebeğini yarı çıplak da olsa acı bir gülümsemeyle aldı kollarına. Gülümsemesi acıydı. Çünkü kendisi hastanedekeyken eşi ve beş yaşındaki kızı enkaz altında kalmıştı. Bu buruk mutluluğu ben de çok tedirgin şekilde paylaştım. Müdahaleye başlayacaktım ki o bilindik, artık bir gün içinde 'alıştık' dediğimiz artçılardan biriyle kuvvetlice sarsılmaya başladık. Altında bulunduğumuz ağaçlar sanki secde ediyordu, geceydi ama her yer yine aydınlanmış, gök yere inmişti. Yerin altının kaydığını o uğultuyla hissedebiliyorduk. İnsana, dünyanın sonu bu işte, dedirtiyordu. Doğum yapan Emine -gidecek yer olmadığını bile bile- şilteden, bebeği Umut'la, rahminde hâlâ taşıdığı plesenta ve kanayan dikişlerini umursamadan öyle bir fırladı ki... O saniye içinde soğukkanlılıkla, elimde aletler olduğu halde, belinden yakalayıp 'Şimdi geçecek Emine, sen lohusasın, Allah'ın izniyle sana bir şey olmaz!' diyerek onu güvenle kucakladım, yatırdım ve kendine gelmesini sağladım.

Yaşadığı korku ve endişe, bebeğini kollama güdüsü, ona sarsıntının durduğunu bile fark ettirmiyordu. Müdahalesini ellerim titreyerek aceleyle bitirdim. Ama aklım, biraz ileride ağacın altında arabasının içinde bekleyen ve ilgilenemediğim kızımıydı. Uyanmış mıydı? Acaba korkmuş muydu? Belki de kızımı arabasında görüyor olmamın rahatlığıyla, önümde duran bu korkmuş kadını, minicik yavrusunu bırakamamıştım.

Ve... 17 Ağustos gününden sonra biz depremzedeler çadırlarda... Gıdasız geçen günler, acılar içinde gelen gebeler, erken doğan ve ölen be-

bekler... Ve tanıdıkların acı haberleriyle kasılıp kavrulurken yardımlarla toparlanmaya çalıştık. Ben yarı enkaz bir halde bıraktığım ve 'Mesai ne olacak?' diyerek çıktığım evime, mahalleme, yirmi gün hiç uğramadım. Kızım, bir bebek arabasında, bazen acıyla bazen sevgiyle yaptırdığım doğumlara ve bitmeyen mesaime eşlik etti. Diğer illerden gelen yardım ekipleri bizleri rahatlattıktan sonra, memleketime gidinceye kadar sürdü bu geceli gündüzlü mesaimiz. Peki bundan sonraki mesailer, eskisi gibi devam edebilecek miydi?..

YENİDEN DOĞMAK

Hava AĞHAN / HATAY

Tarih 17 Temmuz 2010. İskenderun'un o çılginca sıcaklarının olduğu bir güne, nöbete yetişmenin telaşıyla uyandım. Ömrüm boyunca hafızamdan silinmeyecek olan bir tarihin nöbetine gitmek için evden çıktığımda nereden bilebilirdim ki? Çalıştığım yer, İskenderun Doğum ve Çocuk Hastanesi, Yeni Doğan Yoğun Bakım Ünitesi. Günlerden cumartesi yani 24 saat nöbetçiyiz. Nöbetçiyiz diyorum, çünkü serviste iki hemşire nöbet tutuyoruz.

Sabah saatlerinde, (birçok insanın tatil yaptığı, belki de mışıl mışıl uyuduğu saatler) nöbeti teslim almak için hazırlandık. Adı konmamış tam on beş masumu, durumları hakkında bilgi edinerek bir önceki günkü arkadaşlarımızdan teslim aldık. Aralarında, durumu iyiye giden bebeklerimiz olduğu gibi, tam anlamıyla iyileşemeyen bebeklerimiz de vardı.

Yeni doğan yoğun bakım ünitelerinde çalışan arkadaşlarım bilirler: Genelde bebeklerimizin refakatçileri, anneleri yanlarında bulunmazlar. Onlara biz annelik yapmaya, yaralarına derman olmaya çalışırız. Tedavilerini yaparız, besleriz, temizlik gibi bakımlarını da yaparız. Çok sevimli oldukları için de yaptığımız işler canıgönüldendir. Bir taraftan servisteki bebeklerimizin bakımlarını yapmamız gerekirken ikimizden birinin yukarı katlardaki

bebeklerin (yani sağlık problemi olmayan, anne yanındaki normal doğum, sezaryenle doğum yapan bebekler) yanına çıkıp rutin kontrollerini, eğitimlerini yapması gerekiyordu. Daha sonra nöbetçi doktorumuzla tekrar bebekleri gezecektik. Servisimiz çok yoğun olduğundan dolayı servisteki bebeklerin bakımlarını aksatmamak için önceliği servisimizdeki işleri yapmaya verdik. Çünkü birimiz o saatlerde yukarı çıkarsa bütün işlerimiz aksayacaktı. Normalde sabah katlara bir hemşire çıkar, serviste tek kalırız. Yani büyük bir hızla ve gayretle bütün işleri yapmamız, bebeklere yetişmemiz gerekiyordu. Bir hızla günlük işlerimize giriştik. Doktorumuz geldi, vizitini gezdi, orderler yenilendi. Solunum makinesine (ventilatör) bağlı olan bebeklerimiz vardı. Onları makineden çıkarttık, yoğun oksijene geçtik. Biz koşuştururken saat yerinde durmuyordu tabi ki, öğlen 12.00 olmuştu bile. İşler rayına oturduktan sonra arkadaşşıma yukarı çıkabileceğimi söyledim. O sırada serviste başka bir hemşire arkadaşımız daha bulunuyordu.

Doğum salonuna gittim, yeni doğmuş bebek kayıtlarını aldım, kattaki bebeklerin yanına çıktım. Tam kattaki hemşire arkadaşşımla merhabalaşıyordum ki telefonum çaldı. Telefondaki ses, bizim servise ziyarete gelen hemşire arkadaşşımdı ve şöyle diyordu: “Havva koş, hepafiltreden (servisimizde bulunan ortamı steril etmeye yarayan cihaz) dumanlar çıkıyor, yanık kokusu geliyor.” Ben elimdeki defteri nasıl atıp üçer dörder merdivenleri atladığımı bilemiyorum. Kapımız şifreli, öyle bir hızla açtım ki saniye sürmedi. Yoğun bakım odasına koşarak vardım. Aman Allah’ım o da ne! Dumanlar büyük bir hızla ilerliyor, gitgide kötü bir koku geliyor. O an “Koşun arkadaşlaaa-aaar yanyoruuuuuz!” dediğimi hatırlıyorum. “Güvenliği arayın, teknisyenleri arayın; çabuuuuk!” diye bağıyorum. Çok çabuk ve hızlı düşünmem gerekiyor. İçeride tam 6 tane küçücük yavru kuvözde. Hepsinde serumlar, monitörler, oksijenler bağlı. Hangi ivedilikle onları kurtarabilirim, diye beynimi zorluyordum. Çünkü bütün bedenimle birlikte beynim de donmuştu. Hepafiltrenin patlayabileceğini, eğer patlarsa yerle bir olabileceğimizi düşünmek bile istemiyordum. Gözümün önüne, kendi evlatlarım geliyor, “Ya annesiz kalırlarsa?” diye hem onları hem de içerideki minik yavruları düşünüyorum. Biz sizi Allah’ın izniyle yaşatmaya çalışırken siz nereye gidiyorsunuz! Bunları düşünmem, belki birkaç saniye sürüyor. Ne olursa olsun;

kendimi dumanların dolduğu, artık neredeyse göz gözü görmeyen yoğun bakım odasına atıyorum. Bu arada güvenlik elemanı yangın söndürme tüpüyle gelmiş, hepafiltrenin arkasına köpük sıkıyor. Sonradan oradan alevler çıkmaya başladığını öğrendim. Birkaç hastane personeli daha geldi, camları açmaya çalışıyorlar, camlar açılmıyor. “Camları kırın!” diye bağıyorum. Kuvözlerin kapağını açmamla serumlarını monitörlerini nasıl çıkarıp attığını bilmiyorum. Kurtardığım bebeği arkadaşşıma veriyorum, o koşarak anne odasına götürüyor. Birinci bebek, ikinci bebek, üçüncü bebek derken kaç bebek çıkardığımızı hatırlamıyorum. Bir oraya bir buraya telaşla koşuyorum. Aklıma elektrik şalterleri geliyor. Adeta uçarcasına gidip şalterleri kapatıyorum. Bütün sistemler, makineler, kuvözler alarm veriyor. Bu arada servisin önü, yoğun bakım odasının dışı personellerle dolmuş; olayı duyan herkes gelmiş. Bağıyorum, kendimi tutamıyorum, ağlıyorum, dumandan artık kuvözlerin içini göremiyorum. “Başka bebek kaldı mı, kaldı mı?” diyorum. Bir de bakıyorum ki köşedeki kuvözde sabah solunum makinesinden çıkardığımız bebeğimiz var. Son bir hızla koşuyorum yardıma gelen bir personelle, onun da serumunu, monitör probunu atıp çıkarıyorum. Yoğun bakım odasının önüne çıkıyorum. Duman bizi de etkiledi. Artık ellerim ve ayaklarım tutmuyor. Bir doktorumuz beni zorla çekerek yeni doğan servisinin dışına çıkarıyor. O an endişeli, korkmuş bebek anneleriyle göz göze geliyorum. Ağlayarak “Korkmayın, kurtardık bebekleri inşallah!” diyorum. Bu arada bebeklerin hepsini çıkartmışız. Çıkartmışız diyorum çünkü ben o kargaşada hastaları sayamadığım için “Hepsini dışarıya çıkarabildik mi, bebekler kurtuldu mu, başka bebek kaldı mı?” şeklinde sayıklayarak çırpıyorum. Başımı ellerimin arasına aldım ağlıyorum ağlıyorum; beni çıkaran doktorumuz “Sakin ol kızım! Bütün bebekleri çıkarttın; kimse kalmadı, endişelenme, kendine gel artık.” diyor, yüzüme su serpiştiriyordu. Şu an düşünüyorum da şok dedikleri bu olmalıydı.

Biraz kendime geldim, toparlanıır gibi oldum. Bu kez bebeklerin ne durumda olduğunu derdine düştüm. İyi güzel, kurtulmuşlardı; ama ya dumandan etkilenmişlerse, oksijen almaları gerekliyse; hemen ayağa kalktım. Doğum salonuna gittim. Bebekleri hemşirelerle, diğer personellerle doğum salonuna taşımışlar; radyan ısıtıcıların altına koymuşlar. Tabi ki ok-

sijen ihtiyacı olanlar var. Kimine hood'larla yoğun oksijen verilmiş, kimine verilememişti. Nöbetçi doktor, bebeklerin sevk edilmesini gerektiğini söyledi; ama bir türlü yer bulunamadı. Bu arada yeni doğan yoğun bakım ünitesinde dumanlar artık çekilmiş, belki de olabilecek büyük bir yangın felaketinin önüne geçilmişti. Ama zaman kaybetmemeliydik, bir an önce bebekleri kuvözlere yerleştirip oksijen vermeli, serumlarını takmalıydık. Beslenebilecek olanları anne kucağına verdik. Bir üst katımızda çocuk servisimiz vardı. Herkesin fedakarâne çalışmasıyla diğer odalarımızdaki dumandan etkilenmeyen kuvözlerimizi, çocuk servisinin bir odasına taşıdık. Düzenlemeler yapıldı ve bebeklerle cihazlar buralara yerleştirildi. Bu arada dumandan ve olaydan etkilendiğim için bana pek fazla iş yaptırmıyorlardı. Bebeğimizin birini sevk ettik, diğerini annesinin yanına verdik. Diğer dördünü de kuvözlere yerleştirdik. Koridorda ilerlerken kapıdaki gözü yaşlı annelerle göz göze geldik. Hepsi beni kucaklayıp minnettarlıklarını dile getiriyorlar ve “Allah senden razı olsun Hemşire Hanım!” diyorlardı. O an, bütün endişelerimin, yorgunluğumun ve yaşadığım zor anların mutluluğa dönüştüğü andı.

Görevimin ne kadar önemli ve kutsal olduğunu bir kez daha anladım. Ben annelerle konuşurken Başhekim ve diğer idari personel hastaneye gelmişlerdi. Ne de olsa olağanüstü bir olay yaşanmıştı. Başhekim halime bakıp nöbete devam edemeyeceğimi söyledi. Eşyalarımı almak için servisi- me iniyorum. Kuvöz odasına şöyle bir bakıyorum. Her şey simsiyah. Bütün kuvözler ve eşyalar çıkartılmış; evdeki, izindeki tüm temizlik personeli hastaneye gelmiş; büyük bir gayretle servisi eski haline getirmeye çalışıyorlar.

Omuzlarımdan bir yük kalkmış gibi, servisten çıkıyorum. Yolda hâlâ yaşadıklarımın etkisindeyim. Sonunda evimdeyim. Çocuklarımı görünce gözyaşlarımı tutamıyorum ve onlara sınıksız sarılıyorum. Defalarca Allah'a şükrediyorum. Beni yavrularıma, o minik yavruları da annelerine bağışla- dığı için...

SİMUS NEREDE?

Mustafa DOĞAN | KONYA

Sonbahar ayları, 1991 yılıydı. Annemle elmaları toplamış, tarhanayı yapmış, patatesleri sökmüş, çalı ve odunları yerleştirmiş, kendimize göre kışa hazırlanmıştık.

Ne zamandır tayininim çıkmasını bekliyordum. Tayinim bir çıksa anama-babama para gönderecektim. Cebimde harçlığım olacaktı. Artık kimseye muhtaç olmayacaktım. Hayallerim vardı, ideallerim vardı; okuyup vatana-millele hayırlı insan olacaktım. Daha neler, neler... Ah bir tayinin çıksaydı!..

Kasım ayının ortaları... Günlerdir beklediğim haber nihayet geldi: Bitlis Sosyalleştirme Bölgesi'ne sağlık memuru olarak görevlendirilmiştim. Sosyalleştirme ne demektir? Bitlis neredeydi? Oralara nasıl gidilirdi?

Suludere'den Hüyük'e sonra Konya'ya oradan da Bitlis'e... On dokuz yaşında bir genç... Elinde sadece bir çanta... O çantanın içinde her şeyi, tüm varlığı...

Uzun ve meşakkatli bir seyahatten sonra Bitlis'e gelebilmişim. İçimde

garip duygular; sevinç, endişe, korku... Hepsi birbirine girmiş durumda. Personel şubesi ben gelmeden tayin yazımı yazmış. Tebellüğ için beni bekliyorlarmış: Hizan ilçesi Sağınlı Sağlık Ocağı...

— Hizan'a nasıl gidilir? Sağınlı'ya minibüs var mı?

— Sağınlı mı?

— Sağınlı. Ben sağlık memuruyum. Yeni tayinim çıktı. Sağınlı Sağlık Ocağı'nda görev yapacağım.

— Haa Sağınlı... Simus, Simus. Sağınlı'nın eski adı Simus. Yeni adı Sağınlı. Buralarda Simus dersen herkes anlar, ama Sağınlı dersen kimse anlamaz!..

— Anladım. Simus. Simus Sağlık Ocağı...

— Kardeş nerelisin?

— Konya, Konyalıyım!

— Konya mı, ooo, Mevlana diyarı. Vallah biz de çok isteriz Mevlana'yı görmeyi. Mevlana'yı kaç defa ziyaret ettin?

— Bir veya iki defa.

— İki defa ziyaret edene bir hacı sevabı veriliyormuş, değil mi?

— ...

— ...

Öğleden sonra Hizan'dan bir minibüs kalkar. Havada bir kasvet, içimde kara bulutlar... Fırtına başlamak üzere. Ya yolda kar başlarsa, ya yolda kalırsak, ya bana yolda bir şey yaparlarsa, ya teröristler yolumuzu keserse?.. Ne yaparım, ne ederim?

— Amaan! Sanki başka bir çarem mi var? Geride beni bekleyen kim var? Köyde bir garip anam, bir de yaşlı babam... Onların da benden beklediği biraz harçlık...

Minibüs hareket etti. Hemen teybe bir kaset konuldu. Acıklı, hisli bir türkü kaseti. Fakat hiçbir şey anlamıyorum.

— Bu çalan kaset kimin?

— Şivan'ın.

— Kim?

— Şivan, Şivan... Hiç duymadın mı?

— Yoo nereden bileyim? Bizim oralarda Orhan'ı biliriz, Ferdi'yi biliriz, İbo'yu biliriz. Ama Şivan'ı hiç duymadım.

— Şivan bizim yolda sigortamız, vizemiz... Teröristler yolumuzu ke-
serse diyeceğiz ki: İşte biz de Şivan'ı dinliyoruz. Bakın o çalıyor arabada.

Acaba bir faydası olur mu bilmiyorum, ama meğerse buralarda tüm yolculuklarda böyle bir tedbir alınmış.

Yolculuk uzun, yollar bozuk, kar gittikçe hızlanıyor. Minibüs yokuş çıkarken zorlanıyor. Ama benim Simus'a varmam lazım. Yolda kalırsak ne yaparım, ne ederim?

Akşamın karanlığını, karın beyazlığı aydınlatıyor. Kar hızlanıyor. Minibüs canla başla yokuşları çıkmaya çalışıyor. Ama kolay değil ki...

Elimde getirdiğim tek valizim minibüsün üzerinde... Bütün eşyalarım, kitaplarım, elbiselerim, hepsi hepsi o çantanın içinde... Hatta hayallerim ve ideallerim de... O benim küçük dünyam... Yoldaki sarsıntılardan olsa gerek valiz düşüyor. Çantam karların üstünde... Hayallerim yerlerde... Araba dursa bir daha kalkamayacak. Eğer durmayıp giderse benim bütün

eşyam, elbisem geride kalacak. Aman Allah'ım! Ben ne yapacağım?

Şoför:

— Atla, diyor. Ne demek istediğini anlamadığımı fark edince tekrar:

— Atla dedim sana! Çantanı al, yukarıya çıkınca seni bekleyeceğim. Çantanı al, arkamızdan yetiş!..

Yürüyen bir arabadan atlamak mı? Başka çarem yok ki!.. Bütün ümitlerim, varlığım, her şeyim o valizin içinde. Onu da kaybedersem ben köyde ne yaparım?

Her şeyi göze alıp kendimi atıyorum aşağıya. Çantamı oralarda bırakamazdım ya!..

Hava iyice kararıyor. Kar gittikçe etkisini artırıyor. Rüzgar hem kulakları, hem nefesleri kesiyor.

Bizim araba yavaş yavaş ilerliyor. Uzun bir yolculuk... Arada bir yanıp sönen ışıklar... Kimisi az, kimisi çok... Acaba nerelerden geçiyoruz? Acaba hangi köylere uğruyoruz? Bu köydekiler ne yer, ne içer, nasıl yaşar? Bunların çocukları da acaba benim gibi gurbet ellerde midir? Acaba ben-den neler bekliyorlar? Acaba ben onlar için ne ifade ediyorum?

Işıkların kalabalık olduğu bir yere yaklaşıyoruz. Biz tepedeyiz, ışıklar aşağıda. Araba birden duruyor.

— Geldik.

— Geldik mi?

— He ya, geldik. Burası Simus.

Simus mu? Simus nerede? Sağınl nerede? Burası nahiye mi, köy mü? Sağınl buraların en büyük nahiyesi değil miydi? Ben burada ne yiyip ne

içecektim? Ben tek başıma doktoru olmayan, hemşiresi olmayan hatta içinde hiçbir ilaç ve tıbbi malzeme bulunmayan bu sağlık ocağında ne yapacaktım? Beni buraya niye tayin etmişlerdi? Elektriği, suyu, telefonu olmayan bir köyde ben nasıl duracaktım? Konya'ya sığmayan bir kalp, Simus'ta ne yapardı?

En önemlisi hayallerime ne olmuştu?

YIL 1985 VE SONRASI

Hüsnü KÖŞGER | AYDIN

İzmir Atatürk Sağlık Meslek Lisesi son sınıf öğrencisiyken arkadaşlarla okul koridorunda, duvarlarda bulunan haritaların önüne geçer, gözümüzü kapatır, illerin sıralı olduğu yerde parmağımızı yukarı aşağı hareket ettirir ve bir yerde sabitlerdik. Ben bunu ilk yaptığımda, gözümü açınca parmağımın altındaki ilin Tunceli olduğunu gördüm. İşin garip tarafı 8-10 kadar Tuncelili olan arkadaşım vardı ve birkaç tanesi yaşça bizden daha büyüktü. Onlar biz küçükleri pek sevmezler, her fırsatta iğneler dururlardı ve ben de onları hiç sevmezdim kavgacı tipler oldukları için. Parmağımın altındaki ilin Tunceli olduğunu görmüştüm ya, işte o anda benim içimi çok farklı bir hüznün kapladı. Bir kaç ay sonra mezun oldum. Atama yazımı ekim ayının ilk haftası elime aldım. Heyecanla ve biraz da korkarak (veya çekinerek) sarı zarfı açtım ve içinden çıkan kağıdı yüksek sesle babam, anam ve kardeşlerimin yanında heyecanla okudum. “Tunceli Sosyalleştirme Bölgesi” yazıyordu!

İşte o anda yukarıda bahsettiğim arkadaşlarım aklıma geldi. Hele hele haritada parmağımın altında gördüğüm Tunceli yazısını hiç unutmuyorum. Gitmesem, yatılı okuduğum için, tazminat ödemek zorundayım okuduğum yıl başına. Babam çiftçi ve 9 kardeşiz, yani anlayacağımız başka

çarem yok. 26 Ekim’de valizimi ablam hazırladı ve babamla ben Tunceli’ye doğru yola çıktık. 27 Ekim sabahı uzun ve yorucu geçen bir gecenin ardından Tunceli’ye ulaşabildik. İndiğimizde ufacak tefecik, vaktin yaz sonuna denk gelmiş olması sebebiyle de gayet güzel bir şehir diye düşündüm. Sağlık Müdürlüğü’ne gittik, kendimi tanıttım. Bana Pülümür ilçesinin Elmalı köyüne tayininim yapıldığını ve orada sağlık evinde çalışmam gerektiğini söylediler. Ben detaylı bilmediğim için “O nasıl olacak?” dedim, “Ben mi olacağım sadece yoksa başka sağlıkçı da olacak mı?” diyerek bilgi almaya çalıştım ve “Maalesef sen tek olacaksın!” dediler. Tabi ki ben de herkes gibi itiraz ettim ama değişen hiçbir şey olmadı. 28.10.1985 tarihinde başlama yazımı aldım ve tabiri caizse maceraya başladım...

Ümitler kırılmış bir halde babamla Pülümür’ün yolunu tuttuk, sağlık ocağına vardık. Kendimi tanıttım; 3 doktor, 2 ebe, 1 hemşire ve 1 personeli olan sağlık ocağında ben de kalmayı teklif ettim ama sorumlu doktor: “Hayır, sağlık evine gideceksin!” dedi. Ben yine ümitsiz bir şekilde nasıl gideceğimi sordum. Şimdi oraya araç gitmeyeceğini söylediler. Bana “Seni sağlık ocağının jipi ile şoföre bırakırlım çünkü oraya başka araç gitmez, önce Erzincan’a, sonra o köye gidebilirsiniz ancak.” dediler. Bu arada çalıştığım köy Tunceli’ye 4 saat, Erzincan’a 1 saat uzaklıkta. Nedeni Dersim deresinin bu tarafı Tunceli, öbür tarafı Erzincan sınırı olarak belirlenmiş. Babam, ben ve şoför sağlık ocağının jipiyle, Elmalı köyüne dolambaçlı ve bozuk yolları geçerek kum toz içinde ulaştık. Köy muhtarı bizi karşıladı ve o gün evinde bizi misafir etti. Ertesi gün sağlık evine gittik. 11 tane kapısı olan kocaman bir bina ve ben yeni mezun, hiç öyle bir yer görmeden ataması yapılan bir memur... Sağlık evini gezdim. Babam “Hadi kızım geri dönelim, bu garip ellerde tek başına yapamazsın, gidiyoruz.” deseydi, hiç düşünmeden, arkama bile bakmadan “Tamam baba, ben inek otlatırım, gene de buralara gelmek istemem.” derdim ama babam diyemezdi, çünkü benden başka 7 kardeşim daha okumak zorundaydı ve babam tazminat ödeyemezdi. Babam bir hafta kadar kaldı, ardından bana “Kızım, ben yarın gideyim.” dedi ve o anda sanki bütün dağlar üzerime çöktü ve ben altında kaldım. Babam beni muhtara emanet etti ve gitti. Ben kaldım tek başıma...

Elmalı köyü 25 haneli küçük bir köydü. Buradaki insanlar elektriği ve suyu olmayan, kışın yolları karla kaplanan bir köye sahipti. Ben onların kültürünü bilmediğim için çok zorluklar çektim. Odunumu köyden satın aldım. Çıra olarak bana bir poşet tezek getirdiler ve bana demişlerdi ki: “Sana hediye getirdik.” (Hediyeye bak hayvan dışkısı, diye düşündüğümünden çok üzülmuştum, benimle dalga geçtiklerini düşünmüştüm; çünkü bilmiyordum tezeğin ısınmak amacıyla yakıldığını.) Tezeğin kıymetini, kışın karların sağlık evini kapatırcasına yağmasıyla anladım. Köyde elektrik, su, yol, iletişim, ulaşım diye bir şey yok. Su ve yol yaz gelince açılıyordu. Elektrik ve iletişimin zerresi bile yoktu köyde. Benim için, yaşadığım her gün, bir kâbustu adeta, tabi buna yaşamak denirse. Bir gün muhtar “Seni sağlık ocağına çağırıyorlar.” dedi. Ben nasıl giderim diye kara kara düşünürken köyün öğretmeni “Ben gideceğim, istersen sen de gel.” dedi. Ben de nasıl gidildiğini bilmediğim için hemen olur dedim. Bana “O zaman yarın sabah 6’da okulun oraya gel.” demişti ve ben de tamam demiştim. (O sıralar muhtemelen ocak ayı.) Sabah dışarı baktığımda yine oldukça yoğun bir şekilde karın yağdığını ve hâlâ devam etmekte olduğunu gördüm. Beni en sıcak tutacak kıyafetimi giydim ve saat 6’da okulun önünde öğretmeni beklemeye başladım.

Bir müddet sonra öğretmen geldi ve kar kaplı dağlık patika yola koyulduk. Öğretmen önde ben arkada yürüyoruz, aramızda yaklaşık 15 metre mesafe var. Öğretmen alışık olduğu için hızlı gidiyordu, ben de haliyle yetişemiyordum ve ara gitgide açılıyordu. Kar sebebiyle tilki, çakal gibi hayvanlar köye inermiş, bense onları köpek sanıyordum, meğer değilermiş. Ben kendimce öğretmene yetişmeye çalışırken karda ayağım kaydı. Ayağımın biri patika yolda, karın sert olduğu yerde kaldı, diğer bacağım yumuşak olan karın içine gömüldü. Çıkmak için debelendikçe daha da aşağı doğru gidiyordum dengesiz bir şekilde. Bu arada çakal ve tilkiler de bana doğru geliyorlardı. Öğretmen Bey de bir kez olsun arkasına dönüp bakmıyordu. Ben sesimi duyurmak için bağırırken çakal ve tilkiler çeşitli sesler çıkartarak benim sesime engel oluyorlardı. Ben o soğukta korkudan kan ter içinde kaldım. Öğretmen Bey nihayet dönüp bakmış olmalı ki epey bir zamandan sonra gelip beni kar batağından çıkardı. Tabi sınırlıklam bir şekilde mec-

buren yola devam ettim ve iki buçuk saat patika yolda yürüyerek Dersim deresinin kenarına geldim.

Benim için ardı arkası kesilmeyen kâbuslara bir yenisi daha eklenmişti. Altundan azgın suların geçtiği, her tarafı derme çatma olan koca koca deliklerin açılmış olduğu asma köprüden geçmek zorundaydım, yüksek derecedeki yükseklik korkumu yenmeye çalışır gibi... Tahta olan köprü tabanına basarak geçmek için, bakmak gerekiyor ama bakmaya çalıştığımda dahi alttan akan azgın suyu görüyordum ve baş dönmesi, denge bozukluğu oluyordu bende. Öğretmen Bey geçti karşıya, beni bekliyor. Karşıdan sesleniyor: "Ebe Hanım, aşağı bakma, gökyüzüne bakarak gel." Ama köprüde delikler koca koca, velhasıl köprüyü yaklaşık bir saatte geçtim. Asfaltın kenarına geldik. Erzincan'a 1, Pülümür'e 3 saat uzaklıkta olan yolun kenarında, başladık beklemeye. Geçen her araca el kaldırıyor Öğretmen Bey. Duran araca soruyor, Pülümür'e gidiyorsa ve yer de varsa atlayıp gidersin ne olduğunu bilmeden, biz de öyle yaptık. Pülümür'e vardık ama o gün geri dönemezsin. Kalacak yerin yok, otel imkansız. Öğretmen gitti arkadaşının yanına. Ben ocaktayım, tanıdığım bir tek kişi yok. O haldeki psikolojimi siz düşünün! O kadar eziyet, o kadar sıkıntı çekerek gittiğim yerde çağrılma sebebim: sağlık evinin malzemelerinin eksik olanlarını buradan tamamlamak. Sonra tekrar sağlık evine dönüş. Sorumlu doktora dedim: "Ben nasıl gideyim şimdi, ne yapayım?" Bana "Ebe hanımlardan birinde kalın, yarın gidin." dedi. Ben tanımadığım yerde nasıl kalırım, artık siz düşünün (kendinizi benim yerime koyarak)! Hiç tanımadığım Yozgatlı bir ebenin evinde kaldım o gün, ama sabahı, gözümü kırpmadan getirdim. Sabah aynı macera, yola devam. Akşama, hava kararırken sağlık evine geldim. Elektrik yok, bir oda kullanıyorum zaten orası da buz gibi. Gaz lambasını yaktım, sobaya odun koydum. Bir miktar tezeği gaz yağıyla ıslattım, odunların önüne koydum. Kibritle yaktım ve hemen tuttu. Soğuktan kurumuş olan bir dilim ekmeği, sobada ısıtarak yedim.

Gerçekten unutulmaz bir anı...

SİYAH İNCİ ABDULLAH

Nermin ÖDEMİŞ | KARAMAN

Türk Kızılay'ı 2006 yılında Sudan'ın Darfur eyaletinde sahra hastanesi kurmuştu. Hastanede değişik branşta poliklinikler, röntgen, laboratuvar, eczane ve ameliyathane vardı. Her 2 ayda sağlık ekibi değişiyordu. Biz de 2007 Mayıs ayında 14 kişilik sağlık ekibiyle hastanenin bulunduğu Güney Darfur'un başkenti Nyala'ya gittik. Kızılay ekibinden 12 kişi, yerel personelden 20 kişi, haftada 5 gün çalışıyorduk. Cuma-cumartesi resmi tatil oluyordu.

Nyala 2 milyon nüfusu olan, şebeke suyu 4-5 günde bir 2 saat akan, elektriği günde 3-4 saat verilen, kanalizasyonu olmayan bir şehir. Şehrin etrafında 7-8 tane kamp var. Bu kamplara köylerini, evini-ocağını bırakıp gelmişler, gelmek zorunda kalmışlar. Kamplardaki insanların çoğu, çocuk ve kadın, diğerleri yaşlı, çok az da erkek var. Erkekler hep öldürülmüş. Darfur'da Toroboro (Afrikalı) ve Cencevit (Arap) diye iki grup insan var. Bunlar özellikle de Cencevitler Toroboroları öldürüp zulmedip yurtlarını terk etmek zorunda bırakmışlar. Kamplarda ya bir ya iki öğün yemek yiyorlar. Evleri çadır şeklinde, çalı çırpıdan yapılmış.

Bizler günlük poliklinik hizmetlerine, ameliyatlara ve sünnetlere devam ediyoruz. Günlük 400-450 hastayı muayene, 2-3 hastayı ameliyat, 20

çocuğu da sünnet yapıyoruz. O gün Nyala Devlet Hastanesi'nden telefon geldi, "Çok sayıda yaralı var, yardım eder misiniz?" diye. Biz de ameliyat ekibini alıp gittik. Birçok yaralı ameliyat olmak için koridorlarda bekliyordu. Biz iki ameliyat yaptık ve akşama doğru eve geldik.

Ameliyata aldığımız hastanın birisinin adı Abdullah Muhammed Abdullah'tı. Sudan'da soyadı yok; kendi adı, babasının adı, dedesinin adı ve devam edip gidiyor. Abdullah Toroboro. Kurşun karnımın sol tarafından girmiş, sağ kalçasından patlatıp çıkmış. Ameliyatı 2 saat sürdü, Cerrah Dr. Ahmet Bey barsak rezeksiyonu ve anostomoz yaptı, sonra da kolostomi açıp ameliyatı bitirdi. Biz her gün pansumana ve tedavisini yapmaya gidiyoruz. Abdullah'ın 8 aylık bir kızı var. Başında bebeğiyle beraber hanımı kalıyor. Zaten kimsesi de yokmuş. Cuma günü pansuman yapılırken kalça fazlaca kanamış ve kanamayı durduramamışlar. Baskılı tampon yapıp beni aradılar, "Abdullah'ı ameliyata alacağız." diye. Hemen Nyala Devlet Hastanesi'ne gittik. Ameliyathane kapalı, anahtar yok, personel yok. Neyse ki anahtar getirdiler ve Abdullah'ı ameliyata tekrar aldık. Ameliyat yarım saat sürdü. Abdullah bu arada hiçbir şeyden haberi yok, ameliyata alıyorlar, ilgileniyorlar diye seviniyor, gülümsüyordu. Biz çok korktuk, kanamadan ölecek diye, çünkü orada kan bağışlamıyorlar. Sadece akrabalar kendi arasında kan veriyor. Abdullah'ın da kimsesi yok. Allah'tan problem olmadı, çünkü fazla kanamadı ve kan ihtiyacı olmadı.

Biz her gün pansumanını ve tedavisini yapıyorduk. Belli bir zaman sonra serumu kestik ve bir şeyler yiyip içebilir dedik. Pansumana gittiğimiz 15. gün Dr. Ahmet Bey "Ayhan, kolostomi çalışmıyor." dedi. Ben de "Hocam Abdullah çok zayıfladı." dedim. Hemen hanımı çağırttık. Ona "Abdullah ne yiyor ne içiyor, barsak çalışmıyor." diye sorduk. Kadın bize "Kocam 15 gündür bir şey yiyip içmedi, yok ki yesin içsin, imkanımız da yok zaten." dedi. "Sen nerde kalıyorsun, ne yiyip içiyorsun?" dedik. Hastanenin bahçesinde kaldığım ve etraftaki insanlar ne verirse onu yediğini söyledi. Adeta şok olmuştuk, kanımız donmuştu. Kendi imkanları yoktu, hastanede yemek olayı da yoktu. Abdullah'a bebek için getirdiğimiz mango suyunu ve keki verdik. Abdullah meyve suyunu ve keki öpüp öpüp alına

koyuyordu. Bitmiştik biz, ölmüştük biz. Günde 3 defa yemek yiyerek, çay içerek mutlu mesut yaşıyorduk. Arabayla eve giderken Dr. Ahmet Bey, Sağlık Memuru Hakan Bey, Hemşire Hanife Hanım ve ben hüngür hüngür ağlıyorduk. Açıkçası utanıyorduk, nasıl düşünemedik, nasıl anlamadık diye. Eve kadar ağlamıştık. Ey zevk sefa içinde yaşayan insanlar, ey israflarının farkında olmayan insanlar, duyun bu sessiz çığlığı!..

Artık tedavi ve pansumana giderken 3 öğün yetecek yiyecek götürüyorduk. Abdullah bizi dört gözle bekliyordu. Bebeğini seviyorduk, konuşuyor, şakalaşıyorduk. Artık muhabbet bağı oluşmuştu. Bu arada Abdullah hızla iyileşiyordu. Nihayet görevin sonlarına yaklaşılmış, bizde de dönüş hazırlıkları başlamıştı.

O gün öğlen Abdullah'ın tedavisini yapacak, resim çektirip vedalaşacaktık. Ameliyat ekibi Dr. Ahmet Bey, Hakan Bey, Hanife Hanım ve ben Nyala Hastanesi'ne gittik, tedavisini yaptık. Bebeği sevdik; bebekle, Abdullah'la, hanımıyla ve diğer hasta ve yakınlarıyla da resimler çekindik. Abdullah çok mutluydu. Dünyalar onundu; beyaz birileri, aynı zamanda Müslüman olan bu kişiler onlara hizmet ediyordu. Biz Abdullah için çok özeldik. Abdullah da bizim için özeldi; diğer hastalar arasında özeldi ve şanslıydı. Ve vakit gelmişti. "Abdullah, biz Türkiye'ye döneceğiz, senin tedavini gelecek ekip takip edecek, Allah'a ısmarladık!" dedik. Dedik ama gülen, neşeli, sevecen Abdullah'ın başından kaynar su döküldü sanki, şok oldu. Hüngür hüngür ağlıyordu. Hem ağlıyordu hem de "Demek gidiyorsunuz!" diyordu. Ağlıyordu, "Gitmeseniz olmaz mı?" diyordu Abdullah. Birçok şey söylüyor, gözlerinden yaşlar akıyordu. Bizler de ağlıyorduk, bizlere sarılıyor, öpüyor, "Allah size Kabe'yi nasip etsin!" diyor, birçok dua ediyordu. Oradaki hastalar ve yakınları da ağlıyor, dua ediyorlardı. Niye ağlıyordu bu insanlar, biz niye ağlıyorduk, anlaşılması zor olmasa gerek? Nyala Hastanesi'nden ayrılırken içimizden bir şeylerin koptuğunu hissediyor ve öyle de ağlayarak eve gidiyorduk.

Kısa bir süre sonra Sudan'dan ayrılırken bunun gibi birçok hadiseyi kalbimizde Türkiye'ye getirdik. Selamlar, sevgiler Sudan insanı; sevgiler, selamlar Abdullah Muhammed Abdullah!..

DUYGU YÜKLÜ BİR İSTEK

Fikret SOLAK | YAZAR

Onu hoşsohbet, şakacı ve olgun birisi olarak tanımıştım. Kısa sürede aramızda samimiyet ve karşılıklı güven oluştu. İdrar kesesi kanserinden ameliyat ettim ve ameliyattan sonra da immunoterapi denilen tedavisini yaptım. İmmunoterapiye haftada bir gelirler, muayenehanemin bekleme odasında eşi örgüsünü örerken ben içeride kendisinin tedavisini yapardım.

Kamyon şoförü olduğundan, yurt içinde olduğu kadar yurt dışında da epey direksiyon sallamış, ülkeler görmüş. Kendi deyimi ile “kafasına estüğü yerde kamyonu durdurup mangal yakmış ve hayatı dolu dolu yaşamış” bir insan...

Orhangazi'nin Gemiç köyünden olduğu için kendisine Gemiçli Hüseyin Amca derdim. Bazen de espri olsun diye “Gemiçli” diye hitap ederdim kendisine. Bizim Hüseyin Amca'nın eşi o “Marmara Depremi”nde enkaz altında kalarak rahmetli oldu. Gemiçli birkaç sene bekar yaşadı, ama kolestomili olduğundan hayat zordu onun için. Bir gün muayenehaneme geldi ve hoşbeşten sonra bir hanım bulduğunu, evlenmek istediğini belirterek benden kendisine yol göstermemi istedi. Hani derler ya: “İyilik iyiliği doğurur.” Keşke bir yardımım olabilse mutlu olurum diye düşünüyordum

o an. Hüseyin Amca'nın da kendi deyimi ile "epey bir dünyalığı" varmış. Arsası, evi vesaire... Bir oğlu, bir de kızı varmış; evlilermiş. "Bak Hüseyin Amca, yeni bir yasa çıktı, bu mal mülke evleneceğin hanım da ortak olacak, bunu bilesin, ona göre adımını atasın!" diye durumu kendisine izah etmeye çalıştım. Bir süre sonra Hüseyin Amca tekrar geldi, konuyu araştırmış. Muayenehaneme girer girmez ilk sözü şu oldu: "Bir iş için geldim, fakat hayır demeyeceksin. Önce söz ver, ona göre konuyu açayım sana!" Öyle bir psikolojik baskı altında hissediyordum ki kendimi... İçimden de tahmin etmeye çalışıyordum isteğini, ama ne mümkün! Kafamda kırk tane tilki dolaşüyor o an! "Hayrola Hüseyin Amca, hele şöyle otur, anlat. Elimden geldiğince sana yardımcı olurum." diye onu rahatlatmaya çalışıyorum.

Gemiçli başladı anlatmaya: "Bak biliyorsun ben seni evladım kadar severim, bana bir iyilik yapacaksın. Gayri oğlum ve kızımından daha yakınsın bana!" Duygulanmıştım, beynimde hoş rüzgarlar esmeye başlamıştı. "Nedir Hüseyin Amca?" Hüseyin Amca derin bir nefes alıp bir duvarlara, bir bana baktı ve şunu söyledi: "Evlenmeden önce, resmi nikahı kıymadan önce, bütün mal varlığımı senin üzerine tapu edeceğim!"

Şaşırp kalmıştım. Yük o kadar ağır ki kaldırmak mümkün değil. Derler ya: "Kötülük etme fırsatı insanın karşısına günde üç kere çıkar; iyilik etme fırsatı da yılda bir kere..." Kötü istek, sahibine kötülük getirir misali, bir sıkıntıya düşmekten korkmaktaydım.

"Hüseyin Amca, omuzlarıma ağır bir yük yükledin, zor bir iş bu!"

"Sana usulen satacağım, bunun sana bir zararı olmaz!" diyerek beni iknaya çalışıyor. Ben direniyorum: "Olmaz, yarın oğlun ve kızın beni dava ederler. Babamızı kandırıp malını mülkünü elinden aldı derlerse benim halim nice olur, hiç düşündün mü?"

Yüzüme dikkatlice ve yalvarır tarzda bakıp kırma beni dercesine "Gel kabul et!" demez mi!.. Onu vazgeçirmek için en can alıcı yerinden son hamlemi yapıyorum: "Tamam, öyle de ya yarın sana rest çekersem ne yapacaksın? Olur ya inkar ederim. İnsanoğlu çiğ süt emmiş derler ya!"

Belli ki böyle bir hamlemi beklemiyordu. Göz göze geldik. Kızardı. “Gayri ben de insan sarrafıyım. Belki cahilim, mektep medrese görmedim ama hayat mektebinde okudum. Sen böyle bir şeyi bana asla yapmazsın. Yapacak olsan söylemezsin!”

Şair diyor ya: “İyiliği ancak iyiler anlar, fenalığı herkes.” Yanlış anlaşılacak da var. Sonunda kendisini ikna edip bu işten sıyrıldım.

Düşünüyorum da, şu bizim insanımız yeter ki karşısındakine güvensin, bir parça ekmeğini paylaştığı gibi servetini de paylaşabiliyor.

Samimiyetin dili yoktur, o ancak gözlerden anlaşılır. Demek ki hastam da benim gözlerime bakmış hep.

Sonucunu merak ediyorsunuzdur, anlatayım: Hastamız o bayanla evlendi; eşi 3 yıl sonra karaciğer kanserinden öldü. Geçenlerde polikliniğe bir bayan geldi, elindeki sağlık karnesini uzattı. Baktım Hüseyin Amca’ya ait. Bu genç bayan, ilaç yazdırmaya gelmiş.

Meğer Hüseyin Amca’nın üçüncü eşi imiş... Selam söyledim.

YAŞATMAK SANATI

Üniversite DOĞAN | KIRŞEHİR

2003-2008 yılları arasında, Yozgat Dispanseri'nde çalışıyordum. Dispanser, Kırıkkale Sigorta Hastanesi'ne (SSK) bağlıydı. Dispanserde bir kadının doğum uzmanı, bir dahiliye uzmanı, bir cerrahi uzmanı, bir ortopedi uzmanı, bir cildiye uzmanı vardı. Üç dört pratisyenden hekim de acil serviste görev yapıyordu.

Ebe sayımız fazla olduğu için altışar ay geçici görevle Kırıkkale Sigorta Hastanesi'nin doğum bölümünde çalışıyorduk.

Türkiye'nin her sigorta hastanesinde nöbeti bir ebe, bir hizmetli bayan personel tutardı. Kırıkkale Sigorta Hastanesi'nde de durum aynıydı.

2005-2006 yıllarında Kırıkkale Sigorta Hastanesi'nin doğum ünitesinde çalıştım. Doğum ünitesinin karşısında nisaîye servisi vardı.

Miadını doldurmuş gebe hastalarımız doğum bölümüne gelir. Biz ebeler, gebe hastalarımızın anemnezini alır, onları doğum masasında muayene ederiz; gebemizin her şeyi normalse travya bölümünde NST (neonatal solunum testi), ÇKS (çocuk kalp sesi) takibi yaparız. Anormal bir

durum varsa kadın doğum uzmanına haber veririz. Gebemizi, sezaryene hazırlarız.

Kırkkale Sigorta Hastanesi'nde iki kadın doğum doktoru ve sekiz ebe arkadaş görev yapıyordu. Salı nöbetimde Kırkkale'nin Keskin ilçesinden, on dokuz yaşlarında bir gebe hastası, doğum ünitesine geldi. Gebenin adı Ayşe'ydi, gebe Ayşe Hanım'dan anemnez aldım. Anemnez, hastanın kendisinde veya ailesinde bir hastalık olup olmadığını tespitidir. Anemnezi her şeyi normal olarak tanımlıyordu. Gebe Ayşe Hanım'ın tansiyonu 130/90 Hg, hemogram tahlili normaldi. Gebemi doğum masasına aldım, servis açıklığını kontrol ettim, ÇKS'sini dinledim, NST ile bebeğin durumunu değerlendirdim. Bu arada multipar gebelerimi doğum yaptırıyor, iki saat kanama kontrolü yapıyor, bir gün takip için nisaiye servisine yatış veriyorum. Multipar gebe birden fazla doğum yapanlara, primer gebe ilk doğum yapanlara deniyor.

Kötü bir sürprizle karşılaştım! Takip ettiğimiz gebe Ayşe Hanım'ın tansiyonu, birden 150/100 oldu mu! Ara sıra kasılıyor, siyanoza giriyor. İcapçı kadın doğum hekimi Mehmet Bey'e ulaşamıyor muyum! Diğer kadın doğum hekimi Semih Bey izinli mi!..

Teorik bilgim iyi, zor durumda kalırsam, hekim arkadaşlara ulaşamazsam doktor gibi karar veririm. Adım Tecrübeli Doktor Ümüþ Hanım'dır. Meslektaşlarım zor durumlarda, benden yardım alırlar. Onun için, çok tıbbi kitaplar okur, teorik bilgilerimi geliştiririm. Hastalık belirtilerine göre gereken işlemleri yaparım. Yalnız ebelik mesleğini ilk kez bu hastanede yapıyorum, tecrübemin yeterli olduğunu söyleyemem.

Gebe Ayşe Hanım, tansiyonu yükseldikçe siyanoza giriyor mu! Hemen oz veriyordum. Doktor Mehmet Bey'in ailesi Ankara'da yaşadığı için, gece işi çıkmış, ailesinin yanına Ankara'ya gitmiş. Kendisine ulaşamayınca ümidimi kestim. Başka yöntemlere başvurmaya başladım.

Giderek tansiyonu yükselen gebe hastam Ayşe Hanım'ı sakinleştiriyorum. Stres eşliğim artıyor mu! Gebeme, kötü bir şey mi olacak? Bebeği ve

kendisi ölecek mi? Nöbetimi kötü son ile mi bitireceğim?

Ebelik mesleği, çok zor bir meslek; yaşatmak felsefesi ile yola çıkıyorsunuz, elinizden gelen bütün mücadeleyi ustalıklarla veriyorsunuz.

Aklıma, yeni bir şey geldi. Nöbetçi uzman hekimi, Genel Cerrahi Uzmanı Teoman Bey'i aradım. "Kadın doğum hekimi Mehmet Bey'e ulaşamadım. Özür dilerim, riskli, acil müdahale gerektiren gebe hastamı muayene eder misiniz?" Riskli gebem Ayşe Hanım'ı ve takiplerimi Dr. Teoman Bey'e gösterdim.

Dr. Teoman Bey'e dedim ki: "Gebeler için kullanılan tansiyon ilacı alfomet tb'den bir tane gebeme içiriyorum." Dr. Teoman Bey, sadece beni dinliyor ve seyrediyordu. Ben bir yandan yapılacak tedavileri söylüyor ve söylediğim tedavileri yapıyordum. Gebem Ayşe Hanım sakinleştikçe ben NST ve ÇKS'lerini kontrol ediyordum. Tansiyon ilacı yarım saat içerisinde etkisini gösterince gebem sakinleşiyor, durumu iyileşiyordu.

Gece saat 24'ü gösteriyordu. Gebem Ayşe Hanım'ın servis açıklığı 8,5-9 cm oldu. Ve ben, hizmetli bayan personel Elif Hanım'la, gebeyi doğum masasına aldık. Gebemiz Ayşe Hanım'ın doğum yapmasına yardımcı oluyorduk.

Hizmetli personel Elif Hanım, gebenin fundusuna baskı uyguluyordu. Ben gebeye "Ayşe Hanım, her doğum sancısı geldiğinde ıkın, sancın kesilince dinlenme fazına geç." diyordum. Nihayet gebem doğurdu ve kurtuldu. Bebeği biraz siyondu. Plasenta doğumu oluncaya kadar, ben bebeği küveze aldım, aspire ettim, oz verdim, kıyafetlerini giydirdim, ayak izi aldım, apgar skorunu değerlendirdim. Apgar skoru, çocuğu solunum durumuna ve reflekslerine göre numara vererek değerlendirmektir.

Ayşe Hanım'ın plasentasının doğumu gerçekleşti. Epizyonu diktim, iki saat kanama kontrolü yaptım. Ayşe Hanım'ın doğumu bitti, lohusalık dönemi başladı. Lohusa Ayşe Hanım titriyordu. Yaşam bulgularını kontrol ettim. Ateş normaldi, nabız tansiyonu yüksek olduğu için taşıkardıkti.

Tansiyonu 170/100 Hg, gözlerini tavana dikmiş peri, cin, şeytan sa-
yıklaması yapıyor, halüsinasyon görüyordu. Bilinci normal değildi. Bu du-
ruma, halk arasında, albastı deniliyordu. Bilinci normal olmadığı için, tan-
siyon ilacı alfameti vermedim. Çünkü lohusa Ayşe Hanım'ı espire ederdim.
Yine nöbetçi Genel Cerrahi Uzmanı Teoman Bey'i çağırdım.

— Dr. Bey, lohusa Ayşe Hanım'ın tansiyonu yükseldi, eklemsi krizine
girdi.

— Ebe Hanım, kan tahlili yapalım.

Kan tahlilinde sadece biyokimyadan magnezyum, kalsiyum ve sod-
yum istedi. Teorik bilgilerimi kullanarak hastamı karanlık odaya aldım. Oz
verdim. Doktor Teoman Bey'in istediği kalsiyum, sodyum, magnezyum
tahlillerine AKS, üre, kreatinin, tit ve hemogram tahlillerini ekledim, tah-
lilleri laboratuvara gönderdim.

— Doktor Teoman Bey, lohusa Ayşe Hanım eklemsi krizi geçiriyor
diye acil ilaç setini hastanın başına getirdim.

Bu arada lohusanın tahlilleri çıkmıştı. Hemogramı ve biyokimyası
normaldi; TİT tahlilinde bir protein pozitifliği; izotonik taktım, magnezyum-
sülfatı haznedenden gönderdim.

Eklemsi krizinde ödem, idrarda protein kaçağı ve tansiyonda yüksel-
me olur.

Lohusa Ayşe Hanım'a, magnezyumsülfat verince rahatladı. Magnez-
yumsülfat kas gevşetici görevini yapar, eklemsi krizini önler, hastayı sakin-
leştirir. Gereken bütün müdahaleyi, kadın doğum doktoru gibi başardım.
Hastamı kendi gözlerimle takip ettim, kendi ellerimle tedavisini yaptım.

Ertesi gün kadın doğum hekimi Mehmet Bey mesaiye gelince nöbetçi
Uzman Doktor Teoman Bey yaptıklarımın hepsini ona anlatmıştı.

Doktor Mehmet Bey;

— Ebe Hanım, çok teşekkür ederim. Doğru ve gerekli olan tedavileri yaptığını öğrendim. Artık benim ebemsin, seni çok iyi yetiştireceğim, benim sağ kolumsun, sözleriyle beni yatıştırdı.

Artık benimle ilgileniyordu, beni meslektaş değeri görmeye başladı. Kendimi tebrik ediyorum. Çünkü zor olan bir görevi başardım. Yorgunluğum, stresim bir anda üzerimden kalktı. Kendimi dinç ve mutlu hissediyordum. Nöbetten çıkmadan önce lohusam Ayşe Hanım'ı ziyaret ettim, durumu çok iyiydi. Bebeğini kucağında emziriyor ve etrafına gülücükler saçıyordu. Nöbetim bitti, hemşire lojmanına geldim.

Doğum yapan Ayşe Hanım, kırkı çıkınca yani kırk birinci gününde, bebeğiyle beraber, bir demet çiçekle hemşire lojmanına beni ziyarete geldi ve bana sarıldı. Ayşe Hanım;

— Bebeğimin ve benim hayatımı siz kurtardınız; sizlere teşekkür eder, mesleğinizde başarılarınızın devamını dileriz, dedi. Bebeğinin ebesi bendim, bebeği kucağıma aldım ve biraz sevdim. Ben ise Ayşe Hanım'a;

— Estağfurullah görevimizdir, yaşatmak sanatımızdır, dedim.

Büyük bir mutluluk kaynağıdır, kişinin işini yaparken aldığı doyum. Bu, o işten sağladığı kazançtan daha değerlidir.

BURUK BİR VEDA

Reyhan Ergenç KILIC | KONYA

Kışın, kendini yavaştan hissettirdiği şu günlerde, mevsimsel mi desem, içimde bir sıkıntı var. Hani birini düşünür de arayamazsınız ya, duymak istemezsiniz ya acı haberi. Sonra bir ses; tanıdık, minnettar, acı dolu... Aslında her şeyi anlatır o ses. Sabır timsali bir kadının sesidir o.

“Ahh Hemşire Hanım ahh! Öyle güzel olmuştu ki, öyle alışmıştık ki varlığına. Sessiz sedasız uçup gitti ellerimizin arasından. Kurban bayramında kınalı kuzular gibi...”

Boğazımda yutkunamadığım bir acı, kelimeler çözülemeyen bir düğüm. Kim kimi teselli etmeli bilmiyorum. Halden anlayan acılı annenin;

“Üzülme Hemşire Hanım, sen onun için çok uğraştın, çok zahmet çektin. Emegin o kadar çok ki, sana hep dua ediyorum.” demesi beni emegim, göz nurum, can kuşumun hatıralarına götürdü.

Muhammed, bir aylıktan biraz büyüktü. Kapkara bir mahzeni andıran hüznünlü gözleri, bakışlarını kalbime ok gibi saplayan upuzun kirpikleri,

kara, kuru, soluk ve tedirgin bir siması vardı. Minicik kalbi kanatlanıp uçacak bir kuş misali, ritimleri monitörün kafasını karıştıracak kadar şekilsiz... Soluk alırken sanki yardım çığlıkları atıyordu. Merhamet etmemek, soğuk, ilgisiz, duyarsız kalmak mümkün değildi.

Onda bu mesleği niçin yaptığının cevabını buluyordum. Yaşıtlarımın oyun çağından henüz çıktığı zamanlarda ne denli büyük sorumlulukları sırtında taşıdığını fark ediyordum. Bunca zahmetli bir mesleğe talip olmaya, birçok meslektaşım gibi beni de müptela eden; bu ferî sönmüş gözlerle, solgun, kırılğan benizlere, buruk, dokunaklı iç çekişlere derman olmak. Fedakârlığı, duyarlılığı, merhameti, yardımseverliği, kişiliği, cesareti, iyiye ve güzele dair her ne varsa yaşamak ve yaşatmak.

Maddî manevî bütün sermayesiyle dünya için çırpınırken insanlar, nefes almak için çırpınan Muhammed'ler için çırpınmak bizim işimiz. Aciziyeti, acıyı, hüznü, hastalığı, sağlığı, cesareti, korkuyu, kızgınlığı, dinginliği ve merhameti paylaşmak. Tek sermayenin para olmadığını göstermek. Umutsuz, uykusuz, yorgun, hasta insanların yanında hüznün ve sevinçlerine ortak olmak ve bu yüzden hiç unutulmamak. Tıpkı Muhammed'in annesinin "Hep aklımdasın, seni hiç unutamıyorum Hemşire Hanım!" demesi gibi.

Muhammed kozadan yeni çıkmış bir kelebek, topraktan henüz çıkmış bir filiz, sarı solgun yüzü baharla birlikte yeşerecek bir yaprak. Öylesine fersiz, bitkin, soluk...

Binlerce hasta, binlerce hikaye, binlerce hüznün, binlerce sevinç, binlerce yaşama şahitlik ettim. Hepsinden bir şeyler öğrendim, kaybettiğimde onlarla kayboldum; yaşamlarıyla neşvünema buldum. Ama Muhammed başka; santim santim, gram gram büyümesine şahitlik ettim. Bir annenin evladına bakarken duyduğu hazzı duydum. Fersiz gözlerinden taşan sevgi dolu bakışlarını, sağlıklı bir bebekte normal olan her şeyin onda nasıl mucizeye dönüştüğünü gördüm. Tepkisiz bakışların yerini takip eden bakışlara, cansız ellerin parmağını sıkıca kavramasına, hiç kaldıramadığı başını beni

görünce kaldırıp gülüşlerine şahit oldum. Yutmayı öğrendiğinde her yutkunuşuna hayranlıkla baktım, ilk çorbasını içirirken yüzünü nasıl da ekşittiğini ve tükürmeyi de sanırım ilk çorba denemesiyle öğrendiğini tecrübe ettim.

Hele o banyo fashı var ya; çektğim cefayı hiç özlemedim. Sonrasında mis gibi kokan saçlarını içime çekerek “Oohhhhhh!” dediğim günleri çok özledim. Saçlarını ilk kestiğim gün kirpiklerinin ne kadar uzun olduğunu, hazır makas elimdeyken bir kısaltıverdiğimi, annesi gördüğünde “Ama Hemşire Hanım kirpikleri çok güzeldi.” deyişinin içimi ne çok acıttığını, “Gene uzar annesi.” dediğimi hatırlıyorum mahcup bir edayla.

Aylar sonra oksijenden kurtulduğün gün, prangalarından kurtulmuş bir mahkûm gibi kucaktan kucağa dolaşmıştın ya!.. Serumun da yoktu artık, monitöründe. Yattığın yerden reklamları izleme devri kapanmıştı. Epey büyümüştün. Nerde o çelimsiz, solgun Muhammed, nerde şimdiki toraman oğlan!

İyice şıarmıştı. “Kimseyi uyutmuyor bu oğlun.” diyordu, komşu yaktaki Mesude. “Hiç gitmesen olmaz mı? Bu çocuk senin sesini duymadan uyumuyor.” demişti de sesimi telefona kaydetmeyi akıl etmiştik. Ben de her gece evden aranmaktan kurtulmuştum.

Bir de Şılan vardı. Muhammed’in hem yaşıtı hem hastalıkdaşı. Muhammed onu hiç sevmezdi. Sağlıklı da olsa, hasta da olsa bu çocuk milletinin değişmeyen huyu, kıskançlık. Oysa ne mazlum çocuğu Şılan.

Sekiz ay, dile kolay; ağladığım, güldüğüm umutlanıp kahrolduğüm, sevdiğim, kızdığım, öpüp kokladığım, bir sürü duyguyu aynı anda yaşadığım sekiz ay ve en güzel giysilerini giydirip uçağa bindirdiğim ve daha sonraları adımlarımın dönüp dönüp geriye gittiği koridorlarda küllenen hatıralar ve göremeyince yokluğuna alıştığım yıllar...

Bu gece seyrine daldığım hatıralardan, tatlı rüyamdan uyanma vakti. Faniilik esintisi, hatırı sayılır günlerin ardından duyduğüm özlemleri taşıyor ruhuma. Oyuncağını kaybetmiş çocuğün hüznünü yaşıyorum. Genzimde

bir sızı. Sulanan gözlerim ayrılığın habercisi. Buruk bir veda edip duygu diliyle halleşerek ruhunla, yüreğimin kuytu köşelerinden çıkarıp seni, dualarla korunaklı cennete yolluyorum.

KARA GÖZLÜ KIZ

Duygu SOYLU | KONYA

Mevsimlerden sonbahardı. Susuzluktan kurumuş toprağın üzerine sararan yapraklar bir bir dökülürken esen hafif bir rüzgar, yüzüme serinlik verdi. Birden içim titredi. Kollarımı birbirine kavuşturdum. Buğulu gözlerle, hızlı adımlar atarak taş duvarlarla örülü hastane binamızın önüne geldim.

Dışarıdaki kasvetli hava yüreğimi boğarken, yüzümdeki tebessümüm o havayı birden geride bırakmamı sağladı.

Koşarcasına merdivenlerden çıktım. Sağımda ve solumda “günaydın”lar yankılanırken tebessüm eden yüzümle karşılık verdim.

Dolaptaki ütülü, temiz, bir o kadar da taşıdığımız kalpler gibi, mesleğimizin bize sunduğu beyaz formamızı üzerime giydim.

Çocuk servisi her zamankinden daha hareketliydi bugün; ağlayan, konuşan, koridorda annesinin elinden tutup yürüyen, bir an önce iyi olup evlerine dönmek isteyen küçük yüreklerle doluydu.

O gün üç yaşlarında bir kız çocuğu geldi servise. Soğuktan üşümüş burnu kıpkırmızıydı. Korkulu gözlerle etrafı seyrediyordu. Onu getiren görevli memur, bugün küçük kızın hastanede kalacağını, gerekli kontroller yapıldıktan sonra alınacağını ifade etti.

Kimdi bu çocuk? Nerden gelmişti? Neden annesi babası yoktu yanında? O an belki de yüzlerce soru geçmişti aklımdan.

“Peki” dedim, kucığıma aldım. Bütün gece dışarıda kalmıştı, belki de karnı da acıkmıştı. Hemen ona sıcak bir çorba içirdim. Isınması için kaloriferin yanına oturttum. Sirtını battaniye ile sardım. Ona yakın davrandıkça, o korkan kocaman kara gözler ısınıyordu sanki bana. Saçlarını okşadım, birbirine karışmış, belli ki epeydir taranmamıştı. Gerekli tedavi ve kontroller yapılmıştı. Gayet sağlıklı idi. Bu gece onu rahat ettirmeliydim. Hasta odasında tek başına kalmasına da gönlüm razı olmadı, nöbet odasında kalmasını istedim. Onunla konuşuyordum ama bana hiç cevap vermiyordu. O kara gözleri ile beni takip ediyordu; sevgiye, sıcaklığa, dokunuşa muhtaçtı bu küçük yürek. Yüreğinde sevgi besleyen bir insanda, bu sevgi isteğine nasıl ket vurulabilirdi? İlerleyen saatlerde kara gözlerinin yorgunluktan kapandığını gördüm. Hemen başının altına bir yastık koydum ve üzerine bir battaniye örttüm.

Bütün gece fırsat buldukça onu seyrettim, arada saçlarını okşadım; dokunuşumu hissettiğinde hemen elimi tutuyor, o yumuşacık pembe yanaklarının altına koyuyordu. Ne kadar masumdu, tertemizdi yüreği. Korku dolu bakışlarının ardında, yüreğinin sıcacık gülümsemesi vardı. O geçmeyen gece nöbetleri, birden geçiverdi. Sabah oldu, kara gözlü kızımızı, memur arkadaş almaya gelmişti. Ayrılmak istemedi benden, boynuma sarıldı sımsıkı. Yanımda olduğu sürece hiç konuşmayan o kara gözlü kız, ayrılırken bana sadece “anne” dedi.

O an yüreğimin, bir kar tanesinin ateşe düşüp eridiği gibi, eridiğini hissettim. Gözyaşlarının yanaklarımdan süzülüp damlamasına engel olmadım.

O, yuvaya gidiyordu, çünkü kimsesizdi. Annesi, onun için ekmek ararken bir aracın çarpması sonucu hayatını kaybetmişti. Yoksulluk ayırmıştı ana kızı. Ona bakan akrabaları da yeterince kalabalık oldukları ve kendi geçimlerini zor sağladıkları için, bir gece, sokağa bırakıvermişlerdi küçük kara gözlü kızı.

Ben bırakabilir miydim artık bana “anne” diye seslenen bu kara gözlü yavruyu?

Zaman, fark ettirmeden, o kadar hızlı geçiyor ki kara gözlü kızım şu an 8 yaşında, devletimizin sağladığı çok güzel koşullarda okuluna gidiyor, sıcacık bir ortamda kalıyor ve her hafta sonu onu “annesi” yanına alıp gezdiriyor, onunla dertleşiyor. Her ne kadar gerçek annesinin yerini dolduramasa da...

DÜŞ GİBİ

Orhan Tuğrul ERSÖZ | MERSİN

Tıp fakültesine girdiğim ilk yıllarda adımı koyduğum “kadın doğum” ihtisasımı tamamlayıp Karadeniz’in küçük bir ilçesine atandım. Görev yerinde, aynı branştan iki doktor arkadaşlık. Gece gündüz çok yoruluyorduk ama mutluyduk. Her doğum ayrı bir sevinçti, ayrı bir merhaba diyordu yaşama. Fındık bahçeleri ile çevrili mekanımızda, önden denizi, arkadan dağları seyrediyorduk. Yeşil ve mavinin doyumsuz güzelliği, hâlâ aklımda kalan. Bir de anılar, zaman zaman yüreğimi çarpandıran...

Yıl 1988. İlçede ilk yılmız. Yorgun bir günün bitimi, bir akşamüstü. Eve geç vakit geldim. Bazen birkaç gün üst üste küçük kızımı uyanık görme şansım olmuyor. İşte böyle bir gün. Herkes uykuda. Bir duşla birlikte yatağa girdiğimi anımsıyorum en son. Başım yastıkla buluşur buluşmaz uyudum yorgunluktan. Uykunun kollarına sere serpe uzandım. Kapının hiç susmadan çalan zili uyandırdı bu derin uykudan. Açtım. O saatlerde kapıyı açmaya, hastaneye gitmeye öylesine alışığım ki... Saat 01.00 suları. Sokak lambasının aydınlatmaya çalıştığı karanlık sokakta duran eski bir “Renault” marka arabayı fark ettim. İçinde battaniyeye sarılı yarı baygın genç bir kadın. Bir dağ köyünden geldikleri, arabanın çamurlu yüzünden belli. Elinde sigara, çaresizliğin tüm izleri yüzüne çökmüş, yoksul giyimli adam yalvarmaya başlıyor:

— Doktor Bey, karım ölüyor. Kurban olayım kurtar! Doğuramadı sabahdan beri.

Bu türlü yalvarmalara, şokta gelen hastalara alışık olsam da durumun çok vahim ve farklı olduğunu anlıyorum. Hemen hastaneye gitmelerini söyleyip, yukarı çıkıyorum. Emektar hemşireme ameliyathaneyi hazırlamalarını ve kan anonsu yapmalarını söylüyorum. Kan bulmak için ilçe belediyesinden anons yapıyor. Hemen giyiniyor ve sokağın karanlığında kayboluyorum.

Hastane şehrin dışında. Trafik ışıklarını nasıl geçtim anımsamıyorum. Yalnızca yol boyu yağın yağmurun ritmik damlalarını silmeye çalışan arabanın silecekleri oynuyor gözlerimin önünde. Hastaneye varıyorum. Hastayı yakından gördüğümde yanılmadığımı anlıyorum. Karşımda duran zorluğu görebiliyorum.

Hasta şokta. Hemen ameliyathaneye alıyoruz. Hemşire Hanım'ın “tansiyon beş” sözleri her şeyi anlatıyor. Damar yolu bulamıyorlar. Çok zor, bir damar yolu bulunuyor. Tansiyon düşmeye devam ediyor. “Kan” diyorum. “Gelen yok.” diyorlar. Saniyelerin öneminin farkındayım. Çocuğu hemen anne karnından alıyorum. Bebek ağlıyor. Derin bir oh çekiyorum. Sıra annede diyorum kendi kendime. Kansızlıktan, bistürü ile kestğim yerlerden kan çıkmadığımı görüyorum. Hızlanıyorum. Zamanla yarışım son dakikalarını yaşıyorum. Birazdan kazanan belli olacak. Kazanmayı çok istiyorum, her şeyden çok. Yapacak bir şeyim kalmadığımı hissediyorum. Hemşire Hanım'ın “Tansiyon alamıyorum, serum gitmiyor, hasta ölüyor!” sözleriyle bir kez daha irkiliyorum. Kan vermek için gelen yok...

Nasıl karar verdim bilmiyorum. Birden kan grubumuzun hasta ile aynı olduğu geliyor aklıma. Hemen hastanın yanına başına sandalyeye oturuyorum. Benden kan alıp cross yapmadan hastaya verilmesini istiyorum. Şaşkın bakışlara cevap, “devam” diyorum. Benden alınan kan hemen hastaya veriliyor. Gözüm hastada. Hemşire Hanım'dan duyacaklarıma odaklanıyorum. Saniyeler geçmek bilmiyor. Zaman durdu sanki. Herkes suskun

ve şaşkın. Ne kadar zaman geçti bilmiyorum. Hemşire Hanım'ın "Tansiyon alınmaya başladı!" sözleriyle kendime geliyorum. Yanımdaki doktor arkadaşım kalp masajı yapıyor, oksijen veriyor. Saniyelerin ardından hastanın yaşama dönüşünü sevinç gözyaşlarıyla izliyoruz. Birbirimizi kucaklıyoruz. Ekibin başarısı hepimizi bir yumak sevinç yapıyor. Biri yeni başlayan, diğeri ölümlü yaşam arasında dolanıp duran iki yaşam. Tanrı'ya bize yardım ettiği için binlerce şükrediyorum.

Saat beş gibi hastaneden ayrılıyorum. Şafak söküyor uzaklardan. Sokaklar yeni güne uyanmaya hazırlanıyor. Çöp kamyonları yeniden dolacak çöpleri topluyor. Yağmur dinmiş, mis gibi toprak kokusu arabanın camlarından içeri girmeye çalışıyor. Fırından burnuma mis gibi ekmeğin kokusu geliyor. İnip bir ekmeğin alıyorum. İçimdeki mutluluk gibi, sıcacık taptaze bir ekmeğin, fırıncı soruyor:

— Nöbetten geliyorsunuz herhalde Doktor Bey?

— Evet diye geçiştiriyorum.

Evimizin kapısını açarken, kan vermenin yorgunluğu, halsizliği çöküyor üstüme. Kimse geldiğimi duymuyor, gittiğimi duymadıkları gibi. Hastanın zorluklarına kafa tuttuğumu düşünüyorum. Üç saat sonra başlayacak yeni bir güne hazır olmak üzere hemen uyuyorum.

Sabah eşime anlatıyorum. Eşim de şaşkın:

— Rüyada oldu herhalde bu olay, diyor. Mutlu bir gülümseme yayılıyor yüzüme. Rüya mı diye hayıflanıyorum. Hastaneye gittiğimde beni bekleyen kameralardan, yerel gazete muhabirlerinden, yatağında mışıl mışıl uyuyan, adımın verildiği bebekten, ellerimi öpmek isteyen anneden, beni kapıda karşılayan, bana dev adam muamelesi yapan personelden, binlerce teşekkürü, duayı arka arkaya sıralayan hasta yakınlarından yaşadığım olayın büyüklüğünü anlıyorum. Akşam TRT haberlerinden olayı tüm Türkiye dinliyor.

Aradan yıllar geçse de bu yaşanmışlık beynimin kıvrımlarında dolanıp durur. Hiç unutamam. Anımsadıkça tatlı bir heyecan sarar yüreğimi. Duygularım coşar, o günün mutluluğunu yeniden yaşarım. Sonra yurdumun en uzak köşelerinde şifa dağıtan genç doktor arkadaşlarım gelir aklıma. Ve hepsi birbirinden özel ve güzel anılar, anılarımız...

İLK YILLARIM

Ezgi Sağanak KARAKAFA | MAMİSA

Yaz mevsiminin başlarındaydık. Okullar kapanmış ve dondurma mevsimi de gelmişti. Havaların sıcak olması, açık gıdaların bozulmasına yol açmış ve bununla birlikte servisimize yatan ishal vakaları artmıştı.

O gün serviste tadilat vardı. Ben de hemşire odasının kapısının önündeydim. Elinde bir kağıtla orta yaşın üzerinde, gözlüklü, oldukça telaşlı bir bayan, koşar adımlarla yanıma geldi.

- Buyrun nasıl yardımcı olabilirim?
- Dr. Salim Bey yatış için gönderdi.
- Çocuk nerede?
- Aşağıda.
- Siz aşağıda hasta kabul bölümünden yatışımı yaptırın.

Tam sözümü bitirmiştim ki zaten telaşlı ve sinirli olan bayan, üzerime yürüdü.

— Ben sıra beklememek için o kadar para verdim. Doktor ‘Hemşireler yatışımı yapacak.’ dedi ben de buraya geldim, neden uzatıyorsunuz? Başınızdan savıyorsunuz, böyle hastane mi olur?

Benim ellerim titremeye başlamıştı, çok sinirlenmişim. Hasta yakınına belli etmemek için avucumu sıkıştım. Gözlerimin dolduğunu hissettim. O an gerçekten üzülmüştüm. Çünkü servisimize gelen her anne-babanın gözünde o telaş ve korkuyu görüyordum. Biliyordum ki çocuğunun yerine kendi hasta olmayı isteyen milyonlarca anne-baba vardı. Gözleri umutla bakar, “Bir an önce iyileştirin yavrum!” der gibi. Çocuklarından kan alırken, serum takarken annelerin içi yanar, gözleri ağlamaktan kan çanağı olur. Babalar isyankardır. ‘Daha bitmedi mi?’ derken biraz da otoriterdir. Eşinin ağlamasına kızar. Hasta eden annemiş gibi anneye öfkelenir baba. O da ağlamak ister ama ağlayamaz işte.

Çocuğun gözü anneden çok babadadır. Bir gözle babaya bakar, ‘Kurtar beni!’ der gibi. Çoğu anne metanetlidir aslında, ‘İyileşsin yeter ki!’ der. Biz içeride ecel terleri dökeriz. Bir defada oldu mu yüzümüz güler, içimiz rahatlar. Bazen tombiş ellerinde damar göremeyiz. Ama çocuğu ne kadar erken teslim edersek o kadar iyi olur. Kapıyı açıp ‘Gelebilirsiniz, tamam.’ dediğimizde kaşları çatılmış ve bize bakan sinirli gözleri görürüz. Bu öfke çocuklarını kucaklarına aldıklarında azıcık da olsa azalır. Bazen teşekkür ederler bazen hayır duası ederler. Ama bizim için en önemli olan, çocuğun canını olabildiğince acıtmamak.

Bütün bu duyguları her gün yaşıyoruz. Biz duygusuz değiliz tabi. Böyle düşünürken o bayanın tavırları hiç hoşuma gitmemişti. Zaten kadın işlemleri yaptırırken ben de çocuğun tedavisini yapacaktım.

— Bakın hanımefendi bu rutin olan, her hastadan istediğimiz bir işlem, aşağıda sıra beklemeyeceksiniz, merak etmeyin, dedim.

Ama benim söylediklerimi duymuyordu. Diğer hemşire arkadaşlarım da araya girince bayanı ikna ettiler ve kadın işlemleri yaptırmak için bir

hışımla gitti. Ben de biraz sakinleşmiştim. Benim hissettiklerimle bayanın düşündükleri hiç uymuyordu. Çünkü ben onun için sadece işleri uzatmaya çalışan bir ‘hemşire’ idim. Oysa ben bir an önce çocuğun tedavisini yapmak istiyordum. Hemşireyiz ama vicdansız değiliz. Bizim de kalbimiz var, çocuğumuz var. Her hemşire bir anne olabilir ama bir anne hemşire de olsa çocuğuna kıyamaz, tüm bildiklerini unuttur, biz bunu biliriz çünkü çok yaşadık.

Aradan on dakika geçmedi. Bayan elindeki kağıtlarla geldi. Diğer arkadaşların başka işi olduğu için çocuğa ben müdahale edecektim. Mecburdum, ellerim titriyordu ama bu sefer korkudandı. Müdahale odamız tadilatla olduğundan, başka yerimiz yoktu. Bayan odayı çok pis buldu ve oraya yatırmak istemedi haklı olarak, ben de çocuğu sandalyeye oturttum. Karşısına geçtim. Damar yolunu açacaktım ve kan alacaktım. Ama birinci denememde olmadı. Bayan söylenmeye devam etti. Damar yolunu açamadığımı görünce ‘Sen ne biçim hemşiresin?’ dedi.

O anda ağlamamak için kendimi zor tutmuştum. Titreyen ellerim, gevşeyen sinirlerim, kırılan gururum... Paramparça olmuşum. Mesleğini bu kadar seven ve önemseyen biri için çok onur kırıcıydı.

— Sizin ağzınızdan çıkanı kulağınız duyuyor mu, dedim.

Fazla bir şey söylemeden odadan çıktım. Diğer hemşire arkadaşlarıma söyledim. Bu durum basit bir olay gibi görünse bile beni çok kırmıştı. Dört yıl boyunca üniversite eğitimimi gözden geçirdim ki daha yolun başındaydım. Sakinleştim. Çünkü nöbetçiydim. Bütün gece o bayanı görecektim. Duygularımı bir kenara itip işimi yapmak zorundaydım. Sadece onu düşünemezdim, bir sürü ilgilenmem gereken hastam vardı çünkü. O nöbette belki on defadan fazla yanına gidip ateşini düşürmeye çalıştım.

Artık düşünmüyordum, sadece işimi yapıyordum. Gecenin ilerleyen saatleriydi. Kapı çaldı. İçeri bayan girdi.

— Bugün olanlardan dolayı özür dilerim, dedi.

Elindeki pasta kutusunu bıraktı.

— Çok ilgilendiniz teşekkür ederim, dedi.

— Görevim, dedim.

Evet görevimdi. Önümde uzun yıllarım vardı, kim bilir daha neler yaşayacaktım. Üzerinden uzun yıllar geçmesine rağmen o sözü unutamadım. Ama yoluma devam ediyorum.

KADRIYE'NİN TÜRKÜSÜ

Ahmet YALÇIN | NİĞDE

2010 yılı başları, gündüz güneşin etkisiyle sıcak olan hava, yerini, insanın suratını yakan akşam ayazına bırakıyor. Niğde kış memleketi, güzel ülkemin çoğu yerinde olduğu gibi burada da yaz göz açıp kapayıncaya kadar geçiveriyor. Belki yaz mevsimini değerli kılan sebep de budur. Hastanemizin acil servisi her zamanki gibi kalabalık, gürültülü ve karmakarışık. Koridorlarda gözü hiç kimseyi ve hiçbir şeyi görmeden telaşla koşuşturan insanlar, amaçsızca ve merakla her gördüğünü dikkatle süzenler, sızlananlar, dedikodu yapanlar, kısacası birçok değişik insan tipi...

Niğde'ye 70-75 km uzaklıkta, gerek doğası gerekse insanların yapıyla insanın tahammül sınırlarını zorlayan, oraya hiç gitmemiş olanların, adını bile duyunca biraz düşündüğü, biraz mahrumiyetin ve hâlâ cehaletin büyük oranda hüküm sürdüğü Çiftlik adında bir ilçe vardır. Adının Çiftlik olduğuna bakmayın, yatış yeri değildir asla; memur kesimi için sürgün yeridir bu ilçe ve köyleri. Bir amire, torpili büyük yerden, nüfuzlu birine ya da siyasete ucundan kıyısından bulaşmış, doğru düzgün eğitim bile almasa da iyi kötü ağzı laf yapan bir zevata hasbelkader bir yanlış hareketiniz olursa, soluğu bu ilçenin bir köyünde ya da birazcık şansınız varsa ilçenin merkezinde alırsınız.

İşte bu ilçenin Azatlı adında; kavgaları, cinayetleri, siyasi çekişmeleri ile meşhur kasabasından, 12-13 yaşlarında bir kız çocuğu getirdiler, Çiftlik 112 ekipleri. Adı Kadriye kızın; gözlerinden hüznü, öfkesi, bıkkınlığı okunsa da zekası ve muzipliği ilk bakışta dikkatini çekiyor insanın. İlkokula gidiyor, aslında doktorlar ona “Okula gitme.” demişler ama o, kendi deyimiyle, “kaytarıyor”, yine de okuluna gidiyor. “Hidrorefali” diye bir hastalıktan muzdarip, kafatasında zaman zaman toplanan sıvıyı, karın içi bölgesine aktarması için derisinin altından “şant” denen, yine kendi deyimiyle “adı batasica” bir alet takılmış. Dışarıdan bakınca normal yaşlılarına göre daha büyük olan kafası hemen dikkatleri çekiyor aslında, ama bu alet sayesinde daha da büyümesine engel olmuşlar. İşte bu alet üçüncü defadır tıkanıyor, içinden sıvı geçemeyince kafasının iç basıncı artıyor ve Kadriye’nin derin bir uyku hali, yorgunluk, bitkinlik ve ağrı hissetmesine sebep oluyor. Belki de Kadriye hissettiği elem yüzünden bu alete, “adı batasica” diye söyleniyor.

Bu aletin tıkanmasından dolayı Kadriye, daha önce iki defa ameliyat olduğu Kayseri Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi’ne, acilen ambulans ile sevk edilmiş ve duruma bakılırsa üçüncü kez de aynı akıbet onu bekliyor. Durumu anlamış olsa gerek; başucunda bekleyen ve muhtemelen annesi olan kadın ile muhtemelen dedesi olan yaşlı adama:

— Merak etmeyin, ben iyiyim, diye teselli vermeyi de ihmal etmiyordu.

Biraz sonra, çekilen beyin tomografisinin sonucu geldi ve durum tahmin edildiği gibi “şantın tıkanması” olarak tescillenmiş oldu. Kadriye’nin yine Erciyes Üniversitesi’ne sevk edilmesine karar verildi. O anda Kadriye’nin gözlerindeki hüznün daha da derinleşmişti. Kolay değildi tabii ki; bu yaşta bir kızın, sabah okuluna dinç bir şekilde gidebilmesi için, bu saatte yatağında uyuyor olması gerekiyordu. Ama ne yapalım, hayat bizim temennilerimizle değil de, her şeyin yaratıcısı olan Allah’ın dilemesi ve kader planıyla hareket ediyordu. Yalnız Kadriye’yi değil, yanındakileri de şimdi bir telaş kaplamıştı. Yoksulluktan mı, yoksa acaba durumun ciddiyetinden

mi bilmem, aralarında fısıldaşarak durum muhasebesi yapıyorlardı, kadın ile yaşlı adam. Bu arada sevk işlemleri yapılıyordu. Acil servise gelen icapçı Beyin Cerrahisi Uzmanı Engin Bey beni çağırды ve ailenin duymayacağı kadar yavaş bir sesle:

— Aman kardeşim dikkat et, durumu çok ciddi, uyumasına asla müsaade etme, uyursa uyanması çok zor olabilir, kafası yüksekte olsun, serumunu yolda yaklaşık bir buçuk saatte gidecek şekilde ayarlattım, ona dikkat et, bulantısı olursa antiemetik yapabilirsin, ağrısı şiddetlenirse analjezik ilaç yapabilirsin, halüsinasyon görmeye başlarsa sedatif ilaç yapabilirsin, gibi talimatlar verdi.

Durumun ciddiyetini duyunca bu sefer de beni bir telaş sardı, ama işimizi bir şekilde yapmamız gerekiyordu. Hastanemizin gerek tıbbi imkanlarından gerekse personel ve yoğun bakım kısıtlılığından dolayı her gün birkaç defa il dışı sevk olur. Sağlık personeli olarak sevklerе iştirak eder, çok garip olaylara şahit olur, kaza geçirme riski, hastanın ağırlaşması hatta kalbinin ve solunumunun durması riskleriyle her zaman karşı karşıya kalırım. Bu yüzden olsa gerek, hastayı sevk edildiği merkeze bırakınca öyle bir rahatlarım ki, “Üzerimden Hasan Dağı kalkar.” deyim yerindeyse. Bu durum sadece bende mi oluyor diye arkadaşlarıma sormuştum da, hepsi de sözlerimi tasdik etmişlerdi. Telaşım, bu şirin kızı sağ salim hastaneye ulaştırabilmek içindi.

Biraz sonra ambulans acil servis kapısına yanaştı. Kadriye’yi sedyeye kafası yukarıda olacak şekilde sırtüstü yatırdım, serumunu askıya asıp monitörize ederek “Bismillah!” deyip yola çıktık. Şimdi Kadriye ile yaklaşık bir buçuk saat sürecek yolculuğumuz başlamıştı. Yanındaki yaşlı adam da bize refakat ediyordu ama onun kapalı yer korkusu olduğu için öne, şoförün yanına binmişti. Sonradan Kadriye’den öğrendim ki, annesi, biri dört, diğeri bir buçuk yaşlarında iki kardeşi evde ninelerinin yanında olduğu için gelememişti. Doktorun talimatına göre Kadriye’nin uyumaması gerekiyordu ama yorgunluğundan mıdır, yoksa yaşadığı sıkıntılardan mı, daha yola çıkmalı beş dakika bile olmadan horul horul uyumaya başlamıştı. Onu uyan-

dırmak için sol kolundan hafifçe sallayarak seslendim:

— Kadriye, Kadriye!

Cevap vermeyince daha yüksek ama daha çocuksu bir sesle tekrar seslendim:

— Kaadriyeee...

Kadriye gözünün birini açıp gülümsedi ve muzipçe:

— Korktun değil mi, dedi.

Meğer o, daha önceden de tecrübeli olduğu için, uyumaması gerektiğini çok iyi biliyor ama bana şaka yapmak için böyle uyur numarası yapıyormuş, horlaması bile numaradanmış. Ambulansta Kadriye ile sohbet etmeye başladık:

— Kadriye, baban yok mu; o nerede, diye sordum. Kadriye tekrar hüznünlendi:

— Babam hapis yatıyor ağabey, dedi.

Keşke bu soruyu sormasaydım ama nereden bileyim? Sonra, o anlatmaya başladı; sanki bir yetişkin gibi özenle seçiyordu cümleleri ve olayı hem kendisi tekrar yaşıyor, hem de bana yaşıyordu adeta.

— Geçen yıl belediye ile muhtarlık seçimleri aynı tarihte yapıldı ya, işte bizim sülaleden babamın dayısının oğlu Ali emmim belediye başkanlığına adaydı; Sarılar'dan da Hasan muhtar adayıydı. Ali emmimle o anlaşılabilir; muhtarlık seçiminde bizim sülale ona oy verecek, belediye seçiminde de onun sülalesi bize oy verecekti. Ama Hasan'ın sülalesi seçimde kalışlıklar yaptılar, Ali emmime değil de başka bir adaya oylarını verince n'oldü? Ali emmim seçimi kaybetti, bir kamyon da para harcamıştı, o da gitti. İşte babam çok kızdı Sarı Hasan'a. Tartıştılar, kavga çıktı, babam silah çekti,

Sarı Hasan kaçtı ama oğlu Resul babamla vuruştular, babam da onu vurdu karnından.

Kadriye'nin hüzenlenmesi beni de hüzenlendirmişti.

— Kız, adam öldü mü yoksa, dedim.

— Ölmedi ama hastanede çok yattı, ikide bir hastaneye götürüp getiriyorlar. Babam da o zamandan beri tutuklu, daha mahkemesi devam ediyor, inşallah bir an önce çıkar.

— İnşallah, dedim ama babasına gerçekten çok kızmıştım. Böyle hasta bir çocuğun var ve sen bir hiç yüzünden, dayımın oğlu seçim kaybetti diye, bir insanı vur; evini, çoluk çocuğunu boynu bükük bırak, üstüne üstlük bir de mahkemeydi, avukattı bir sürü masraf da cabası, düşüncesiz adam! Ama dedim ya, Çiftlik burası, böyle şeyler her zaman oluyor maalesef!

Bir süre sonra Kadriye'nin gözleri tekrar kapandı, önce yine şaka yapıyor sandım, ama bu sefer o, gerçekten uykuya dalmıştı. Tekrar seslenerek uyandırdım.

— Bir şarkı söyleyen de dinlesek, dedim.

Kadriye kendi yazdığı bir şiiri türkü gibi, uzun hava gibi söylemeye başladı:

Kadriye düştü işte
Can kurtaran içine,
Yollar uzadı yine
Sevdiklerim nerede?

Bu acıklı sözleri onun sesi ve nağmesiyle dinlemek, insanın adeta canını acıtıyordu. Kadriye her uykuya daldığında onu uyandırdım ve türkü söylemesini istedim. O da her seferinde, bıkmadan usanmadan bu türküsünü söyledi. Onuncu ya da on birinci kez, biraz kızar gibi bir eda ile:

— Amaaann sen de! Hiç sormuyorsun acıktın mı, susadın mı diye, Kadriye bir şarkı, Kadriye bir türkü, yeter artık, dedi.

— Kadriyeciğim uyumaman lazım da onun için yapıyorum bunu, dedim.

— Anladım ağabey, ama bana tost söylersen sana türkü söylerim bundan sonra, dedi.

— Senin canın sağ olsun, söylemez miyim hiç, dedim.

Kadriye, hastaneye varıncaya kadar her istediğimde bana bu türküyü söyledi, türkünün sözlerini o şekilde ezberledim, şimdi ben de yalnız kalınca Kadriye'nin türküsünü söylüyorum kendi kendime.

Hastaneye varıp, Kadriye'yi acil servis doktoruna teslim ettim. Sana verdiğim sözü yerine getireceğim ama doktor müsaade ederse dedim. O, zaten önceden tecrübesi olduğu için:

— Gel ağabey gel, izin vermezler şimdi yemek yememe, ben iyileşip Niğde'ye gelince beraber yeriz tost, dedi.

Kadriye ile vedalaşıp ayrıldım, bir sonraki nöbetimde aynı hastaneye başka bir hastayı götürmüştüm. Kadriye'yi merak edip bilgi işlem görevlisinden nerede olduğuna bilgisayardan bakmasını rica ettim. Görevli, onun beyin cerrahi yoğun bakım ünitesinde yattığını söyledi. Bir aksilik olduğunu tahmin ettim. Yoğun bakım ünitesine çıktım, hemşireden durumunu sordum, meğer Kadriye'nin şanti enfeksiyondan dolayı tıkanmış ve o, ben ayrıldıktan sonra nöbet geçirip kasılmaya başlamış, bunun üzerine uyutup yoğun bakım ünitesine almışlar. Hayatımda hiç bu kadar üzülüğümü hatırlamıyorum, onun iyileşmesi için dua etmekten başka bir şey gelmiyordu elimden. O benim için artık sıradan biri değil, adeta bir kızım, kardeşim gibi olmuştu. Öyle samimi, içten ve masumdu ki, insanı hemen kendisine bağlayan bir yönü vardı.

Her gitiğimde uğradım yanına, çok şükür on bir gün sonra durumu düzeldi ve normal servise geçti. O, birlikte yaptığımız yolculuğu ve o günkü konuşmalarımızı hiç hatırlamıyor, hatta beni de hatırlamıyor, hafızası sıfırlanmış gibi, yüzüme bakıp gülümsüyor ama hatırlamıyor, ama ben, onu hep hatırlayacağım. Sen çok yaşa Kadriye!..

Kadriye düştü işte
Can kurtaran içine,
Yollar uzadı yine
Sevdiklerim nerede?

Uzar gider bu yollar,
Halimi kimse sormaz.
Bu nasıl çiledir ki,
Bitmek tükenmek bilmez...

KEDİ

Ezgi Sağanak KARAKAFA | MAMİSA

Kış mevsimiydi. Havalara çok soğuktu. Servisimize yatan hasta sayısında artış vardı. Bulaşıcı olan grip, yüzünü gösteriyor; yaşlı-çocuk demeden herkesi yatağa düşürüyordu.

O gün nöbetçi idim, işler o kadar yoğundu ki yetişemiyorduk. Akşam olduğunda oturabilmişim. Ayaklarımın sızladığını çok iyi hatırlıyorum.

Kapı çaldı. Açtım. Gelen bir hasta çocuk annesiydi.

— Hemşire Hanım bizim odadaki annenin biri hastalandı, gelip bakabilir misiniz, dedi.

Ben de gidip baktım. Gerçekten de kadın tir tir titriyordu. Çocuğu kucığında ağlıyordu. Çocuğu kucığıma alıp sakinleştirmeye çalıştım ama olmadı. Çünkü bizi tanıyorlardı. Üniformamızın renginden olsa gerek, odaya girdiğimiz andan itibaren çığlık çığlığa ağlıyorlardı. Küçük gözleri kocaman kocaman oluyor, hemen annelerine sarılıyorlardı. Evet bizler onlar için bir 'öcü'den farksızdık.

Çocuğu hemen başka bir anneye teslim edip anneyi yatırdım. Hemen bir derece koyup beklemeye başladım. Annenin gözü çocuğundaydı ama ona bakmaya dermanı kalmamıştı. Aradan üç dakika geçti. Derece kırkı gösteriyordu. Ben de çok endişelenmiştim. Ama belli etmemem gerekiyor-
du. Odaya gidip gazlı bez aldım. Musluğun altında ıslattıktan sonra odaya koştum. Hasta annenin yanakları kıpkırmızı olmuştu. Soğuk uygulama yapıyordum, ama hiç fayda etmiyordu. Bir saat uğraştıktan sonra ateşi biraz düşmüştü. Ben de akşam tedavilerini hazırlamak için tedavi odasına gittim. Tedavileri hazırlamaya başlamıştım ki annelerden biri tekrar geldi.

— Hemşire Hanım, bakar mısınız, tekrar ateşi çıktı, dedi.

Gidip baktım. Tekrar derece koydum. Odaya gidip bezleri tekrar ıslattım. Ateşi hâlâ kırktı. Islak bezleri annenin alınına, koltuk altına, ayak bileklerine koydum:

— Bir yakınım yok mu, gelip seni alsınlar, evde dinlenirsin.

— Burada kimsem yok, eşim buraya çalışmaya geldi.

— Çocuğuna bakacak birini bulabilir misin?

— Diğer çocuğuma da komşular bakıyor zaten, onlardan bunu da isteyemem.

— Tamam, bir çaresine bakarız, merak etme.

Islak bezler hemen ısınıyordu. Anne, ateşi olduğundan, sütünü çocuğuna vermemişti. Çocuk bir yandan hâlâ ağlıyor, annesi onu doyursun istiyordu. Biberonunu alıp ona da mama yapmıştım. Çocuk ağlamaktan yorulmuştu ve sütünü içer içmez uykuya dalmış, annenin içi de rahatlamıştı.

Telefonla nöbetçi doktoru aradım, durumu anlattım. Doktor Hanım gelip baktı. Elindeki kağıdı bana verdi, serumu hazırlayıp taktım. Doktor Hanım ‘Eğer ateşi düşmezse haberim olsun, ertesi gün de doktora gider,

daha iyi bakılır.' dedi. Onu ben de biliyordum. Şu anda çocuğuna yetebilmesi önemliydi ve ertesi gün poliklinikler kapalıydı. Eğer yarın da ateşi olursa aşağı hastanenin acil servisini arayarak ve bir nakil ambulansı ile gidebileceğini söyledim.

Tedavilerimi hazırlıyor ve arada gidip anneye bakıyordum. Ateşi yavaş yavaş düşmeye başlamıştı. Anne de uykuya dalmış, servis birden sakinleşmişti. Saat on ikiye geliyordu. Tedaviye başlayacaktım ve bu sessizlik çocukların çılgınlıklarıyla bozulacaktı.

Tedavim bitmişti. Anneler çocuklarını teskin etmek için koridorda geziniyorlardı. Ben de odaları geziyor ve serumları kontrol ediyordum. Bir sorun çıkmamıştı. Annenin ateşini ölçmek üzere odaya girmiştim. Dereceyi kontrol ettiğimde yüzümdeki tebessümü görünce diğer anneler de hemen sordu.

— Ateşi düşmüş mü Hemşire Hanım?

— Düşmüş sonunda.

Sabah olmuştu. Tedaviler için odalara giriyordum. Daha herkes uyanmamıştı. Çocukların başında sabahlayan anneler uyanamıyordu. Ama uyandırmak zorundaydım. Tedavi sırasında ağlayan çocukları anneleri teselli ediyordu ve kimisi tedavisi olduğu halde, sabah doktora 'Bizim sabah iğnemiz olmadı.' diyor ve bizi çok güç duruma sokuyordu. Doktorlar hemşiresine güvenmek istiyordu. Biz de mecburen sabah tedavisinde anneleri uyandırmak zorundaydık.

Her çocuğun ateşini ölçtükten sonra sıra ateşli olan anneye gelmişti. Sabah ateşi normaldi ve gece hiç çıkmamıştı. Çocuğuna bakabilecek ve kimseye ihtiyaç duymayacaktı.

Bir nöbet daha bitmişti. Kapı çaldı, içeriye ateşli olan o anne girdi. Ama bu sefer ayaktaydı ve dinç görünüyordu.

— Hemşire Hanım, sana ne kadar teşekkür etsem az, sağ ol, Allah senden razı olsun!

— Önemli değil, sen yeter ki çocuğuna iyi bak; yarın pazartesi, poliklinikler açık, bir muayene ol.

— Tamam Hemşire Hanım, tekrar sağ ol.

Gelen nöbetçi arkadaşşıma durumu anlattım. Eğer tekrar ateşı çıkarsa ambulansla acile göndereceğimizi söyledim.

Aradan beş altı ay kadar geçmişti. Nöbetten çıkıyordum. Aşağıda o anneyle karşılaşmıştım. Hoş beş ettikten sonra:

— Hemşire Hanım, o günkü yardımlarınızı hâlâ unutamiyorum, size bir kedi ördüm, ne olur kabul edin.

— Hiç gerek yoktu, teşekkür ederim.

— Olsun Hemşire Hanım, ben getiririm size ama siz hastanede misiniz?

— Servise bırakabilirsiniz, arkadaşlardan alırım, dedim çekinerek.

Aradan bir hafta geçmişti. Arkadaşlarım bana bir bayanın poşet bıraktığını söylediler. Poşetin içine baktığımda şok olmuşum. İçinden örülmüş bir kedi çıkmıştı. Ama beni şaşırtan kedinin rengi olmuştu. Kedi simsiyahtı. Sadece gözleri mavi boncuktandı. Ben siyah kedileri hiç sevmezdim. Ama hediye olduğu için atamazdım. Ne yapacağımı şaşırmıştım. Eve getirdim. Ama o gün bu gün hâlâ poşette duruyor.

HAYDİ ÇOCUKLAR AŞIYA

Kadir ARBULUT | KONYA

1995 yılı Nisan ayının son haftasındayız. Sağlık Bakanlığı Türkiye genelinde Ulusal Polio Aşı Kampanyası başlattı. Bir hafta boyunca, görev yaptığım Van'ın Çatak ilçesinin bütün köylerinde, kasabalarında yaşayan 0-5 yaş arası bebek ve çocukları aşıyoruz. Çocuk felci hastalığını yok etmek için tüm Türkiye'deki sağlık çalışanlarında olduğu gibi bizde de büyük bir gayret, motivasyon var. Hele hele gençliğin verdiği enerjiyi de katarsak, kim tutar bizi! Daha birkaç aylık memurum tabii.

Bugünkü görevimiz Atlıhan köyü ve mezralarındaki çocukları aşılama. Bir sağlık personeli arkadaşla beraber ambulansla Büyükağaç Karakolu'na gittik. Doksan beşli yıllar, terörün zirve yaptığı zamana tekabül ediyor. Hemen hemen her gün çatışma haberleri geliyor. Teröristler köyleri, mezraları basıyor; askerleri, korucuları şehit ediyor; masum vatandaşları kendilerine yardım etmediği, destek vermediği gerekçesiyle öldürüyordu. Zaman zaman ilçe merkezine dahi taciz ateşinde bulunuyorlardı, geceleri izli mermileri görebiliyorduk. Biz geçiş izni alıp devam etmeyi düşünüyorduk. Gideceğimiz bölgenin de dağlık, sarp bir arazi olduğunu ve terör açısından çok tehlikeli olduğunu söylediler. Bu yüzden Karakol Komutanı “Sizi böyle korumasız bir şekilde gönderemem.” dedi. Bize bir tim asker ve bir rehber verdi.

Askeri araçlar ve ambulans peş peşe yola çıktık. Yol virajlı ve dardı. Sonra yokuş yukarı çıkmaya başladık. Biraz gittikten sonra birden durduk. Etrafa baktım, köy falan görünmüyor. Askerler araçlarından inmeye başladılar. Biz de indik. Meğer yol bitmiş. Geri kalan kısmı yürüyerek devam edecekmışız. Sırtımda aş çantası, yola düştük. Üzerinde çaput parçalarının bağlandığı bir dilek ağacının yanından geçtik. Bir batıl inançla daha karşı karşıyaydık. O kadar çok bez parçası vardı ki ağacın dalları neredeyse zor görünüyordu. Ben hemen çaputlardan koparabildiğim kadarını koparayım diye harekete geçtim, ama yanımdakiler müsaade etmediler. Halk öğrenirse başımız belaya girer dediler. Askerler birbirlerinden ayrılmaya, aralarına mesafe koymaya başladılar. O zaman askerlik yapmadığım için anlayamadım sebebini. Askerin birine sordum. Güvenlik için, dedi. Ateş açılırsa fazla zayıyat vermemek içinmiş.

Patika yoldan dağa tırmanmaya başladık. Bazen, eriyen kar sularının oluşturduğu küçük çağlayanlarla karşılaşıyorduk. Ağaçlar yeni yeni tomurcuklanmaya başlamıştı. Her taraf yeşillik tabi. İki saat yol yürüdük, nihayet dağın tepesine ulaştık. Yöre halkının uçgun dediği, limonla muz karışımı ekşimsi bir tadı olan bitkiyi gördük. Bu kadar yüksekte yetiştiğini bilmiyordum. Çocuklar bağımlı bir milyona satıyor, pahalı gibi geliyordu bize. Bu parayı fazlasıyla hak ediyorlarmış meğer. Uçgundan taze taze yedik doyarsıya. Rehberimiz yolumuzun normalde az kaldığını, ama dağın tepesinde bazı yerlerde kar erimediği için yolu biraz uzatmamız gerekeceğini söyledi. Patika yoldan yürümeye devam ettik. İki üç kilo olan aş çantası, gittikçe ağırlaşmaya başladı sırtımda. Sıkıldığımdan bazen askerlerle konuşarak yola devam ediyorduk. Askerin birinin sırtında büyük mermiler ve değişik bir silah vardı. Ne olduğunu sordum, “havan”mış adı. Mermilerle birlikte sırtında otuz kilo ağırlık taşıyormuş. Halime şükrettim o zaman. Mehmetçik bizim güvenliğimiz için nelere katlanıyor. Diğer askerler de sırtlarında değişik ağırlıkta silahlar taşıyor.

— Geçen sene bu zamanlar bu mıntukada teröristlerle çatışmaya girdik, bayağı bizi zorladılar; şu karşığı dağ var ya, o Kato dağı, dedi.

Haberlerde sık sık duyardım, “Kato dağında çatışma oldu, şu kadar terörist ele geçirildi.” derdi. Gayriihtiyari tüylerim diken diken oldu, ürperttim.

Biraz daha gidince sol yanımızda uçurum beliriverdi. Derin bir vadi vardı. Karşısı Siirt-Pervari topraklarıymış. Ayağımız kaysa vadiye yuvarlanacamız, sağ kalmak çok zor.

Yaklaşık üç dört saat kadar yürüdükten sonra nihayet mezraya geldik. Her taraf ağaçlık, yeşillik, otluk. Koyunlar, kuzular, inekler, tavuklar... Tamamen doğal bir yaşantı. Mezrada elektrik bile yok. Medeniyetle pek bir bağlantıları yok, dedim kendi kendime. Ama insanları öyle bir sağlıklı ki, bir görseniz... Hele hele o çocukların al yanaklarını unutamiyorum. Hepsi gülbüz, sağlıklı, tombiş tombiş bebekler ve çocuklar. Hemen etrafımızda çocuklar toplandı. Mezraya yabancı insanlar gelir de onlar merak etmez mi hiç! Türkçe bilmiyorlar doğal olarak. Okul yok ki ne yapsınlar! El yüz hareketleriyle, gülümsemeye, öğrendiğim birkaç Kürtçe kelimeyle çat pat anlaşıyoruz. Bir yandan ağızlarına Polio aşısını damlatıyorum, bir yandan da hayretim gittikçe artıyor. Hepsi turp gibi Maşşallah. Köy halkı cana yakın. Hasta olan var mı, diye sordum, mezrada bir tane hasta insan çıkmadı. Bize bir ayran ikram ettiler ki, böyle lezzetli bir ayran daha içmedim. Aşılama işi bitti. Köyün ileri gelenleri bizi yemeğe davet ettiler. Yöresel yemeklerden ellerinde ne varsa güzel bir sofra hazırlamışlar. Karnım aç olduğu için mi bilmem yemekler öyle lezzetliydi ki anlatamam. O etin tadı hâlâ damağымda. Sofradaki her şey doğal olunca yemeğin tadına doyum olmuyor. Düşünsenize işlem görmüş, suni hiçbir gıda yemiyorlar. Biz çocuklarımıza çikolata, gofret alıyoruz; bir zaman sonra burun kıvrıyorlar, bıkıyorlar. Fakat buradaki çocuklar bizim çocuklardan daha sağlıklı ve mutlular. Yemekten sonra çayımızı içerken köylülerle biraz sohbet ettik. Fazla vaktimiz olmadığı için müsade isteyip köyden ayrıldık.

Geldiğimiz yoldan tekrar dönüşe geçtik. Bu sefer yolculuğumuz daha kısa sürdü. Yokuş aşağı indiğimiz için daha kolay oldu dönüş. Karakola kadar askerlerle beraber geldik. Askerlere teşekkür edip karakoldan ayrıl-

dık. İlçeye geldiğimizde akşam oluyordu yavaş yavaş. Lojmana kendimi zor attım. Ayakta duracak dermanım kalmamıştı yorgunluktan. Bir şeyler yiyip başımı yastığa koyar koymaz uyumuşum. Ertesi gün bütün kaslarım ağrıyordu, hamlamışım.

BEN EBİYİM, MESLEĞİM İKİ CAN

Birgöl SÖNMEZ | İZMİR

40 yataklı küçük bir hastanede kadın doğum servisinde çalışıyordum. Hastanede, çalışan sayımız da oldukça azdı. Bu nedenle hem serviste çalışıyor hem poliklinik hizmeti veriyor hem de ameliyathanede kadın doğum ve cerrahi ameliyatlara katılıyordum.

Bir gün servise 33-34 haftalık bir gebe yatışı yaptık. Gebemizin ilk çocuğu kalp hastası imiş. Ameliyat edilmiş ancak yoğun bakımda küçük kalbi daha fazla dayanamamış. Ömrünün en güzel yıllarında yaşam savaşına yenik düşmüş. Bu acıya katlanamamış anne yüreği, çocuğunun ölümüyle üzüntüden doğum sancıları başlamış.

Gebemizin gerek doğum sancılarını durdurmaya gerekse sakinleştirmeye yönelik tedavisi vardı. Onunla yakından ilgileniyordum. Ebe olduğum kadar ben de bir anneydim.

Yüreğindeki acıyı dindiremiyorduk. Sürekli sedatif ilaçlar veriyorduk. Acısını hafifletecek tek şey karnındaki bebeğiydi. Tüm ilgisini, yoğunluğunu ona vermesine çalışıyordum. O umut olmalıydı.

Yaklaşık üç hafta böyle geçti. Mesaiye geldiğim bir günde nöbetten çıkan arkadaşım, gebemizin sabah beşten beri aktif ağrıların olduğunu söyledi. O gün ben, ameliyat ekibindeydim. Ancak gebemiz doğumuna benim katılmamı istiyordu. Normal doğum yapacaktı, bu doktorumuzla gebemizin önceden aldığı bir karardı. Durumu özel olduğu için isteğini dikkate aldık, ben o gün serviste çalışıp doğuma katılacaktım. Gebemizi bir arkadaşımınla birlikte doğum masasına aldık. Doğuma çok az zaman kalmıştı. Biz de çok heyecanlıydık. Gebemizi psikolojik olarak doğuma hazırlamıştım. Hepimiz bebeği bekliyorduk. Kısa bir süre sonra doğum gerçekleşti.

Ki ben, her doğumdan sonra hani denir ya, anadan doğma diye, işte o anadan doğma çırılçıplak bebeği, kordonunu keser kesmez annesinin göğsüne götürüp, yanağını yanağına değdirip bir de öpücük konduktan giydirmeyen ben! Ancak elimdeki bebek, onca doğum yaptırmış onca bebek görmüş ben, böyle bebek görmemiştim. Hiç kas tonüsü yoktu, lastik gibiydi. Rengi mor ötesi tam bir solucan rengi görünümündeydi. Solunumu, hareketi yani hiç yaşam bulgusu yoktu. Aklıma ilk gelen bu bebeğin de kalp hastası olduğu idi. Yanımdaki arkadaşım “Ölü bebek bu, ölü bebek!” diyerek üzüntüyle dışarı çıktı. Hemen bebeği hazırladığımız yere yatırdım. Stetoskopla kalbini dinledim: 48! Elimde sadece 48’i vuran, apgar skoru 1 olan bir bebek. Bu satırları yazarken bile o anlarım... Tarifsiz. Derin bir iç çekiyorum. NRP (yeni doğan canlandırma) kursuna katılmışım ve o hastanede sertifikası olan tek kişiydim. Hiç vakit kaybetmeden CPR’ye (yeniden canlandırma) başladım. Bu, müdahale ettiğim ilk bebek değildi. Fakat durumu bu kadar ağır, yaşam skoru bu kadar düşüğü ilk kezdi. Kursta ne öğrenmişsem sırasıyla, bir taraftan kalp masajı bir taraftan suni solunum... O saniyelerle nasıl yarışıyordum!

Anne ise “Bebeğim ölü mü?” diye sorup duruyordu. Cevap veremiyordum. Bebeğe ne ağlama ne bir hareket ne de renginde en ufak bir değişiklik yoktu. Gözleri o kadar mor ve ödemliydi ki göz kapağına dokunsam patlayacak gibiydi. Ter içindeydim, sanki küçük bedenine canımdan parçalar veriyordum. İnlene bile denemeyecek kadar az bir ses çıkardı. Umutlandım.

Uzun uğraşlardan sonra artık bebeğin spontan solunumu başlamış, kalp atımları 110'u vurmaktaydı. Bir süre sonra çocuk doktorumuz geldi. Bebeği değerlendirdi, şu ana kadar yapılabilecek her şeyi yaptığımı, en hızlı şekilde sevkini gerektiğini söyledi. Hemen il devlet hastanesine sevk etti. Anne ise bebeğini sorup duruyordu, ne diyeceğimi bilemiyordum. Bebeğin hastaneye ulaşmış olacağını düşündüğüm ilk anda il devlet hastanesine telefon bağlatıp bebeğin durumunu sordum. Oradan da İzmir'e sevk edilmişti. Anneyi ise ertesi gün, yüreği acı ile dolu, kucağı boş taburcu ettik.

Artık bebeğin durumunu öğrenemezdim. Beni de haberdar edin, merak ederim diyemezdim; hani Allah korusun bebek ölse, beni arayıp "Hemşire Hanım bebeğimiz öldü!" mü diyeceklerdi? İşime gelip gidiyordum, aklımın köşesinde bir bilinmezlikle.

Aradan 1,5 ay kadar zaman geçmişti. Bebeğin ailesinden birisiyle karşılaşım. Hâlâ yoğun bakımda yatıyormuş, şükürler olsun ki durumu iyiye gidiyormuş. Benden, hayatında ilk öğrendiği şeyi yani mücadele etmeyi sürdürüyordu. Çok mutluydum.

Günler her zamanki gibi hızla geçip gitti. Bir gün anne, kucağında bir bebek, hastanede karşıma geldiler. "Bizi tanıdın mı?" dedi. Ben çok şaşkıncım, bebeği yanaklarından sevmek istedim. Ce-e oynar gibi annesinin arkasına saklandı. Ne fiziksel ne psişik gelişmesinde en ufak bir gerilik yoktu. Bu onun ilk andan itibaren oksijenle buluşmasının sonucuydu.

Ki ben sorusunun cevabını içimde veriyordum.

Nasıl unutabilirdim beni sırtımdan bacaklarıma kadar ter içinde bırakan bebeği?

Nasıl unutabilirdim, İran halısı gibi dokur gibi yaşamla onun arasına sıkı sıkı düğümler attığımı.

Şimdi yedi yaşında ve muhtemelen ilkokul birinci sınıfta.

BİTMEYEN YOL

Mehmet Emin KIZILCIK | KONYA

Bitlis Deresi'nin çaya dönüştüğü, yemyeşil çamlar arasında, doğuyu güneye bağlayan güzel bir yol üstü ilçesi Baykan'da sağlık memurluğumun henüz sekizinci ayı. Yoğun geçen bir günün ardından evde Ecz. Cahit ile akşam yemeği hazırlığı yapıyorduk. Birden kapı çalındı, gelen eczane kal-fası Devrim idi. Nefes nefese kalmış bir şekilde, Dr. Gökhan'ın beni aşağıda ambulansın içinde çok acil beklediğini söyledi. Ambulansla olduğunu du-yunca, acil durum olduğunu anlayıp hiç durmadan koş a koş a ambulansa atladım. Ben hiç soru sormadan Dr. Gökhan, arkada hasta olduğunu, has-tanın Bitlis Devlet Hastanesi'nden Diyarbakır'a sevk edildiğini, hasta ya-kınlarnın, hastada bir hareket göremeyince ex olup olmadığına bakmamız için ilçe girişinde polis noktasından kendisine ulaştıklarını söyledi. Arkaya dönüp baktım, 55-60 yaşlarında bir beyefendi, sedyede yatan kadının elle-rinden tutmuş, ağlaya ağlaya bir şeyler söylüyordu. Dikkatimi çeken, hasta bir ilden başka bir ile sevk ediliyor, üstelik entübe edilmiş vaziyette ama yanında herhangi bir sağlık çalışanı yoktu. Çok şaşırmıştım. İnsanın içini acıtan bir manzara vardı ortada. Gelecekte Türkiye'de bunun gibi vakala-rın ambulans helikopter ile sevk edilebileceğini hayal bile etmezdim.

Sağlık ocağına geldik. Hemen hastayı müdahale odasına aldık. Ben damar yolu ile uğraşırken, Dr. Gökhan hastanın tansiyonuna baktı. Hemen

ambuya geçmemi, hastayı ventile etmemi istedi. Kendisi de acil çantasından ilaçlar çekip hastaya ilaç üstüne ilaç yapıp kalbini dinliyordu. Yaklaşık yarım saat uğraştık. Hastanın tansiyon ve nabızı alınmaya başlandı, ama solunum yoktu. Dr. Gökhan, hiç vakit kaybetmeden hastanın Diyarbakır'a gitmesi gerektiğini söyledi. Hastayı ambulansa aldık. Hastayı ölüme terk eder gibi yalnız göndermek aklıma ve duygularıma ters, vicdanıma da sığmazdı. Dr. Gökhan'a hastayla beraber gitmek istediğimi söyledim. Çok sevindi. Aslında ben de seni göndermek istiyorum ama nöbetçi değilsin diye söyleyemedim, dedi. Teklifimi hemen kabul etti. İşin yasal boyutunu düşünmeye kalmadan yolda hangi durumlarda neler yapmam gerektiğini anlattı. Aileye benim de gideceğimi söyledi. Amca, Bitlis'ten yalnız çıkıp Baykan'dan sağlık personelinin verilmesine hem şaşırmış, hem de sevinmişti. Amcanın Dr. Gökhan'ın ellerinden öpmeye çalışması durumu özetliyordu.

Yola çıktık. Hastanın solunumu olmadığından bir yandan ventile ediyor, bir yandan tansiyon ve nabzını kontrol ediyordum. Ambulansın içine biraz göz gezdirdim. Ambulans demeye bin şahit gerekti, ambulansla oksijen tüpü dışında hiçbir şey yoktu. Bir süre sonra şoför penceresini açtı ve isminin Mehmet olduğunu, hastanın akrabası olduğunu, bir şeye ihtiyacım olduğunda yardımcı olacağını söyledi. Yanımda hastanın eşi Hüseyin Amca vardı. Amca çok telaşlı ve panik içerisinde sürekli yaşama ihtimali ve durumu ile ilgili sorular soruyor, dualar ediyordu. Eşinin elini bir dakika olsun bırakmıyordu. Amca'ya sürekli moral vermeye çalışıyor, ümitsizliğe kapılmamasını söylüyordum. Aslında yeni mezun olmuşum, daha önce ambulansla nakillere çıktığım olmuştu ama böyle bir vaka ile hiç karşılaşmamıştım. Bu da bende tedirginliğe sebep oldu. Bunu Amca'ya hissettirmemeye çalışıyordum. Bir yandan Amca'yla sohbet ederek onu sakinleştirmeye, üzüntüsünü azaltmaya çalışıyor, bir yandan da Teyze'yi takip ediyordum. Her şey normal gidiyordu. Amca sakinleşmişti. Koyu bir sohbete dalmıştık. Amca mesleğinden, çocuklarından, eşinden bahsediyordu. Bankacı oğlu varmış, yaza düğün yapacaklarmış; eşinin o zamana kadar iyileşip kendisini yalnız bırakmaması en büyük arzusuymdu. Tabi düğüne de beni özel davet edeceğini söyledi. Bir ara hastanın yutkunduğunu, iç çekmeleri olduğunu, yeterli olmasa da hafif spontane solunumunun varlığını hissettim.

Çok sevindim, bunu Amca'ya söyledim. Amca, sevinç gözyaşları dökerek dua etmeye başladı. Çok umutlanmıştım; Diyarbakır'a bir an önce ulaşip hastayı doktorlara bu haliyle de olsa teslim etmek istiyordum. Ölümün kıyısından geçmiş bir insanın dönüş yolculuğunda yanında olmak, beni gururlandırıyor. Mehmet Abi'ye nerede olduğumuzu sordum, Malabadi Köprüsü'nü yeni geçtiğimizi söyledi. Her şey çok güzel gidiyordu ama yol bir türlü bitmiyordu. Bu arada serumumuz çok az kalmıştı ve ambulansla serum yoktu. Silvan'da hastaneye gitsek yardımcı olur mu diye düşündüm. Şoför Mehmet Abi'ye sordum. Zaman kaybı olacağını, yol üstünde varsa bir eczaneden alacağını söyledi. Silvan'a girdik. Allah'tan açık eczane varmış, serumu aldık, yenisi ile değiştirdik. Her şey çok güzeldi ama sanki yerimizde sayıyormuşuz gibi, yol bitmiyordu. Silvan'ı çıktık. Bir süre sonra teyzenin yutkunma refleksi ve solunumu yine gitti. Paniklemeye başladım. Solunumunu desteklemeye devam ediyordum. Mehmet Abi'ye kaç km kaldığını soruyorum. 20 km kaldığını söylüyor. Yol bitmiyordu. Hastanın durumu da giderek kötüleşiyordu. Bir süre sonra tansiyon da alamadım. Ambulansla hiçbir şey yoktu. Ne yapacağımı bilemiyordum. Dua etmekten ve sabretmekten başka çaremiz kalmamıştı. Diyarbakır'a ne kadar kaldığını soruyorum. 14-15 km cevabı alıyorum. Çaresiz bir şekilde Teyze'yi ventile ede ede fakülteye ulaştırmayı bekliyordum. Sağlık meslek lisesinde okurken 4 yıl boyunca bu yolu kullandım. Hasretle aileme, sevdiklerime ulaşmayı bekliyordum ama bu yol gözümde hiç bu kadar büyümemişti. Hüseyin Amca telaşından bir şeylerin ters gittiğini anladı. Belki de duymak istemediği sözlerden dolayı, cesaret edip de soru da sormadı. Ambulansın siren sesinden Diyarbakır'a girdiğimizi anladım. Bu arada Teyze'nin sadece kalp atışlarını duyabiliyordum.

Fakülte aciline giriş yaptık. Derin bir oh çektim. Çok zor olsa da artık amacımıza ulaşmıştık. Bizi hemen müdahale odasına aldılar. Acil hekimlerine hastanın durumu ve yapılanlar ile ilgili bilgi verdim. Teşekkür edip dışarıda beklememizi söylediler. Dışarı çıktık. Hüseyin Amca ile Mehmet Ağabey gelişimden dolayı memnuniyet ve teşekkürlerini ifade ettiler. Normal şartlarda görevimizi yerine getirmiştik; ama Mehmet Ağabey ile -hasta akrabası olunca- sürekli bir yerlere koşuşturuyorduk. Bir süre sonra hastamızı acil tomografi çekimi için özel bir merkeze götürmemiz gerektiğini

söylediler. Şehir merkezinde özel bir merkez bulduk tomografi çektirdik. Sonuç: Teyze beyin anevrizması geçiriyormuş. Doktorlar hastanın genel durumu iyi olursa sabah ameliyata alacaklarını söylediler. Bu arada saat gece 2'yi bulmuştu. Acil servisin önünde beklerken bir ara kendi kendimi dinlemeye başladım. Evde akşam yemeğine hazırlık yaparken bir anda kendimi Diyarbakır'da buluyorum. Üstelik bakkala ekmek almaya gider gibi çıkmışım. Hava serindi, ara ara ambulansa geçip ısınmaya çalışıyordum. Mehmet Ağabey durumu fark etmiş olacak ki, acıktığımı düşünerek bir şeyler almak istedi, engel oldum. Amca'yla zaten kendilerini düşünecek durumda değillerdi, benim de yemem doğru olmaz diye bir şey aldırmadım. Saat 5 gibi, hastanın durumunun iyi olduğu, büyük ihtimalle sabah ameliyata alınabileceği söylendi. Ben rahatlamıştım artık. Hastayı sağ salim teslim edebilmiştik. Mehmet Ağabey gitme vaktimizin geldiğini söyledi. Hüseyin Amca ile vedalaşmak için aşağıya indik. Amca'nın bana bir sarılışı vardı ki oğluna bile öyle candan sarılmamıştır herhalde. Çok teşekkür etti. Ben de Teyze iyileştikten sonra çalıştığım yere davet ettim.

Diyarbakır'ı çıktık, Mehmet Ağabey ile sohbet ede ede, sabah, sağlık ocağına mesaiye yetiştik. Sağ olsun arkadaşlar güzel bir kahvaltı hazırlamıştı, kahvaltımızı yaptık. Dr. Gökhan geldi, Teyze'nin durumu hakkında bilgi verdim. Çok sevindi. Teşekkür etti. Mehmet Abi'yi uğurladık. Bitlis'e davet etti. Bundan sora geçişlerde fırsat buldukça ziyaret edeceğini, çok memnun kaldığını söyledi.

Aradan yaklaşık 1 ay geçmişti, tayinim sebebiyle Bitlis'ten geçerken hastaneye uğradım. Şoförler odasına gittim, Mehmet Abi'yi sordum. İzinli olduğunu söylediler. Hemen kendimi tanıttım, selam söyleyecektim ki şoförler hepsi ayağa kalkıp içeri davet ettiler. Mehmet senden çok bahsetti, dediler. Burada herkes seni tanır, dediler. Hemen Teyze'yi sordum. "Maalesef Teyze birkaç gün önce vefat etti. Mehmet de o yüzden izne ayrıldı." dediler. Buz kesildim. Ne diyeceğimi bilemedim.

Allah Rahmet eylesin. Mekânın cennet olsun Teyze!..

Başın sağ olsun Hüseyin Amca!..

